

Jelentés

az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi szakmai tevékenységéről

Jósvafő, 2023. június 20.

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping loops.

Veress Balázs
Igazgató

A jelentést elfogadom.

Balczó Bertalan
helyettes államtitkár

Bacsó Zsolt
Dr. Bihari Zoltán
Dr. Boldogh Sándor
Farkas Tünde
Felházi László
Gruber Péter
Gyenes Enikő
Hordós-Nagy Zsuzsa
Huber Attila
Juhász Zsolt
Kanyok Zsolt
Árvai-Kovács Szilvia
Marosi Marianna
Rózsa Sándor
dr. Sándor Katalin
Szabó Ádám
Szalóczy Gyula
Husztai Ádám
Veress Balázs
Virók Viktor
Visnyovszky Tamás

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
1. Bevezetés	6
2. Személyi állomány	8
3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi	9
3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai.....	9
3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék).....	10
3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)	12
3.1.3. „Ex lege védett” természeti területek.....	14
3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek (barlangok /kiépítések, műszaki beavatkozások, hasznosítási jelentések, dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek, nagyobb feltárások)	15
3.1.4.1. Barlangok kiépítése, műszaki beavatkozások.....	15
3.1.4.2. Hasznosítási jelentések	16
3.1.4.3. Dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek.....	23
3.1.4.4. Nagyobb feltárások	23
3.1.5. Natura 2000 területek.....	24
3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek	27
3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei (például a földtani alapszelvények, földtani képződmények).....	30
3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek	32
3.2.1. Védett mesterséges üregek (amennyiben releváns az állapotváltozások és a denevérállomány változásának ismertetése)	33
3.3. Egyéb, speciális területi kategóriák:	34
3.3.1. Erdőrezervátum.....	34
3.3.2. Országos Ökológiai Hálózat	35
3.4. Magyar Természeti Értékű Területek	35
4. Kutatás és monitorozás (saját, illetve más szervvel végeztetett, külön megjelenítve)..	37
4.1. Kutatás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága és főbb eredményei)	37
4.2. Monitorozás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága és főbb eredményei) ..	38
Magyar nőszirmos (<i>Iris aphylla subsp. hungarica</i>)	44
Heverő iszapfű (<i>Lindernia procumbens</i>)	44
Korpafűfélék (<i>Lycopodiaceae</i>):	44
Leánykökörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>)	44
Janka-tarsóka (<i>Thlaspi jankae</i>):.....	44

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként	60
4.4. Jelentési kötelezettség (EU, nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet)	61
5. Természetvédelmi kezelési tevékenység	61
5.1.A) Természetvédelmi kezelési tervek (meglévő, elmúlt évben készült, előkészített, kihirdetett)	61
5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok (elmúlt évben készült vagy felülvizsgált).....	65
5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés (élőhelyek és terület egységek szerinti bontásban).....	73
5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	73
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése	76
5.3. Élőhely-rehabilitáció (helyszín, az élőhely típusa, forrása, kezdete, várható befejezése)	80
5.4. Fajmegőrzési tevékenységek (fajok és élőhelyek szerinti bontásban, feltüntetve a helyszínt).....	82
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	82
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése	82
5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése.....	88
5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei	88
5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek.....	92
5.6. Természetvédelmi mentőtevékenység.....	93
6. Saját vagyongazdálkodási területeken folyó tevékenység	97
6.1. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védelmi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok).....	97
6.2. Génmegőrzés	101
6.2.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében (az igazgatóság által a különböző haszonállat fajokból és fajtákból tartott nukleusz és génmegőrzési állományok, beleértve a hagyományos magyar kutyafajtákkal kapcsolatos tevékenységeket).....	101
6.2.1.1. Hucul ménés.....	101
6.2.1.2. Magyar kuvasz	106
6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük.....	106
6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében (igazgatóság által fenntartott tájfajta gyümölcsös kertek, egyéb génmegőrző bemutató kertek, génmegőrzéshez kapcsolódó beruházások stb.).....	106
6.3. Saját vagyongazdálkodásban lévő erdőterületek kezelése	107
6.4. Vadászterületeken folyó vadállomány szabályozás	128
6.5. Halgazdálkodási vízterületek.....	130
6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek	133
6.5.2. Védett természeti területen található halastavak.....	135
7. Tájvédelem	135
7.1. Egyedi tájértékek (településenkénti kimutatás, változások)	135
7.2. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben	135

7.3. Település- és területrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás..	135
7.4. Tájvédelmi övezetek módosítása	137
7.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások.....	137
8. Projektek (természetvédelmi, informatikai, turisztikai stb. projektek célja, előrehaladása, eredményei ld. mellékelt táblázat).....	137
9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység.....	139
9.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma	139
9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély a hatóságok számára.....	140
9.1.2. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek	143
9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára: természetvédelmi szakmai főosztályok, Költségvetési, HEO stb. bontásban	144
9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	145
9.2. Szabálysértés	146
9.3. Természetvédelmi bírság	146
9.4. Büntető ügyek	148
9.5. Polgári perek.....	148
9.6. Egyéb jogi ügyek.....	149
10. Természetvédelmi Őrszolgálat	150
10.1. Alapadatok.....	150
10.1.1. Személyi feltételek.....	150
10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák.....	152
10.1.3. Polgári természetőrök	154
10.2. Feladatellátás	155
10.2.1. Hatósági feladatellátás	155
10.2.2. Együttműködés más hatóságokkal.....	156
10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása.....	157
11. Költségvetés és vagyon	158
11.1. Kiadások.....	158
11.2. Bevételek.....	161
11.3. Vagyon.....	164
11.3.1. Befektetett eszközök	164
11.3.2. Forgóeszközök	165
11.4. Épületek.....	165
11.5. Eszközök.....	165
12. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok	166
12.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra	166
12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok.....	166
12.1.2. Tanösvények	166
12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek (pl. tájházak, arborétumok, geológia, barlangi bemutatóhelyek).....	167
12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínek.....	172
12.1.5. Szálláshelyek.....	173
12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények	175

12.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások	175
12.2.2. Szakvezetéses túrák, speciális túrák (pl. fotós túrák, kalandtúrák).....	175
12.2.3. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények.....	176
12.2.3. Természetiskolai minősítést kapott programszolgáltatás.....	177
12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások (pl. természetvédelmi táborok, kulturális jellegű rendezvények, kézműves foglalkozások) 178	
12.2.5. Kiadványok	178
12.2.6. Látogatóstatisztika	179
12.2.7. Környezeti nevelési statisztika.....	180
12.3. Társadalmi kapcsolatok.....	182
12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása	182
12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat	183
12.3.3. Kommunikáció – hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok	184
12.4. Tervezett fejlesztések.....	184
12.5. Együttműködési megállapodások	185
12.6. Fontosabb események.....	186
13. Közfoglalkoztatás	186
13.1. Alapfeladatok, személyi feltételek.....	186
13.2. Elvégzett feladatok.....	186
13.3. Tapasztalatok.....	187
13.4. Javaslatok.....	187
14. Belföldi és külföldi együttműködés	187
15. Ellenőrzés	191
16. Éves munka legfontosabb összefoglalása	197
17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv), külön részletezve a tervezett pályázatok ütemezését és megvalósítását	207
Melléklet.....	214
I. sz. melléklet: Projektek.....	215
II. sz. melléklet: Látogatóstatisztika	220
III. sz. melléklet: Tájéértékek	227
IV. sz. melléklet: Üzemeltetés keretében elvégzett munkák 2022. évben	235
V. sz. melléklet: Programterv (eseménynaptár) 2023.	239
VI. sz. melléklet: Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek részletezése	249

1. Bevezetés

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság a 2022. évben is a korábban kialakított stratégiai irányvonal, racionalizált szervezeti, működési és gazdálkodási keretek között kezdte el tevékenységét mind a természetvédelmi szakmai munka, mind a költségvetési gazdálkodás területén. A legfontosabb cél volt a természetvédelmi szakmai munka színvonalának folyamatos javítása a fejlődést is biztosító pénzügyi stabilitás fenntartása mellett.

A koronavírus bár továbbra is hatással volt az Igazgatóság működésére, a korlátozások enyhítésének, majd a koronavírus-világjárvány elleni egyes védelmi intézkedések megszüntetésének köszönhetően egyre kedvezőbben alakultak az események, és bizakodhattunk a 2022-es terveink eredményes megvalósulásában.

A korlátozások feloldása hatással volt a barlanglátogatások adataira, a tömegturisztikai-, a kalandturisztikai szolgáltatások igénybevételére. Ismét lehetőség nyílt az alkalmi rendezvények megtartására, és növekedés mutatkozott a vagyonekezelői hozzájárulásokra vonatkozó megkeresések számában is. Ismét tarthattunk különböző ökoturisztikai, környezeti nevelési és egyéb kulturális programokat, valamint lovasturisztikai programokat. Szálláshelyeink is járványügyi korlátozás nélkül fogadhattak vendégeket.

A koronavírus járvány visszahúzóódását követően is nagy hangsúlyt fektettünk a megfelelő fertőtlenítésre és a megfelelő intézkedések betartására, annak érdekében, hogy minimalizáljuk a fertőzés lehetőségét.

A koronavírus visszahúzóódásának pozitív hatásával párhuzamosan az Igazgatóságnak szembesülnie kellett a szomszédban zajló orosz-ukrán háború következményeivel. A Szalamandra Házban 2022. március 7-től 2022. június 15-ig ukrain menekültek kerültek elszállásolásra, a szálláshelyen a vendégek fogadása ezen időszak alatt teljesen szünetelt. Az Igazgatóság az ukrán menekültek elszállásolásához kapcsolódóan semmiféle támogatásra nem volt jogosult. A bevétel kiesés mellett ezen időszak alatt a szálláshely teljes kihasználtsággal való üzemeltetéséhez kapcsolódó költségek az Igazgatóság költségvetését terhelték. Egyre jelentősebb emelkedést mutattak az energia költségek is, amelyek kedvezőtlenül befolyásolták a pénzügyi helyzetünket. Az energia árak emelkedése mellett az infláció is egyre jelentősebbé vált, az egyre szélesebb körben jelentkező áremelkedés pedig kedvezőtlenül hatott a turizmusra.

Az erdőgazdálkodási tevékenységünket az időjárás kedvezőtlenül befolyásolta, emellett a megbízható, és időben teljesítő fakitermelést végző vállalkozók hiánya is jelentősebb problémát okozott. A nehézségeken csak szigorú takarékos gazdálkodással és tervezett feladataink részbeni elhalasztásával sikerült úrrá lennünk.

2022. évben is tovább folytattuk a jövőt megalapozó fejlesztések forrásait biztosító KEHOP pályázatok megvalósítását.

Összességében megállapítható, hogy az Igazgatóság a feladatait a 2022-es évben is megfelelő szakmai színvonalon látta el és – ha nehézségekkel is –, de a tevékenységünkhöz szükséges pénzügyi, személyi és tárgyi feltételeket a kedvezőtlen körülmények ellenére is biztosítani tudtuk. Társadalmi szerepvállalásunk továbbra is magas szintű volt.

A pénzügyi stabilitásunk és az önfinanszírozó képességünk szintjének fenntartásáért a magunk részéről mindent megtettünk. A likviditási helyzetünket és pénzügyi stabilitásunkat a tárgyévben is sikerült átgondolt, szoros költségvetési gazdálkodással megőriznünk. A 2021 évben a „húzóágazatnak” számító idegenforgalom bevételein belül a barlanglátogatásból származó bevétel az eredeti előirányzathoz képest csökkent nagyobb részt a Covid következtében. 2022-ben már egész évben nyitva voltak a létesítmények, így sikerült elérni az eredeti előirányzat mértékét.

A 2022. évben az állami vagyon fenntartásához és üzemeltetéséhez szükséges tevékenységünk átszervezését tovább folytattuk, ezeket részben saját üzemeltetési részlegünkkel, részben vállalkozók bevonásával végeztettük el. Évek óta gondot okoz a jelentős és évről-évre növekvő vagyonállományunk fenntartása, üzemeltetése, mivel erre az elmúlt években alig jutott forrás. A napi feladatok zavartalan elvégzéséhez szükséges működés kiadásainak forrásait mindenképpen biztosítani kellett, így az egyes felújításokat, eszköz cseréket és beszerzéseket el kellett halasztanunk, bármennyire is indokoltak voltak. Terveink között szerepelt, hogy ezen az állapoton javítsunk, de sajnos csak a legsürgetőbb problémák megoldására nyílt lehetőségünk. A fenti gondokon csak részben segítettek a költségvetésünkbe bevont pályázati források.

A 2023. évben a szakmai munkánkat és a társadalmi szerepvállalásunk pozitív tendenciáit szeretnénk fenntartani. A működési és gazdálkodási eredményességünk és hatékonyságunk érdekében minden tőlünk telhetőt megteszünk, annak ellenére, hogy jellemzően külső körülmények miatt számos nehézségre és bizonytalanságra számíthatunk, amelyek a bevételeink tekintetében kiesést, költségeinket illetően pedig növekedést fognak okozni. Továbbra is ki kell emelni az energia költségek emelkedését, az inflációt, valamint a turizmus iránti kereslet visszaesését. Meg kell még említenünk az időjárási kockázatokat, amelyek az ökoturizmust és az erdészeti tevékenységet is erősen érinthetik, valamint azt a tény is, hogy projektjeink nagy része a 2021. évben lezárult, amely megnöveli saját kiadásainkat a korábban projekt terhére elszámolható üzemeltetési, működési költségeink saját költségvetésünkben történő megjelenése által.

Az Igazgatóság engedélyezett létszáma 2022 őszétől 141 fő, így feladataink ellátását 2023-ban már ezzel a létszámmal kell megoldani. 2023. január 1. napjával a havi garantált bérminimum 296.400.-Ft-ra emelkedett, illetménybesorolást tekintve az Igazgatóságra a 2018. évi CXXV. törvény I/2. számú mellékletében szereplő illetménytábla vonatkozik, amelyben a hivatali tanácsos besorolás esetén az illetmény alsó határa: 200.000.-Ft, a felső határa: 350.000.-Ft. Az Igazgatóság engedélyezett létszámának több mint 40%-a ebbe a kategóriába tartozik jelenleg, ez nagy problémát jelent a meglévő kollégák megtartása, illetve új munkaerő felvétele esetén is.

A bérigények a garantált bérminimumhoz igazodnak, illetve egy szakképzettséggel, gyakorlattal rendelkező jelentkező bérigénye sok esetben meghaladja a hivatali tanácsos illetménykategória felső határát is. Működésünknek elengedhetetlen feltétele a szakképzett munkaerő, és a dolgozók megtartásához, illetve az üres álláshelyek feltöltéséhez is szükségünk lenne magasabb besorolási kategóriákra. Tovább nehezíti a megfelelő munkaerő felvételét, hogy tömegközlekedési eszközzel nem megoldható a munkába járás, és az üzemenyagarak is emelkednek.

2. Személyi állomány

		Szakképzettség				
		alap-fokú	közép-fokú	felső-fokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2022-ben szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	Kormány-tisztviselő	0	38	49	31 fő angol 10 fő német 1 fő francia 1 fő jelnyelv tolmács	A továbbképzések a képzési tervben rögzítetteknek megfelelően történtek.
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	11	22	1	1 fő angol	
	Határozott idejű munkaviszony	3	9	0		
Összesen		14	69	50		

2022. szeptember 30. napján 4 álláshely elvonásra került, így az Igazgatóság engedélyezett létszáma 4 fővel csökkent.

Az Igazgatóság engedélyezett létszáma 141 fő lett, melyből szervezeti alaplétszám 141 fő, központosított álláshelyen lévők létszáma 0 fő.

A 2022. évi átlagos statisztikai létszámunk: 132,34 fő volt.

Az Igazgatóság 12 fő kormánytisztviselővel és 9 fő munkavállalóval létesített jogviszonyt a tárgyévben.

2022-ben összesen 23 foglalkoztatottnak szűnt meg a jogviszonya, ebből 15 fő kormánytisztviselő és 8 fő munkavállaló. 18 fő jogviszonya szűnt meg közös megegyezéssel, 2 fő jogviszonya a határozott idő lejártával, 1 fő lemondással, 2 fő azonnali hatállyal próbaidő alatt távozott.

Az Igazgatóság a 2022. évben nem vett részt közfoglalkoztatási programban.

A személyi állomány megfelelő végzettséggel, valamint szakmai gyakorlattal rendelkezik, felsőfokú végzettségű kormánytisztviselőink aránya 56,3 %.

A nyelvismerettel rendelkezők aránya 32,3 %, beszélt nyelvek az angol, német, francia és jelnyelv tolmács.

2022-ben több foglalkoztatottunk vett részt továbbképzésen, illetve tett sikeres vizsgát. Kormánytisztviselőink teljesítették a vállalt és kötelezően meghatározott továbbképzéseket.

A foglalkoztatottak javadalmazása a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvénynek (a továbbiakban: Kit.), a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvénynek (a továbbiakban: Mt.), és a Közszolgálati Szabályzatnak megfelelően történt.

Az illetményen/munkabéren felüli, jogszabály által előírt juttatásokat (cafetéria, utazási költségterítés stb.) biztosítani tudtuk. A gyermeket nevelő foglalkoztatottak részére iskolakezdési és gyermeknevelési támogatást is nyújtottunk a Kit. és a Közszolgálati Szabályzatunk alapján. Az év során 7 kollégának született gyermeke, akik családalapítási támogatásban részesültek.

1. A nemzeti park igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők	87
1.2. Szerződéses munkavállalók	-
1.3. MTv munkavállalók	46
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő)	
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	87
3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	28
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	56
3.4. Egyéb	13

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

Működési terület (ha)	433 889		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	1	20 183,67	4 738,25	0	0	0
Tájvédelmi körzet	2	32 059	5 624,12	0	1+2 bővítés	25 832,06
Természetvédelmi terület	16	2 218	136,71	0	8+1 bővítés	2 512,48
Természeti emlék	28	13,26	0	0	3	0,4301
Összesen	45	54 473,93	10 499,08	0	12+3	28344,9701

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Aggteleki NP	177/NP/85	20183	4738,25
Zempléni TK	172/TK/84	26765	4992,88
Tokaj-Bodrozug TK	183/TK/86	5294	631,24
Abaújkéri Aranyos-völgy TT	317/TT/07	160,1	-
Abaújkéri Ördög-szikla kaptárkő TE	333/TE/14	0,22	-
Bodrogszegi Várhegy TT	233/TT/90	1,62	-
Edelényi Magyar Nőszirmos TT	299/TT/05	3,13	-
Erdőbényei fás legelő TT	236/TT/90	214,61	-
Füzérradványi park TT	116/TT/75	159,52	-
Keleméri Mohos-tavak TT	26/TT/51	56,7910	56,7910
Kelemér-Serényfalva TT	310/TT/07	331,8	79,92
Long-erdő TT	274/TT/96	1104,9821	-
Megyaszői-tátorjános TT	188/TT/87	35,3	-

Megyer-hegyi Tengerszem TT	278/TT/97	1,07	-
Rudabányai őshominida-lelőhely TT	153/TT/77	2,02	-
Sóstó-legelő TT	267/TT/94	70,96	-
Szendrőládi-rét TT	234/TT/90	1,51	-
Tarcali Turzó-dűlő TT	320/TT/09	10,74	-
Tállyai Patócs-hegy TT	189/TT/87	3,24	-
Zabanyik-hegy TT	322/TT/11	62,5	-
Bedela-kút feletti földtani képződmény természeti emlék	399/TE/91	0,4124	-
Bedela-kúti kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	400/TE/91	0,2077	-
Borda-völgyi 1. földtani alapszelvény természeti emlék	401/TE/914	1,0577	-
Borda-völgyi 2. földtani alapszelvény természeti emlék	402/TE/91	0,0837	-
Borda-völgyi 3. földtani alapszelvény természeti emlék	403/TE/91	1,7084	-
Bódvalenkei műútkanyar alatti földtani alapszelvény természeti emlék	404/TE/91	0,1659	-
Edelényi Templom-domb földtani alapszelvény természeti emlék	405/TE/91	0,0907	-
Felső-templom melletti földtani alapszelvény természeti emlék	406/TE/91	0,0761	-
Hidvégardói temető melletti földtani képződmény természeti emlék	407/TE/91	0,0922	-
Lepinke-kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	408/TE/91	0,2484	-
Lyuka-völgyi földtani képződmény természeti emlék	409/TE/91	0,4503	-
Meszesi Templomdomb földtani alapszelvény természeti emlék	410/TE/91	0,2083	-
Rakacai TSz-kőfejtő - Nyugat földtani alapszelvény természeti emlék	411/TE/91	1,7431	-
Rakacai út menti földtani alapszelvények természeti emlék	412/TE/91	1,3065	-

Rakacaszend délnyugati útbevágás 1. földtani alapszelvény természeti emlék	413/TE/91	0,1272	-
Rakacaszend délnyugati útbevágás 2. földtani alapszelvény természeti emlék	414/TE/91	0,3020	-
Rézing-dűlői földtani alapszelvény természeti emlék	415/TE/91	0,2509	-
Szendrői palabánya földtani képződmény természeti emlék	416/TE/91	0,1788	-
Szendrői Várhegy földtani alapszelvény természeti emlék	417/TE/91	0,8252	-
Szuhogyi Nagy-hegy földtani képződmény természeti emlék	418/TE/91	0,2911	-
Tornaszentandrás Templomdomb földtani képződmény természeti emlék	419/TE/91	0,0856	-
Varbóci út melletti földtani alapszelvény természeti emlék	420/TE/91	0,7358	-
Vermek-dombja földtani alapszelvény természeti emlék	421/TE/91	0,2790	-
Rakaca nyugat földtani alapszelvény természeti emlék	423/TE/18	1,0319	-
Vizsolyi-kőfejtő földtani képződményei természeti emlék	424/TE/18	0,6228	-
Bolhási kalcittelér természeti emlék	439/TE/21	0,3955	-
Kapc-tetői feltárás természeti emlék	440/TE/21	0,0605	-

3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)

Újronnan létesítendő országos jelentőségű védelemre tervezett terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék bontásban)
Meglévő országos jelentőségű védett természeti terület **bővítése** (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék bontásban)

Védelemre tervezett természeti területek adatai

Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Csereháti TK	egyedi	22328,8	-	Védelemre tervezett
Tokaj-Bodrozug TK	bővítés	3056,99	-	Védelemre tervezett
Mádi Kakas-hegy TT	egyedi	124,98	-	Védelemre tervezett
Kopasz-hegy és Dorgó-tető TT	egyedi	51,01	-	Védelemre tervezett
Abaújszántói Sátor-hegy és Krakó TT	egyedi	417,93	-	Védelemre tervezett
Erdőbénye-Szokolya Óvár TT	egyedi	602,33	-	Védelemre tervezett
Bombolybánya TT	egyedi	7,94	-	Védelemre tervezett
Zempléni TK	bővítés	446,27	-	Védelemre tervezett
Erdőhorváti Vár-hegy TT	egyedi	502,96	-	Védelemre tervezett
Long-erdő TT	bővítés	100,3	-	Védelemre tervezett
Mosonnai-erdő TT	egyedi	236,07	-	Védelemre tervezett
Révleányvári-erdő TT	egyedi	469,26	-	Védelemre tervezett
Galvács, volt homokbánya TE	egyedi	0,1096	-	Védelemre tervezett
Perkupa (Dobódél), egykori mészkőbánya TE	egyedi	0,2497	-	Védelemre tervezett
Perkupa, Temető feletti TE	egyedi	0,0708	-	Védelemre tervezett

3.1.3. „Ex lege védett” természeti területek

Ex lege védett természeti területek	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	76	2 404	0	0	0	0
Szikes tavak	0	0	0	0	0	0
Kunhalom	11	0	0	0	0	0
Földvár	23	0	0	0	0	0
Forrás	779	0	0	0	0	0
Víznyelő	106	0	0	0	0	0

NPI nyilvántartásában szereplő „ex lege” védett természeti területek:

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	Nem ismert, nem lett felmérve		76	2404
Szikes tavak	0	0	0	0
Kunhalom	0	0	11	0
Földvár	Nem ismert, nem lett felmérve	0	23	0
Forrás	46	0	592	0
Víznyelő	98	0	8	0

Egyedi természetvédelmi hatósági határozatban megállapított kiterjedésű „ex lege” védett természeti területek:

Ex lege védett természeti területek	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	54 teljesen, 22 részben	2318,5	22 részben	85,5
Szikes tavak	0	0	0	0
Kunhalom	0	0	11	0
Földvár	0	0	23	0
Forrás	0	0	0	0
Víznyelő	0	0	0	0

3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek (barlangok /kiépítések, műszaki beavatkozások, hasznosítási jelentések, dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek, nagyobb feltárások)

3.1.4.1. Barlangok kiépítése, műszaki beavatkozások

2019-ben megkezdődött a KEHOP-4.1.0-15-2016-00015 azonosító számú, „A Világörökség részét képező barlangok, jelentős földtudományi értékkel rendelkező mesterséges üregek védelmét és az ezekhez kapcsolódó sérülékeny élővilág megőrzését célzó természetvédelmi beavatkozások az Aggteleki Nemzeti Park területén“ elnevezésű pályázat fenntartási időszaka. 2022-ben garanciális javítás nem történt.

2019-ben befejeződtek az SKHU/1601/1.1/035 azonosító számú, „Gyógyturisztikai fejlesztések az Aggteleki- és Szlovák-karszt Világörökség barlangjaiban” elnevezésű pályázat építési munkálatai a Béke-barlang jósvafői bejárata előtti területen, valamint a Baradla-barlang Róka-ág és Hangverenyerem WC területen. 2022-ben garanciális javítás nem történt.

2022-ben a Kopolya-forrásbarlangban történt feltárást követően az Igazgatóság az új részt egy ideiglenes (eltávolítható) ráccsal baleset és életvédelmi, valamint barlangvédelmi szempontból lezárta.

A Jósvafő 262 hrsz-ú, természetben Jósvafő Tengerszem oldal 1. szám alatt található Baradla-barlang jósvafői kezelőépületében üzemelő JFE 0,4kV-os főelosztó kettős energiaellátását biztosító átkapcsoló berendezés 2022-ben meghibásodott, így áramkimaradás esetén nem váltott át a második elektromos betáplálást biztosító gerinchálózat betáplálására. Az

átkapcsoló berendezés üzemzavarának elhárítása során elvégeztük a hiba feltárását, a szükséges eszközök beszerzését, szállítását, beszerelését és a programozási munkákat is.

A Baradla-barlang Jósmafő-Vörös-tó közötti (Jósmafő 262 hrsz-ú, természetben Jósmafő Tengersizem oldal 1. szám), valamint Aggteleki szakaszán (Aggtelek 27 hrsz-ú, természetben Aggtelek Baradla oldal 1. szám) üzemelő biztonsági járatvilágítás 2022-ben meghibásodott. A biztonsági világítás teljes áramszünet esetén lép működésbe, amely a barlang biztonságos elhagyásához szükséges minimális mennyiségű járatlámpát látja el áramforrással. A biztonsági világítás üzemzavarának elhárítása során (vállalkozási szerződés keretében) a Jósmafő – Vörös-tó szakaszon üzemelő LanPro-11 típusú 10kVA-es szünetmentes áramforráson feltártuk a hibákat, elvégeztük a szükséges eszközök beszerzését, szállítását, beszerelését és a programozási munkákat is. Elvégeztük továbbá a tápegységhez csatlakoztatott tönkrement akkumulátor telep cseréjét. Az üzembe helyezést követően megtörtént a Jósmafő – Vörös-tói biztonsági világítás hálózat központi JFE elosztóban beépített fázisjavító berendezésének ellenőrzése, a meddőfogyasztás tényleges értékének megállapítása. A mérési eredmény ismeretében megtörtént a fázisjavító kondenzátor blokk kapacitásának megfelelő értékre módosítása. A barlangon belüli biztonsági világítási hálózat lámpatestjeinek ellenőrzése, szükséges javítása megtörtént. Az aggteleki szakaszon az AF jelű aggteleki 0,4kV elosztó helységben telepített üzemképtelen, elavult, nem javítható (ABV típusú) szünetmentes áramforrás és akkumulátor telepének elbontása, az új szünetmentes áramforrás és akkumulátor telep helyszíni telepítése, csatlakoztatása, üzembe helyezése megtörtént. Az üzembe helyezést követően megtörtént az aggteleki biztonsági világítás hálózat központi AF elosztóban beépített fázisjavító berendezésének ellenőrzése, meddőfogyasztás tényleges értékének megállapítása. A mérési eredmény ismeretében megtörtént a fázisjavító kondenzátor blokk kapacitásának megfelelő értékre módosítása. A barlangon belüli biztonsági világítási hálózat lámpatestjeinek ellenőrzése, szükséges javítása megtörtént.

Mindkét beavatkozás hosszútávon biztosítja a világörökségi helyszín legfőbb barlangtani értékének a Baradla-barlang biztonságos bemutatását.

3.1.4.2. Hasznosítási jelentések

Baradla-barlang (5430-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. augusztus 16-án kiadott NPTF-142/6/2011. számú, valamint a 2012. április 13-án kiadott 889-5/2012. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. február 24-én kiadott BO/16/3356-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósmafő, Tengersizem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart.

A látogatók rendelkezésére számos túralehetőség, program, illetve rendezvény áll:

- Barlangtúrák: naponta, illetve előzetes bejelentkezéssel induló túrák.
- Barlangi esküvő: Hangversenyerem, Óriások-terme.
- Koncertek, egyéb rendezvények (pl. megnyitó, zártkörű rendezvények): Hangversenyerem, Óriások-terme, Tigris-terem.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

2022-ben már nem került bezárásra a barlang a COVID-19 vírus terjedése miatt.

Látogatók száma: 2022. évben az Igazgatóság által meghirdetett naponta induló túráinak 90.780 látogatója volt. A külföldi látogatók aránya emelkedett az előző, pandémiás évekhez képest, nagyjából 10%-ot tettek ki az összes látogatószámból. Habár tárgyévben a barlang nem került bezárásra, a látogatók száma még így sem érte el a COVID-19 vírus magyarországi megjelenése előtti időszak létszámát. Összevetve az előző évek adataival 2019-el bezárólag, nagyságrendileg 20.000 fővel kevesebb látogatója volt a Baradla-barlangnak 2022-ben. 2021-hez viszonyítva viszont növekedés tapasztalható, a tárgyévben 12.210 fővel nőtt a látogatók száma.

Naponta induló barlangtúrák

	Aggteleki rövidtúra		Vörös-tói középtúra		Jósvafői rövidtúra		Összesen:	
	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő
Január	63	657	52	549	16	84	131	1290
Február	67	917	44	661	16	128	127	1706
Március	87	2521	64	1779	17	234	168	4534
Április	98	4760	72	2630	29	439	199	7829
Május	157	4563	124	2512	31	357	312	7432
Június	178	7239	119	3506	61	801	358	11546
Július	191	12302	134	6256	73	1157	398	19715
Augusztus	203	14327	134	6478	68	1072	405	21877

Szeptember	106	3257	69	2019	26	301	201	5577
Október	100	3369	70	2040	30	414	200	5823
November	74	1199	52	902	16	171	142	2272
December	49	690	27	235	21	254	97	1179
Összesen:	1373	55801	961	29567	404	5412	2738	90780

Előzetes bejelentkezéssel induló túrák: 2022. évben nem indult ilyen túra.

Speciális rendezvények: A barlangban 1 esküvő lett megtartva, illetve 2 koncert került megrendezésre. Ebből az egyik az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság által szervezett Óévbúcsúztató Operettgála, melyet 2 év kihagyás után sikerült újra megrendezni. Egyéb rendezvényeken (zártkörű rendezvény), túrákon (manótúra, mikulástúra, forgatás, szakmai nap stb.) 1135 fő vett részt.

Rendkívüli események: 2022. 04. 22-én észleltük, hogy a Tigris-terem és az Oszlopok Csarnoka között lévő Átjáróban nagy mennyiségű víz gyűlt össze, amely lehetetlenné tette a keresztülhaladást. Tekintettel arra, hogy számottevő csapadék nem volt, így hamar sikerült a víz forrását megtalálni, az Oszlopok Csarnokában a vízhálózat egyik idoma repedt szét, és az éjszaka alatt elárasztotta a barlang ezen részét vízzel. A vízhálózat elzárása után kiépítettünk egy szivattyúrendszert, amely közvetlenül a Styx-ágba emelte át a folyosóról a vizet. 2 napos folyamatos szivattyúzás után vált használhatóvá ismét a víztelenített barlangszakasz.

Felújítások, bővítések: 2022. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A járófelület, lépcsők, korlátok a kivilágított szakaszon megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség. A járófelületek rendszeres karbantartása, tisztítása évente kétszer, illetve igény esetén zökkenőmentesen történik.

A Baradla-barlang aggteleki szakaszán az elektromos gerinchálózat előregedett, rossz állapotban van, ezért a gerinchálózat cseréje néhány éven belül szükséges. Az aggteleki és a vörös-tói barlangszakaszban 2022-ben megtörtént a szünetmentes áramforrások cseréje.

Vass Imre-barlang (5440-2)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/5/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. január 20-án kiadott BO/16/1270-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási

engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. A barlang kizárólag előzetes bejelentkezéssel látogatható. Egy nap legfeljebb 10 túra indítható. A barlangban a világításrendszer kiépítettsége miatt egyszerre csak egy csoport tartózkodhat.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2022. évben a barlangban Igazgatóságunk nem folytatott hasznosítási tevékenységet. A barlang nem szerepelt a kiajánlott barlangtúrák között.

Speciális rendezvények: Jellegeből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2022. évben nem történt rendkívüli esemény a barlangban.

Felújítások, bővítések: 2022. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A járófelület és a lépcsők megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség. Omlás, rongálás nem történt.

Béke-barlang (5430-3)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/3/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. február 09-én kiadott BO/16/2350-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 2 túra indítható. Árvíz idején, illetve magas CO₂ koncentráció felett túra nem indítható. Túraindulás rugalmasan, előzetes írásbeli jelentkezés (minimum 2 hét) alapján minimum 5 fő, maximum 10 fő jelentkezése esetén.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2022. évben a barlangban Igazgatóságunk nem folytatott hasznosítási tevékenységet. A barlang nem szerepelt a kiajánlott barlangtúrák között.

Speciális rendezvények: Jellegeből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2022. évben nem történtek rendkívüli események a hasznosítással összefüggésben.

Felújítások, bővítések: 2022. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A műszaki létesítmények megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség.

Földvári Aladár-barlang (5412-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2012. április 16-án kiadott 3640-5/2012. számú, 2016. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2017. április 27-én kiadott BO-08/KT/3144-2/2017. számú, 2026. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

2022. évben a barlangban Igazgatóságunk nem folytatott hasznosítási tevékenységet. A barlang nem szerepelt a kiajánlott barlangtúrák között. Speciális rendezvény, rendkívüli esemény nem történt. Felújítások, bővítések nem voltak a barlangban. A járőrfelület és a létrák megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség. Omlás, rongálás nem történt.

Kossuth-barlang (5440-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/4/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. február 08-án kiadott BO/16/2258-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 2 túra indítható. Árvíz idején túra nem indítható. Túraindulás rugalmasan, előzetes írásbeli jelentkezés (minimum 2 hét) alapján minimum 5 fő, maximum 10 fő jelentkezése esetén.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2022. évben a barlangban Igazgatóságunk nem folytatott hasznosítási tevékenységet. A barlang nem szerepelt a kiajánlott barlangtúrák között.

Speciális rendezvények: Jellegeből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: a hasznosítással összefüggésben 2022. évben nem történtek rendkívüli események, a barlang feltáró kutatása közben azonban egy tragikus bűvárbaleset történt.

2022. április 03-án az Amphora Búvár Klub egyik kutató merülést végző tagja nem érkezett vissza a megjelölt időben, és a keresésére indult mentőbúvár sem találta meg a járatban. Helyszínre érkeztek a hatóságok (Rendőrség, Katasztrófavédelem) a barlangi- illetve a bűvármentésben érintett civil szervezetek, majd a mentés koordinálást a belügyminiszter utasítására 2022. április 04-én átvette a Terrorelhárítási Központ. Az eltűnt bűvár holttestét 2022. április 10-én sikerült a felszínre hozni. A mentés egy hete alatt 23 szervezet, több mint 250 közreműködővel fordult meg a barlangban és a környékén.

Felújítások, bővítések: 2022. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A beszerelt létrák és drótkötelek megfelelő állapotban vannak. Omlás, rongálás nem történt.

Meteor-barlang (5452-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/2/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. január 20-án kiadott BO/16/1271-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvalfő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 2 túra indítható. Túraindulás rugalmasan, előzetes írásbeli jelentkezés (minimum 2 hét) alapján minimum 5 fő, maximum 8 fő jelentkezése esetén.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2022. évben a barlangban Igazgatóságunk nem folytatott hasznosítási tevékenységet. A barlang nem szerepelt a kiajánlott barlangtúrák között.

Speciális rendezvények: Jellegeből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2022. évben nem történtek rendkívüli események a hasznosítással összefüggésben.

Felújítások, bővítések: 2022. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A beszerelt létrák megfelelő állapotban vannak. Omlás, rongálás nem történt.

Rákóczi I. sz.-barlang (5412-2)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2012. április 16-án kiadott 3639-5/2012. számú, 2016. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2017. április 27-én kiadott BO-08/KT/3145-2/2017. számú, 2026. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvalő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 10 túra indítható. A barlangban a világításrendszer kiépítettsége miatt egyszerre csak egy csoport tartózkodhat.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2022. évben a barlangban Igazgatóságunk nem folytatott hasznosítási tevékenységet. A barlang nem szerepelt a kijánlott barlangtúrák között.

Speciális rendezvények: Jellegéből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2022. évben nem történt rendkívüli esemény a barlangban.

Felújítások, bővítések: 2022. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A járófelület és a lépcsők megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség. Omlás, rongálás nem történt. A beépített járatlámpák rossz állapotban vannak, cseréjük mihamarabb szükséges. A beépített led reflektorok állapota még megfelelő, fényerejük azonban nem, ezért néhány éven belül indokolt a cseréjük.

3.1.4.3. Dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek

Az Aggteleki Tájegység területén jelenleg 292, míg a Zempléni Tájegység területén jelenleg 129 barlangot tartunk nyilván.

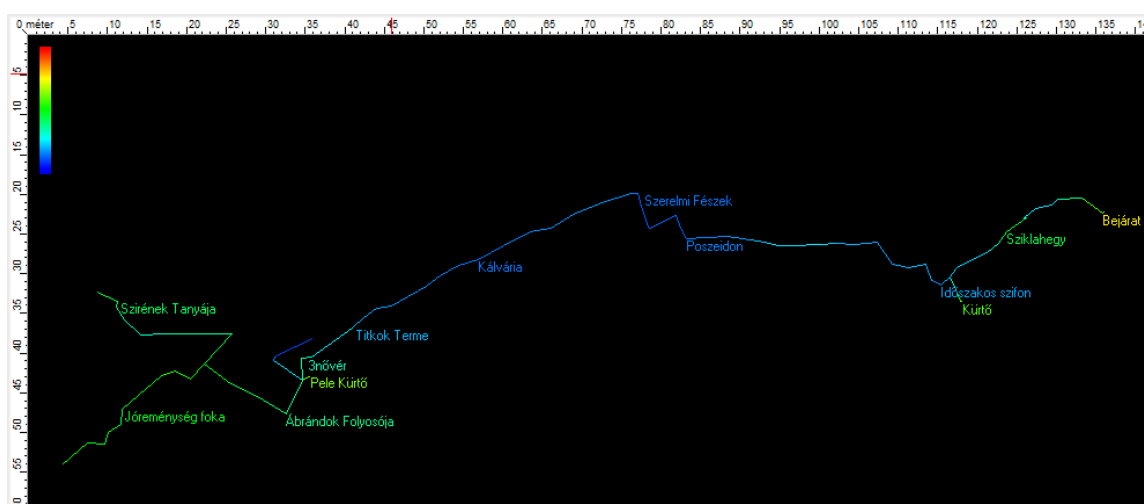
Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Barlang	421	3

2022-ben 3 db új barlang feltárására került sor: Ambi-barlang, Káposztáskerti 3. sz. barlang és Káposztáskerti 4. sz. barlang.

A 2022. évben a természetvédelmi állapotfelmérés keret terhére nem kötöttünk szerződést élettelen természeti értékekre.

3.1.4.4. Nagyobb feltárások

Barlangjainkban nagyobb feltárássra 2022-ben egy esetben került sor. A kopolya-forrásbarlangban 6 éven keresztül végzett járattágító munka következtében a barlang kutatói belyukadtak a barlang folytatásába, ezzel megduplázva a barlang jelenleg ismert járatainak hosszát. A felmért járatok felmérése még 2022-ben megkezdődött, azonban az őszi csapadékos időjárás félbeszakította a munkálatokat. Az új rész előtti területen a barlang védelme érdekében, továbbá balesetveszély miatt, egy ideiglenes lezárást létesítettünk.

Az újonnan feltárt barlangszakasz a Szerelmi Fészek elnevezésű barlangrésztől indul.

Érintetlen mésztufagáták a feltárt új barlangrészben.

3.1.5. Natura 2000 területek

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
NATURA 2000 Különleges madárvédelmi terület	4	165184,2		0	0	0
NATURA 2000 Különleges természet-megőrzési és kiemelt jelentőségű természet-	27	61905,6		0	0	0

megőrzési terület						
-------------------	--	--	--	--	--	--

A Natura 2000 területeknél a megadott érték az Igazgatóság által kijelölt Natura 2000 területek összterülete (tehát a HNPI által kijelölt Felső-Tisza SPA és SCI területek Igazgatóságunk működési területére eső részei nincsenek ebbe beleszámolva, ellenben a Sajó-völgy és Hernád-völgy SCI teljes területe igen).

A Natura 2000 területek összesített adatai:

Terület kódja és megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
HUAN10001 – Aggteleki-karszt			837,37	5
HUAN10002 – Putnok-dombság				2
HUAN20001 – Aggteleki-karszt és peremterületei			837,37	5
HUAN20002 – Rakaca-völgy és oldalvölgyei				1
HUAN20003 – Bódva-völgy és Sas-patak-völgye			1,5	1
HUAN20004 – Hernád-völgy és Sajóládi-erdő				1
HUAN20005 – Szuha-völgy				1
HUAN20006 – Sajó-völgy				1
HUBN10001 – Bodrozug – Kopasz-hegy – Taktaköz		3	377,5	1
HUBN10007 – Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel		1	9,7	2
HUBN20087 - Baskói-rétek				1
HUBN20073 – Bodrogszegi Várhegy				1
HUBN20071 – Bodrozug és Bodrog hullámtere		2	317,05	1
HUAN21007 – Bózsva-patak				1
HUBN20093 – Bózsva Temető-alja				1
HUBN20077 – Erdőbényei-				1

olaszliszkai magyar nőszirmos sztyepprétek				
HUBN20085 - Északi- Zempléni-hegység				2
HUBN20082 – Felsőregmeci Ronyva				1
HUBN20089 - Füzéri Pál- hegy				1
HUBN20090 – Komlósikai Mogyorós-tető és Zsidó-rét				2
HUBN20084 - Központi- Zempléni-hegység		1	9,7	3
HUBN20081 – Long-erdő		1	32,45	2
HUAN21008 – Mádi Bomboly-bánya				1
HUAN21009 – Mádi Kakas- hegy				1
HUBN20078 – Pácini Mosonna-erdő				1
HUBN20088 - Regéci Várhegy				1
HUBN20079 – Révleányvári erdők				1
HUBN20075 – Sárospataki Mandulás				1
HUBN20074 – Tállyai Patócs-hegy–Sátor-hegy				1
HUBN20092 - Telkibányai Király-hegy				2
HUBN20072 – Tokaji Kopasz-hegy			28	1

A táblázatban a Natura 2000 területek átfedései miatt, átfedő adatok találhatóak.

*Az összesített adat tartalmazza a kaszált és a legeltetett területeket is.

Az ANPI üzemeltetésében összesen 2 db Látogató/oktatóközpont (Vörös-tói Látogatóközpont, Long-erdei ház) található Natura 2000 területen.

Az ANPI üzemeltetésében lévő tanösvények közül 14 db (Baradla ösvény, Tohonya-Kuriszlán ösvény, Szádvár tanösvény, Zöldhatár tanösvény, Fürkész ösvény, Kincskereső ösvény, Bódva-völgyi tanösvény, Bokorlabirintus ösvény, a Huculok nyomán ösvény, valamint a Bodrogzugi vízitúra tanösvény, Hiúzok ösvénye, A tájépítész Bodrog tanösvény, Víz alatti erdő tanösvény, Láptündérek ösvénye) található Natura 2000 területen.

Élőhelyrekonstrukció:

Aggteleki Tájegység területén:

1) Erdőrészek területén:

Tájidegen fafajok tarvágása: tárgyévben nem történt.

Szálalóvágás: 121,73 ha-on történt, az állományszerkezeti változatosság növelése érdekében.

Készletgondozó használat: 13,71 ha-on történt, az aggteleki örökerdő üzemmódban lévő tömbben, a szálalási tervben leírtaknak megfelelően.

2) Gyepterületeken:

Szárzúzás: 365,38 ha-on végeztük, a növekvő cserje és fafajok visszaszorításának és elszaporodásának megakadályozása érdekében.

Fásításból történő fakitermelés: 19,78 ha-on végeztük, a gyepes élőhelyekre jellemző fátlan állapot visszaállítása érdekében.

Zempléni Tájegység területén:

1) Erdőrészek területén:

- tájidegen fafajok tarvágásával: 22,60 hektáron,

- gyérítéssel idegenhonos fafajok eltávolításával: 21,65 hektár érintésével

- szálalóvágással, inváziós fafajok eltávolításával: 5,64 hektáros nagyságrendben

2) Gyepterületek esetén:

Gyepterületeken inváziós fafajok eltávolítása (nem teljes gyeprekonstrukció, csupán magzó korban lévő amerikai kőris, zöld juhar, fehér akác, erdei fenyő visszaszorítása): 0,28 ha (gyakorlatilag az egybefüggő, erdőfolt jellegű inváziós fafajok térfoglalása a saját vagyongazdálkodásban, saját hasznosításban lévő területeken megszűnt).

Gyepterületeken inváziós gyalogakác visszaszorítása szárzúzással, majd főként legeltetéssel: 45,50 ha.

3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ramsari terület	2	7 393		0	0	0
MAB bioszféra-rezervátum	1	49 372		0	0	0

Európa diplomás terület	0	0		0	0	0
Világörökségi terület*	2	33 438		0	0	0
UNESCO Geopark	0	0		0	0	0

A fenti táblázatokkal kapcsolatos információk:

Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai (20 183,6 ha), illetve Tokaj Történelmi Borvidék és Kultúrtáj Világörökség (13 255 ha). Az Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai világörökséghez tartozó barlangok száma 292 (a területadat csak a hazai oldal kiterjedését mutatja).

A Nemzetközi jelentőségű területek összesített adatai:

Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
Baradla - barlangrendszer és a hozzá kapcsolódó vizes élőhelyek Ramsari Terület				3
Bodrogzug Ramsari Terület		2	317,05	2
Bioszféra-rezervátum				2
Európa Diplomás Terület				
Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai Világörökségi Terület			837,37	5
Tokaj Történelmi Borvidék és Kultúrtáj Világörökségi Terület			377,5	2
UNESCO Geopark				

A táblázatban a nemzetközi jelentőségű területek átfedései miatt, átfedő adatok találhatóak.

*Az összesített adat tartalmazza a kaszált és a legeltetett területeket is.

Ökoturisztika:

Az ANPI üzemeltetésében összesen 3 db Látogató/oktatóközpont (Aggteleki Látogatóközpont – Információs Iroda, Vörös-tói Látogatóközpont, Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis) található Nemzetközi jelentőségű területen.

Az ANPI üzemeltetésében lévő tanösvények közül 13 db (Baradla ösvény, Tohonya-Kurisztlan ösvény, Szádvár tanösvény, Zöldhatár tanösvény, Fürkész ösvény, Kincskereső ösvény, Bódva-völgyi tanösvény, Bokorlabirintus ösvény, a Huculok nyomán ösvény,

valamint a Bodrogzugi vízitúra tanösvény, a Tájépítész Bodrog tanösvény, a Víz alatti erdő tanösvény és a Láptündérek ösvénye) található Nemzetközi jelentőségű területen.

Ramsari terület

Élőhelyrekonstrukciót a Baradla-Ramsari területen tárgyévben nem folytatott, a Bodrogzug Ramsari Területen 317,5 ha területen folytatott Igazgatóságunk.

MAB bioszféra-rezervátum

Az előző években kihelyezett táblák ellenőrzése tárgyévben megtörtént, az állapotukban változás nem történt, további jelzőtábla kihelyezése nem történt.

Élőhelyrekonstrukciót tárgyévben Igazgatóságunk az Aggteleki Tájegység, az Aggteleki Bioszféra-rezervátum és a Tájegységet érintő Natura2000 területek átfedése miatt, a 3.1.5.-ben leírtak szerint végzett.

Világörökség gondnoki teendők ellátása

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, a Miniszterelnökség Építészeti és Építésügyi Helyettes Államtitkárság döntése értelmében, „Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai” világörökségi helyszín által hordozott kiemelkedő egyetemes érték megőrzését szolgáló kezelés, 2022. évi világörökségi gondnoksági feladatok ellátására, 10.000.000,- Ft, azaz tízmillió forint támogatásra kapott jogosultságot, erről egy 2022. február 22-én kelt, TKF-7/91/1/2022 iktató számú feljegyzésben kapott tájékoztatást az ANPI. Mivel további tájékoztatást az ANPI szeptemberig nem kapott, ezért az előző évek mintájára összeállította Igazgatóságunk a támogatási igény dokumentációt, melyet jóváhagyásra szeptember végén megküldött az Építési és Beruházási Minisztérium Építészeti Államtitkárság részére. A támogatási okirat megkötéséhez szükséges új dokumentáció csomagot 2022. december 13-án küldte meg az Építési és Közlekedési Minisztérium az ANPI részére. Igazgatóságunk a támogatásról lemondott az alábbi indokokkal:

„A támogatási igény benyújtásához 2022. december 13-án megküldött Adatlap kitöltését, valamint annak kötelező mellékleteinek dokumentálását, aláírások utáni megküldését (pl.: MÁK felhatalmazó levél, közjegyző által hitelesített aláírási címpéldány), a 2022 év hátra lévő időszakában már nincs lehetőségünk teljesíteni. A 369/2022 (IX.29.) Korm. rendeletben foglaltak szerint az Igazgatóságot ugyanúgy érinti az igazgatási szünet (2022.12.22-2023.01.06), mint a felhatalmazó levél kiállítását végző Magyar Államkincstár. Ezen felül az aláírási joggal rendelkező vezetők egyéb elfoglaltsága, valamint a kötelező szabadságolás miatt sem tudjuk megvalósítani az Önök által kért dokumentumok kitöltését, illetve megküldését. 2022. február 22-én kelt Feljegyzés megküldésével tájékoztatta az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságot, a Miniszterelnökség Építészeti, Építésügyi és Örökségvédelmi helyettes államtitkára, miszerint 2022. évre 10.000.000,- Ft a javasolt támogatási összeg a gondnoki feladataik ellátására. Az előző évek folyamatos negatív tapasztalatai miatt (a szerződés megkötése, a támogatás folyósítása rendszerint az év utolsó napjaiban történik), Igazgatóságunk saját erőforrásból megfinanszírozta az előzetesen megküldött szakmai

programban szerepelt beruházásokat, valamint gondoskodott a folyamatos foglalkoztatásokról. Az Igazgatóság ellátta világörökségi helyszín által hordozott kiemelkedő egyetemes értékek megőrzését, folyamatosan dolgozott az állapotok javításán, valamint az értékek szélesebb körű megismertetésén. Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság lelkiismeretesen és folyamatosan ellátja a világörökségi gondnoksági feladatokat. A fentieket figyelembe véve sajnálattal közöljük, hogy 2022-ben nincs lehetőségünk, így nem kívánjuk igénybe venni a világörökségi gondnoksági feladatok ellátására nyújtandó támogatást.”

2022. november 02-án kelt levélben tájékoztatta az Építési és Beruházási Minisztérium Építészetért és Műemlékvédelemért felelős Helyettes Államtitkár az ANPI-t, hogy 2022. december 01-ig készítse el az Igazgatóság a Világörökségi Egyezmény Működési Irányelveinek 199. cikke szerinti hatévenkénti kötelező Időszaki jelentést (Periodic Reporting). Az Időszaki jelentést a szlovák féllel közösen határidőre elkészítette Igazgatóságunk.

3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei (például a földtani alapszelvények, földtani képződmények)

Megnevezés	Elhelyezkedés	Természetvédelmi státusz
Nyúlkert-lápai földtani képződmény feltárása – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=775661,93 Y=353181,93	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Bük-hegyi földtani alapszelvény (Pz-32) – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 775184,59 Y= 333569,80	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Lászi-forrási földtani alapszelvény (T-058) – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 769493,59 Y= 345702,31	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Szénvölgy-tetői földtani képződmény feltárása – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 768888,26 Y= 345912,85	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Baradla-tető földtani alapszelvény, T-047 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=756960 Y=349033	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Erdőbényei fás legelő földtani képződmény – természetvédelmi terület részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=817633 Y=328797	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet

Fonyi gejzirkúp – tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 817031 Y= 340519	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Fony, Sólyom-kő földtani képződmény feltárása - tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 818095 Y= 346162	Előkészítés alatt áll
Jósvafő, Láz-tető É-i lába, T-079 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=760752 Y=349470	Előkészítés alatt áll
Jósvafői útkanyar földtani alapszelvény, T-050 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=763768 Y=349472	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Jósvafő, Vörös-tói elágazás, T-049 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=760626 Y=349196	Előkészítés alatt áll
Martonyi, Szár-hegy teteje, T-055 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 774932 Y=349945	Előkészítés alatt áll
Regéc, Kis-Sertés-hegy, aranybánya földtani képződmény feltárása – tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 820530 Y= 345798	Előkészítés alatt áll
Telekes-oldali útbevágás földtani alapszelvény, J-054 (T-046) – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=772384 Y=347444	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Alsó-malom földtani alapszelvény, T-078 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=770549 Y=351815	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Szinpetri útbevágás földtani alapszelvény, T-051– nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=766113 Y=349959	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Kettős bánya földtani alapszelvény, T-106 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=769874 Y=355490	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Szögliget, Szádvár, T-105 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=769152 Y=356902	Előkészítés alatt áll
Telkibánya, Király-hegy riodácit földtani képződmény feltárásai-tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 824095 Y= 351983	Előkészítés alatt áll
Telkibánya, Ósva-völgy, opálelőfordulás földtani képződmény feltárásai-tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 822817 Y= 349732	Előkészítés alatt áll

Telkibányai perlitfolyás - tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOY koordinátái: X= 821158 Y= 350831	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Ördöggát-tető földtani alapszelvény, T-059 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOY koordinátái: X=770771 Y=344661	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Telekes-völgyi földtani alapszelvény, T-044 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOY koordinátái: X= 771292 Y= 345258	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Telekes-völgy 7. mellékvölgye földtani alapszelvény, J-53 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOY koordinátái: X= 770983 Y=345133	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Telekes-völgy 8. mellékvölgye földtani alapszelvény, T-045 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOY koordinátái: X=771436 Y=345550	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Lebuj-kanyari feltárás - tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOY koordinátái: X= 822892 Y=314279	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Aggtelek, Medve-sziklák, T-048 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOY koordinátái: X= 760509 Y= 348853	Előkészítés alatt áll
Hidvégardó, Alsó-hegy, 8. sz. földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOY koordinátái: X= 781670 Y= 360835	Előkészítés alatt áll
Imola, Ördög-lyuk-víznyelő, M29 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOY koordinátái: X= 758940 Y= 344089	Előkészítés alatt áll

3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Védett mesterséges üreg	8 db	0

Védelemre javasolt mesterséges üregek

Rudabánya „Villanytetői-táró” (767365-339378), Rudabánya 051/3c

Fokozottan védett denevérek kiemelkedő jelentőségű nyári, ill. jelentős téli szállása (pl. kereknyergű patkósdenevér: 1000-1100 pld). Állapotfelvétele és a denevérállomány aktuális felmérése 2022-ben is megtörtént.

Rudabánya „1926-os táró” (767233-338747), Rudabánya 051/1

Állapotfelvétele és a denevérállomány aktuális felmérése 2022-ben is megtörtént.

Ipartörténeti emlék, denevérek téli szállása (lezárás, zavarás csökkentés esetén nyári szálláshellyé is válhat)

Telkibánya (Kánya-hegy) Mária-bánya (823118-354420), Telkibánya 0227/1a

Denevérek kiemelkedő jelentőségű téli szállása, eddig 12 faj kimutatása történt (több fokozottan védett is). Nagyrészt feltáratlan. Fontos ipartörténeti emlék. Állapotfelvétele és a denevérállomány aktuális felmérése 2022-ben is megtörtént.

Telkibánya (Kecske-hát-dűlő) Teréz-táró (823542-353755), Telkibánya, 0227/1a

Denevérek jelentős téli szállása (fok. védett fajok is). Fontos ipartörténeti emlék. Állapotfelvétele és a denevérállomány aktuális felmérése 2022-ben is megtörtént.

2015-ben hirdették ki védettként a korábban védelemre tervezett mesterséges üregeket. 2022-ben folytattuk a mádi Bomboly-bánya Alsó- és Felső-tárónál, a sárospataki megyer-hegyi Zsolnay-bányánál, a füzérkajatai Kajati-tárónál, illetve az edelényi Mogyorós-tetői üreghálózatnál elvégzett denevérbarát lezárás hatásainak monitorozását.

3.2.1. Védett mesterséges üregek (amennyiben releváns az állapotváltozások és a denevérállomány változásának ismertetése)

2022-ben is felmérésre kerültek a földművelésügyi miniszter 63/2015. (X. 16.) FM rendeletében védetté nyilvánított, alapvetően denevérvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregek. A célirányos felméréseket különösen indokolta az, hogy több üreget érintett a bennük szállást foglaló denevérállományok gyakorlati védelméhez kapcsolódó KEHOP-pályázat (stabilizálás, biztonságos lezárás stb.), mely 2020-ban zárult le.

A mádi Bomboly-bánya Felső-tárója 2022-ben is nemzetközi szinten kiemelkedő szálláshelye volt több ezer, többségében fokozottan védett denevérnek (pl. nagy patkósdenevér, hosszúszárnyú és közönséges denevér). Itt korábban megtörtént a vágatrendszer denevérbarát lezárása. Az állomány fejlődése egyértelműen a biztonságosabb és zavarásmentessé vált szálláskörülmények eredménye. Az állomány hosszú távú jövője szempontjából azonban aggodalomra ad okot, hogy a 2016-ban innen gyűjtött mintákból másfél évtizeddel a felfedezést követően, újra kimutatásra került a Lloviu filovírus. A mintagyűjtés és elemzés 2022-ben is intenzíven folyt a Szentágothai Kutatóközpont munkatársaival.

A Mogyorós-tetői üreghálózat állapotromlását sikerült megállítani a denevérvédelmi KEHOP-pályázat eredményeként. A bejárat átépítésével jelentősen nőtt a járatrendszerben élő denevérek biztonsága. A denevérállomány 2022-ben stabil volt.

A mádi Hosszú-táró és a füzérkajatai Kajati-táró denevérállományában kisebb csökkenést tapasztaltunk, bár a tárók állapotában 2022-ben sem történt érdemi változás.

A védelemre tervezett rudabányai Andrassy-altáró esetében igen jelentős kármegelőzési és kármentesítési beavatkozás történt 2017-ben, ennek eredményeit monitoroztuk 2022-ben is. Tapasztalataink szerint a fokozottan védett kereknyergű patkósdenevérek nagy része a lezárás

eredményeként áttelepült egy közeli, nem lezárt táróba. Ennek a tárónak a bejárása arra utal, hogy a denevérek itt biztonságban vannak (Villanytetői-táró). Rendszeres felmérésekkel elkezdtük előkészíteni ennek a mesterséges üregnek a védetté nyilvánítását. Ugyanezt végezzük a többi védelemre javasolt mesterséges üreg esetében is (Mária-bánya, Teréz-táró, 1926-os táró). 2022-ben mindegyikben értékes denevérállomány élt.

3.3. Egyéb, speciális területi kategóriák:

3.3.1. Erdőrezervátum

Az utóbbi évtizedekben Európa több országában jelöltek ki természetes szerkezetű és fajösszetételű erdőterületeket annak érdekében, hogy ott emberi beavatkozás nélkül, a természetes folyamatok hosszútávon, zavartalanul érvényesülhessenek.

Az erdőrezervátumok országos jelentőségű védett természeti területnek minősülnek.

Az erdőrezervátumok két részből állnak. Egy magterületből, amely alapvetően emberi beavatkozás mentes, és teljes gazdasági korlátozás alá esik, itt csak kivételes esetben - ha azt erdővédelmi okok, veszélyeztetés vagy idegen honos fajok előretörése indokoltá teszi - lehet beavatkozásokat végezni. A magterületet védőzóna veszi körül, amelyben csak olyan erdészeti beavatkozások folytathatók, amelyek a magterület védelmét biztosító folyamatokat még időlegesen sem csökkentik. Ezek az erdőgazdálkodásnak a természetkímélő módzatai (pl. örökerdő üzemmód, készletgondozó használat, szálalás, szálalóvágás).

Erdőrezervátumok az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság területén

Név, kód	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Kihirdető rendelet
Nagy-sertéshegy Erdőrezervátum - ER-64	411,9	65,8	3/2000. KöM rendelet
Alsó-hegy Erdőrezervátum - ER-68	229,3	112,8	1/2000. KöM rendelet
Kelemér-Serényfalu Erdőrezervátum - ER-69	328,7	71,9	12/2007. KvVM rendelet
Haragistya-lófej Erdőrezervátum - ER-70	612,2	259,9	1/2000. KöM rendelet
Nagy-oldal Erdőrezervátum - ER-71	486,3	223,8	1/2000. KöM rendelet
Összesen	2068,4	734,2	

3.3.2. Országos Ökológiai Hálózat

Hálózati elem típusa	Terület (ha) 2021-ben	Terület (ha) 2022-ben	Változás előző évhez képest (ha)
Magterület	128 152	128 152	
Ökológiai folyosó	73 537	73 536,3	-0,5
Pufferterület	56 066	56 066,7	+0,5
Összesen	257 755	257 755	0

2022. évben egy település esetében került sor az ökológiai hálózat övezeteinek módosítására az ANPI működési területén, Bekecs Község Önkormányzatának kérésére, a Bekecs 0149/4 hrsz.-ú, 0,509 ha nagyságú területen. Autómosó építése érdekében az ökológiai folyosó övezetből pufferterület övezetbe történt átsorolás. Az átsorolással azért értettük egyet, mert a terület nem felelt meg az ökológiai folyosó jellemzőinek. Működési területünkön az övezeti besorolásokkal összefüggésben üdvözlendők az olyan – természetvédelmi szempontból jelentős – elhatározások a település- és területrendezési munkákban, amelyek során elkerülük a magterületet és az ökológiai folyosót (pl.: napelempark, turisztikai beruházások létesítése, beépítésre szánt területek kijelölése esetén).

3.4. Magas Természeti Értékű Területek

Terület neve	Teljes terület (ha)	Max. támogatású terület (ha)
Bodrogköz MTÉT	41 179+612,91	38 543+294,86
Észak-Cserehát MTÉT	55 105+275,78	28 304+176,49
Összesen	97172,69	67318,35

2021-ben Igazgatóságunk felülvizsgálta a kijelölt MTÉT területeket és az igénybe vehető előírás csoportokat. A felülvizsgálat után a Bodrogköz MTÉT esetében az érintett blokkok területe 612,91 ha, támogatható területük összesen 294,86 hektárral növekedett. A 2022-es évben nem került sor felülvizsgálatra.

Az Észak-Cserehát MTÉT esetében az érintett blokkok területe 275,78 ha, támogatható területük összesen 176,49 hektárral növekedett még 2021-ben, de 2022-ben nem változott.

A Vidékfejlesztési Program keretében az MTÉT előírás csoportokat is tartalmazó AKG felhívás alapján a gazdálkodók 2016-2020 közötti, illetve 2017-2021. közötti időszakokra vonatkozóan vállaltak kezelési kötelezettséget. 2020. év végén minden gazdálkodót nyilatkoztattak arról, hogy a tervek szerint további 2 évvel történő AKG időszak meghosszabbítása esetén, vállalni szándékoznak, vagy sem, az MTÉT részvételüket, kötelezettségeket. A válaszokról sajnos nincs információnk. Igazgatóságunk az Észak-Cserehát MTÉT és Bodrogekör MTÉT területek koordinálását végzi. Mindkettő esetében az „MTÉT gyep hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal” és az „MTÉT szántó hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal” c. programcsomagok voltak elérhetők. A gyepek esetében elsősorban a földön fészkelő fokozottan védett haris fészkelő- és táplálkozóhelyének fenntartása, megóvása, továbbá egyéb, a gyepterületekhez kötődő védett fajok élőhelyeinek biztosítása a cél. A szántó célprogramban résztvevők kímélő gazdálkodási technológiával – a növényvédőszeres korlátozott használatával, a megfelelő betakarítási és növényápolási technológiák alkalmazásával – a vadonélő madarakra, apróvadfajokra gyakorolt káros hatások csökkentéséhez járulnak hozzá.

2022-ben 43 db kaszálási bejelentő érkezett Igazgatóságunkra.

Az Agrárminisztériummal, a Magyar Államkincstárral, más nemzeti parkoknál dolgozó kollégákkal, a Megyei Kormányhivatalok ellenőrzést végző és lebonyolító munkatársaival, továbbá a falugazdászokkal és a gazdálkodókkal is folyamatos az együttműködés. Tapasztalataink szerint a kaszálási bejelentések döntő többsége e-mailen érkezik, a gazdálkodók egy része a kaszálási bejelentéseket továbbra is postai úton teszi meg, az e-papíron beküldött bejelentések száma még elenyésző.

A korábbi évekhez hasonlóan 2022-ben is történtek helyszíni ellenőrzések, szakértőként. Az Együttműködési Megállapodás keretében történt a részvétel a bejárásokon, Natura 2000 és JFGK 2.,3. (Jogszámban Foglalt Gazdálkodási Követelmények) célprogramok esetében.

AKG – MTÉT helyszíni ellenőrzés 2022-ben egy esetben volt. Natura 2000 és/vagy JFGK 2., 3. ellenőrzéseken összesen 60 kijelölt ügyfél ellenőrzésében működött közre az Igazgatóság, amelyből 2022. december 31-ig 78 szakértői igazoló lap lett elszámolásra küldve. A Magyar Államkincstár a 2022-ben elvégzett ellenőrzésekről – 2023-ban állít ki Teljesítés Igazolási Bizonylatot részünkre. A helyszíni ellenőrzéseken a Természetvédelmi Őrszolgálat munkatársai voltak jelen, az ügyiratkezelés és a szakértői díjak elszámolása a Természetmegőrzési Osztályon zajlott. Az ellenőrzéseken – a természetvédelmi szempontok vizsgálata érdekében – az igazgatóságok szakértői részvételét a továbbiakban is indokoltnak tartjuk.

4. Kutatás és monitorozás (saját, illetve más szervvel végeztetett, külön megjelenítve)

4.1. Kutatás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága és főbb eredményei)

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Szünantrópikus fajok vizsgálata	Dr. Boldogh Sándor (ANPI)	ANP	Saját forrás	100	*
2.	Komplex chiropterológiai vizsgálat sorozat	Dr. Boldogh Sándor (ANPI)	ANP	Saját forrás	100	*
3.	Nagyragadozó fajok állományainak felmérése	Szabó Ádám (ANPI)	ANPI működési terület	Saját forrás	600	*

* A részletes eredmények alább találhatók.

1. Szünantrópikus fajok vizsgálata (saját foglalkoztatott által végzett kutatás)

A vizsgálat sorozat célja az erős civilizációs hatások alatt álló élőhelyeken élő fajok ökológiai igényeinek hosszú távú feltárása és az itt jelentkező veszélyeztető tényezőknek a tisztázása, majd az eredmények alapján hatékony természetvédelmi beavatkozások tervezése és kivitelezése. Vizsgált fajok/fajcsoportok: kiemelten az épületlakó fajok állományai (denevérek, madarak).

2. Komplex chiropterológiai vizsgálat sorozat (saját foglalkoztatott által végzett kutatás)

(a) 2022-ben kb. 380 hosszúsárnyú denevér példánytól sikerült legalább 600 vér-, vizelet- és parazitamintát gyűjteni az ANPI működési területén, a jelentős denevérpusztulást okozó *Lloviu filovirus (LLOV)* vizsgálata keretében.

(b) az ANPI működési területén a legjelentősebb ismert közönséges denevér denevérállományok esetében, több fajnál erős csökkenés volt megfigyelhető.

3. Nagyragadozók (hiúz, barna medve és farkas) állományainak vizsgálata (saját foglalkoztatott által végzett kutatás)

Trendek 2022-ben: mindkét tájegységben feltételezhetően csökkent a farkasok egyedszáma. Bizonyos területrészekről, ahol azelőtt rendszeresen jelen voltak, eltűntek, és bizonyos esetekben új területrészekben jelentek meg. Becsült populációméret a két tájegységben kamerafelvételekre alapozva: 2-2 farka (szaporodó családok), összesen kb. 18-20 egyed.

Nagyragadozók házi állatokban okozott esetleges kártételének megelőzésével kapcsolatban, állattartó gazdálkodókkal való kapcsolatfelvétel, szakmai tanácsadás, valamint a terepi monitoring végzése céljából lett a gépkocsifutás felhasználva.

2022-ben 270 farkas (*Canis lupus*), 7 hiúz (*Lynx lynx*) adat gyűjtése történt. Barnamedve (*Ursus arctos*) észlelés nem volt.

4.2. Monitorozás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága és főbb eredményei)

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Inváziós növényfajok monitorozása	ANPI: Visnyovszky Tamás	ANPI működési terület	Saját forrás	1500	éves IAS jelentés
2.	Védett növényfajok felmérése	ANPI: Virók Viktor, Farkas Tünde, Szegedi Zsolt	ANPI működési terület	TEV 2022 + Saját forrás	115 + 200	*
3.	Élőhely-térképezés	ANPI: Virók Viktor	Rudabánya	TEV 2022 + Saját forrás	100 + 813,6	*
4.	Egyenes-szárnyúak felmérése	Nagy Antal	ANPI működési terület	TEV 2022	1100	*
5.	Közösségi jelentőségű élőhelyek felmérése	Vojtkó András	ANPI működési terület	TEV 2022	450	*
6.	Országos kétéltű-hüllő monitorozás	1. részfeladat Tölgy Természetvédelmi Egyesület Sárospataki Miklós	ANPI működési terület	TEV 2022	740	*
		2. részfeladat Tölgy Természetvédelmi Egyesület	országos			

		Sárospataki Miklós				
7.	Gőtemonitorozása	Száz Hárs Kft. Burinda Tamás	ANP	TEV 2022	300	*
8.	Ritka és telepesen költő madárfajok felmérése	ANPI: Huber Attila	ANPI működési terület	TEV 2022 + Saját forrás	100,2 + 299,8	*
9.	Kisemlős monitorozás bagolyköpet elemzéssel	Bioaqua Pro Kft. Kiss Béla	ATE	TEV 2022	500	*
10.	Emlősök felmérése	1. részfeladat ANPI: Izsó Ádám Pelék	Szögliget, Szendrő	Saját forrás	35	*
		2. részfeladat: ANPI: Dr. Bihari Zoltán Ürge	Jósvafő			
11.	Denevér- közösségek felmérése	1. részfeladat: Abaúj-Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület Géczi István	ZTE	TEV 2022	750	*
		2. részfeladat: Bioaqua Pro Kft. Kiss Béla	ATE			
12.	Keleméri Mohos- tavak TT területén végzett rekonstrukció vizsgálata	Papp Beáta Gabriella	Keleméri Mohos-tavak TT	TEV 2022	600	*

13.	Mohák monitorozása	Papp Beáta Gabriella	országos	TEV 2022	1500	9
14.	Madárfajok felmérése	1. részfeladat ANPI: Huber Attila Haris	ANPI	Saját forrás		9
		2. részfeladat ANPI: Huber Attila CES	Szalonna			
		3. részfeladat ANPI: Huber Attila Gyűrűzés	Szalonna			

1. Inváziós növényfajok monitorozása (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

Igazgatóságunk folytatta az előző évek monitorozó munkáját a teljes működési területén. Összhangban a rendelettel a 2022-es évben folytattuk az előírt monitoring munka megalapozását (több mint 430000 ha-on) elsősorban a már ismert helyszínek egy részének ismételt ellenőrzésével. A jövőben a megalapozó felmérés trendmonitoring célú kibővítése lenne szükséges legalább két ismétléssel.

A mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*) 1440 helyszínen lett feltérképezve cca. 38 ha teljes területfoglalással. A közönséges selyemkórónak (*Asclepias syriaca L.*) eddig 680 helyszínen regisztráltuk a jelenlétét.

A japánkeserűfű-félék (*Fallopia x. bohemica*) 1149 helyszínen lettek regisztrálva, cca. 57 ha területfoglalással. A kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis L.*) állományainak monitorozása folyamatos az ANP törzsterületén. A monitorozás során 2022-ben 1684,7 ha területet mértünk fel.

2. Védett növényfajok felmérése (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

Illatos csengettyűvirág (*Adenophora liliifolia*): 2022-ben Aggteleken a Csiszár-nyilasban egy 4 éves tő kiültetésre került, melyet a vad sajnos visszarágott. A tájegységben előkerült egy újabb 3 töves állomány az Aggtelek: Lopó-galya dűlőből, melyeket a virágzás idejére szintén visszarágtak a szarvasok. Az Aggteleki Tájegységben tehát egyetlen virágzó tő sem volt 2022-ben. A Drahoson 62 tő volt az állomány, a virágzó tövek száma 1. A Gyertyán-kúton 30 tő az állomány, a virágzó tövek száma 3. Az egyes termőhelyeken a drasztikus csökkenés valószínűleg az extrém száraz időjárásnak köszönhető. Sok tövön volt tapasztalható a rágás nyoma.

Kisfészkü aszat (*Cirsium brachycephalum*): 2022-ben minden állománynál jelentős egyedszám csökkenés volt tapasztalható. Ennek elsődleges oka az extrém száraz időjárás lehetett. Emellett több helyen az intenzív legeltetés is hozzájárult a csökkenéshez (mezőzombori, szerencsi állományoknál). További negatív hatást jelent a nádasok terjedése, melyből kiszorul a faj. Ugyanakkor előkerült egy újabb állomány Karcsa mellől.

Erdei papucskosbor (*Cypripedium calceolus*): A jósvafői Kajta-bércen a fenyvesben lévő tövek az erdő letermelése óta nem találhatók, és az erdő szélén talált három fiatal tő közül csak egy került elő 2022-ben. Ugyanakkor az egykori villanypásztában gazdagon virágzó, erőteljes töveket lehetett megtalálni. Így összességében az egyedszám nem változott. 2022-ben a virágzás intenzitása sokkal kedvezőbb volt, mint korábban. Az aggteleki Hosszú-völgyben 2022-ben három egyed került elő, mely az elmúlt 2 ismétléshez képest emelkedés, de így is jelentősen elmarad a magasabb egyedszámoktól (2004-ben 9 tő). A Százholdsnál 2022-ben csak 7 tő lett megszámlálva, így a visszaesés ismételt jelentős. Egyetlen tő sem virágzott. A szomszédos fenyvesből több fenyő rádőlt az élőhelyre. Antropogén hatásokkal nem veszélyeztetett, de nagyon intenzíven kezdett cserjésedni az élőhely. A Ló-kosárnál az elmúlt években a fenyvest letermelték. Sajnos pont erre az állományra deponálták a vágástéri hulladék egy részét, így 2022-ben nem sikerült megtalálni ezt a populációt. Alsótelekesen is csökkenő tendenciát mutat az egyedszám. Két tő virágzott. Zavaró hatás nem volt tapasztalható. Gömörzölösön az egyedszám az elmúlt évek csökkenése után emelkedett. A virágzó hajtások száma viszont közel a felére csökkent. Ismét erősen cserjésedni kezdett az élőhely és 2022-ben rendkívül száraz volt a tavaszi aszály miatt. Zádorfalván és a jósvafői Első-zsilipnél nem volt megtalálható egyetlen tő sem.

Osztrák sárkányfű (*Dracocephalum austriacum*): A tohonyai állománynál habár az egyedszám emelkedett a 2020-as felméréshez képest, még így is a második legalacsonyabb az érték. Ha megnézzük a hajtások számának emelkedését, az sokkal kisebb mértékű. A területen jól láthatóan átalakulóban van a gyeperje, a szálkaperje dominanciát a csenkesz fajok veszik át. Emiatt záródik az élőhely, nyitott sziklás felszínt már alig lehet találni. A terület keleti részén található idősebb töveket 2022-ben nem lehetett megtalálni. A gallykerítés továbbra is rossz állapotban van, de legeltetés nem volt tapasztalható. A terület nyugati része intenzíven cserjésedik, itt cserjeirtásra lenne szükség. A jósvafői Szőlő-hegyen nagyon jelentősen visszaesett az egyedszám, ilyen alacsony hajtásszám a monitorozás kezdete óta nem volt mérve. A virágzó egyedek és tövek aránya az átlag körül alakult. A sárkányfű májusi virágzásakor a Szőlő-hegyen már aszály jeleit lehetett látni. Az egyedek kicsik és kevés virágúak voltak, a levelek sok egyeden össze voltak sodródva. Emellett jó láthatóan a gyeperje folyamatosan záródik, a nyílt, kövesebb élőhelyfoltok sorban tűnnek el. Valószínű, hogy a két tényező együtt okozta a csökkenést. A Zabanyik-hegyen a tőszám tovább emelkedett, viszont ezzel ellentétesen a hajtásszám csökkent. A növekedés leginkább az állomány keleti és nyugati részét érintette, a keleti folt a középsővel teljesen összenőtt. Az állományon földút vezet keresztül, mely pár éve lezárásra került, de ettől függetlenül továbbra is közlekednek rajta, és jelentős taposást okoznak. Nagyon sok olyan hajtás volt megtalálható, melynek a csúcsa le volt harapva.

Piros kígyószisz (*Echium maculatum*): A jósvafői Szőlő-hegyen ismét csökkent a hajtásszám, összesen 297 hajtás lett megszámlálva, mely a 2013-as legmagasabb értéknek (2298 hajtás) csak töredéke. A csökkenést elsősorban természetes populációdinamikai sajátosságok

okozhatták, ugyanakkor számos zavaró hatás is észlelhető volt. A gyep egy részére inert hulladékot helyeztek el nagy mennyiségben. Jól látható jelei voltak az extrém aszályos időjárásnak, a legtöbb hajtás csak 20-30 cm magas volt. Ritkán lehetett látni lerágott példányokat is. Emellett továbbra is a gyepen közlekednek gépkocsikkal és letaposták/kitaposták a töveket. Edelényben jelentősen emelkedett a hajtásszám, de így is csak a mért legmagasabb értékek fele. A gyep északi szélén a korábban beszántott, majd felhagyott terület nagyon degradált. A keleti részén már nem borítanak le élelmiszeripari hulladékot, gyalogbodzás alakult ki rajta. Ez az állomány állandóan veszélyeztetett/károsított élőhelyen fordul elő. Szendrőládon összességében csökkent a hajtásszám, de a bánya körül egy hajtással több volt, mint 2019-ben. A déli állománynál viszont tovább csökkent a hajtásszám, csak kettő volt megtalálható. Ez a terület erősen cserjésedik, és nem védett terület. Gömörszőlősön egyetlen virágzó egyed sem volt. A meszesi állománynál összesen két virágzó hajtás került elő, ahogy 2019-ben is. Ez az érték a legalacsonyabb a felmérések kezdete óta. Az egész terület tavasszal leégett, más zavarás nem volt észlelhető a területen. Helyenként a cserjésedés veszélyezteti az élőhelyet.

Sűrű csetkása (*Eleocharis carniolica*): 2022-ben a fajt a vizsgált 6 lokalitás közül csak kettőben sikerült kimutatni. Ennek egyértelmű oka az extrém aszályos időjárás volt. A Komlóska-völgyben az egyedszám jelentősen visszaesett, bár ennél alacsonyabb érték is előfordult már. A felmérés idején a terület vízellátottsága kedvező volt, nyílt iszapfelszín is volt, így rendelkezésre állt kedvező élőhely a faj számára. A regéci Bekecs-oldalon a 2019-es felméréshez képest emelkedett az egyedszám, de a korábbi felmérések értékeit nem érte el. A felmérés idejére a töveknek már több mint a fele el volt száradva.

Halványsárga repcsény (*Erysimum pallidiflorum*): Boldogkőváralján az egyedszám töredékére esett vissza. Ennél alacsonyabb érték csak 2010-ben volt mérhető. Az élőhely erdősülése, az erdőszegély-jellegű területrészek csökkenése, a 2022. év csapadékszegény időjárása okozhatta az állomány csökkenését. Erdőbényén a vad taposási kára olyan jelentős volt a felmérés idején, hogy a vizsgált terület egy jelentős részén semmilyen növényzet nem volt megtalálható. A felmérés során csak 4 tő került elő, ami duplája a 2019-esnek, de a korábban mért több mint 100 töves értékeknek töredéke.

Négylevelű mételyfű (*Marsilea quadrifolia*): A 2019-es jelentős visszaesés után a sárospataki Holt-Bodrog északi partján tovább csökkent az állomány. A déli parton viszont jelentős emelkedést sikerült kimutatni, bár ez még mindig töredéke a 2016-os értéknek. A felmérés során azokon a helyeken került elő, ahol jelenleg, vagy a közelmúltban horgászállás volt. A horgászhelyek felhagyása, megszűnése után a növényzet (nád, rekettyefűz) újból birtokba veszi a felhagyott helyeket és ez kedvezőtlen a faj számára. Ugyanakkor az állomány csökkenéséhez a horgászok által végzett hínárnövényzet eltávolítása is hozzájárul, mivel e folyamat során e faj is a szárazföldre kerül. Az északi parton a horgászhelyek száma tovább csökkent, így a növényzet (rekettyefűz, nád) terjedésével a faj számára alkalmas élőhelyek kiterjedése is fogy, ami az állomány további csökkenésével jár.

Magyar köhúr (*Minuartia frutescens*): A boldogkőváraljai Tó-hegyen az állomány mérete kevesebb, mint felére esett vissza. A faj élőhelyére erdei fenyő terjeszkedik, a sziklákat jelentős mértékben már beárnyékolta. A Vár-hegyen a felmérés további állománynövekedést mutatott ki, így elmondható, hogy folyamatosan fejlődik. A Szentiváni földváron az egyedszám a Vár-hegyhez hasonlóan ismét jelentősen emelkedett. Az állományt súlyosan

veszélyezteteti az élőhelyére telepített erdei fenyő és a terület szélének a beszántása. Sárospatakon az állomány egyedszáma a felmérés kezdete óta folyamatosan emelkedett, ugyanakkor 2022-ben nagyon jelentős állománycsökkenés volt tapasztalható. Az állomány csökkenését a taposási kár (kirándulók növekvő száma), a cserjésedés, erdősülés, valamint az utóbbi években történt vegetáció égetése okozhatja. Tállyán a korábbi felméréssel közel azonos egyedszám volt mérhető.

Tornai vértő (*Onosma tornense*): A felmérések kezdetétől emelkedés figyelhető meg az egyedszámban, de az utóbbi két felmérésnél már csökkenés volt észlelhető. A 2022-es felmérés adatai különösen alacsonynak számítanak. Egyértelműen a súlyos aszály okolható a csökkenésért. A növények tavasz végén virágoztak, de nyári időszakban a virágok és sok tő is teljesen elszáradt. Az augusztus végi csapadékosabb időszak hatására a tövek intenzíven elkezdtek vegetatív hajtásokat fejleszteni. Fontos megjegyezni, hogy a felmérés időpontjában a virágzó hajtások jelentős része a tavaszi elszáradt virágzat volt, aktuálisan virágzó hajtás alig fordult elő. Az átlagos virágzó hajtások száma 1 alá csökkent, ami több korábbi felmérésnél is 7 felett volt! A vizsgálat során 37 elpusztult tő volt megtalálható, és ez az érték kimagasló.

Poloskaszagú kosbor (*Orchis coriophora*): Baskón sajnos ismét jelentősen visszaesett a virágzó egyedek száma, csak 2007-ben és 2013-ban volt ennél alacsonyabb érték. Zavaró hatás nem volt tapasztalható, a csökkenés egyértelműen az extrém száraz időjárásnak tudható be. A Zsidó-réten a felmérés során egyetlen tő sem került elő. 2007-ben és 2013-ban sem voltak tövek a réten, itt is valószínűleg az aszályos időjárás lehet az oka. Az erdőbényei Czink-dűlőben a 2016-os felméréshez képest jelentősen csökkent az egyedszám. Ez az élőhely is nagyon ki volt száradva, valószínűleg ez okozta a csökkenést. Erdőhorváti mellett előkerült egy új állomány is a Dél-tetőn. Itt három tövet sikerült találni.

Keleti bazsarózsa (*Paeonia tenuifolia*): 2022-ben kevesebb egyed volt, mint 2019-ben, megközelítőleg a 2016-os értékre esett vissza. Ennek az is lehet az oka, hogy egyes részeken nehéz elkülöníteni a töveket, mivel nagyon sűrűn állnak a hajtások. A tövek sok termést hoztak és sok idei magoncot lehetett megfigyelni (egyes tövek körül akár 10-20-at). Ezek nem lettek felmérve, mert megmaradásuk egyelőre bizonytalan. Habár a tövek száma csökkent a felmérés alapján, a hajtások száma viszont tovább emelkedett.

Leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*): A gömörszőlősi állománynál kismértékű emelkedés tapasztalható a 2019-es egyedszámhoz képest, és egyúttal a 2022-es érték a legmagasabb a monitorozás kezdete óta (amennyiben nem vesszük figyelembe a 2016-os valószínűleg téves adatot). Nagyon kevés tő virágzott, alig lehetett természetes egyedet találni. Az állomány nem veszélyeztetett, de az egyik folt közelébe vadetetőt telepítettek. Rakacaszenden a korábbi két ismétléshez viszonyítva gazdagabban virágzott az állomány. Az egyedszám is tovább emelkedett, de nem éri el a 2008-as, legmagasabb értéket. Sok tőnél megfigyelhető volt, hogy a virágok nem termékenyültek meg. Letaposott töveket is lehetett látni a 2. foltnál.

Janka-tarsóka (*Thlaspi jankae*): 2022-ben minden állománynál jelentős hajtásszám emelkedés volt mérhető, a legtöbb állománynál a monitorozás kezdete óta ez volt a mért legmagasabb érték. Tornanádaskán ebben az évben 2019-hez viszonyítva jelentősen emelkedett a virágzó hajtások száma, de így is az alacsonyabb értékek közé tartozik. Az egyedek vitális, erőteljes példányok voltak. A terület erősen cserjésedik, elsősorban a plató felől. Kis területen az illegális fakitermelők taposása károsítja az állományt. Szikszón a hajtásszám jelentősen

emelkedett, gazdagon virágzott a faj. Ennél magasabb érték csak közel 20 évvel ezelőtt, 2004-ben volt mérhető. A korábban beszántott részt nem kaszálják, így összefüggő siskanádas alakult ki rajta. A gazdag virágzás ellenére a gyep ki volt száradva, és a holdmedrekben sem volt víz. Felsőzsolca mellett az áttelepített gyepfolton (Miskolc: Zsolcai-oldal) jelentős hajtásszám növekedés volt mérhető. Sajnos a területet nem kaszálják. Arnóton 2022-ben nem volt égetés, de az északi állomány élőhelyéből korábban beszántott részt továbbra is művelik. Ugyanezen terület egy részét szarvasmarhával intenzíven legeltetik, itt nem voltak tövek. A keleti részt kettétört beton villanyoszlopokkal körbekerítették és kisebb foltokban építési törmeléket borítottak le. A déli állomány keleti része korábban elpusztult a miskolci elkerülő út építése során. Mindkét területen gazdagon virágzott a faj, a kaszált részeken nagyon jelentős hajtásszám növekedés volt tapasztalható. A monitorozás kezdete óta most volt mérhető a legmagasabb érték. A területek nem védettek és a Natura 2000 hálózatnak sem részei. Hernádkak mellett a hajtásszám jelentősen emelkedett (2010-ben volt magasabb érték), attól függetlenül, hogy a gyep ki volt száradva. A déli területet kaszálják, az északit legeltetik.

Közösségi jelentőségű növényfajok:

Piros kígyószisz (*Echium maculatum*): A Natura 2000 monitorozás keretében 2022-ben 4 lokalitásban összesen 90 egyed volt számolva. Az idei aszályos időjárás nagyon kedvezőtlen volt a faj számára.

Kikeleti hóvirág (*Galanthus nivalis*): A Natura 2000 monitorozás keretében 2022-ben 27 lokalitásban történt felmérés, ahol összesen 16528 volt számolva.

Magyar nőszirm (*Iris aphylla subsp. hungarica*): A Natura 2000 monitorozás keretében 2022-ben 10 lokalitásban történt felmérés, ahol összesen 619 volt számolva.

Heverő iszapfü (*Lindernia procumbens*): Augusztus és szeptember hónapokban több alkalommal volt felmérés a Bódva-völgy, Hernád-völgy és Taktaköz korábbi állományainál, de az aszályos időjárás miatt egyetlen helyszínen sem sikerült megtalálni a fajt. A helyszíneken törpekákás növényzet sem volt.

Korpafűfélék (*Lycopodiaceae*): A Natura 2000 monitorozás keretében 2022-ben 3 lokalitásban történt felmérés, ahol összesen 32 egyed lett megszámlálva.

Leánykökörücsin (*Pulsatilla grandis*): A Natura 2000 monitorozás keretében 2022-ben 13 lokalitásban összesen 2996 egyed volt.

Janka-tarsóka (*Thlaspi jankae*): A Natura 2000 monitorozás keretében 2022-ben 3 lokalitásban összesen 25 egyed volt.

3. Élőhelyterképezés monitoring (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

Élőhelyterkép készítése az NBmR keretében a Rudabánya T-100 mintanegyzetben

A hínárnövényzet ismét jelentősen visszaesett. Egyes víztestek kiszáradtak, viszont más tavakból teljesen eltűnt a hínárnövényzet. Ez utóbbi oka nem ismert, elképzelhető, hogy vízszennyezés okozta. Fajgazdag hínárnövényzet csak egyetlen foltban volt.

Az egyik legjelentősebb változás a mocsarak és nedves gyepek kiterjedésének jelentős csökkenése. Ennek elsődleges oka a terület szárazodása. A 2022-es év extrém aszályos volt, ugyanakkor jól láthatóan ez tendenciózus folyamat. Leginkább a terület nyugati részén a Csörgős-patak mentén észlelhető, ahol az elmúlt időszakban a felszáraz és üde gyepek kiterjedése emelkedett, a nedves gyepek rovására. Kisebb területen előfordultak beszántások

is, így például a Zúgó- és Csörgős-patak mentén, ahol mocsárrétek szűntek meg. További negatív hatás volt ezeken az élőhelyeken, hogy a Szuhogyi-patak mentén intenzív legeltetés indult el. Helyenként olyan mértékű a degradáció, hogy az egykori mocsárrétek, magassásosok helyén már csak gyomnövényzet található.

Az üde gyepek területe kis mértékben emelkedett, ami részben annak köszönhető, hogy a területen rendszeresen kaszálják a domboldali gyepeket – ezek a kezeléseket nagy részben az előző térképezés idejében indultak, így természetességük javult. Ezeken az élőhelyeken a legeltetés nem jellemző, de a Szuhogyi-patak mentén előfordul, itt zavartabbak is a gyepek. Szintén negatív hatás, hogy egyre nagyobb területen jelenik meg, egyre nagyobb tömegben a kanadai aranyvessző, mely elsősorban a kezeletlen részeken jelent problémát. Kisebb területeket beszántottak, illetve egyes részeken a cserjésedés tovább folytatódott, és zárt cserjések alakultak ki. Üde gyepek közül legjobb állapotban továbbra is a Csörgős-patak menti kaszálók vannak.

Száraz gyepek közül a Nagy-hegy környéki – elsősorban – másodlagos sztyepréteket kell kiemelni. Ezek jó állapotban vannak, a kevésbé sziklás részeken cserjésednek.

A jellegtelen gyepes élőhelyek esetében két ellentétes folyamat egyenlíti ki egymást. Egyrészt a területük nőtt, mivel nagy területeket szárazzással kezelnek, főleg a zubogyi részen található Fekete-parlag területén. Más területeken viszont éppen a cserjésedés haladt előre, főleg az egykori szőlőhegyeken. Ezeken az élőhelyeken jelent legnagyobb problémát az inváziós fajok terjedése, számos folt került 2022-ben az OD kategóriába. Pozitív változás, hogy a rendszeres kaszálások hatására több korábban jellegtelen gyepek a természetes gyepek közé lett sorolva. Kisebb területen fordult elő, hogy felhagyott szántón megindult a gyepesedés.

A legnagyobb változás a cseres-tölgyesek és gyertyános-tölgyesek kiterjedésének drasztikus csökkenése. Ennek oka az elmúlt évekre jellemző gyors és nagy területeket érintő véghasználat. Az elmúlt 10 évben 174 hektáron termelték le az erdőket, aminek legnagyobb része a fenti két kategóriába tartozik. A környéken nagy keresletet okozott, hogy a Berentei erőmű áttért megújuló tüzelőanyag égetésére, így a Putnoki-dombságban hatalmas területeket vágta tarrá és égette el Berentén. A tarvágott területek 2022-ben a P-kategóriába kerültek, ez emelte meg az értékét. Az erdők esetében további jelentős változás, hogy a felújításkor nagyon sok esetben vörös tölgyet is telepítenek az őshonos fajok közé. Általában a vörös tölgy aránya viszonylag alacsony, de gyorsabb növekedése miatt idővel kompetíciós előnybe kerül az őshonos fajokkal szemben. További problémát jelent, hogy hamarabb kezd teremni és magról jól újul. Komolyabb aggodalomra ad okot az akác terjedése. A bánya rekultiválása során nagy területen telepítettek akácot, de emellett az egész területen előfordul telepítve, illetve kisebb foltokban szőlőhegyeken, utak mellett, erdők szegélyében. Ezekből az állományokból kiindulva az elmúlt években hatalmas területen jelent meg spontán. Teljesen általánossá vált, hogy a fiatalosokban tömegesen jelen van, de nagyon sok idősebb erdő cserjeszintjében is megjelenik. Természetesen nem csak erdőben, de a gyepeken – elsősorban felhagyott kiskertekben, szőlőhegyeken – is gyorsan terjed. Várhatóan a közeljövőben teljesen el fogja lepni a környék erdeit és így természetes erdőként történő felújulásuk kérdésessé válik. Az elmúlt időszakban jellemző tendenciává vált, hogy a cseresekből és gyertyános-tölgyesekből is kivágják a cserjeszintet és az elegyfajokat, így ritkás, homogén cserest, tölgyest alakítanak ki. Ezek az erdők sokkal sérülékenyebbek.

A P-kategória értéke elsősorban az új fiatalosok miatt emelkedett. Ugyanakkor negatív tendencia is hatott rá, mivel az elmúlt években is tovább folyt a cserjések szárazsága a felhagyott gyepeken, elsősorban a Csörgős- és Zúgó-patakok völgyére néző nyugati kitétséggű oldalakon és az Ormos-patak menti gyepeken. Szerencsére ezeken a területeken újra indult a gazdálkodás és a kezelések hatására várhatóan természetességük is javulni fog. Amíg a térképezett terület nyugati részén újra megindult a gazdálkodás, Rudabányától keletre ez nem jellemző. Tovább erdősödtek a Nagy-hegy környékén lévő felhagyott szőlős és gyümölcsös kertek, illetve a Nagy-Bilice (veszélyeshulladék-lerakó környéke) hatalmas legelője. Ezeken a területeken napjainkra jellegtelen spontán erdők nőttek fel. Nagyrészt emiatt emelkedett a R-kategória aránya is. Az adatok alapján 69 hektáron történt cserjeirtás, míg a cserjésedés 144 hektárt, az erdősülés 104 hektárt érintett. Több jellegtelen erdőfoltot letermeltek a terület északnyugati részén, a Fekete-parlag területén is. Az R-kategóriájú erdők területe emelkedett, mely a terület folyamatos erdősülését mutatja. Az is megfigyelhető, hogy ezen erdők természetessége egyes területeken javul. A szukcesszió előrehaladásával egyre inkább a cseres-tölgyesek irányába mozdulnak el.

Az idegenhonos fajok uralta erdők aránya emelkedett, melyet elsődlegesen az akác terjedése okozott. Ez a folyamat különösen az egykori vasércbánya területén szembeötlő. A fiatalosokban gyakran lehet vörös tölgyet látni, ugyanakkor nehéz eldönteni, hogy telepítésről vagy spontán terjedésről van-e szó.

Az egész területen történtek beszántások, ugyanakkor ezek nagy része korábban is szántó volt, csak az elmúlt időszakban gyepesedtek. Sajnos, a Csörgős- és Zúgó-patak völgyében szántottak be mocsárréteket is az aszályos időjárás miatt. Továbbra is folytatódott az a tendencia, hogy a korábban kisparcellás szántókat egybe szántják, és nagyüzemi technológiával kezdik művelni. 2022-ben megfigyelhető volt, hogy nagy területen az egyéves szántóföldi kultúrákat lucernára váltották. Újabb jelenség, hogy szántókra és gyepekre gyümölcsösöket telepítenek. Az idei év csapadékhiányát mutatja az is, hogy a szántókról teljesen hiányoztak a korábban jellemző belvizes foltok.

Kis területen történtek beépítések, melyek leggyakrabban a korábbi telephely kibővítését jelenti, de hoztak létre napelemparkot is.

4. Egyenesszárnyúak felmérése (közösség és közösségi jelentőségű fajok) (más szervvel végeztetett monitorozás)

Egyenesszárnyú közösségek

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság fenntartási területéhez tartozó mintahelyek közül 2022-ben a Húszaskői-töbör (Aggtelek) és a Gyertyánkúti-rétek (Regéc) Orthoptera együtteseinek vizsgálata történt meg. A területek együtteseinek döntően a korábbi felmérések során tapasztalt képet mutatták, azonban mindkét terület esetén megmutatkozott a 2022-es év extrémén száraz nyári időjárásának és egy általános, a területekre jellemző szárazodásnak a hatása. A montán, humid környezetet kedvelő fajok részaránya mindkét területen csökkent és általában véve az egyedszámok is kisebbek voltak a korábban megszokottnál. Ezen túl a szárazságtűrő mezo és xerofil fajok egyre nagyobb részesedést mutattak és olyan mintahelyeken is előfordultak (pl. töbörálfajka üde zárt gyepi, korábban zárt kékperjés

gyepek), ahol korábban nem fordultak elő. Ezen felül a *Gampsolis glabra* zempléni hegyi réteken való terjedése is jól jelzi a területek jellegének változását.

A területek közösségi jelentőségű védett fajainak (*Isophya stysi*, *Pholidoptera transsylvanica*, *Paracaloptenus caloptenoides*) továbbra is stabil állományai vannak. Ezek állományainak fennmaradása a vizsgált területeken hosszabb távon is megoldottnak látszik, de állományaik a makroklimatikus okokra visszavezethető változások egyaránt veszélyeztetik. Egyéb pl. antropogén eredetű veszélyeztető tényező egyik területen sem volt azonosítható.

Közösségi jelentőségű egyenesszárnyúak

2022-ben az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság területén a *Stenobothrus eurasius* (eurázsiai rétisáska), a *Isophya stysi* (Stys tarsza), *Pholidoptera transsylvanica* (erdélyi avarszöcske), az *Odontopodisma rubripes* (pirostérdű sáska), és a *Paracaloptenus caloptenoides* (álolasz sáska) állományinak vizsgálata történt meg.

A *S. eurasius* korábban már ismert állományai a Nagy kopasz (Tokaj), a Sátor-hegy (Sátoraljaújhely) és a Kopaszka (Füzér) területén 2022-ben is kimutathatók voltak. A Kopaszka területén a faj mintegy 1,2 ha-os élőhelyén stabil, jelentős méretű 3500-4000 egyedre tehető állományt sikerült azonosítani. A Nagy Kopaszon felmért élőhely azonos a korábban ismerttel, mérete mintegy 0,8 ha. Az itt élő állomány becslés nagysága 1100-1200 egyed volt. A két területen a faj fennmaradása hosszú távon is biztosítottan látszik.

A Sátor-hegyen a faj elterjedése továbbra is erősen korlátozott, az állomány - bár kimutatható - igen kis méretű, sebezhető, egyedszáma mindössze 50 egyedre volt becsülhető. Az elterjedési terület és az állomány kis mérete miatt a faj területen való fennmaradása legfeljebb rövidtávon biztosított, a megóvása további vizsgálatokat és amennyiben szükséges aktív beavatkozást igényel.

Az *Isophya stysi* és a *Pholidoptera transsylvanica* vizsgálatára a Közép-Zemplén N2000 területen benne a Gyertyán-kúti réteken (Regéc) és a Gerendás-réten (Kishuta) került sor. A területen mindkét faj jelenléte igazolható volt. Az *Isophya stysi* a vizsgált területek mintegy felén összesen 19 élőhelyen került elő. A faj átlagos denzitása 0,12 egyed/m²-nek adódott. Az azonosított élőhelyek területe 24,8 ha, a faj teljes felmért állománya 30000-31000 egyedre volt becsülhető. A faj Gerendás-réten korábban kimutatott lokális állománya az élőhely eltűnése (beerdősülése) miatt minden bizonnyal kipusztult. A Gyertyán-kúti réteken élő állomány kiemelkedő jelentőségű, mintegy 17000 egyedre becsülhető.

A *P. transsylvanica* a 14 élőhelyen került elő, melyek két blokkba rendeződnek: 1) Gyertyán-kúti rétek és környezetük, 2) a Nagy- és Kis-Péter-mennykő körüli rétek. Az élőhely teljes mérete 21,5 ha, a faj teljes becslés állománya 12000-13000 egyed volt. A jelentősebb állomány ebben az esetben is a Gyertyán-kúti réteken volt kimutatható (11500-12000 egyed). A felmért élőhelyek mindkét faj esetén alkalmasak a faj állományainak hosszú távú fenntartására. A területek szárazodása és a montán jelleg csökkenése, amit a fajkészlet átalakulása is jelez, jelentős veszélyeztető tényező mindkét faj számára.

Az *O. rubripes* felmérésére a Bodroghöz 105 mintaterületén került sor. A felmért állományok 42 élőhelyen voltak kimutathatók, melyek összesített mérete 101,6 ha volt, az itt élő állomány teljes mérete 520000-530000 egyedre volt becsülhető. A faj jelenléte 3 nagy blokkban volt kimutatható, ahol a korábban ismert elterjedés került pontosításra. Az élőhelyek alkalmasak a faj állományainak hosszú távú fenntartására.

Az Aggteleki-karszt fennsíki területén a *P. caloptenoides* és a *P. transsylvanica* állományok felmérése történt meg, összesen 157 mintaterületen. Előbbi faj 18 mintaterületen volt kimutatható, de több korábbi lelőhelyen nem került elő (Pásztor-völgyben korábban ismert 2 lelőhelyen és az Ocsisnya-tetőtől nyugatra lévő töbörben). A fellelt állományok átlagos denzitása 0,13 egyed/m² volt. A 9 fellelt élőhelyen (31,2 ha) a faj állományának mérete 4000-4200 egyedre volt becsülhető a felmérés idejében.

A *Pholidoptera transsylvanica* jelenléte 24 egymástól többé-kevésbé elszigetelt élőhelyfolton volt kimutatható. A mért denzitás értéke 0,02 egyed/m² volt. A feltárt élőhelyek összesen 47,8 ha, a teljes felmért állomány 8000-9000 egyedre volt becsülhető a felmérés idejében. A faj elterjedése a fennsík nyugati része felé tolódik és egyre inkább összecsiszódik a *P. aptera* elterjedésével, csakúgy, mint a Zempléni állományok esetén.

A felmért élőhelyeken mindkét faj hosszú távú fennmaradása biztosítottnak látszik. Veszélyeztető tényezőként a montán jelleg klímaváltozással kapcsolatos csökkenése emelhető ki, valamint a *P. caloptenoides* esetén a vadtaposás is jelentős negatív hatással lehet.

5. Közösségi jelentőségű élőhelyek felmérése (más szervvel végeztetett monitorozás)

2022-ben 9 db Natura 2000 élőhely felmérése történt meg a kiadott Natura 2000 adatlapok alapján. Minden élőhely esetében a 2015-2017-es felmérések lettek megismételve. Az élőhelyekből négy égerliget (91E0), egy szőrfügyep (6230) egy mocsárrét (6440) és három magaskórós (6430) lett megmintázva a Komlóska- a Kemence- és a Bózsva-völgyben.

Általános tapasztalat, hogy 2022-ben a hosszan tartó aszály sajnos rányomta bélyegét ezekre a nedvességigényes élőhelyekre. Míg a patak-közeli égerligetekben kevésbé volt tapasztalható a kiszáradás, addig a magaskórósban – különösen Bózsván – és a mocsárréteken, valamint a szőrfügyepen ez sokkal jobban érzékelhető volt.

A másik általános tapasztalat, hogy 2022-ben, valószínűleg a sertéspestisnek köszönhetően, szinte alig volt vadkár az erdős és a gyepes élőhelyeken.

Az alábbiakban részletesen vannak tárgyalva az egyes élőhelyek vonatkozásában a legnagyobb változások:

91E0-3013 Nagyhuta: Kemence-völgy: A mintaterületről az erdei fenyőket valószínűleg kiszárlatták, valamint az újulati szintben számos, a környező erdőkből származó fafaj újulata megjelent pl. *Quercus petraea*, *Tilia platyphyllos*, *Fagus sylvatica*, *Acer pseudoplatanus*. Sajnos a területet az *Acer negundo* terjedése degradálja.

91E0-3003 Nagyhuta: Komlóska-völgy: Szintén jellemző az újulati szintben az egyéb fafajok megjelenése *Fagus sylvatica*, *Acer pseudoplatanus*, *Acer campestre*, *Acer platanoides* és a *Padus avium* jelenléte. Potenciális veszélyforrás lehet a völgyben megjelent *Telekia speciosa* agresszív terjedése.

91E0-3012 Regéc: Vajda-völgy: Az égeres mintaterületek közül a legszebb, legtipikusabb állomány. Nem tapasztalhatóak nagyfokú degradációra utaló jelek, csak az *Impatiens parviflora* jelenléte okoz problémát. Egyébként ez a faj minden itteni patak völgyben nagyon elterjedt.

91E0-3004 Nagyhuta: Komlóska-völgy: Sajnos a mintaterületen belül megjelent a *Telekia speciosa* (15-20tő), mely terjedésével degradálja az élőhelyet.

6440-3014 Nagyhuta: Kemence-patak-völgye: Az élőhely májusban még elég jó állapotban volt, de egyáltalán nem állt vízben. Ugyanakkor fajösszetétele javult - tele volt *Gymnadenia conopsea*-val az élőhelyfolt - valószínűleg a rendszeres kaszálás miatt, természetessége 5-re lett értékelve.

6230-3003 Nagyhuta: Komlóska-völgy: A terület nagyon száraz állapotban volt a felmérés idején, melyet a 40-60%-os összborítási értékek is mutatnak. Ugyanakkor mind a *Nardus stricta*, mind a *Lycopodium clavatum* mindig megtalálható a gyeppen, de a *Calluna vulgaris* teljesen eltűnt.

6430-3013 Kishuta: Kemence-patak völgye: A területen a gyepművelést végző gépek mély nyomot hagytak. A keréknyomban foltokban vizenyős volt a terület, de a korábbi felméréshez képest sokkal szárazabb az élőhely. A tőzegpáfrány még foltokban 40-60%-os borítást is elért.

6430-3012 Bózsva: Malom-patak-völgye: Sajnos ez a mintaterület volt a leginkább kiszáradva. Július közepére a növények teljesen összeszáradtak.

6430-3014 Nagyhuta: Nyírjes-völgy: Nagyon szép állapotú kaszált magaskórós-láprét komplex. A felvétel időpontjában 50-60 tő *Dactylorhiza majalis* virágzott és *Gymnadenia conopsea*-kat is lehetett látni. Fajgazdag jó állapotú terület, 5-ös TDO-t kapott, bár sajnos szárazodik.

6. Országos kétéltű-hüllő monitorozás (más szervvel végeztetett monitorozás)

1. részfeladat: Kétéltű és hüllő fajok vizsgálata az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén az NBmR keretében 2021 (Tölgy Természet-védelmi Egyesület)

2022-ben az Aggteleki-karszt és a Zempléni-hegység területén a fajprotokoll alapú monitorozás, az NBmR Kétéltű- és hüllő monitorozásban leírt módszertan alapján történt.

A götefajok monitorozására a fajprotokollban előírt a palackcsapdás- valamint a sáv menti, „site and wait” vizuális módszer lett alkalmazva.

Az egyes götefajok palackcsapdás módszerrel való vizsgálata az aggteleki Vörös-tóban, a jósvafői Tengersizem-tóban és a Regéci-várhegy környéki Csemete-kerti tóban lett kivitelezve 2022-ben. Az éves monitorozás munka folyamán a palackcsapdáknál göte- vagy más kétéltű fajok esetében elhullás vagy sérülést nem volt tapasztalható.

A Zempléni-hegységben a fokozottan védett István-kúti monitoring területen 2022-ben ismét csak a part menti vizuális felmérés lett alkalmazva a göteállomány vizsgálatára. A petecsomó számoláson alapuló felméréseket a gyepi- és az erdei béka populációk esetében 2022-ben csak korlátozottan, kiegészítő jelleggel lehetett elvégezni, az időjárási anomáliák miatt (április elején még éjszaka fagyott, míg két hét múlva, április közepén már 20 C fok felett volt a napi hőmérsékleti maximum). A foltos szalamandra állomány vizuális felmérése során 2022-ben április közepén a vonulás elhúzódott (a száraz, meleg időszaknak köszönhetően), emiatt a vonulási csúcsot csak részben lehetett elkapni. A 2022-es adatok emiatt nem az állomány tényleges nagyságára vonatkoznak, csak kiegészítő jellegűeknek tekinthetők. Azonban a szalamandra populációk stabil területi jelenlétét továbbra is igazolták.

A gyíkfajok felmérése a szögligeti Ménes-völgyi sziklakibukkanások és a zempléni Szpalanyica-völgyi sziklafelszínek esetében a fajprotokoll szerinti 5 x 100 m-es transzektek mentén, az előírt sávmenti vizuális felméréssel lettek elvégezve.

Újdonság, hogy A *Lacerta viridis* 2004- és a *Lacerta agilis* 2009 óta az aggteleki Ördögszántáson ismét megjelent. Korábban évtizedekig nem volt tapasztalható jelenléte az adott élőhelyen. Ezen felül a monitorozott élőhelyeken a korábbi kétéltűfajok továbbra is megfigyelhetőek voltak, igaz időnként jelentős egyedszám csökkenést mutattak. Ennek oka a viszonylag (majd két héttel) elhúzódó rendkívül hideg tavaszi időszak volt (a vizes élőhelyek többségét még jég borította március közepén, végén). 2022-ben az aszályos tavaszi időjárás miatt koncentrált szalamandra vonulás nem volt megfigyelhető, az állatok időben és térben sokkal szétszórtabban vonultak a szaporodó helyekre.

Ezt követően rendkívül gyorsan jött a felmelegedés, ugyanakkor elmaradtak a tavaszi esők, extrém csapadékszegény időszak vette kezdetét, ami a teljes nyári és kora őszi időszakra is elhúzódott. Ez az időjárási anomália a kétéltűfajok többsége esetében negatív hatást gyakorolt, ami sok esetben az éves szaporodás elhúzódását vagy teljes kimaradását valószínűsíti. A jelenség valódi mértéke valószínűsíthetően csak az elkövetkező évek monitorozási adataiban mutatkozik meg.

2. részfeladat: Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer 2021. évi országos kétéltű-hüllő monitoring programjának szakmai koordinálása (Tölgy Természetvédelmi Egyesület)

2022-ben a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer Kétéltű-Hüllő Programja keretében a felmérések Magyarország kilenc tájegységében zajlottak (Őrség-Vendvidék, Magas-Bakony, Pilis-Visegrádi-hegység, Gödöllői-dombság, Ócsai turjánvidék, Béda-Karapancsa, Kardoskút, Aggtelek-Jósvafő, Zempléni-hegység) és mintegy 220 élőhelyen folytak.

A 2022-es év sok szempontból rendhagyónak mutatkozott, ami a monitorozott kétéltű- és hüllőfajok állományadatain is jól látszott. 2011 óta egy folyamatos csökkenés mutatkozott meg a különböző kétéltűpopulációk szintjén. Ez a jelenség az egyes élőhelyeken előforduló faj- és egyedszámban is, országos léptékben is markánsan megmutatkozott. Az általánosnak tekinthető szárazodás, vizes élőhelyek eltűnése, a klímaváltozás hatásai mellett 2022-ben a sokáig elhúzódó rendkívül hideg kora tavasz, az azt követő hirtelen felmelegedés, valamint az utána közvetlenül következő száraz, csapadék nélküli időjárás hatása gyakorlatilag minden tájegységben, az Őrségtől a Zempléniig megzavarta, vagy éppenséggel elhalasztotta a kétéltűfajok idej szaporodását. Ennek hatása az elkövetkező években fog látványosan megmutatkozni, attól függően, hogy milyen életmenetű fajokról van szó. Ez a jelenség elsősorban a szaporodási időszakokban különösen érzékeny kétéltűfajoknál jelentkezett, de a klimatikus eredetű általános szárazodás, az ezt követő vegetációváltozás és a táplálékbázis elszegényedése a hüllőfajok populációit is megviseli. Ezeknek a negatív hatásoknak a mérséklésére különös figyelmet kell fordítani. A vizes élőhelyfoltok kiszáradásának megakadályozására, akár az ócsai nedves láprétek vízkormányzásának és kaszálásának természetvédelmi szempontú fokozott tervezésére és figyelmére, akár az őrségi tavacsák, vagy épp a hegyvidéki erdei tavak víztereinek megtartására, és az ilyen jellegű szaporító tavak mesterséges létesítésére. A 2022-es esztendő taxonómiai újdonsága, ami az éves jelentésben is megjelenik, hogy egy 2021-es tanulmányban (Vörös et al 2021) genetikai vizsgálatokkal kimutatta, hogy a bakonyi és őrségi alpesi gőteállományok jelentősen különböznek a közép-európai nominotipikus alfajtól, és dr. Vörös Judit hivatalos leírást közölt az alfajról. Ez alapján az *Ichthyosaura alpestris bakonyiensis* Vörös, 2022 már érvényes megnevezés. A 2022-es országos jelentés új módszertant nem javasolt a monitorozó tevékenységekre.

Minden egyes tájegység monitorozásba bevont élőhelyére vonatkozóan szerepelnek konkrét élőhelyjavító javaslatok, intézkedések, amelyek az egyes állományok hosszú távú megőrzésére vonatkoznak.

7. Göte fajok monitorozása az NBmR keretében palackcsapdázás segítségével (részben más szervvel végeztetett monitorozás)

2022. tavasza a megszokottnál kissé hűvösebb volt. A március és április hónapok hőmérséklete a normálérték alatt alakult, az áprilisi középhőmérséklet jelentősen elmaradt az ilyenkor megszokottól. A csapadékviszonyokat tekintve az egyes hónapok változatos képet mutattak: márciusban és májusban jelentős csapadékhiány mutatkozott, míg az április csapadékosabb volt a szokásosnál. A 2021-es, szintén meleg nyarat követően a 2022-es év nyara még forróbb volt, mindhárom hónap jócskán melegebb volt a sokéves átlagnál.

Június, július hónapokban nagyon kevés csapadék esett, a megszokott érték 30 %-a sem hullott le. Mindössze néhány zivatar érintette a vizsgált területeket, melynek hatása mind a négy vizsgált helyszínen érzékelhető volt. Különösen a derenki, valamint az acskói élőhelyek vízkészlete szenvedett látványos csökkenést. Gyakorlatilag a derenki helyszínen teljes mértékben eltűnt a víz június hónapban. Acskónál a víz mélysége az utolsó vizsgálatoknál nem érte el a csapadék kihelyezéséhez szükséges minimális vízszintet, a júniusi és júliusi csapadékihelyezés élőhely hiányában a két detektálási ponton értelmét veszítette.

A Vörös-tónál, valamint a Kender-tónál is nagymértékű vízszintcsökkenés volt tapasztalható, de ezeken a helyszíneken ki lehetett helyezni a csapdákat a mintavételezés tervezett napjain.

Sajnos a befogott egyedek darabszáma a 2022. évben is jócskán alul maradt az előző évek átlagának, minden helyszín esetében.

A felmérésre 100 db hagyományos palackcsapdával négy víztesten került sor, két faj, *Lissotriton vulgaris* (47 egyed), valamint *Triturus dobrogicus* (7 egyed) került befogásra. A befogott egyedek darabszáma 2022-ben jócskán alulmaradt az előző évek átlagának, minden helyszín esetében.

8. Ritka és telepesen költő madárfajok felmérése (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

Az Aggteleki NPI működési területén 2022-ben a felmérésekben az igazgatóság Természetmegőrzési Osztálya és a Természetvédelmi Őrszolgálat vett részt, de önkéntes madármegfigyelők is hozzájárultak megfigyeléseikkel a munkához.

A telepesen fészkelő madárfajok egy részénél az elmúlt évekből ismert helyszínek felmérése történt meg tárgyi évben is, illetve azokról a helyszínekről is lettek összegyűjtve adatok, ahol nem volt klasszikus értelemben vett „telep”, hanem az adott madárfaj 1-2 párban fészkel csak. A miskolci Csorba-tó esetében a korábbi években csak partról lett becsülve a fészkelő dankasirályok és küszvágó csérek száma, 2020 óta azonban csónakkal szisztematikusan bejárásra kerülnek a fészkelő szigetek, és így pontos számlálás történik. A telepesen fészkelők közül 2022-ben összességében csak néhány faj (elsősorban a dankasirály, küszvágó csér, gulipán, gólyatöcs) esetében történtek célzott telepfelmérések, néhány további faj (szürkegém, csóka, vetési varjú) esetében csak szórványadatok állnak rendelkezésre telepeikről. A többi faj esetében nem történtek felmérések, így 2022-es állományuk nem ismert. Ezt részben

kapacitás hiány, részben forráshiány magyarázza (pl. a taktaközi és múcsonyi gémtelepek felmérését a korábbi években külsős kutató végezte, melyre 2022-ben nem volt forrás). Bizonyos fajok (pl. szerkők) esetében a potenciális élőhelyek egy része gyakorlatilag megközelíthetetlen, ami ellehetetleníti azok felmérését.

A ritka, stabil költőhelyű fajok esetében a legáltalánosabb módszer elsősorban a gallyfészkek (uhu esetében kőbányák, sziklafalak, szakadópartok) keresése, majd fészkelési időszakon belüli visszaellenőrzése, illetve revírek keresése volt. A haris felmérése a védett, Natura 2000 és MTÉT területekre koncentrálódott, a többi területen azonban nem történt felmérés. A fehérhátú fakopáncs esetében 2021-ben és 2022-ben több UTM négyzetre kiterjedően szisztematikus felmérések történtek a Zempléni-hegységben és az Aggteleki-karszton. A ritka, stabil költőhelyű fajok közül csak az alábbiak esetében történt teljesnek tekinthető felmérés, azaz a megadott állomány nagyság nagyjából reálisnak tekinthető a teljes működési területet nézve: rétisas, békászó sas, parlagi sas, szirti sas, a 2 sólyom-faj, uhu. Ezen fajok esetében tehát nincs, vagy nem sok olyan pár (revír) lehet, ami nem ismert. A fekete gólya esetében egyes tájegységek (pl. Cserehát, Putnoki-dombság) fészkelő állományáról hiányosak az ismeretek, ott további párok előkerülése várható. Az uráli bagoly esetében csak revírek váltak ismertté, mesterséges odúban vagy gallyfészkekben nem kerültek elő fészkelő párok. Néhány faj esetében kapacitás hiányában csak a potenciális élőhelyek töredékének felmérése történt meg, ezeknél csak szórványadatokról van ismeret fészkelésekről, vagy revírekről (pl. cigányréce, kis légykapó, piros lábú cankó, billegető cankó). Néhány fajnál (pl. barátrece, fogoly, vörösnyakú vöcsök) nem kerültek elő fészkelő párok vagy revírek, de a potenciális élőhelyek felmérése nem, vagy csak nagyon hiányosan történt meg.

No.	Faj	Párok száma	Biztos költések száma	Valószínű költések száma	Lehetséges költések száma	Sikeres költések száma	Sikertelen költések száma
1.	Barátréce	0					
2.	Cigányréce	2			2		
3.	Fogoly	0					
4.	Vörösnyakú vöcsök	0					
5.	Fekete gólya	29	23		6	13	7
6.	Darázsölyv	19	12		7		
7.	Barna kánya	5			5		
8.	Vörös kánya	0					
9.	Rétisas	14	13		1	5	
10.	Kígyászölyv	8	6	1	1	5	
11.	Hamvas rétihéja	0					
12.	Kis héja	0					

13.	Pusztai ölyv	0					
14.	Békászó sas	15	12	2	1	10	2
15.	Parlagi sas	28	26		2	14	10
16.	Szirti sas	3	3			3	
17.	Törpesas	0					
18.	Kerecsensólyom	4	1	2	1	1	
19.	Vándorsólyom	4	2	1	1	2	
20.	Haris	50			50		
21.	Daru	0					
22.	Túzok	0					
23.	Ugartyúk	0					
24.	Széki lile	0					
25.	Nagy goda	0					
26.	Nagy póling	0					
27.	Billegetőcankó	3			3		
28.	Piros lábú cankó	5		2	3		
29.	Uráli bagoly	41			41		
30.	Réti fülesbagoly	0					
31.	Uhu	35	20	2	13	9	
32.	Fehérhátú fakopáncs	37	1	7	29	2	
33.	Szikipacsirta	0					
34.	Vízirigó	3	1	1	1	1	
35.	Kis légykapó	4			4		

9. Kisemlős monitorozás bagolyköpet elemzéssel (más szervvel végeztetett monitorozás)

A 2022. évben az ANPI működési területének összesen 14 lelőhelyéről gyűjtött köpetek feldolgozása történt meg (összesen 841 zsákmányállat, 26 emlősfaj a 4 *Apodemus* és a 2 *Mus* fajjal együtt). 2022-ben a korábbi évekhez képest több lelőhelyről sikerült friss köpeteket gyűjtenünk, így 2022-ben csak kisebb arányban kellett bevonni korábbi évekből származó köpeteket a feldolgozásba. A lelőhelyek nagy része most a Sajó-völgy, illetve a Putnoki-dombság területére esett, de zempléni és csereháti mintákat is sikerült feldolgozni. Az összes meghatározott maradvány a 2022-es évben is egyedi azonosítóval el lett csomagolva. A munka keretében megtörtént a lelőhelyek diverzitási értékeinek kiszámítása (H), illetve a kimutatott fajok értékelése is. Kiemelkedő természetvédelmi jelentőségű kisemlős-faj nem került elő, a denevérek aránya azonban jóval magasabb volt az országos átlagnál (6,78%). Külön ki kell emelni a fokozottan védett csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*) tömeges előkerülését Ragályból és Viszlóról. Mindkét helyen népes denevérkolónia ismert, úgy tűnik, hogy ezekben az állományokban érzékeny veszteségeket tudnak okozni az „odakapott” baglyok.

10. Emlősök felmérése (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

1. részfeladat: Pele fajok monitorozása (ANPI – Izsó Ádám)

Szögliget, Vidomáj-puszta. 2022-ben a május és augusztus hónapok közötti időszakban összesen 5 alkalommal történt ellenőrzés Szögliget Vidomáj-puszta dűlőn létesített peleodútelepen. A telep odúinak átvizsgálása a nappali órákban történt, megfelelő időjárási viszonyok mellett (napsütéses, tiszta idő), minimális zavarást okozva a foglalt odúk „lakói” számára. A telep létesítésekor 50 odú került kihelyezésre, az elmúlt évek során azonban számos közülük eltűnt, vagy olyan mértékben megrongálódott, hogy a további használatra alkalmatlanná vált. Az eltűnés oka valószínűleg a területen megjelenő emberek számlájára írható, akik a megtalált odúkat levették, majd magukkal vitték. A 2022-es évben megmaradt odúk száma 43 volt. A vizsgálat az alábbi eredményt hozta: 5. számú odú: 1 adult mogyorós pele (*Muscardinus avellanarius*) mohából és száraz falevelekből készült fészekben; 14. számú odú: 1 adult mogyorós pele (*M. avellanarius*) a fészkek nélküli odúban (nappali szálláshely); 18. számú odú: 1 adult mogyorós pele (*M. avellanarius*) mohából készült fészekben; 28. számú odú: 1 adult mogyorós pele (*M. avellanarius*) 2 fejlett kölykével, mohából készült fészkekben; 9. számú odú: 1 adult és 1 fejlett juvenilis mogyorós pele (*M. avellanarius*) mohából készült fészekben.

Szendrő, Ardai-völgy. A 2022. évben a Szendrő Ardai-völgy dűlő területén, gyertyános-kocsánytalan tölgyes társulásba került 25 db B-típusú madárodú. A Vidomáj-pusztai élőhelytől eltérő élőhelyen történő odútelep-kihelyezés fő célja az erdei pele kimutatása volt. Az erdei pele (*Dryomys nitedula*) kimutatása 2022-ben sem sikerült, a faj jelenlétére utaló életnyomok az odúk ellenőrzése során nem voltak. A másik két pelefaj (mogyorós- és nagy pele) egyedei azonban kimutatásra kerültek. A vizsgálat az alábbi eredményt hozta: 8. számú odú: 1 adult mogyorós pele (*Muscardinus avellanarius*) mohából készült fészekben; 21. számú odú: 1 adult nagy pele (*Glis glis*) a fészkek nélküli odúban (nappali szálláshely); 18. számú odú: 1 adult mogyorós pele (*M. avellanarius*) falevelekből és mohából készült fészekben.

2. részfeladat: Ürgemonitoring (ANPI – dr. Bihari Zoltán)

Igazgatóságunk működési területén egyetlen lokalitásban történik NBmR felmérés, a jósvafői Lófej-völgyben. A területen legeltetett alacsony fűvű félszáraz gyeptalaj található, melyet időszakosan kaszálnak, illetve lovakkal történik legeltetés. A kétezres évek elején ide került áttelepítésre Miskolc déli részéről néhány egyed. A völgyben nagyobb esőzésekkel jelentős víz folyik le, de időszakossága miatt medret nem képez. Ez egyes években negatívan hat az ürgepopulációra, ilyenkor az állatok egyes része a domboldalakra húzódik fel. A területen problémát jelent, hogy rendszeresen újabb földutak, keréknyomok képződnek a gépjármű közlekedés miatt. Megfigyelhető továbbá a peremterületek felől a becserjésedés, illetve a hagyásbokrok felnövése a terület belsőbb részein. Mivel az állomány egy szűk völgyben található, a becselő utakat nem lehet egymás mellé rakni, azok részben egymás folytatásában vannak. A becselés mellett GPS-szel be lett mérve a völgyben található összes ürgegyék is.

A mintaterületen 2022-ben a 2021-es évnél nagyobb számban fordultak elő lakott lyukak. A teljes területen 87 lyuk, míg a mintaterületen 44 lyuk volt. Zavarás nem volt tapasztalható a területen, az élőhely karbantartott, kezelt.

11. Denevérközösségek felmérése (más szervvel végeztetett monitorozás)

1. részfeladat: Denevérek monitorozása az NBmR keretében az ANPI működési területén, a Zempléni Tájegységben (Abaúj-Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület)

A monitorozás folyamán felmérésre került 54 nyári denevér szállásként, utódnevelő rejtekhelyként funkcionáló épület (két esetben épületegyüttes) és a hét földalatti szálláshely. Ezekon kívül 10 egyéb bánya és táró, valamint 5 olyan templom és épület is ellenőrzésre került, amelyekről a templom felújítási program miatti ellenőrzések vagy egyéb forrásból származó információk alapján kiderült, hogy denevér kolónia szálláshelye.

A Zempléni Tájegységben 2022-ben 15 egyértelműen azonosított denevér faj egyedeit sikerült megfigyelni és rögzíteni a rájuk vonatkozó információkat. Ismételten megfigyelésre került a *Rhinolophus euryale* egy példánya, immár negyedszer.

A monitorozásba bevont élőhelyek, és az azokat igénybe vevő fajok faji jellemzőiből adódóan nagyon nagyok a különbségek az egyes fajok előfordulási gyakorisága és az adott faj egyedszáma között.

A *Miniopterus schreibersii* ismételten egyetlen nyári kolóniával (Bomboly) volt jelen, amely egyedszáma tovább csökkent (3500 pld.), de a további 14 denevér fajjal összevetve, így is legnagyobb egyedszámban lett észlelve.

A *Myotis emarginatus* (kb. 2696 pld.) /2021-ben: 4000/ a Hegyalja és a Bodrogköz területén koncentrálódik, de 2022-ben ennek több mint 85%-a egy szálláshelyen, Bodrogkeresztúron volt. A második legnagyobb kolónia szálláshelyén csak elpusztult fiatalok voltak. Az észlelt összállománya 2021-hez képest csökkent. Ezzel a második legnagyobb ismert állomány a tájegységben.

A *Myotis myotis* állománya (1700 pld.) szintén egy helyre (Bomboly) koncentrálódik és 2021-hez képest növekedett, bár *Myotis myotis/blythii* és *Myotis blythii* kisebb kolóniái még találhatóak a Zempléni-hegység térségében (350 egyed körül), de 2021-hez képest kevesebb. Állományuk 2019-hez, 2020-hoz és 2021-hez képest kis mértékben csökkent, összesen kb. 2050 egyed.

A *Rhinolophus ferrumequinum* (nyári és telelő együtt: 1793 pld. /2021-ben: 2200, 2020-ban: 1383, 2019-ben: 1458/) elsősorban a hegyvidékhez kötődik, viszont koncentrált nagy nyári kolóniái a Bodrog mellett találhatóak.

A *Rhinolophus hipposideros* (nyári és telelő együtt: 335 pld. /2021-ben: 383, 2020-ban: 468, 2019-ben: 371/) elsősorban a hegyvidékhez kötődik. E faj esetében is az egyedek többsége 2 előfordulási helyre (Füzérradvány, Mikóháza) koncentrálódik és stabilitást mutat, bár 2022-ben kevesebbet sikerült megfigyelni.

Két faj tekinthető általánosan elterjedtnek, viszont kisebb észlelt egyedszámmal. Az *Eptesicus serotinus* (kb. 177 pld. /2021-ben: kb. 241, 2020-ban: kb. 330, 2019-ben: kb. 320/) mindenütt jelen van, de nagyobb kolóniái a Hernád-völgyben jellemzőek. A *Plecotus austriacus* (kb. 232 pld./2021-ben: 267, 2020-ban: 289, 2019-ben: kb. 370) állománya és nagyobb kolóniái egyenletesen oszlanak meg. 2022-ben mindkét fajt kisebb példányszámban lehetett kimutatni, amely fő oka, nagy valószínűséggel, 2021-hez hasonlóan, a felmérés időszakában tapasztalt rendkívüli meleg, amely hűvösebb rejtekhelyek felkeresésére ösztönözte példányaikat. Egyúttal jelezheti a két faj egyedszámának folyamatos csökkenését is.

Egy ismert nyári szaporodó helyén, a szokásos állomány nagysággal volt jelen a *Myotis dasycneme*. Az évekig észlelt *Pipistrellus pipistrellus* kolónia szálláshelye 2021 után 2022-ben is üres volt.

A tipikusan erdei élőhelyekhez kötődő fajokat (*Myotis bechsteinii*, *Myotis daubentonii*, *Myotis nattereri*, *Plecotus auritus*) egy-két telelő példány képviseli.

Rendkívül fontos, hogy az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság részéről folyamatos legyen a kapcsolattartás, rendszeres az ellenőrzés a helyszínek és tulajdonosaik esetében. Csak így van esély a még meglévő kolóniák hosszú távon is eredményes megőrzésére.

2. részfeladat: Denevérek monitorozása az NBmR protokollja alapján az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén, az Aggteleki Tájéegységben (BIOAQUA PRO Kft.)

2022-ben 12 helyszínen történt felmérés a barlangi telelő és szaporodó állományokat tekintve, illetve 20 helyszínen az épületekben nyári szállást foglaló denevérközösségek lettek felmérve. A területen tapasztalható állományalakulások összhangban vannak az országos trendekkel, vagyis a kis patkósdenevér állománya emelkedik, míg a nagy *Myotis*-ok száma drasztikusan csökken. A csonkafülű denevérek állománya is csökkenő tendenciát mutat, míg a nagy patkósdenevér területi közösségei stabilnak tűnnek.

A nagy és kereknyergű patkósok, valamint a csonkafülű denevérek közösségei nemzetközi szinten mérve is komoly értéket képviselnek. A nagy patkósdenevér legnagyobb nyári közössége közel 1400, kereknyergű patkósdenevér esetében 2000, csonkafülű denevér esetében 800, míg kis patkósdenevérenél 300 példányos. Teleléskor a patkósoknál szintén népes állományok kerültek meg, legnagyobb a kereknyergű patkósdenevér közel 3000 példányos telelő csapata. A többi faj esetében a pontos trendek megállapítása egyelőre nem lehetséges. 2022-ben is kiemelkedő fontosságú volt a korábbi védelmi célú beavatkozások hatásának monitorozása. Több denevérszálláson mikroklimatikus adatok is lettek gyűjtve, amiket a klímaváltozás denevérekre gyakorolt hatásainak jobb megértéséhez, illetve a szálláshelyeket érintő beavatkozások értékeléséhez lehet felhasználni. A felmérési eredmények megerősítették azt, hogy a jó állapotú szállás- és táplálkozóhelyeknek köszönhetően a denevérfauna nagyon fajgazdag és kiemelkedő jelentőségű a területen.

12. A Keleméri Mohos-tavak TT területén végzett rekonstrukció vizsgálata (más szervvel végeztetett monitorozás)

A Kismohoson történt kezelés monitorozása mohafajok vizsgálatával történt. 2019 nyarán elkészült a Kismohoson a fák ritkítása előtti alapállapot rögzítése. 2020 márciusában megtörtént a faegyedek tervezett ritkítása. A lombkoronaszint borítása eredetileg 60-70%-os volt, a fakivágások után ez 30% körülire csökkent. Összesen 32 db nagyobb méretű fa került kivágásra, a lóp teljes szélességében és 25 méter hosszban. A Kismohos keleti-középső részén 3 db 35-41 m közötti hosszúságú, NY-K-i tájolású, a lóp hosszanti tengelyéhez illeszkedő transzekt lett kijelölve. A transzekt két vége mélyen benyúlik a favágással nem érintett részekbe is. A transzekt két végén található fák narancssárga festékkel lettek megjelölve. A transzekt É-i oldalán érintkező 0,5×0,5 m-es kvadrátokban történt a mohaszint mintavétele.

2019 nyarán elkészült a Kismohoson a fák ritkítása előtti alapállapot rögzítése. 2020 márciusában megtörtént a faegyedek tervezett ritkítása. 2020 júliusában meg lett ismételve a mintavétel, majd 2021 szeptemberében, és 2022 júliusában is.

Minden transzekt esetében egy kicsit tovább nőtt az edényes növények borítása, de nem aggasztó mértékben. Az átlagos mohaborítás némileg csökkent 2021-hez képest, a kvadrátok átlagos moha fajszáma általában eléggé hasonló 2021-hez, az 1. transzekt kivételével, ahol további jelentős növekedést mutat. Ez elsősorban olyan fajoknak köszönhető, amelyek a fák kivágása kapcsán keletkezett korhadékokon jelennek meg.

A pH és a vezetőképesség az 1. és 3. transzektben hasonló, mint a korábbi években. A 2. transzekt esetében az alacsonyabb pH és magasabb vezetőképesség értékeket az okozza, hogy egy egynapos kiadós esőzés után lettek elvégezve a mérések. A jelentős csapadék (kb. 30 mm a térségben) rögtön szembetűnő változásokat okozott, de ez időleges jelenség. Az 1. és 3. transzekt esetében a mért vízszintek általában alacsonyabbak voltak a korábbi évekhez képest az aszálynak köszönhetően. De a 2. transzektben az egynapos esőzés után magasabb vízszint volt mérhető, mint a korábbi években.

A leggyakoribb tőzegmoha, továbbra is a több összefüggő foltot alkotó *Sphagnum recurvum* fajcsoport volt. A tőzegmohák közül nagy mennyiségben található a *S. divinum* is, és egy kicsit mintha gyakoribbá vált volna, mint a korábbi években. A tőzegmohák mellett leggyakoribb faj a *Polytrichum commune* több nagy kiterjedésű párnában, a faj gyakorisága nő, de a nagy párnák kezdenek felszakadozni. Jó jel, hogy általában nő a gyakorisága más lápi fajoknak is, mint az *Aulacomnium palustre*, *Plagiothecium ruthei* és a *Straminergon stramineum*. Itt említhető a *Brachythecium rutabulum* gyakoriságának jelentős csökkenése a 2. transzektben. Ez egy árnyékot kedvelő erdei faj, a fák kivágásával megnövekedett fényben a lápra jellemző, fényigényes fajok versenyképesebbek, kiszorítják. Néhány korhadékokhoz kötődő faj (*Lophocolea heterophylla*, *Pohlia nutans*, *Tetraphis pellucida*) gyakoriságának a növekedése is tapasztalható. Ezek a fajok elsősorban a fák kivágása kapcsán keletkezett korhadékokon jelennek meg, így gyakoriságuk növekedése valószínűleg átmeneti, addig tart, amíg a korhadékokat a tőzegmoha párnák be nem nővik. Az élő fákhoz illetve korai korhadáshoz kapcsolódó *Hypnum* fajok (*H. cupressiforme*, *H. pallescens*) részvétele már csökkenni is kezdett.

13. Mohák monitorozása (más szervvel végeztetett monitorozás)

Fajmonitorozás

A *Pyramidula tetragona* balaton-felvidéki populációinak felmérése 2022-ben március 15-én lett végezve, mert enyhe volt a tél és ráadásul csapadékszegény. Valamint elég korán elkezdődött a felmelegedés és gyorsan szárazság alakult ki. A száraz, meleg időszakok nem kedveznek ennek a fajnak és így hamar eltűnik. A populációméreték évről évre ugyan fluktuálnak az időjárástól függően, ami egy természetes dinamika, de azért 2022-ben is megjelent a faj a monitorozott helyein. Ugyan a populáció méretek kicsik, de azért a faj helyzete stabilnak mondható hazánkban.

A *Dicranum viride* bátorligeti populációjának mérete csökkenni kezdett, mivel számos, korábban faj által lakott nyírfa kidőlt a lápon, amelyek közül már csak egy kidőlt fán volt megtalálható a faj, de a korhadás előrehaladtával erről is el fog tűnni. Az élő fák közül csak

ugyanazokon a fákon fordul elő a faj, amelyeken korábban is. Az idei év elég száraz volt, így a faj új fákra terjedésének se kedvezett az időjárás. A populáció további sorsát a következő évek mutatják meg.

Élőhelymonitorozás

szikések

A hortobágyi Angyalházán található szikések esetében trend-jellegű változások nem figyelhetők meg. Az apaji *Achilleo-Festucetum pseudovinae* mintanégyzet mohaközösségében jelentős változás tapasztalható, a mohaborítás csökkenése és a diverzitás csökkenése figyelhető meg, ami a legeltetés, kaszálás elmaradásával magyarázható. Azt azonban nehéz megítélni, hogy ezek a negatív változások a társulás teljes állományára érvényesek, vagy csak a 10 m x 10 m-es mintanégyzetben megjelenő lokális jelenség. A másik apaji mintanégyzet (*Artemisio santonici-Festucetum pseudovinae*) mohaközösségre bizonyos optimum felett a túl hosszú vízborítás negatívan hat. A 2010-es hosszú vízborítás szinte kiirtotta a mohavegetációt, amiből csak most kezd regenerálódni a korábbi diverz mohaközösség. Az ebben a mintanégyzetben történt változások alapján elmondható, hogy a kiskunsági szikések mohaközösségét átlagos években egy intenzíven fluktuáló természetes dinamika jellemzi, a rövid életű fajok érzékenyen reagálnak az adott év klímaviszonyaira. Azonban szélsőséges években a nagymennyiségű csapadék, a túl hosszú vízborítás több évre kiható változásokat eredményezhet.

sziklagyep

2022-ben a csapadékszegény tél és a kora tavasz időjárása rányomta a bélyegét néhány sziklagyep mohavegetációjának alakulására (pl. csákberényi *Seseli leucosperm-Festucetum pallentis*, a szárligeti Zuppán található *Chrysopogono-Caricetum humilis* és a szent-györgy hegyi *Potentillo-Festucetum pseudodalmaticae*). A sziklagyepben nagy fajszámban megjelenő rövid életű fajok évről évre jelentős fluktuációt mutatnak, és általában gyakoriságuk 2022-ben alacsonyabb volt ezeken a helyeken. Ez egy természetes folyamat, mivel az aktuális időjárási viszonyok a rövid életű fajok adott évi tömegességét nagyban meghatározzák. Összességében azonban ezek a közösségek a jelentős dinamikai intenzitás ellenére is stabilnak mondhatók, bennük trend-jellegű változás még nem figyelhető meg. Ezt támasztja alá az is, hogy pl. a sas-hegyi *Seslerietum sadlerianae* mintanégyzetben, amely már az áprilisi esőzések után lett felmérve, a rövid életű fajok részvétele a mohavegetációban már hasonló a korábbi évekéhez. A csákberényi zárt dolomitsziklagyep (*Festuco pallentis-Brometum pannonicum*) esetében terepen jól megfigyelhető a beerdősödés folyamata, a lombos borítása nő, a gyepek kiterjedése csökken. Ennek ellenére ez a szemmel látható jelenség a mohaközösségre még csak mérsékelt hatással van.

vizes élőhelyek

Az inkei *Caricetum appropinquatae* és a piricsei *Salici-pentandrae-Betuletum pubescentis* mintanégyzetekben az élőhelyek szárazodására utaló jelek mutatkoznak, a vízigényes mohafajok eltűnnek. Az inkei négyzet esetében a kaszálás elmaradása is probléma, a sűrű nádas és immár *Solidago* uralta virágos növényzet alatt nem jut elég fény a moháknak, a mohavegetáció elszegényedik. A bátorligeti *Salici pentandrae-Betuletum pubescentis* mintanégyzet mohavegetációjában trend-jellegű változások még nem figyelhetők meg. A barcsi *Caricetum elatae* mintanégyzetre jellemző a vízellátottsági állapotának nagymértékű

ingadozása. Feltehető, hogy a 2004-ben, 2010-ben és 2016-ban még vízzel borított semlyékekben is megjelennek mohagyepék, mikor a víz nem árasztja el, vagyis az adatsorok közötti különbség a pillanatnyi, lokális vízviszonyok által befolyásolt, természetes, rövid távú fluktuációs folyamatnak tekinthető. A mintanégyszetben bekövetkezett trend-jellegű változások megállapításához hasonló vízállapotú évek adatait kell összevetni. 2022-ben a környező erdők fajai is megjelentek a négyzetben, mint az *Atrichum undulatum*, *Ceratodon purpureus*, *Hypnum cupressiforme*. A mintanégyszetről valószínűleg korán eltűnt a víz a 2022-es aszályos időjárásnak köszönhetően, így tudtak ezek a fajok itt feltűnni. Ezen kívül nagyszámú éger sarj is ellepte a négyzetet. Ezek szerepét a mintanégyszet vegetációjának esetleges átalakulásában a jövő mutatja meg.

erdők

A Serényfalva-Kelemér erdőrezervátum gyertyános-tölgyes mintanégyszeteinek mohavegetációja a talajszinten elég szegényes volt 2022-ben, ami az aszályos időjárás következménye lehet. Az epifiton mohavegetációban degradációra utaló jelek nincsenek, a fák felsőbb szintjeinek mohavegetációja szépen fejlődik, míg az alsó szint fajösszetétele, diverzitása hasonló a korábbi évekéhez. A Dédai-erdő magterületén kijelölt gyertyános kocsányos tölgyes mintanégyszetben a talajszint mohavegetációjának fajszáma és diverzitása az eddigi legalacsonyabb értéket érte el 2022-ben, ami az aszályos időjárásnak tudható be. Az epifiton fajösszetételében az alsó szintben nincsenek számottevő változások, a felsőbb szinteken növekedett a kicsit nedvesebb körülményeket kedvelő fajok száma. A Dédai-erdő puffer zónájának mintanégyszetében a fák többségét már korábban kivágták. A felnyílt erdőben nagyon elszaporodott a *Rubus* spp, a gyertyán, a mezei juhar és az akác kefesűrű újulata. A sűrű cserjeszint alatt gyakorlatilag nem jut fény a moháknak. A hansági égeres láperdő mintavételi négyzeteiben a talajszint mohavegetációja fejlett volt 2022-ben. Nagy gyakoriságot ért el egy nedves talajhoz kötődő faj, az *Eurhynchium speciosum*. Az idei felvételezéskor éppen lement a víz a mintanégyszet területéről, éppen annyira száradt ki a talaj, hogy ennek a fajnak a legmegfelelőbb körülményeket nyújtotta. Az epifiton mohaközösség stabil. Az alsó szintek fajkészlete és a fajgazdagsága hasonló a korábbi évekéhez, a felsőbb szintek mohavegetációja azonban szegényes.

Összességében elmondható, hogy az idei aszályos időjárás kihatott egyes sziklagyepi, erdei mintanégyszetek mohavegetációjára, de ez minden valószínűség szerint egyelőre csak időleges változás. Negatív trendek, pl. szárazodás, viszont egyes vizes élőhelyek estében már kimutathatók. Elmondható, hogy minden egyes mintanégyszetnek megvan a saját története, a mohavegetáció érzékenyen reagál a lokálisan bekövetkező környezeti hatásokra.

14. Madárfajok felmérése

1. részfeladat: Harisfelmérés

Az ANPI működési területén 50 revírt sikerült lehatárolni.

2. részfeladat: CES

2022. április 20. és július 12. között a területen a CES (Constant effort ringing in Europe = Állandó Ráfordítású Gyűrűzés) standard protokollja alapján történt a munka. 2022-ben összesen 21 madárfaj 144 egyede lett megjelölve, azaz a gyűrűzött madarak száma

tekintetében 2004 óta a negyedik leggyengébb év volt. Az alacsony egyedszám oka elsősorban a kevés fiatal egyed befogása volt, tehát a költési siker több fajnál 2022-ben gyenge lehetett. A fajok száma tekintetében is átlag alatti volt a 2022-es év.

3. részfeladat: Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás (részben saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

Az őszi időszakban összesen 64 faj 7002 egyede lett megjelölve, ami az egyedszám tekintetében átlagosnak mondható, a fajszám viszont átlag alatt maradt. A gyűrűző állomáson 1986 óta megjelölt madarak száma a 2022-es év eredményeinek figyelembe vételével meghaladta a 195 ezret. A gyűrűzött madarak száma szeptember közepéig a korábbi évek átlaga közelében mozgott, szeptember végén és október nagy részén viszont jelentősen meghaladta azt (elsősorban a nagy számban hálóba kerülő vörösbegyeknek köszönhetően). 2022-ben a korábban fogottakhoz képest új faj nem került meg. Augusztusban került hálóba egy fiatal törpekuvuk, ez volt a faj harmadik szalonnai, és hetedik hazai gyűrűzött példánya. A faj az Aggteleki-karszton néhány éve kis számban fészkel, ezzel függhet össze, hogy 2018 óta már a harmadik példányára került gyűrű Szalonnán.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként

2022 során nem történt adatfeltöltés a TIR Biotika adatbázisba. Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság saját adatbázisába megtörtént a feltöltés.

Modul neve	Betöltött adatok mennyisége	Betöltésre előkészített adatok
Ingtalan nyilvántartás		
a, Földrészlet	cca. 19 138*	nem értelmezhető
b, Alrészlet	cca. 23 197*	nem értelmezhető
c, Geometria	cca. 118 278*	nem értelmezhető
Vagyonkezelési		
a, Saját vagyonkezelés	cca. 3320*	naprakész
b, Szerződés	cca. 68*	naprakész
Egyedi tájérték	cca. 3 227*	
Biotika	81.122	1.120.758 (ebből 2022-ben gyűjtött: 50.862)
Összesen	cca. *	nem értelmezhető

*OKIR-TIR rendszer feltöltés és tesztelés alatt.

4.4. Jelentési kötelezettség (EU, nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet)

2022-ben a fajok és élőhelyek esetében jelentési kötelezettség nem volt.

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

5.1.A) Természetvédelmi kezelési tervek (meglévő, elmúlt évben készült, előkészített, kihirdetett)

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
1	Aggteleki NP	20183,67	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
2	Zempléni TK	26765,36	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
3	Tokaj-Bodrogszegi TK	5286,07	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
4	Abaújkéri Aranyos-völgy természetvédelmi terület	160,1	elkészült	elkészült	<u>98/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet</u>
5	Abaújkéri Ördög-szikla kaptárkő természeti emlék	0,22	elkészült	elkészült	<u>17/2014. (X. 27.) FM rendelet</u>
6	Bodrogszegi Várhegy természetvédelmi terület	1,62	elkészült	elkészült	<u>125/2011. (XII. 21.) VM rendelet</u>
7	Edelényi Magyar Nőszirmos Természetvédelmi Terület	3,13	elkészült	elkészült	<u>8/2005. (III. 23.) KvVM rendelet</u>
8	Erdőbényei fás legelő Természetvédelmi Terület	214,61	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
9	Füzérradványi Park Természetvédelmi Terület	159,52	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
10	Kelemér-Serényfalva természetvédelmi terület	331,85	elkészült	elkészült	<u>12/2007. (III. 30.) KvVM rendelet</u>
11	Keleméri Mohos-tavak természetvédelmi terület	56,79	elkészült	elkészült	<u>128/2011. (XII. 21.) VM rendelet</u>
12	Long-erdő Természetvédelmi Terület	1104,98	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
13	Megyasói-tátorjános természetvédelmi terület	35,30	elkészült	elkészült	<u>12/2009. (VII. 19.) KvVM rendelet</u>
14	Megyer-hegyi Tengerszem természetvédelmi terület	1,07	elkészült	elkészült	<u>29/2008. (XII. 10.) KvVM rendelet</u>

15	Rudabányai őshominidalelőhely természetvédelmi terület	2,02	elkészült	elkészült	<u>13/2008. (V. 20.) KvVM rendelet</u>
16	Sóstó-legelő természetvédelmi terület	70,96	elkészült	elkészült	<u>78/2015. (XII. 1.) FM rendelet</u>
17	Szendrőládi-rét Természetvédelmi Terület	1,51	elkészült	elkészült	<u>17/2006. (III. 31.) KvVM rendelet</u>
18	Tarcali Turzó-dűlő természetvédelmi terület	10,74	elkészült	elkészült	<u>18/2009. (XI. 20.) KvVM rendelet</u>
19	Tállyai Patócs-hegy természetvédelmi terület	3,24	elkészült	elkészült	<u>5/2010. (III. 23.) KvVM rendelet</u>
20	Zabanyik-hegy természetvédelmi terület	62,5	elkészült	elkészült	<u>131/2011. (XII. 21.) VM rendelet</u>
21	Alsó-malom földtani alapszelvény	0,5433	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
22	Baradla-tető földtani alapszelvény	0,1836	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
23	Bedela-kút feletti földtani képződmény természeti emlék	0,4124	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
24	Bedela-kúti kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	0,2077	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
25	Borda-völgyi 1. földtani alapszelvény természeti emlék	1,0577	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
26	Borda-völgyi 2. földtani alapszelvény természeti emlék	0,0837	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
27	Borda-völgyi 3. földtani alapszelvény természeti emlék	1,7084	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
28	Bódvalenkei műútkanyar alatti földtani alapszelvény természeti emlék	0,1659	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
29	Bolhási kalcittelér természeti emlék	0,3955	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
30	Bük-hegyi földtani alapszelvény	0,3007	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet

31	Edelényi Templom-domb földtani alapszelvény természeti emlék	0,0907	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; 32lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
32	Erdőbényei fás legelő földtani képződmény	1,1322	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
33	Felső-templom melletti földtani alapszelvény természeti emlék	0,0761	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
34	Fonyi gejzirkúp	0,4592	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
35	Hidvérgárdói temető melletti földtani képződmény természeti emlék	0,0922	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
36	Jósvafői útkanyar földtani alapszelvény	0,4521	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
37	Kapc-tetői feltárás természeti emlék	0,0605	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
38	Kettős-bánya földtani alapszelvény	0,9608	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
39	Lászi-forrási földtani alapszelvény	1,2321	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
40	Lebuj-kanyari feltárás	0,391	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
41	Lepinke-kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	0,2484	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
42	Lyuka-völgyi földtani képződmény természeti emlék	0,4503	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
43	Meszesi Templomdomb földtani alapszelvény természeti emlék	0,2083	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
44	Nyúlkertlápai földtani képződmény feltárása	0,3292	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
45	Ördöggát-tető földtani alapszelvény	0,6177	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
46	Rakaca-nyugat földtani alapszelvény természeti emlék	1,0319	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII.

					24.) KTM rendelet
47	Rakacai TSz-kőfejtő – Nyugat földtani alapszelvény természeti emlék	1,7431	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
48	Rakacai út menti földtani alapszelvények természeti emlék	1,3065	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
49	Rakacaszend délnyugati útbevágás 1. földtani alapszelvény természeti emlék	0,1272	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
50	Rakacaszend délnyugati útbevágás 2. földtani alapszelvény természeti emlék	0,3020	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
51	Rézing-dűlői földtani alapszelvény természeti emlék	0,2509	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
52	Rudabányai őshominidalelőhely természetvédelmi terület	2,0000	elkészült	elkészült	13/2008. (V. 20.) KvVM rendelet
53	Szendrői palabánya földtani képződmény természeti emlék	0,1788	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
54	Szendrői Várhegy földtani alapszelvény természeti emlék	0,8252	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
55	Szénvölgy-tetői földtani képződmény feltárása	0,8105	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
56	Szinpetri útbevágás földtani alapszelvény	0,5625	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
57	Szuhogyi Nagy-hegy földtani képződmény természeti emlék	0,2911	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
58	Telekes-oldali útbevágás földtani alapszelvény	0,3038	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
59	Telekes-völgy 7. mellékvölgye földtani alapszelvény	0,4819	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
60	Telekes-völgy 8. mellékvölgye földtani	0,6717	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet

	alapszelvény				
61	Telekes-völgyi földtani alapszelvény	0,4158	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
62	Telkibányai perlitfolyás	0,7303	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
63	Tornaszentandrás Templomdomb földtani képződmény természeti emlék	0,0856	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
64	Varbóci út melletti földtani alapszelvény természeti emlék	0,7358	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
65	Vermek-dombja földtani alapszelvény természeti emlék	0,2790	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
66	Vizsolyi-kőfejtő földtani képződményei természeti emlék	0,6228	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet

Tárgyévben új természetvédelmi kezelési terv nem készült.

5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok (elmúlt évben készült vagy felülvizsgált)

2022-ben 15 terület Natura 2000 céldokumentuma készült el.

Eddig elkészült fenntartási tervek:

Site neve	Fenntartási terv (előrehaladási jelentés)	Fenntartási terv (zárójelentés)	Egyeztető tárgyalások	Forrás
HUAN20002 Rakaca-völgy és oldalvölgyei	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20003 Bódva-völgy és Sas-patak völgye	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20004 Hernád-völgy és Sajóládi-erdő	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás

				43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20005 Szuha-völgy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20006 Sajó-völgy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20081 Long-erdő	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20074 Tállyai Patócs-hegy – Sátor-hegy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20077 Erdőbényei-Olaszliszkai magyar nőszirom	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20090 Komlósikai Mogyorós-tető és Zsidó-rét	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20075 Sárospataki Mandulás	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN21009 Mádi Kakas-hegy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN21008 Mádi Bomboly-bánya	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20093	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek

Bózsvai Temető-alja				fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN21007 Bózsva-patak	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20082 FelsőregmeciRonyva	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20071 Bodrogzug és Bodrog-hullámtere	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kötségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015
HUBN20072 Tokaji Kopasz-hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kötségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015
HUBN20078 Pácini Mosonna-erdő	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kötségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló

				feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015
HUBN20079 Révleányvári-erdők	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kölségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015
HUAN20001 Aggteleki-karszt	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kölségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/608/1/2016
HUBN20087 Baskói- rétek	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kölségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/608/1/2016
HUBN20089 Füzéri Pál-hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kölségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és

				kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/608/1/2016
HUBN20088 Regéci Vár-hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017
HUBN20092 Telkibányai Király-hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017
HUBN20085 Északi-Zempléni-hegység	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017
HUBN20084 Központi-Zempléni-hegység	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő

				természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017
HUBN20073 Bodrogszegi Vár-hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/150/3/2019
HUAN10001 Aggteleki-karszt Különleges madárvédelmi terület	+	+	+	A fenntartási terv az Agrárminisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/126/2021
HUAN10002 Putnoki-dombság Különleges madárvédelmi terület	+	+	+	A fenntartási terv az Agrárminisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/126/2021
HUBN10007 Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel Különleges	+	+	+	A fenntartási terv az Agrárminisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi

madárvédelmi terület				állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/126/2021
HUBN10001 Bodrogzug-Kopasz-hegy-Taktaköz Különleges madárvédelmi terület	+	+	+	A fenntartási terv az Agrárminisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/126/2021

Eddig elkészült céldokumentumok:

Natura 2000 terület neve	Készültség	Forrás
HUBN10007 Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgyel	+	A céldokumentum az Agrárminisztérium „Környezet- és természetvédelmi feladatok” fejezeti kezelésű előirányzat „Természeti értékek védelme” szakmai keret terhére „ Natura 2000 területek célkitűzéseinek felülvizsgálata” tárgyú támogatói okiratban foglaltak szerint készült. TMF/440/2021
HUAN20006 Sajó-völgy	+	A céldokumentum az Agrárminisztérium „Környezet- és természetvédelmi feladatok” fejezeti kezelésű előirányzat „Természeti értékek védelme” szakmai keret terhére „ Natura 2000 területek célkitűzéseinek felülvizsgálata” tárgyú támogatói okiratban foglaltak szerint készült. TMF/440/2021
HUAN20004 Hernád-völgy és Sajóládi-erdő	+	A céldokumentum az Agrárminisztérium „Környezet- és természetvédelmi feladatok” fejezeti kezelésű előirányzat „Természeti értékek védelme” szakmai keret terhére „ Natura 2000 területek célkitűzéseinek felülvizsgálata” tárgyú támogatói okiratban foglaltak szerint készült. TMF/440/2021

HUAN20003 Bódva-völgy és Sas-patak völgye	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUAN21007 Bózsva-patak	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20087 Baskói-rétek	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20078 Pácinai Mosonna-erdő	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20079 Révleányvári erdő	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20090 Komlóska Mogyorós-tető és Zsidó-rét	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20093 Bózsva Temető-alja	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20071 Bodrozug és Bodrog hullámtere	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20082 Felsőregmeci Ronyva	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20081 Long-erdő	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20092 Telkibányai Király-hegy	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20089 Füzéri Pál-hegy	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20084 Központi-Zempléni-hegység	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek

		terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUAN20005 Szuha-völgy	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUAN20002 Rakaca-völgy és oldalvölgyei	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés (élőhelyek és területegységek szerinti bontásban)

5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

2022-ben az elmúlt évek során tapasztalt tendenciák folytatódtak az élőhelyek vonatkozásában. Számos már tapasztalt ok mellett néhány újabb, illetve vissza-visszatérő ok is megfigyelhető volt.

Vadkár

Az elmúlt évekhez képest csökkent a vadkár. Ez elsősorban a vaddisznók számának csökkenése miatt következett be. Ennek pozitív hatása, hogy a túrások intenzitása radikálisan csökkent, ami főként a védett gyepek vonatkozásában pozitív. Ugyanakkor a szarvasok által okozott rágási károk növekedtek, az egyedszám növekedése miatt.

Szélsőséges időjárás

2022-ben szélsőségesen száraz volt a nyár, illetve az azt megelőző tavasz és a tél is. Ez az aszály a vízi élővilágnak éppúgy, mint az erdei ökoszisztémában óriási kárt okozott, melynek hatásai évekig elhúzódnak.

Erdőkezelés

A különböző hegyvidéki és ártéri erdőtársulások, valamint erdei tisztások, vízállások, változatos élőhelyeket biztosítanak számos védett, illetve közösségi jelentőségű fajnak, azonban az erdőállományok többségének természetességi állapota kedvezőtlennek mondható. Az erdők hosszú távú fennmaradása, természetes megújulása érdekében az őshonos állományok korosztályszerkezetének minél nagyobb széthúzása szükséges, amely szálalóvágásokkal és szálalásokkal történhet. Ez a tevékenység nem az erdőtervekben biztosított fakitermelési lehetőségek teljes kihasználását, hanem az erdők és az erdőlakó fajok védelmét, megőrzését tekinti prioritásnak.

Az erdők természetes szerkezete, ezzel stabil ökoszisztémája, az erdei élővilág biológiai diverzitásának alapja. A természetes erdők jellemzője többek között az őshonos, elegyes fajösszetétel, a természetes megújulást biztosító korosztályeloszlás és színtezettség. Az erdőszerkezeti változatosság bővítése a korosztályszerkezet megváltoztatása és ezáltal a természetes erdődinamikai folyamatok érvényre juttatása, több évtizedes tervszerű tevékenységet igénylő folyamat.

Klíímaváltozásra, talajvízszint süllyedésre adott újkeletű/terjedő helyi válaszok

Az Igazgatóság működési területén természetvédelmi szempontból jelentős vizes élőhelyek találhatóak. Ezek közül kiemelendők a világörökség részét képező és részben Ramsari területnek minősülő Aggteleki Nemzeti Park területén lévő állóvizek és vízfolyások, a Keleméri Mohos-tavak területe, a nagy részben Ramsari terület Bodrogszeg, a Long-erdő, valamint a Zempléni Tájvédelmi Körzetben lévő patakok. A vizes élőhelyek vízellátottsága az elmúlt időszakban egyre inkább ingadozott, számos veszélyeztető körülmény hat ezekre az élőhelyekre (klímaváltozás, tápláló vízforrások vízhozamának csökkenése), eutrofizáció, szukcesziós folyamatok. A nyílt vizes élőhelyek beszűkülése az eutrofizációs folyamatok mellett az inváziós növényfajok térhódításának tudható be. Ezt a folyamatot erősíti a klímaváltozás miatt megváltozott csapadékeloszlás, hóolvadás következtében időben eltolódott (jeges ár), vagy megszűnt (zöldár) árvizek hatása. Az egykori holtmedrek feltöltődése azok megszűnéséhez vezet, továbbá a potenciális fészkelő- és táplálkozó területet jelentő part menti részeket özönnövényfajok töltötték fel. E fajok sűrű egyedszáma a nyílt vízfelületek megközelítését is lehetetlenné teszi.

A Bodrogszeg területén megvalósult beruházások folytán a vízellátás javult, azonban a terület vízellátásának gerincét képező Bodrogszegi I. és II. főcsatornában az oxigénben gazdagabb, mozgó víztömeg biztosítása feltétlenül szükséges. A Long-erdő TT területén lévő régi műtárgyak akadályozzák a víz áramlását, a vízállások feltöltődtek és jelenleg nincsenek összeköttetésben a Bodrog folyóval. A szerencsi cukorgyári ülepítőtavak területén olyan vizes élőhely alakult ki, amely számos közösségi jelentőségű és védett madárfajnak is háborítatlan élőhelyet biztosíthatna, viszont a víz betáplálást biztosító csatorna a vasút alatt megrepedt, ezért a víz bejuttatása – a vasúti közüzem biztonságának megőrzése érdekében – kizárt. A folyamatos vízellátás biztosítása érdekében beavatkozás szükséges. A Zempléni Tájvédelmi Körzet patakokban és vízfolyásokban gazdag, amelyek ökológiai zöld folyosó szerepét is betöltik amellet, hogy a medrek, illetve a parti sávok sok védett fajnak biztosítanak élőhelyet, ivóhelyet. A hosszirányú átjárhatóság a természetes állapothoz képest romlott, a mesterséges bukók, a változó vízmélység, a feltöltődés és más tényezők miatt. Különösen szembetűnő az ismertetett problémák ökológiailag káros hatása akkor, amikor extrém csapadékhiánnyal kell számolni.

Inváziós fajok körében észlelt változások, (például új táji elemek megjelenése vagy klímaváltozás miatt)

Az Aggteleki Nemzeti Park működési területén a 1143/2014/EU rendelet hatálya alá eső IAS fajok közül a közönséges selyemkórónak (*Asclepias syriaca* L.) előretörése a

legdinamikusabb folyamat. Terjedését a repítőszőrös magvak mellett az általánosan elterjedt agrotechnika is támogatja. Aratáskor a kombájnok szállítják újabb és újabb táblákra. További terjedésének megakadályozása csak a természetvédelem, a növény-egészségügyi hatóság és a gazdálkodók közös összefogásával képzelhető el.

A tájidegen és idegenhonos fajok jelenléte és terjedése, a termőhelyet és az ökoszisztémát károsító hatása jelentős problémát jelent. A tájidegen fajok egyrészt az ún. kultúrerdők (pl. fenyvesek, akácok) és a faültvények (nemesnyár) formájában, valamint az őshonos állományokban – legnagyobb arányban az átmeneti erdőkben – mozaikos, vagy szórványos elhelyezkedésben vannak jelen. Az Aggteleki Tájegységben a tájidegen akác és fenyőfélék jelenléte jellemző, az inváziós fajok közül a bálványfa terjedése jelenti a legnagyobb problémát. A Zempléni Tájegységben a tájidegen fajok közül a nemesnyár ültetvényerdők foglalják el a legnagyobb területet a Bodrogszeg TBTK és a Long-erdő TT területén, a hegy- és dombvidéki erdő területeken pedig elsősorban a fehér akác állományai vannak jelen. Az inváziós fajok közül elsősorban az amerikai kőris terjedése fenyegeti az őshonos állományokat, amelynek a természetes felújításokra gyakorolt allelopatikus hatása is jelentős. Az ártéri területeken különösen nagy problémát jelent a gyalogakác terjedése, amely az erdők mesterséges felújítása során víz- és tápanyag-konkurenciát is jelent. Az özönnövény-fajok jelentette nyomás az ártéri területeken hatalmas, a folyók által szállított propagulumok folyamatos fertőzést jelentenek.

A térfoglaló cserje- illetve fajok csak kisebb része őshonos, többségében tájidegen (pl. akác, erdei- és fekete fenyő) és idegenhonos fajok térfoglalása tapasztalható, amelyek jelentős része inváziós faj. Az élőhelyek többségét a természetes szukcesszióból adódó változások mellett a 1143/2014/EU rendelet hatálya alá eső IAS fajok veszélyeztetik. Ezen fajok felmérése és monitorozása folyamatosan történik, melynek eredményei a 4.2. fejezetben részletesen be vannak mutatva.

Gyepes, fáslegelők cserjésedésében, erdősülésében érzékelhető változások

A gyepes élőhelyek kiterjedését csökkentő, ökológiai funkcióinak érvényesülését veszélyeztető, korlátozó és degradációhoz vezető tényezők és folyamatok a gyepes élőhelyek jelentős részét érintik, és aktív beavatkozást igényelnek. Az Igazgatóság működési területén lévő gyepeseket jellemzően a hagyományos tájgazdálkodás hozta létre és tartotta fenn. A legeltetés és kaszálóként való használat visszaszorulása a gyepszerkezet megváltozását és a szukcessziós folyamatok (cserjésedés, fajok megjelenése és növekvő térfoglalása a gyepeken) akadálytalan érvényesülését eredményezte, mindezek következményeként az egybefüggő füves területek kiterjedése csökkent, florisztikai összetétele elszegényedett, természetvédelmi szempontból értékes fajok populációi tűntek el a cserjésedett, fásodott területekről.

Gazdálkodási jellemzőkből következő állapotváltozások vagy éppen kívánatos állapotváltozások elmaradása (fafajszeltekciós tendenciák, célállomány típusok változtatása klímaváltozás várható hatásaira hivatkozva stb).

A szukcesszió jellemzően nem hozott létre a fajgazdag gyepek helyén természetvédelmi szempontból értéket képviselő más típusú élőhelyeket, ezért a szukcessziós folyamatok visszaszorításával és a térfoglaló cserje- és fafajok egyedeinek eltávolításával elsősorban az eredeti élőhelyi állapot megőrzése, illetve aktív élőhely-fejlesztési beavatkozásokkal történő visszaállítása a természetvédelmi cél. A karsztos fennsíki és a hegyi rétek egy kisebb részét a területen gazdálkodók kaszálással, ahol a cserjésedés miatt szükséges volt, szárazúzással kezelték és kis kiterjedésben extenzív legeltetés is megvalósult.

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

Az Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő 13 590,6321 ha területből 11 452,0291 ha van saját használatban, ebből az Aggteleki Tájegységben 38 község határában 6 734,6692 ha, a Zempléni Tájegységben 39 község határában 4 717,3599 ha.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság használatra kiadott területeinek nagysága 2022. évben 2 138,6030 ha volt, ebből pályázat nélkül került kiadásra 48,6449 ha.

A saját használatban lévő és haszonbérbe adott területek művelési áganként az egyes tájegységekben:

Aggteleki Tájegység:

Művelési ág	Összkiterjedés (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe adva	
		ha	%	ha	%
Szántó	491,3800	446,7595	90,92	44,6205	9,08
Rét	387,8314	370,4207	95,51	17,4107	4,49
Legelő	1 592,2397	1 443,3703	90,65	148,8694	9,35
Kert	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Szőlő	4,6455	4,6455	100,00	0,0000	0,00
Gyümölcsös	4,6132	4,6132	100,00	0,0000	0,00
Nádas	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Halastó	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Erdő	4 235,4471	4 235,4471	100,00	0,0000	0,00
Fásított terület	14,4021	14,4021	100,00	0,0000	0,00
Kivett	215,0108	215,0108	100,00	0,0000	0,00
Összesen	6 945,5698	6 734,6692	96,96	210,9006	3,04

*A tárgyévben vásárolt ingatlanok nem szerepelnek a tájegységben.

**A „Haszonbérbe adva” rovatban szereplő területek esetében 2022. évben lejárt 3 megbízási szerződés, amely lejárt szerződések közül 2 megbízási szerződés ismételtlen megkötésre került. Emellett egy megbízási szerződés került még megkötésre.

Zempléni Tájegység:

Művelési ág	Összkiterjedés (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe adva	
		ha	%	ha	%
Szántó	118,8327	96,4034	81,13	22,4293	18,87
Rét	2 257,8332	874,1271	38,72	1 383,7061	61,28
Legelő	962,0771	441,6561	45,91	520,4210	54,09
Kert	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Szőlő	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Gyümölcsös	0,2548	0,2548	100,00	0,0000	0,00
Nádas	23,6300	23,6300	100,00	0,0000	0,00
Halastó	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Erdő	2 321,3090	2 321,3090	100,00	0,0000	0,00
Fásított terület	31,2467	30,1007	96,33	1,1460	3,67
Kivett	929,8788	929,8788	100,00	0,0000	0,00
Összesen	6 645,0623	4 717,3599	70,99	1 927,7024	29,01

*A tárgyévben vásárolt ingatlanok nem szerepelnek a tájegységénél.

Igazgatóságunk kapacitásainak határai között folyamatosan törekszik a saját használat és kezelés kiterjesztésére, mert ez biztosítja leginkább a védett területek megfelelő kezelését és a természeti értékek megóvását.

A két tájegység között a kezeléshez szükséges feltételekben már nincs jelentős különbség, de az érvényben lévő haszonbérleti szerződések miatt a két tájegységben a tárgyévben elvégzett kezelések továbbra is eltérő konstrukcióban történtek. A rendelkezésre álló gép és eszközparknak köszönhetően az Aggteleki Tájegységben 2022. évben a saját vagyonkezelésben lévő területek szinte teljes egészében 6734,6692 ha (96,96 %) saját használatban és kezelésben voltak, mindössze 210,9006 ha (3,04 %) volt haszonbérbe adva. A saját kezelési infrastruktúrával szintén rendelkező Zempléni Tájegységben a fenti okok miatt a saját használat aránya alacsonyabb 4717,3599 ha (70,99 %) volt, illetve 1927,7024 ha (29,01 %) haszonbérbe adással lett hasznosítva.

Az erdők, fásított területek, szőlők, gyümölcsösök, nádasok és kivett területek esetében a saját használat aránya - mindkét tájegységben - gyakorlatilag 100 %-os, a szántók esetében pedig meghaladja a 90 %-ot (ATE), illetve 80 %-ot (ZTE).

A kettősség a rét és legelőterületek hasznosítása esetén is nyomon követhető. Amíg az Aggteleki Tájegységben a rét művelési ágú területek 95,51 %-a (370,4207 ha), a legelő művelési ágú területek 90,65 %-a (1443,3703 ha) volt saját használatban, addig a Zempléni Tájegységben a rét művelési ágú területek 38,72 %-a (874,1271 ha), a legelő művelési ágú területek 45,91 %-a (441,6561 ha) volt ilyen formában kezelve.

Művelési ágot tekintve tehát a két tájegységben legeltetésre, kaszálásra összesen 2645,6646 ha rét és 2554,3168 ha legelőterület állna rendelkezésre, melyből 1244,5478 ha rét és 1885,0264 ha legelő van saját használatban. Ez a nagyságrend rét esetében a terület 47,04 %-át, még legelő esetében a terület 73,80 %-át jelenti. Kicsit jobban a számok mögé tekintve jól látható, hogy a földhivatali nyilvántartás szerinti művelési ágak sok esetben nem a valós természetbeni állapotot és a tényleges területhasználatot tükrözik. A területek egy része inváziós és őshonos fásszárú fajokkal a becserjésedés, beerdősülés valamelyik stádiumában van. A KEHOP program keretében megvalósult pályázatainkban mind a két tájegységben kiemelt cél volt egy nagy léptékű rehabilitáció megvalósítását és a helyreállított területek hosszú távú fenntartását is biztosító infrastruktúra megteremtése – melyet sikerrel zártunk.

A saját használatban lévő területeken 2022. évben – a két tájegységekben – elvégzett kezelési tevékenységet az alábbiakban részletezzük.

Aggteleki Tájegység

Az Aggteleki Tájegység (továbbiakban: ATE) a saját vagyionkezelésben lévő - elsősorban a védett természeti területeken elhelyezkedő - erdő, rét, legelő, szántó és külterjes gyümölcsös művelési ágú területek fenntartásával, kezelésével kapcsolatos feladatokat látja el.

A saját vagyionkezelésben és használatban lévő területekből **4571,42 ha** az erdőtervezett erdő, ezen túl van még 47,94 ha olyan erdészeti adattárban erdőként nyilvántartott terület, amelyre jelenleg az Igazgatóság nincs erdőgazdálkodóként bejegyezve (ebből mindössze 0,75 ha van erdő művelési ágban). Ezen erdőterületek esetében (amennyiben a természetbeni állapot is ezt igazolja) a Nemzeti Földügyi Központ hozzájárulása esetén, művelési ág megváltoztatása, illetve megosztása lenne indokolt. A fenti számoktól kicsit eltérő a földhivatali nyilvántartás, mely szerint a vagyionkezelt területen 4235,4471 ha erdő művelési ágú terület található, a különbségként adódó 335,9729 ha egyéb művelési ágú területen lévő erdőben szintén erdőgazdálkodási tevékenységet folytatunk. Ezen túl a tájegységben 14,4021 ha a művelési ág szerinti fásított területek nagysága.

Jellemző erdővel borított terület

A fennmaradó egyéb művelési ágú (szántó, rét, legelő, szőlő, gyümölcsös), saját használatban lévő területek nagysága **2269,8092 ha**, melynek közel felén, cc. 1100 ha-on folytatunk rendszeres területkezelési tevékenységet. Ezen túl az Északerdő Zrt. vagyonkezelésében lévő 96,26 ha - rét, legelő művelési ágú - területre van érvényes vállalkozói szerződésünk, melynek keretében pásztoroló legeltetéssel, kaszálással és takarmány termeléssel hasznosítjuk a területet.

A rét, legelő és szántó területeken végzett kezeléssel egyúttal a hucul loállomány téli takarmányszükségletét is elő tudjuk állítani, az időjárástól függő mennyiségben.

Kaszálóként hasznosított területek

Zempléni Tájegység

A Zempléni Tájegységben 2022. évben a hatékony munkaszervezést a hatókörünkön kívül álló több tényező igencsak hátráltatta.

A gyepek, illetve szántóterületeink zöme ártéri területen található. Az ökológiai szempontból igencsak kedvező árvizek minden területkezelési tevékenységünkre kihatottak. 2021. decemberétől több árhullám vonult le a Tiszán és a Bodrogon, így mind a gyepek, mind az erdőterületek megközelítésére csak április végén kerülhetett sor.

Bár az év eleji, hosszan tartó árvíz a vizes élőhelyeket teljes mértékig feltöltötte, a nyári aszály augusztusra teljesen ki is szárította. A vizes élőhelyek part menti sávjának elsősorban inváziós növényfajoktól történő mentesítése nyár végén zökkenőmentesen haladhatott, azonban ennek ökológiailag kedvező hatása messze elmarad egyes élőhelyek teljes kiszáradása közben elszenvedett veszteségek mértékétől.

Az erdőfelújítások területén jelentős késést szenvedtek ismét a terület- és talaj-előkészítések, ezzel párhuzamosan a csemeteültetés. 2022. év végén jelentkező újabb árvíz miatt továbbra hátráltatva lett az erdőfelújítások érdekében végzett munka.

A gyepterületek esetében a vízzel való borítottság már márciusban, áprilisban visszafogta a lágyszárúak növekedési ütemét, amit a tavasz végi, nyár eleji aszály hatása csak tovább fokozott.

Az ártéri, illetve a mentett ártéri szántóterületeken is jelentős volt a talajvízzel való telítettsége, ami a vetés előtti talajművelési munkákat hátráltatta, így a vetéseket is 2 hét időbeli csúszással tudtuk csak megkezdeni. A májusi aszályban viszont elég volt egy éppen jókor érkező kisebb esős nap, ami az éppen csírázó veteményeket a közelebbi-távolabbi környék szántóiban időben elvetett kapásnövények fejlődése elé repítette.

5.3. Élőhely-rehabilitáció (helyszín, az élőhely típusa, forrása, kezdete, várható befejezése)

Aggteleki Tájegység

A KEHOP projekt kapcsán a *Solidago canadensis* faj ellen mechanikai és vegyszeres visszaszorítási tevékenységet végeztünk, melyet az 5.5. fejezet ír le részletesen.

Az ATE munkatársai a parlagfű gépi technológiával végzett mechanikai irtásában is részt vettek, a napi területkezelési feladatokkal egy ütemben, illetve szükség szerint célirányosan, kiemelten fókuszálva az erősebben fertőzött községhatárookra.

Fásításból történő fakitermelés (inváziós és nem őshonos fafajok) és ehhez kapcsolódó cserjeirtás, aprítékolás 6 helyrajzi számot érintett, összesen 19,78 ha területtel és 56,7 m³ kitermelt fatérfogattal. A következő években a területeket géppel fogjuk szárazítani, a gyeses élőhelyekre jellemző kaszálható állapot eléréséig.

Szalonna (hrs.: 0100/3)
fenyő kitermelése legelő művelési ágú területről

Ezen túl erdőterületeinken is végeztünk olyan beavatkozásokat (szerkezetátalakítás – elsősorban nem őshonos fafajokból álló erdőrészek átalakítása, egyéb termelés – elsősorban őshonos fafajú állományokból nem őshonos fafajok eltávolítása stb.), melyek részletezésére az erdőterületekkel foglalkozó 6.3. fejezetben kerül sor.

Zempléni Tájegység

Gyepterületek visszaszerzése alacsonyabb volumenben zajlott négy hegyvidéki tisztáson, összesen 1,10 hektáron, síkvidéken erdőtervezett tisztáson pedig 6,15 hektáron. Nem erdőtervezett területen a gyepterületek visszaszerzése fásításból történő fakitermeléssel és gyalogakác szárzúzással történt. Nagyobb, nehezen számszerűsíthető munka zajlott továbbá a korábban már gyalogakáctól, beerdősüléstől visszanyert területek fenntartása érdekében szárzúzással, legeltetéssel, kaszálással, egy-egy terület esetében akár ezen munkafolyamatok egymást átfedő teljesítésével.

Az évek óta kedvező piaci árképzésű gyűjtött tűzifára az éven nagyobb volumenben jelentkezett igény, összesen 1773,96 m³ került ki fásításból való fakitermeléssel gyepeink területéről.

Élőhely-rekonstrukciót erdőtervezett területen

- tájidegen fafajok tarvágásával: 22,60 hektáron,
- gyérítéssel idegenhonos fafajok eltávolításával: 21,65 hektár érintésével
- szálalóvágással, inváziós fafajok eltávolításával: 5,64 hektáros nagyságrendben valósítottunk meg 2022. év folyamán.

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek (fajok és élőhelyek szerinti bontásban, feltüntetve a helyszínt)

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Klímaváltozás:

2022-ben csak adatgyűjtés történt, adatelemzés és értékelés nem volt (legutóbb 2016-ban történt részletes feldolgozás). Az adatgyűjtés folyamatosan zajlik Jósmafőn, az Országos Meteorológiai Szolgálat mérőállomásán, ahonnan a Szolgálat rendszeresen az ANPI rendelkezésére bocsátja az adatokat. Saját adatgyűjtés történik a denevérvédelmi célú beavatkozások tervezése és hatásmonitoringja keretében kitüntetett denevérszállásokon. Itt programozható termohigrométerekkel történik a szálláshelyek belső részén a léghőmérséklet (°C) és a relative páratartalom (%RH) mérése 30-60 perces mintázási gyakorisággal. 2022-ben bányavágatokban, épületekben történt adatgyűjtés.

A 2022. év a rendkívüli aszály miatt befolyásolta jelentősen, feltehetően évekre kihatóan, az ANPI működési területén megtalálható élővilágot. A tél, majd a tavasz is csapadékban szegény volt, így a mélyebb talajrétegek sem voltak feltöltve nedvességgel. A megérkező nyár aztán olyan száraz meleggel járt együtt, hogy még a fák is tömegével száradtak ki. A legérintettebbek a tölgy és bükk volt. A lágyszárúak szinte egyáltalán nem maradtak életben, vagy legalábbis nem volt lehetőségük növekedésre és magképzésre. A 2022-es év nyarán nem voltak gomba termőtestek az erdőkben.

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése

Növények:

Boldogasszony papucs (*Cypripedium calceolus*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2022-ben több hosszú aszályos periódus is volt tavasszal és nyáron. Ennek ellenére az előző évekhez viszonyítva több hajtást hoztak és gazdagabban is virágoztak a tövek. A jósmafői Kajta-bércen, ahol évente történnek a felmérések, 2013 óta nem volt számolható ilyen magas virágszám, és a megtermékenyülés is 53 százalékos volt, ami 2011 óta nem fordult elő. A fenyvesben lévő tövek a letermelés óta nem voltak észlelhetőek, de a felhagyott villanypásztaban több erős, gazdagon virágzó egyed került elő. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a legrégebb óta ismert három idős tő egyre gyengébb. Az aggteleki Százholdason továbbra is csökken az állomány, a gömörszőlősi viszont az elmúlt időszak csökkenése után ismét emelkedett.

Eredmény, hatásosság: A faj állománya alacsony szinten stabilnak mondható.

Illatos csengettyűvirág (*Adenophora liliifolia*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: Aggteleki Nemzeti Park és Zempléni Tájvédelmi Körzet. A felmérések kezdetétől erős fluktuáció figyelhető meg az egyedszámban, különösen az aggteleki populációt illetően, ahol az utóbbi évek felméréseinél csökkenés volt tapasztalható. Eredmény, hatásosság: Örvendetes, hogy 2022-ben egy új, 3 tőből álló állományt sikerült találni itt, így az egyedszám 4-re növekedett. A zempléni állományok az évenként ismétlődő élőhelyi beavatkozásoknak köszönhetően stabilak.

A faj védelme érdekében 2022-ben sikerült végrehajtani a tervezett munkát a bálványfa (*Ailanthus altissima*) irtásával kapcsolatban, mely az egyik legfertőzöttebb, tornanádaskai területet érintette.

Eredmény, hatásosság: A visszaszorítási munka eredményes volt, az élőhely kímélete mellett.

További tájegységi természetvédelmi kezelések: Érzékeny növényfajok élőhelyén célzott kezelések történtek olyan állományoknál, ahol kis területen, kézi munkavégzésre volt szükség pl. csengettyűvirág.

illatos csengettyűvirág (<i>Adenophora liliifolia</i>)	Regéc: Gyertyán- kúti-rét Füzér: Drahos Aggtelek: Csiszár- nyitás	A területen számos más fokozottan védett és védett növényfaj is előfordul. Továbbra is kézi kaszálással és szelektív cserjeirtással tartjuk fenn a terület legértékesebb részeit, melyek fokozottan védett növények élőhelyei.
---	---	--

Osztrák sárkányfű (*Dracocephalum austriacum*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2022-ben az aszályos időjárás jelentős hatást gyakorolt az állományokra. A legjelentősebb változás a jósvafői Szőlő-hegyen volt megfigyelhető, ahol a felmérések kezdete óta (2002) nem volt ennél alacsonyabb egyedszám. A sárkányfű májusi virágzásakor már aszály jeleit lehetett látni. Az egyedek kicsik és kevés virágúak voltak, a levelek sok egyeden össze voltak sodródva. A Tohonyán az egyedszám kismértékben nőtt, de 2002-óta így is a második legalacsonyabb érték. A Zabanyik-hegyen tovább emelkedett az egyedszám, de a hajtásszám csökkenéséből látható, hogy az aszály kedvezőtlenül hatott erre az állományra is.

Eredmény, hatásosság: A faj természetvédelmi helyzete egyelőre kedvezőnek mondható. A rendszeres aszályos periódusok valószínűleg kedvezőtlenül fognak hatni erre a fajra is. Az állományok mérete növekvő vagy stagnáló tendenciát mutat.

Tornai vértő (*Onosma tornense*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: A felmérések kezdetétől emelkedés figyelhető meg az egyedszámban, de az utóbbi két felmérésnél csökkenés volt tapasztalható. A 2022-es felmérés adatai különösen alacsonynak számítanak. Egyértelműen a súlyos aszály okolható a csökkenésért. A növények tavasz végén virágoztak, de nyári időszakban a virágzatok és sok

vegetatív hajtás is teljesen elszáradt. Az augusztus végi csapadékosabb időszak hatására a tövek intenzíven elkezdtek vegetatív hajtásokat fejleszteni. Fontos megjegyezni, hogy a felmérés időpontjában a virágzó hajtások jelentős része a tavaszi elszáradt virágzat volt, aktuálisan virágzó hajtás alig fordult elő. Az átlagos virágzó hajtások száma 1 alá csökkent, ami több korábbi felmérésnél is 7 felett volt! A vizsgálat során 37 elpusztult tő is megtalálható volt, ami kimagasló érték.

2022-ben az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat a Zempléni Tájegységben 5 magas természeti értékű területen végzett természetvédelmi területkezelést. Ezek a területek távoli, járművel nehezen megközelíthető helyen találhatók, gépi kezelésük kedvezőtlen mind a természeti értékek, mind a gépek számára. A kezelendő élőhelyfoltok kiválasztásánál figyelembe lett véve az utolsó kezelés időpontja, a kezelés elmaradásának természeti értékekre gyakorolt lehetséges hatása, valamint a csekély rendelkezésre álló erőforrás (elsősorban a ráfordítható idő és létszám) minél hatékonyabb kihasználhatósága. A kezelt élőhelyfoltok méretének megválasztásával biztosítva lett, hogy a teljes munkamenetet el lehetett végezni, nem maradtak félbehagyott foltok, az eltávolított növényi biomassza mindenhol le lett hordva. Az elvégzett tevékenységre érvényes hatósági engedélyek birtokában, azok előírásait betartva, illetve a területek kezelőivel történt egyeztetéseket követően került sor.

2022-ben két fokozottan védett hegyi réten, a Gyertyán-kúti-réten és a Drahoson történtek munkálatok: előbbin a botanikai értékekben gazdag részek kézi kaszálása lett elvégezve, míg utóbbi területen a bibircses nyír egyre erőteljesebb térfoglalása miatt kellett beavatkozni.

Dátum	Település	Terület	Tevékenység	Kezelt terület (ha)
2022.01.11.	Füzér	Drahos	Cserjeirtás	0,68
2022.02.03.	Nagyhuta	Somoska	Cserjeirtás	0,9
2022.02.18.	Nagyhuta	Somoska	Cserjeirtás	0,9
2022.03.04.	Füzér	Drahos	Cserjeirtás	0,68
2022.08.09.	Regéc	Gyertyán kút	Kaszálás	0,7
2022.10.13.	Nagyhuta	Somoska	Cserjeirtás	0,9
2022.10.19-21., 24., 26-27.	Sárospatak	Szögi- Holt-Bodrog	Fakitermelés	0,8
2022.02.22.	Háromhuta	Nagy-oldal alja	Cserjeirtás	0,2
2022.03.02.	Háromhuta	Nagy-oldal alja	Cserjeirtás, lehordás	0,2
2022.03.09.	Háromhuta	Nagy-oldal alja	Cserje lehordása	0,4

Az aggteleki Kardos-völgyben a szibériai nőszirm (*Iris sibirica*) és a vérfüves lápréteken élő egyéb fajok érdekében történt cserjeirtást.

Állatok:

Alpesi göte (*Triturus alpestris*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Eredmény, hatásosság: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Anker araszoló (*Erannis ankeraria*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Eredmény, hatásosság: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Barát- és cigányréce (*Aythya ferina*) (*Aythya nyroca*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben nem történt a fajokra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység. A „Ritka és telepesen fészkelő madarak” felmérése során ezen fajok esetében, kapacitás hiányában, csak a potenciális élőhelyek töredékének felmérése történt meg.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2022-ben nem történt a fajokra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Eredmény, hatásosság: 2022-ben nem történt a fajokra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: védett.

Védelmi intézkedés helye: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Eredmény, hatásosság: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Földalatti szálláshelyeken élő, illetve erdő- és épületlakó denevérfajok védelme:

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben folyt fajmegőrzési tevékenység.

Védelem foka: védett és fokozottan védett fajok.

Védelmi intézkedés helye: Néhány nagy kolóniánál történtek kármentesítési és kármegelőzési program keretében végzett beavatkozások (takarítások, kisebb-nagyobb védelmi intézkedések pl. Tornaszentjakab, Viszló, Szinpetri, stb.). Lakossági kérésre/bejelentésre denevérvédelmi intézkedések történtek (kitelepítés – kizárás, mentés) 9 alkalommal.

Eredmény, hatásosság: Az ismert denevérrkolóniák helyzete biztosított volt 2022-ben.

Dobozi pikkelyescsiga (*Hygromia kovacsi*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Eredmény, hatásosság: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Farkas (*Canis lupus*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés. Folyamatos állománykövetés történt életnyomok és mozgásérzékelős kamerák segítségével. 2022-ben nem történt háziállatokban károkozás.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: Zempléni és Aggteleki Tájegységben. (A fajjal kapcsolatos információk a 4.1-es fejezetnél szerepelnek.)

Eredmény, hatásosság: Az ANPI működési területén a farkas állományának csökkenése volt megfigyelhető. Az Aggteleki Tájegységben 2022-ben két farkas 8 egyede lett becsülve, csökkent az állomány létszáma. A Zempléni Tájegységben 2022-ben 2 farkas, összesen 10 egyede lett becsülve, jelentősen csökkent az egyedszám az előző évekhez képest. A csökkenés az életnyomok számának csökkenése alapján trend-szerűen értelmezhető.

A csökkenés oka nem ismert. A farkas élőhelyén nem történtek olyan ökológiai változások (pl. búvóhely, táplálék), illetve emberi beavatkozások, melyek a pusztulásukat okozták volna. Egy elpusztult farkasról van tudomásunk (Aggtelek), az elhullás körülményei még nem tisztázottak, a boncolás alapján gázolt egyed.

Fehér gólya (*Ciconia ciconia*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben is volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés (fészkek stabilizálása, áthelyezése, fészektartóra helyezés).

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság Aggteleki és Zempléni Tájegységének területén.

Eredmény, hatásosság: Mindkét tájegységben enyhe növekedés volt megfigyelhető a lakott fészkek számát illetően.

Gyöngybagoly (*Tyto alba*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben is volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés. A tevékenység legfontosabb célja a költőállomány védelme és felmérése.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: A faj gyakran telepedik meg épületekben, ezért rendszeresen történnek épülettakarítások (felhalmozódó köpetek, hulladékok letakarítása), mely alapvetően szolgálja az épületlakó fajoknak a kezelők általi elfogadását. Bár nagyobb számban kerültek kihelyezésre költőládák (2022-ben még 35 darab üzemelt), az állományt inkább a hagyományosabb költőhelyeken kell megtartani. Rendszeresen történt sérült gyöngybaglyok mentése, a veszélyeztetett költések átmeneti vagy végleges áttelepítése.

Eredmény, hatásosság: A denevérfelmérésekhez kapcsolódóan, mintegy 120 településen a gyöngybaglyok felmérése is megtörtént, de 2022-ben is csupán egyetlen helyen került elő a faj.

Haris (*Crex crex*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben történt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés, a kaszálási bejelentőkre válaszként gazdálkodási korlátozás elrendelését kezdeményeztük a természetvédelmi hatóságnál. 2022-ben is kiemelt figyelmet fordított az Igazgatóság a haris állományának felmérésére.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: A Zempléni Tájegységben az állomány teljes felmérése volt megcélozva. A Bodrogzugban a korábbi évekhez hasonlóan 2022-ben is az árvíz időpontja és hossza miatt nem sikerült regisztrálni a fajt, csak Sátoraljaújhely környékén volt észlelhető nagyobb számban. Az Aggteleki Tájegységben a felmérés a védett, Natura 2000 és MTÉT területekre korlátozódott, ahol csak Kelemér környékén voltak észlelhetők nagyobb számban a revírfoglaló kakasok. A Cserhát területén azonban egyetlen példányt sem volt.

Eredmény, hatásosság: 2022-ben a Zempléni Tájegységben 28, az Aggteleki Tájegységben további 22 revírt sikerült kimutatni.

Hiúz (*Lynx lynx*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: A fajjal kapcsolatos információk a 4.1-es fejezetnél szerepelnek.

Eredmény, hatásosság: Alkalmi előfordulású.

Nagy szikibagoly (*Gortyna borelii*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Eredmény, hatásosság: 2022-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése

Védett fajokra irányuló szándékos illegális cselekmény 3 esetben vált ismertté 2022-ben. Mindhárom esetben fehér gólya volt az illegális cselekmény elszenvedője.

2022.04.08. Szalonna: fehér gólya lelövés

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálat 2022. április 18-án bejelentést kapott egy – Szalonna település belterületén lévő – sérült fehér gólyáról. A madarat a Természetvédelmi Őrszolgálat begyűjtötte, majd eljuttatta a Mályi Madármentő Állomásra, ahonnan az első ellátás után a Hortobágyi Madárkórházba szállították. Ott a sérült madarat a tervezett műtét előtt megröntgenezték, amely kimutatta, hogy az állat sérüléseit 2 db 4,5 mm kaliberű légpuskalövedék, valamint a lövések miatt röpképtelenné vált madár leesése okozta. A műtétet végző dr. Déri János szóbeli tájékoztatása szerint a körülményekből arra lehet következtetni, hogy a lövések a közelben lévő fészekben érhatték a madarat maximum kb. 20 méteres távolságból. A cselekmény következtében pár nélkül maradt másik szülő önállóan nem tudta kikölni és felnevelni a pár 4 tojásból álló fészekalját. A költés megghiúsult. Az eset kapcsán az ANP Igazgatóság büntető feljelentést tett, amely eredménytelenül zárult, az elkövető kilétét megállapítani nem lehetett.

2022.07.19. Aszaló – belterület: fehér gólya lelövése

2022.07.19-én lakossági bejelentés érkezett, miszerint Aszalón, az iskola előtti fehér gólya fészek alatt 1 pld fehér gólya tetemet találtak. Drozd Attila természetvédelmi őr intézkedett. A gólya egy öreg példány volt. A tetemen friss, lövésre utaló sebet talált. Felsőzsolcán, az Állatorvosi rendelőben RTG vizsgálat kimutatta a lövedéket. Büntető feljelentést kezdeményezett, a tetem lefagyasztásra került a rendőrség kérésére.

2022.09.17. Karcsa – külterület: Karcsa-tó fehér gólya meglövése

2022.09.17-én, érkezett lakossági bejelentés az ANPI természetvédelmi őrszolgálatához, hogy egy röpképtelen, öreg fehér gólya tartózkodik a Karcsa és Pácin települések között húzódó tavon. Több hete ott van, de nem tud felrepülni, befogni nem sikerült a bejelentőknek. Másnap sikerült a madarat befogni, Mályiba szállítani. Külső sérülés nem látszott. Pár nap múlva a Hortobágyi Madárkórházban RTG vizsgálat mutatta ki a sérülés okát. Korábban meglőtték a madarat, ami nem pusztult el, sebe begyógyult, de a lövedék okozta csonttörés miatt röpképtelen maradt. Az elkövetés helye, körülményei nem ismertek. Büntető feljelentést kezdeményezett az intézkedő őr.

5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei

A hódok terjeszkedése miatt több konfliktus helyzet alakult ki a 2022. év során. A hód elérte a Jósva-patak forrását is, megjelent a Tengersizem-tónál, kitöltve ezzel a teljes rendelkezésre álló potenciális élőhelyet. A mederből a hódgát miatt kilép a víz, és előnti a környező

kisparcellás mezőgazdasági területek egy részét. Ez természetvédelmi szempontból előnyös, de a helyben lakó kistenyésztőknek problémát okozott.

Az év során több megkeresés érkezett az ÉMVIZIG-től, és több problémás hódvárat – az engedélyezési eljárást követően – elbontottak. Számítani lehet arra, hogy egyre több konfliktus-helyzet fog adódni a későbbiekben.

A panasszal érintett faj	A panaszban szereplő kártétellel érintett termény, állatfaj stb.	A panasz szerinti kártétel dátuma (amennyire meghatározható, legalább hónapra)	A panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)	Intézkedés
Farkas	háziállat támadás	2022.08.09. Fony	500.000 Ft	Helyszíni ellenőrzés. Megállapítható farkas támadás.
Hód	Belterületi csapadékvíz elvezető csatorna kb. 100 m hosszú csőátvezetőbe költözött be hó. Onnan kijárva rágja az utcában lévő fákat. A cső részben vízzel kitöltött, egy csőtörés miatt.	2022.04.25. Nagyrosvány	-	Belterületi csapadékvíz elvezető csatorna egyik oldalán a hó számára nem áthatolható lezárás készítése, a másik oldalon deszka lezárás, hogy ki tudja rágni magát. Később a hó kijött a járatból, ekkor lett zárva a másik bejárat is, így elment a helyszínről.
Hód	Hódok gátat építenek a Bisó-patakra belterületen	2022.04.25. Pálháza belterület	-	Nem igényelt beavatkozást
20 pld. fehér gólya	áramutések megakadályozása középvezetési oszlopok leszigetelésével	2022. 06. 28. Sajókaza (regionális hulladékkezelő centrum villanyoszlopai)		Tartóoszlopok leszigetelésével madarak áramutésének megakadályozása, üzemzavarok kiküszöbölése.
Rőt koraidenevér	Nyíregyházi Városi Könyvtár	2022.01.11. (Nyíregyháza)	-	Mentés és szakmai irányítás denevérek tömeges sérülése és pusztulása miatt, mely az állatok épületszerkezetbe történő behúzóódása miatt következett be. (HNPI-val történő egyeztetés)

				alapján. 61 mentett példány a FÁNK mentőközpontjába került.)
Közönséges (120) és csonkafülű (115) denevérek	Tokaji református templom (ürülékszennyezés)	2022.01.18. (Tokaj, református templom)	-	Denevérguanó letakarítása, szakmai iránymutatás denevérbarát felújításhoz.
Nagy patkósdenevérek (600), csonkafülű denevérek (2360)	Ürülékszennyezés felszámolása, megelőzése	2022.01.18. - (Bodrogkeresztúr, református templom)	-	Denevérguanó letakarítása, szigetelőlemezek felhelyezése
Rőt koraidenevér (50 pld)	Lakók zavarása ürülékszennyezéssel és hangoskodással.	2022. 03.24. (Miskolc, Vászónfehértő u. 62.)	-	Denevérbarát kirekesztés és lezárás, mentés (min. 28 pld. tetem). (Kormányhivatallal és BNPI-vel egyeztetett segítségnyújtás)
Nagy (250) és kereknyergű patkósdenevérek (250), csonkafülű denevérek (200)	Ürülékszennyezéssel és hangoskodással.	2022.03.29. (Szin Szelcepuszta, turistaszálló)	-	Denevérguanó letakarítása
Kis patkósdenevérek (250)	Ürülékszennyezés	2022.03.30. (Tornaszentjakab, r. katolikus templom)	-	Denevérguanó letakarítása
Csonkafülű denevér (980 pld.)	Párazáró fólia leszagatása, ürülékszennyezés	2022.03.31. Sárospatak, Rákóczi u.)		Takarítás, denevércapaszkodók felhelyezése
Ismeretlen denevérfaj (fehérszélű törpedenevér?)	Beköltöztek a redőny mögé	2022.04.01. (Miskolc, Árpád u. 82.)	-	BNPI-s kollégákkal közösen megoldva.
Nagy (600) és kereknyergű patkósdenevér (200), csonkafülű denevér (760)	Ürülékszennyezés	2022.04.11. (Szinpetri, ref. templom)	-	Denevérguanó letakarítása, denevércapaszkodók felhelyezése

fehérszélű törpedenevér (65 pld.)	Ürülékszennyezés és hangoskodás.	2022.04.27. (Felsődobza, Petőfi u. 36.)		Denevérbarát kirekesztés és lezárás, alternatív menedékhely kialakítása (denevérodú)
fehérszélű törpedenevér (12 pld.)	Villanyóra-szekrény mögé település (ürülékszennyezés, lezárás miatti veszélyeztetettség).	2022.04.27. (Muhi, Rákóczi u. 7.)		Denevérbarát kirekesztés és lezárás, alternatív menedékhely kialakítása (denevérodú)
fehérszélű törpedenevér (6 pld.)	élelmiszerbolt raktár külső oldalára denevérek betelepülése (ürülékszennyezés)	2022.05.12. (Kurityán, vegyesbolt)		Denevérbarát kirekesztés és lezárás.
köz. törpedenevérek (50 pld.)	épületszigetelés, kéménybélés melletti résbe betelepülő állatok	2022.06.28. (Boldva, Rózsa u. 13.)		Denevérbarát elrekesztés, állatok biztonságos kirepülésének kiépítése.
fehérszélű törpedenevér (20 pld.)	lakóház padlástér hőszigetelés alá betelepülő denevérek (zaj és ürülékszennyezés)	2022.07.01. Encs, Jókai u. 33.)		Denevérbarát elrekesztés, állatok biztonságos
rőt koraidenevér (54 pld)	erkélyre települő állatok mentése	2022.12.14. Miskolc, Középszer u. 92.		Állatok mentése Kormányhivatal és magánszemély megkeresése alapján

A panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszín-bejárás (I/N)	az NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós (beleértve, hogy azt védett, közösségi jelentőségű faj okozta-e)	A tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfelelősége az NPI szerint
Lakók zavarása ürülékszennyezéssel és hangoskodással.	I	N/A	Denevérbarát kirekesztés és lezárás
A héja hordja a bejelentő tyúkjait	I	100%	Nem volt megelőzés

Hónapok óta hordja a héja baromfit az udvarból	N	100%	Nem volt megelőzés
háziállat támadás	I	N/A	2 soros villanypásztor. Nem elégséges intézkedés a kár megelőzésére
háziállat támadás	I	100%	Nem volt megelőzés
háziállat támadás	I	N/A	Nem volt megelőzés
Egy hód van a csapadékelvezető rendszerben.	I	N/A	Nem volt megelőzés (de nem is releváns ebben az esetben)
Hódok építenek gátat a belterületi patakon és elárasztják a szomszédos kerteket	I	N/A	Nem volt megelőzés, az ANPI munkatársa PVC cső beépítésével a hódvár szétbontása nélkül vízszintesökkentést végzett
Hódok gátat építenek a Bisó-patakra belterületen	I	N/A	Nem volt megelőzés
A Hernádkércs, Kossuth út 20. alatt a kerti tóba éjszaka beköltözött egy nagy állat, feltehetően hód. Kérik az elszállítását.	I	N/A	Nem volt megelőzés
A halastavon nagyon sok kárókatona van	N	N/A	Nem volt megelőzés

5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

Kezelési intézkedések: Széles körben elterjedt fajok féken tartása

Az Aggteleki Nemzeti Park gyepjei esetében a felsorolt inváziós fajok közül a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis* L.) van jelen a legnagyobb területen, illetve

természetvédelmi kezelés nélkül a legdinamikusabban terjed. Az előbbieket miatt ez az a faj, amelyik az ANPI által vagyongezelt területek szempontjából is a legnagyobb területen jelent problémát. Ezért e faj visszaszorítása érdekében történt 2022-ben is a legnagyobb erőfeszítés.

Az ANPI saját vagyongezelésben lévő területein 13. éve történik a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis L.*) visszaszorítására, a szárazzás mellett vegyszeres irtás is. 2022-ben Állami védekezés keretében, 698 ha területen történt vegyszeres kezelés (*egy foltot évente többször is kezelni kell a sarjak felnövekedése, valamint elhagyási hiba miatt*), ezt egészítette ki a mechanikus visszaszorítás 1684,7 ha-on.

A 2022-ben felhasznált hatóanyag mennyisége 23,1 liter Glialka Star 3,2 %-os oldata volt. A fent jelzett terület a mezőgazdasági gyakorlatban megszokott egyszeri totális gyomirtásához felhasznált hatóanyag mennyiség 2-6 liter/ha, ami 1400 - 4200 liter hatóanyagot jelentene. Ez is mutatja, hogy a pontpermetezéssel vegyszeres kezelés, megfelelő szakértelem mellett, összehasonlíthatatlanul kisebb környezeti terhelést jelent, mint a mezőgazdasági gyakorlatban, napjainkban általánosan használt technológiák alkalmazása.

2022 során folytatódott a Tornai-alsóhegyen nagy területeket előzőnlő mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima /Miller/ Svingle*) vegyszeres visszaszorítása. Megállapítható, hogy az eredeti felmérés által valószínűsített bálványfa mennyiség többszöröse volt fellelhető a kijelölt területen. A teljes terület, amely a munka során kezeléssel és ellenőrzéssel lett érintve, 65,4 ha kiterjedésű volt. A munkaterületen lévő bálványfa telepek túlnyomó többségét sikeresen kezeltük, ami 2022-ben 24,7 ha terület vegyszeres kezelését jelentette szintén Állami védekezés keretében.

A 2022-es év során ezen túl az ártéri keserűfű (*Fallopia sectio Reynoutria*), és a sokvirágú napraforgó (*Helianthus ssp.*) kisebb állományainak vegyszeres visszaszorítására került sor, elsősorban az ANP kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis L.*) elleni védekezésre kijelölt területein.

Külön kiemelendő a Bodrogszeg területe, ahol a zöldjuhar (*Acer negundo L.*), az amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica Marshall*) és a gyalogakác (*Amorpha fruticosa L.*) okozta problémák csökkentésére tettünk erőfeszítéseket.

(Az Igazgatóság működési területén megjelenő inváziós fajok felsorolását lásd az 4.2. fejezetben.)

A VI. melléklet táblázatában az elvégzett gyakorlati tevékenységeket foglaltuk össze.

5.6. Természetvédelmi mentőtevékenység

Alapvetően a Természetvédelmi Örszolgálat és a Természetmegőrzési Osztály munkatársai által végzett tevékenység. A lakossági vagy a központi ügyeletről (112) beérkezett bejelentésekkel kapcsolatos intézkedések késedelem nélkül megtörténnek a rendelkezésre álló lehetőségek függvényében. A mentőtevékenységgel kapcsolatos lakossági visszajelzések a korábbiakhoz hasonlóan kivétel nélkül pozitívak.

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatához közvetlenül 360 lakossági bejelentés $\frac{2}{3}$ -a 238 esetben mentő tevékenység miatt érkezett, ami esetszámra 8.3%-al kevesebb mint az előző évben (2021. évben 286). Arányaiban viszont nem változott a korábbihoz képest (66 %). A mentő tevékenység 38%-a fokozottan védett fajok egyedére/egyedeire irányult: 92 eset (2021. évben 91), ami esetszámra azonos, de arányaiban magasabb érték a megelőző évnél. A mentőtevékenység során 2022-ben 44 faj (2021-ben 69), 580 egyede (2021-ben 1598) került mentésre. Összesen 109 esetben került sor mentőhelyre történő szállításra.

A sérült madarak 2022-ben is elsősorban a Mályi Madármentő Állomáson lettek elhelyezve (96 eset), ahonnan az esetek többségében a Hortobágyi Madárkórházba kerültek a további ellátásra szoruló állatok. A Mályi Madármentő Központ vezetője nem állatorvos, így ott nem tudnak állatorvosi ellátást biztosítani (műtét, rtg stb.). Azok az egyedek kerülnek továbbszállításra, amelyek a mentéshez kapcsolódó állatorvosi ellátás és vizsgálat után is további állatorvosi kezelésre szorulnak, illetve hosszú idejű vagy teljes élettartamig tartó tartásuk szükséges. Ezért van az, hogy a Mentőközpontban főleg a mentett fiókákat, a kisebb sérülésből felgyógyuló lábadozókat, illetve a néhány napos ellátás után elengedhető egyedeket tartják. Az egyébként egészséges, megfelelő fejlettségi szintig felnevelt gólyafiókák egy idő után szintén Hortobágyra kerülnek, hogy csapatban lehessen repatriálásukról gondoskodni. A fentiek mellett az Alsódobszai madármentő állomás (10 eset), valamint egyszerűbb esetekben az őrszolgálat tagjai is közreműködtek a mentések során az elhelyezésben. Egy esetben közvetlenül a Hortobágyi Madárkórházba került egy madár. A fokozottan védett madárfajok esetében, ha az állapotuk indokolja, vagy azonnali műtéti beavatkozásra van szükség, a Fővárosi Állat és Növénykertbe történik a beszállítás. Egyes esetekben a HNPI Góréstanyára kerültek a madarak.

A mentőtevékenységeket végző, fent felsorolt szervezetekkel az Igazgatóság megállapodással egyelőre nem rendelkezik.

A denevérek egy jelentős része (még Mályiból is) legalább átmenetileg zoológiai szakreferens kollégánkhoz (dr. Boldogh S.A.) került 2022. évben is a szakszerű ellátás érdekében. Illetve ezekről az állatokról egyéb adatfelvételezés is történt (méret, ivar, súly). Az állatokat állapotuk függvényében vagy azonnal visszahelyezi a természetbe, vagy átmeneti megfigyelés/ellátás alá helyezi őket. A tartós ellátásra vagy állatorvosi kezelésre szorulókat a FÁNK mentőközpontjába kerülnek.

A leggyakoribb bekerülési esetek sérülésekkel kapcsolatosak, különösen a fiókák kirepülési időszakában. Nagyobb testű madaraknál gyakori az áramütés, különösen a fiatal gólyák esetében. 2022. évben is került elő ékszerteknős a területről, ezúttal belterületről.

Új mentési okként merült fel az extrém szárazság, illetve az ezzel összefüggő élővíz kiszáradás. Így 2022-ben folyami rák mentésre is sor került.

A fokozottan védett fajok közül a leggyakrabban előforduló fajok a fehér gólya 75 (2021. évben 65), kuvik 15 (2021. évben 20) egyede volt érintett mentési tevékenységgel.

	madár	ebből fokozottan védett madár	emlős	ebből fokozottan védett emlős	egyéb gerinces
mentett	187	97	21	4	370

2022-ben az alábbi védett és fokozottan védett fajok kerültek begyűjtésre:

Fajnév	Példányszám	Az intézkedés után ebből biztosan elhullott
<i>Accipiter gentilis</i>	3	1
<i>Accipiter nisus</i>	8	1
<i>Apus apus</i>	2	
<i>Astacus Astacus</i>	12	
<i>Asio otus</i>	5	1
<i>Athene noctua</i>	15	1
<i>Aquila heliaca</i>	1	
<i>Bubo bubo</i>	3	1
<i>Bufo bufo</i>	16	
<i>Bufo viridis</i>	10	
<i>Buteo buteo</i>	27	2
<i>Castor fiber</i>	6	
<i>Ciconia ciconia</i>	75	19
<i>Corvus corax</i>	1	1
<i>Delichon urbica</i>	13	1
<i>Erithacus rubecula</i>	1	
<i>Falco tinnunculus</i>	11	
<i>Felis silvestris</i>	3	3
<i>Hirundo rustica</i>	2	0
<i>Lutra lutra</i>	1	1
<i>Natrix natrix</i>	8	0
<i>Natrix tessellata</i>	1	0
<i>Parus major</i>	1	
<i>Passer domesticus</i>	1	
<i>Pipistrellus kuhlii</i>	2	
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	1	
<i>Rana arvalis</i>	92	
<i>Rana dalmatina</i>	220	
<i>Strix uralensis</i>	3	1
<i>Turdus merula</i>	3	1
<i>Turdus philomelos</i>	2	
<i>Anser anser</i>	1	
<i>Garrulus glandarius</i>	3	
<i>Haliaeetus albicilla</i>	2	2

<i>Hyla arborea</i>	10	
<i>Leiopicus medius</i>	1	
<i>Picus viridis</i>	2	
<i>Plecotus austriacus</i>	2	
<i>Regulus regulus</i>	1	
<i>Vespertilio murinus</i>	1	
<i>Zamenis longissimus</i>	1	
<i>Circus aeruginosus</i>	1	
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	1	
<i>Erinaceus europaeus</i>	5	1

A bejelentések egy része továbbra is nem védett és/vagy vadászható fajokkal kapcsolatos megkeresés, illetve a bejelentők döntő többsége nem rendelkezik megfelelő, megbízható fajismerettel, így minden bejelentés ellenőrzést/intézkedést igényel.

Több esetben előfordult, hogy az ország távoli térségeiből is érkezett mentési megkeresés.

A mentőtevékenység egyértelműen segíti az Igazgatóság pozitív megítélését. A szociális vagy egyéb média is előszeretettel adja közre, és széles körben vált ki érdeklődést.

A mentési tevékenység erőforrás igénye 2022-ben.

A Természetvédelmi Őrszolgálat közreműködésével történt mentési esetszám, természetvédelmi érték, és ráfordítás	
Esetszámok:	
Állatmentési megkeresések összesen:	238 (2021 - 273)
Védett fajok	129 (2021-160)
Fokozottan védett fajok	92 (2021 - 90)
Pénzben kifejezett természetvédelmi érték	
Védett fajok	11 505 000 (2021 - 33 125 000)
Fokozottan védett fajok	16 300 000 (2021 - 13 200 000)
Összesen:	27 805 000 (2021 - 46 325 000)
Ráfordítás:	
Idő* (munka óra)	503 (2021 - 575)
Járműfutas** (km)	12 335 (2021 - 17 784)

* A kollégák saját járművel történő beszállításának ideje nélkül.

** A kollégák saját járművel történő beszállításának km-e nélkül.

Amikor valamely kollégának útbaesett, és egyébként megoldható, akkor a beszállítások így történtek.

6. Saját vagyionkezelésű területeken folyó tevékenység

6.1. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védeltségi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok)

A védett természeti területek védeltségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény (a továbbiakban Vszt.) hatálya alá tartozó területvásárlásra, valamint elővásárlási jog gyakorlására a tárgyévben nem került sor.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság használatra kiadott területeinek nagysága 2022. évben 2 138,6030 ha volt, ebből pályázat nélkül került kiadásra 48,6449 ha.

Művelési ág	Tárgyévben vásárolt (ha)	Tárgyévben kikerült (ha)	Összkiterjedés (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe adva	
				Ha	%	Ha	%
Szántó	0,0000	0,0000	610,2127	543,1629	89,01	67,0498	10,99
Rét	0,0000	0,0000	2 645,6646	1 244,5478	47,04	1 401,1168	52,96
Legelő	0,0000	0,0000	2 554,3168	1 885,0264	73,80	669,2904	26,20
Kert	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Szőlő	0,0000	0,0000	4,6455	4,6455	100,00	0,0000	0,00
Gyümölcsös	0,0000	0,0000	4,8680	4,8680	100,00	0,0000	0,00
Nádas	0,0000	0,0000	23,6300	23,6300	100,00	0,0000	0,00
Halastó	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Erdő	0,0000	0,0000	6 556,7561	6 556,7561	100,00	0,0000	0,00
Fásított terület	0,0000	0,0000	45,6488	44,5028	97,49	1,1460	2,51
Kivett	0,0000	0,0000	1 144,8896	1 144,8896	100,00	0,0000	0,00
Összesen	0,0000	0,0000	13 590,6321	11 452,0291	84,26	2 138,6030	15,74

*A „tárgyévben vásárolt” rovatban vagyionkezelői szerződéssel még nem rendelkező ingatlanok szerepelnek.

**A „Haszonbérbe adva” rovatban szereplő területek esetében 2022. évben lejárt 3 megbízási szerződés, amely lejárt szerződések közül 2 megbízási szerződés ismételt megkötésre került. Emellett egy megbízási szerződés került még megkötésre.

Területvásárlás, kisajátítás, kártalanítás:

A tárgyévben az Igazgatóság nem kapott támogatást a Vszt. hatálya alá tartozó területek megvásárlására, ennek következtében nem került sor kisajátítást pótló adásvételi szerződés

megkötésére, illetve kisajátítási eljárás lefolytatására sem. 2022-ben az Igazgatóság elővásárlási jogával sem élt.

A 2013-ban megkötött VK2013-271. számú természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés óta az időközben megvásárolt, állami tulajdonba került területekre vonatkozó vagyonkezelői jog rendezése érdekében 2020. októberében sor került VK-2020/7. számon a természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés kiegészítéséről szóló megállapodás megkötésére, melynek eredményeként 359,6473 ha terület került az Igazgatóság vagyonkezelésébe.

Haszonbérletek:

Igazgatóságunk a 2022. évben nem hirdetett meg haszonbérleti pályázatot. Pályáztatás nélkül 5 ha alatti területek haszonbérbe adása érdekében nem került sor szerződéskötésre. Haszonbérleti szerződést a tárgyévben nem mondtunk fel, illetve a határozott idő lejárta miatt sem szűnt meg haszonbérleti szerződés.

Megbízási szerződések:

A nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi célú vagyonkezelési tevékenységének egységes szakmai alapelvek szerinti ellátásáról szóló 9/2020. (XII. 23.) AM utasítás alapján lehetőség nyílt 1 évre megbízási szerződések megkötésére. A 2020. évben megkötött vagyonkezelési szerződés által vagyonkezelésbe került ingatlanok esetében az Aggteleki Tájegységben 2021. évben kötött 3 megbízási szerződés a határozott idő lejárta miatt megszűnt. A 3 megbízási szerződés közül 2 megbízási szerződés ismételen megkötésre került a korábbi megbízottakkal. További egy megbízási szerződés került megkötésre a hasznosítási kötelezettség teljesítése érdekében.

Kiemelt feladat a haszonbérbe adott területek ellenőrzése, melyet a Természetvédelmi Őrszolgálat lát el. Ennek részletes kifejtése a 10. fejezetben történik meg.

Az Aggteleki Tájegységekben megvalósult, vagy elmaradt területkezelések:

Gyep, legelő és kaszálóterületek kezelése, fenntartása:

Összesen 837,37 ha-on (741,076 ha saját, 96,26 ha vállalkozási szerződés) végeztünk gépi beavatkozású kezeléseket, illetve a hucul lóállománnyal 198,56 ha-on legeltettünk. A kezelt gyepeken 471,99 hektáron kaszálás, rendkezelés, bálázás történt. A fennmaradó 365,38 ha-on – legelőápolás, tisztító kaszálás, szárzúzás történt – melyet pályáztatás és szerződéskötés után vállalkozók bevonásával tudtunk megoldani.

Hucul lovakkal legeltetett terület az Aggteleki Tájegységben

Szántóföldek művelése:

A szántóföldi művelésre alkalmas területből 79,2 ha műveltünk, ebből 30,50 ha-on termeltünk szemestakarmányt – takarmányzab (10,00 ha), kukorica (20,5 ha). A kukoricával bevetett területből a kedvezőtlen időjárás miatt 16,5 ha lett betakarítva, zabból betakarításra került mind a 10 ha. Ezen túl 1,6 ha napraforgó lett vetve a madár gyűrűző tábor melletti területre. A TMO kérése minden évben, hogy a tábor mellett elhelyezkedő területre napraforgót vessünk a madárbefogás eredményének javítása érdekében. Betakarítani így nincs mit, nem is terveztünk rá hozamot. Élő egyéb keveréket 48,7 ha-on természetünk. Vállalkozó munkáját csak a vetéshez és aratáshoz vettük igénybe.

A 2022-es év aszályos időjárása miatt a betakarított szemes és szálas takarmány mennyiségében jelentős csökkenés történt.

A 2022-ben betakarított takarmány mennyisége az alábbiak szerint alakult:

A gyepeken, kaszálókon betakarított mennyiség:

- szalma körbála 400 db
- széna körbála 1610 db

A szántókon termelt mennyiségek:

- zab 200 q
- takarmány kukorica 550 q

A fenti mennyiségek adták-adják a lóállomány számára a 2022-2023. évi téli takarmány bázisát.

A tájegységben 1 fő egyéb feladatai mellett folyamatosan végzett területazonosítási méréseket (határazonosítás, határkijelölés) és térképi adminisztrációs feladatokat. Ennek során a kezelt erdő és mezőgazdasági területek, a vad által okozott károk felmérése történik, melynek a pályázatokban való elszámolhatóság, és a területkezelési bér munkák elszámolása kapcsán van fontos szerepe.

Az előállított szemes és szálas takarmány mennyisége fedezte a 207 lóból álló (199 hucul, 7 magyar hidegvérű és egy egyéb) állatállomány éves takarmány szükségletét, szolgálva ezzel a génmegőrzési feladatok ellátását.

Az extenzív gyümölcsöseinkben tervezett kezelések, kétkezi munkaerő hiányában elmaradtak.

Az inváziós fajok vegyszeres visszaszorítását 698,0 ha-on végeztük, az inváziós fajokra vonatkozó fejezetekben ismertetett módon.

Az Aggteleki Tájegységben az erdők természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatok teljesültek, kizárólag természetközeli erdőkezelési módszereket alkalmaztunk - lékes, foltos, csoportos gyérítések, szálalóvágások, szálalások, egészségügyi és egyéb termelések, szerkezetátalakítások – összesen 150 ha-on.

Az erdőművelési tevékenységet kétszeri pályáztatás ellenére sem tudtuk elvégeztetni, mivel egyik alkalommal sem érkezett árajánlat a meghirdetett munkákra.

A Zempléni Tájegységben megvalósult, vagy elmaradt területkezelések:

A Zempléni Tájegységben a 2022. évben kizárólag kaszálással fenntartott területek nagysága 329,11 hektáros volt, amelyből 121 hektárt tudtunk legeltetéssel is hasznosítani. 70 hektáros, jellemzően kaszával nem járható területrészen legeltetést is végrehajtottunk. A gyepszéna hozama elmaradt az átlagostól, az aszály miatt 1219 nagy körbála lett betakarítva.

A szántóterületeinket a KEHOP pályázatban célként megjelölt táblaméret-csökkentéssel, mezővédő erdősávok telepítésével, azokat kísérő gyepes sávok képzésével természetvédelmi szempontból kedvezőbb helyzetbe hoztuk. Lucernát 7,51 hektáron, napraforgót 12,51 és 10,17 hektáros táblákba, kukoricát egy-egy 6,94 és 8,31 hektáros táblába, zöldítő méhlegelő keveréket 7,42 hektáros táblába vetettünk. Valamennyi növénykultúrát erősen megviselte az aszály, a zöldugarunkon kívül azonban kisebb mértékben, mint amire eredetileg számítottunk.

Az erdőterületeken az erdőfelújítási kötelezettségnek a hosszan elhúzódó árvíz miatt csak részben tudtunk eleget tenni. Az erdősítések ápolása saját teljesítésben sikerült. Fakitermelési tevékenységet saját szervezésben alig sikerült végrehajtani fakitermelő vállalkozók hiányában, csupán lábon eladással került sor a tarvágásos erdőszerkezet-átalakítás kezdeti lépésére.

Az inváziós fajok irtása valamennyi területen 2022. évben is alapvető szempont volt. Gyepterületek esetében szárazúzással, kaszálással és/vagy legeltetéssel akadályoztuk meg a gyalogakác terjedését, elsősorban lakossági tűzifagyűjtéssel az amerikai kőris és zöld juhar került visszaszorításra. A szántóterületeinken – meglepő módon – az intenzívebb szántóhasználat ellenére is számolni kell a gyalogakác jelenlétével. Erdőterületen elsősorban a fehér akác és az amerikai kőris kitermelése zajlott.

Az ANPI által - Kormányengedéllyel - benyújtott pályázatok megnevezése (AKG, ÖKO, Natura 2000), területi kiterjedése:

- VP4-10.1.1-21 kódszámú: „**Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés támogatási kérelem**” – került benyújtásra 705,6 ha területre – melyre 1157/4501/981/3/2021 iktatószámmon – Támogató Okirat érkezett.
- VP4-12.1.1-16 kódszámú: „**Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések**” című pályázatra 2022. május 15.-ig nyújtottunk be kérelmet – 1005,5468 ha területre.

Az ANPI által benyújtott kifizetési kérelmek (AKG, ÖKO, Natura 2000):

- VP4-10.1.1-21 kódszámú: „**Agrár-környezetgazdálkodási kifizetési kérelem**” – került benyújtásra 705,2896 ha területre – 3371851202 iratazonosító számon.
- VP4-12.1.1-16 kódszámú: „**Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések**” című pályázatra 2022. május 15.-ig nyújtottunk be kérelmet – mellyel kapcsolatban 2023. március 03.-án érkezett értesítés a jogosultsági feltételek teljesítéséről (Iktatószám: 719/4501/128/1/2023).

6.2. Génmegőrzés

6.2.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében (az igazgatóság által a különböző haszonállat fajokból és fajtákból tartott nukleusz és génmegőrzési állományok, beleértve a hagyományos magyar kutyafajtákkal kapcsolatos tevékenységek)

6.2.1.1. Hucul ménes

A **hucul ménes** fejlesztését az évekkel korábban kialakított stratégia, ménesgazdálkodási koncepció mentén tudatos tenyésztői és állattartási tevékenységgel fejlesztettük. Jelenleg a saját vagyonkezelésben lévő lóállomány 2022. 12. 31. állapot szerint, összesen 207 egyedből áll, ebből **199 db hucul**, 7 db magyar hidegvérű és egy egyéb.

Hucul állomány összetétele:

Kanca:	124
tenyészkanca	87
egyéb kanca	28
kanca csikó	9
Mén:	67
fedezőmén	17
egyéb mén	40
mén csikó	10
Herélt:	8

Faj	Fajta	Egyedszám (db)	Tárgyévi állomány-növekedés (db)	Tárgyévi állomány-csökkenés (db)
Tyúk	Sárga magyar			
	Fehér magyar			
	Fogolyszínű magyar			
	Kendermagos magyar			
	Fekete erdélyi kopasznyakú			
	Fehér erdélyi kopasznyakú			
	Kendermagos erdélyi kopasznyakú			
Pulyka	Rézpulyka			
	Bronzpulyka			
Gyöngytyúk	Magyar parlagi gyöngytyúk			
Kacsa	Magyar kacsa			
Lúd	Fodrostollú magyar lúd			
	Simatollú magyar lúd			
Nyúl	Magyar óriásnyúl			
Sertés	Szőke mangalica			
	Vörös mangalica			
	Fecskehasú mangalica			
	Fekete mangalica			
Juh	Cikta			
	Cigája			
	Fekete hortobágyi racka			
	Fehér hortobágyi racka			
	Gyimesi racka			
Szarvasmarha	Magyar szürke szarvasmarha			
	Magyar tarka szarvasmarha			
	Kárpáti borzderes			
Bivaly	Magyar házibivaly			
Ló	Hucul	199	19	10
	Shagya-arab			
	Gidrán			
	Furioso- North Star			
	Nóniusz			
	Lipicai			
	Kisbéri félvér			
Magyar hidegvérű muraközi típusú ló	7	0	0	
Szamar	Magyar parlagi szamar			
Kutya	Pumi			
	Mudi			
	Puli			
	Komondor			
	Kuvasz			
	Magyar agár			
	Rövidszőrű magyar vizsla			
	Drótszőrű magyar vizsla			
	Erdélyi kopó			
Egyéb	Egyéb ló	1		1

Magyarországon a hucul fajta (törzskönyvi ellenőrzésben) jelenleg kb. 400 tenyészkancával rendelkezik, ami a fenyegetettségi szintek alapján védendőnek tekinthető. Az elmúlt években végrehajtott tenyésztői és állományfejlesztési munka eredményeként jelenleg az Igazgatóság

tenyészetében lévő 124 kanca minden egyedéről elmondható, hogy a fajta legmagasabb genetikai értékét képviseli, ebből 87 egyed pedig tenyészállat.

A törzsállomány szinten tartásához, a feleslegessé vált egyedeket - elsősorban a méneket és a herélteket - hobbi lótartók és magántenyésztők felé értékesítjük.

Állomány csökkenés: a 2022-es évben az Igazgatóság 3 egyedet értékesített (1 herélt, 1 kanca és 1 egyéb kanca), 7 egyed pusztult el (2 fedezőmén, 2 mén, 3 kanca).

Állomány növekedés: a 2022-es évben nem vásároltunk lovat.

Szaporulat: összesen 19 csikó született (az összetételt tekintve 9 kancacsikó és 10 méncsikó).

Az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő hucul állományból bérbe adott egyedek: 1 mén, 2 herélt és 1 kanca.

A tenyésztői tevékenység szakmai színvonalának növelése érdekében 2022. évben a *Póni és Kislótenyésztők Országos Egyesülete* regionális tenyész szemlájén 29 lovat bíráltak küllemük alapján (4 kanca méneskönyvi felvételt nyert, 2 egyed ménvizsgára való felkészítését kezdi meg, 3 egyed ivartalanítunk és ebből további 20 egyed 3 éves méncsikó, melyek előszelektálásra kerültek).

Ménvonalak

A hucul fajtának hét geneológiai vonala épült fel: A Goral, a Hroby, a Prislop (ami oldalága a Goralnak), az Ousor, a Pietrosu, a Polan és a Gurgul geneológiai vonal.

Hucul mén

A jósvafői törzstenyészet tulajdonában jelenleg 17 fedezőmén van, ezek közül Hroby (5 db), Goral (1 db), Ousor (4 db), Prislop (3 db), Gurgul (2 db), Polan (1 db) és Pietrosu (1 db) geneológiai vonalakat képviselik. Az állomány döntő többsége a Hroby és Ousor geneológiai vonalat képviseli, ebből adódóan javasolt lenne a többi vonal arányának növelése, főleg a Polan, Goral és Pietrosu ménvonalak esetében.

Vérvonalfrissítés

A korábbi években megkezdett vérvonalfrissítést 2022. évben is folytattuk. Jelenleg még mindig az Árvácska és Aspiráns kancacsaládba tartozó egyedek teszik ki a kancaállomány döntő többségét, ettől függetlenül a ritka kancacsaládokat tekintve, tovább javult a helyzet. Az utóbbi évben az alábbi kancacsaládokhoz tartozó nőnemű egyedek születtek, illetve kerültek az állományba: 3 egyed 12 Sarata, 1 egyed 84 Polonia, 1 egyed 4 Kitca, 1 egyed 5 Plosca, 1 egyed 882 Gelnica és 1 egyed Rumiva.

Hucul kanca és csikója

Hucul népszerűsítése, versenyeztetés

A génmegőrzési, tenyésztési célok megvalósítása, az egyedek teljesítmény felmérése és minősítése, valamint a hucul lófajta népszerűsítése érdekében is szükséges a versenyeken, bemutatókon való részvétel.

A versenyzés alapvető problémája a szakképzett munkaerőhiányon és a költségeken kívül, hogy saját lovas sport klub létrehozásának feltételei az Igazgatóságnál jelenleg nem adóttak. Ezen okok miatt a 2022-es évben csak néhány rendezvényen vettünk részt.

2022. április 08-09. – CAN-A, CAN-B, CAN-C, fedettpályás OB döntő - Szilvásvárad

2022. július 29. – 41. Kösely Kupa – Hajdúszoboszlói Lovasfesztivál - Hajdúszoboszló

2022. augusztus 17-20. – XXXI. Farmer Expo Nemzetközi Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Vásár – Debrecen

2022. október 21. – Póni- és Kislótenyésztők Országos Egyesülete Tenyészszemle - Jósvafő

A ménes fenntartásával megvalósított génmegőrzés költséges tevékenység, a lótartással kapcsolatos bevételek (lovas turizmus, lóeladás) ehhez képest elenyészőek. Az állattartás adminisztrációjához kapcsolódó költségek szintén magasak - vérételek, lótenyésztéshez kapcsolódó költségek, honosítás, származás ellenőrzés, lóútlevéllal kapcsolatos kiadások – éppen ezért az ehhez kapcsolódó állami támogatások igénybevételei lehetőségének megteremtése feltétlenül indokolt és szükséges.

Az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások igénylésének és kifizetésének rendjéről szóló 148/2007. (XII. 8.) FVM rendelet alapján a támogatás célja az állatállományokat veszélyeztető egyes állatbetegségek felszámolása, figyelemmel kísérése, valamint egyes zoonózisok megelőzése. Az állat-egészségügyi szolgáltatáshoz kapcsolt támogatást az a *természetes vagy jogi személy* veheti igénybe, aki/amely megfelel a 702/2014/EU rendelet I. mellékletében megfogalmazott mikro-, kis- és középvállalkozás meghatározásának. Emiatt, sajnálatos módon a nemzeti park igazgatóságok elesnek ettől a támogatástól.

A rendelkezésre álló takarmány mennyisége és minősége:

A 2022-ben betakarított mennyiség:

- szalma körbála 400 db
- széna körbála 1610 db
- zab 200 q

A 2021-es évről megmaradt mennyiség:

- széna körbála 580 db

A takarmány minősége:

A KEHOP program keretében megvalósult állattartási infrastruktúra fejlesztésnek köszönhetően (szénatárolók, szemestermény tároló silók) a megtermelt takarmány minősége jónak mondható.

Takarmány vásárlására nem volt szükség.

A benyújtott támogatások, és benyújtandó kifizetések részletezése:

- VP4-10.2.1.1-21: „*A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése támogatási kérelem*” - került benyújtásra 85 db hucul kancával, amiből 84 db hucul kancára támogatói okiratot kaptunk a 651/4501/120/5/2022 iktatószámon.
- VP4-10.2.1.1-21: „*A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése kifizetési kérelem*” – kerül benyújtásra 84 db hucul kancára 2023 évi egységes kérelem részeként.

6.2.1.2. Magyar kuvasz

Az Igazgatóság hagyományos magyar kutyafajtaival nem rendelkezik.

6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük

Az Igazgatóság egyéb állatállománnyal nem rendelkezik.

6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében (igazgatóság által fenntartott tájfajta gyümölcsös kertek, egyéb génmegőrző bemutató kertek, génmegőrzéshez kapcsolódó beruházások stb.)

Gyümölcsösök fenntartása, kezelése:

Összesen 48,7 ha felhagyott, külterjes gyümölcsös van az Igazgatóság vagyonkezelésében, melyből mindössze 4,8680 ha van gyümölcsös művelési ágban. A teljes területből 21,69 ha területet kezeltünk a korábbi években, melyek az időjárástól függően egyszeri vagy többszöri kézi kaszálást igényelnek. A feladatot csak kétkezi munkaerővel lehet elvégezni, ennek hiányában a munkákat 2022. évben nem sikerült megvalósítani. A kezelendő területek nagyságát át kell gondolni, kisebb területre kell koncentrálnunk, ami elvégezhető.

A szűkített területen viszont a korábban elkezdett ritkítási (kidőlt, elszáradt, törött fák) feladatokat tovább kell folytatni, hogy a gyümölcsösök ápolási munkáinak nagy része géppel elvégezhető legyen, hiszen továbbra is kiemelt feladatnak tekintjük a többszáz éves tájhonos gyümölcsfajták megőrzését. A kipusztult – kipusztuló – gyümölcsfák helyére a következő években tájfajtákat szándékozunk telepíteni.

A tárgyévben a kedvezőtlen időjárási viszonyok (fagy, aszály) miatt a gyümölcsösökben termést nem tudtunk betakarítani.

6.3. Saját vagyongazdálkodásban lévő erdőterületek kezelése

A saját vagyongazdálkodásban álló erdőkben végzett természetvédelmi célú erdőkezelési munkák rövid elemzése előtt a nemzeti park igazgatóság teljes területére vonatkoztatva kerül bemutatásra annak természetvédelmi státusza, természeti környezete, adottságai. Ezt követően kerül sor a két tájegység (Aggteleki és Zempléni) kezelési adatainak bemutatására.

Igazgatósági vagyongazdálkodásban lévő erdőterületek ¹	Terület (ha)	Erdőrészetek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	0,0	0,0	0
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	767,32	131	5
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	12,11	5	2
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	6124,00	1295	7
Országos jelentőségű védett/fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	18,12	3	1
Egyéb erdőterületek	16,28	6	2
Összesen	6925,72	1440	17*

* Átfedések miatt halmozott szám.

A táblázat a közelmúltban kapott OEA adatok alapján nehezen kitölthető. Ennek átdolgozást elvégeztük, így már szűrhetőek a táblázatban kért adatok. A nem védett és nem Natura2000 területre viszont nincs adatunk – a korábban megvásárolt adattári adat alapján tudjuk csak megadni az adatokat.

¹ OEA alapján, ahol releváns.

Erdőtörvény 7.§ szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek	
Faállomány-típus (OEA)	Faállomány-típus területe (ha)
Bükkösök	613,20
Gyertyános tölgyesek	1255,93
Tölgyesek	1322,03
Cserések	107,24
Molyhos tölgyesek	660,24
Hazai egyéb kemény lombosok	1103,77
Hazai nyárasok	174,39
Víztűrő egyéb lágylomb	76,92
Hazai egyéb lágylomb	0,00
Erdei fenyves - ahol tájhonos	0,00
Akácok	2,91
Nemes nyárasok és nemes fűzesek	20,86
Erdei-, fekete- és egyéb fenyvesek (nem tájhonos)	18,32
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület</i>	152,81

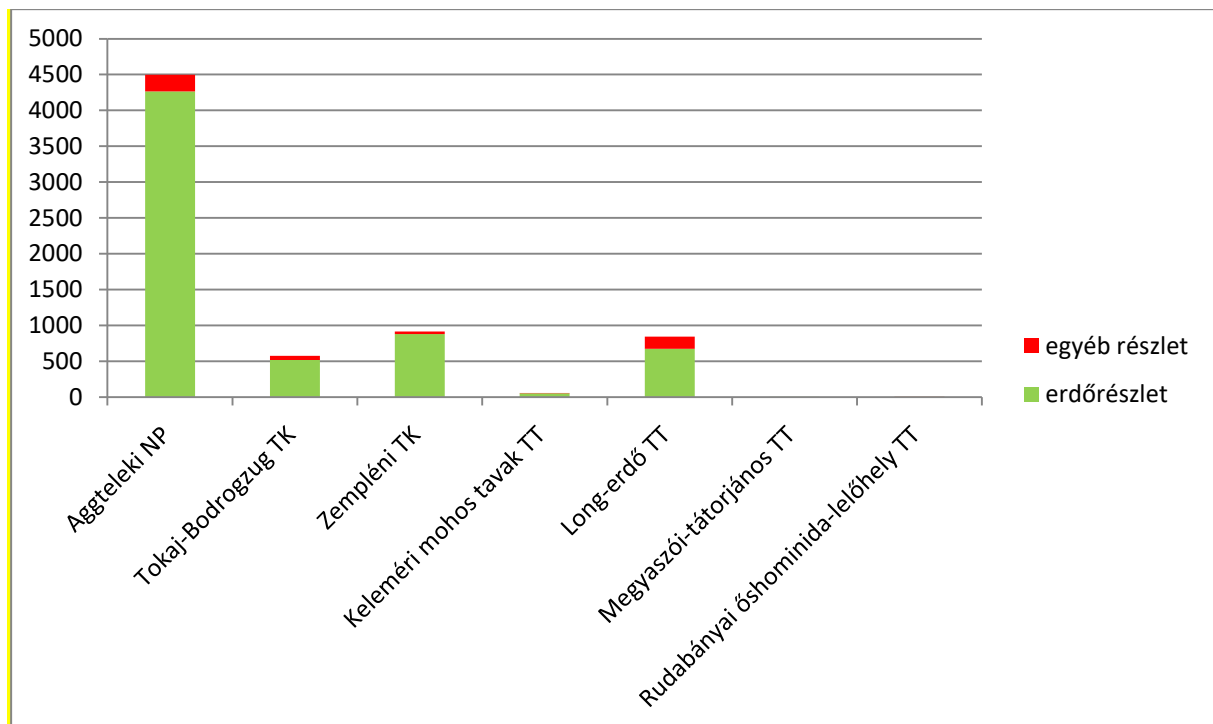
Erdőtörvény 7.§ szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek	
Faállomány-típus (OEA)	Faállomány-típus területe (ha)
Akácok	137,57
Idegenhonos kemény lombosok	80,97
Nemes nyárasok és nemes fűzesek	273,14
Erdei-, fekete- és egyéb fenyvesek	167,33
Bükkösök	0,82
Gyertyános tölgyesek	8,52
Tölgyesek	135,20
Cserések	3,99
Molyhos tölgyesek	37,72
Hazai egyéb kemény lombosok	86,85
Hazai nyárasok	14,04
Víztűrő egyéb lágylomb	27,65
Hazai egyéb lágylomb	1,62
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület**</i>	69,20

- Üzem mód szerinti területi arányok természetesség szerint 2 táblázatra osztva:

Erdőtörvény 7.§ szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészesetek		
Üzem mód		terület (hektár)
Vágásos üzem mód összesen		2167,44
Átmeneti üzem mód		1323,63
Örökerdő üzem mód		408,24
Faanyagtermelést nem szolgáló üzem mód		1532,40

Erdőtörvény 7.§ szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészesetek		
Üzem mód		terület (hektár)
Vágásos üzem mód összesen		225,37
Átmeneti üzem mód		610,56
Örökerdő üzem mód		78,84
Faanyagtermelést nem szolgáló üzem mód		60,65

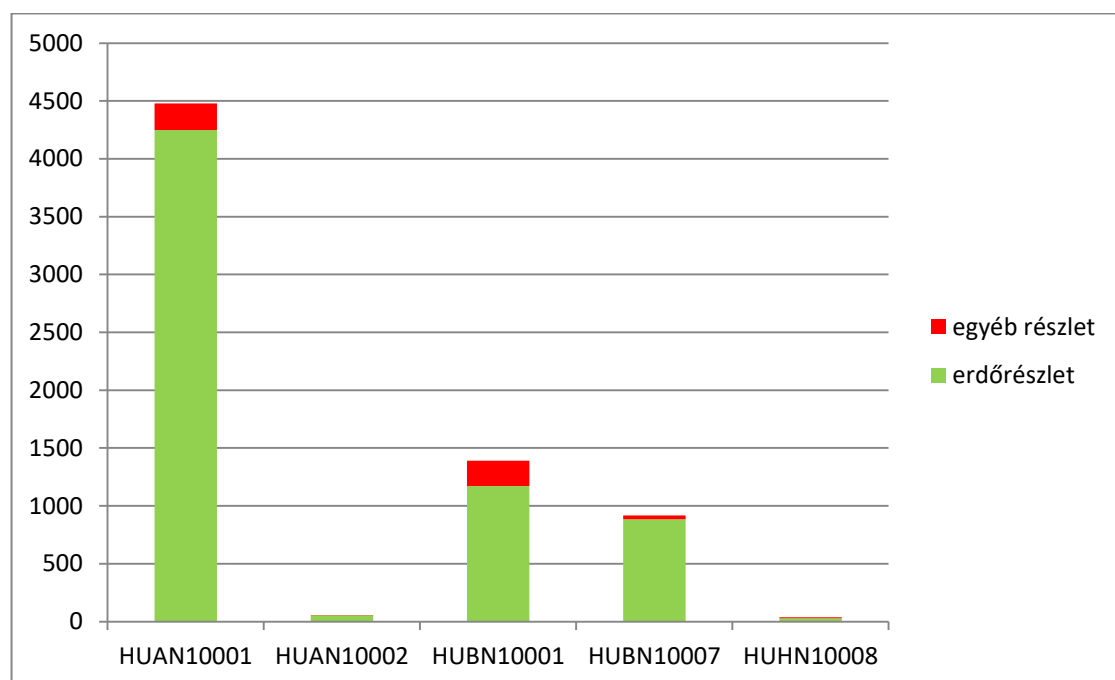
Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 1145 db erdő- és 289 db egyéb részlete egy nemzeti park, két tájvédelmi körzet és négy természetvédelmi területen belül helyezkedik.

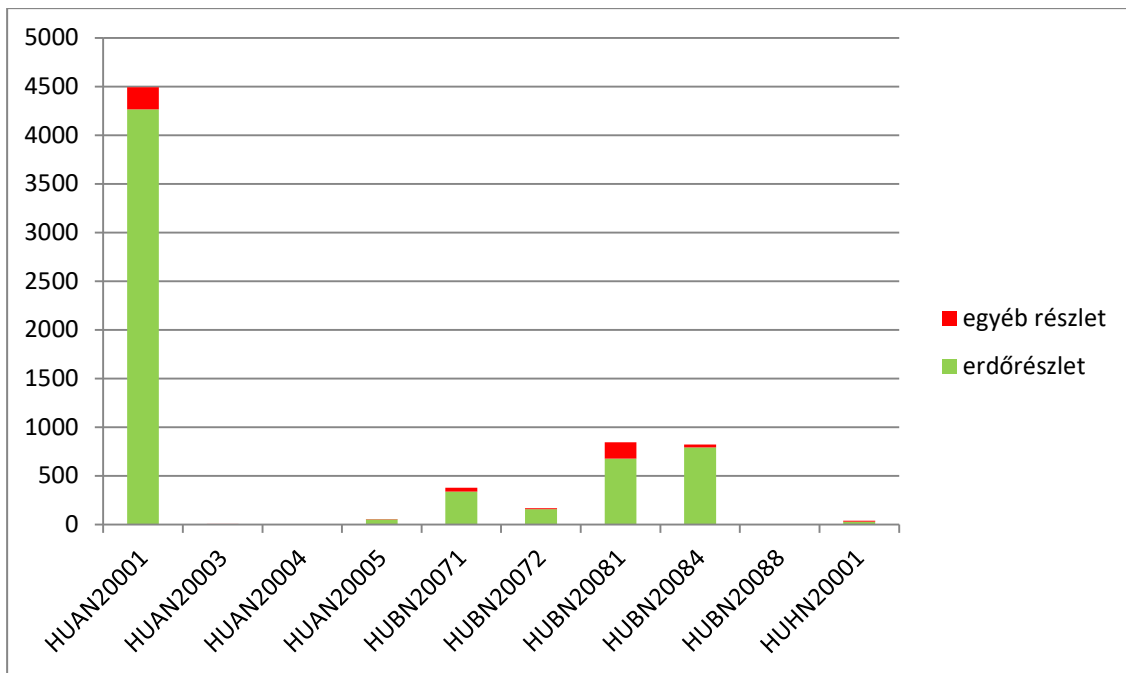
A saját vagyonkezelésben lévő erdőterületek főként az Aggteleki-karszt (Aggteleki Nemzeti Park), valamint a Tokaj-Eperjesi-hegység (Zempléni Tájvédelmi Körzet) hegy- és dombvidékein terülnek el. Kisebb, de jelentősebb területarányt képviselnek a Bodrogszeg erdei (Tokaj-Bodrogszeg Tájvédelmi Körzet, Long-erdő Természetvédelmi Terület). Két apró, alapvetően nem az erdők által meghatározott természetvédelmi területünkön (Rudabányai őshominida-lelőhely TT és Megyaszói tátorjános TT) csupán 2-3 hektáros nagyságrendben található erdőtervezett erdő.

Erdőterületeink Natura 2000 oltalom alatt is állnak. A különleges madárvédelmi területek viszonylag nagy, egybefüggő területeket fednek le: az Aggteleki-karszt (HUAN10001) súlya meghatározó, míg a Putnoki-dombság (HUAN10002) madárvédelmi célból kijelölt területei közül igen csekély területű erdőt kezel az Igazgatóság. A Bodrogszeg - Kopasz-hegy – Taktaköz (HUBN10001) közel 1400 hektáros területrésze az Igazgatóság általi kezelése már meghatározó lehet a madárvédelmi irányelvek teljesülésében.

Az országos szinten is jelentős területmértéket képviselő Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007) megnevezésű különleges madárvédelmi terület saját vagyongént történő kezelése viszonylag egy tömbben, a Regéci-medencében valósul meg. A Felső-Tisza (HUHN10008) ártéri erdei közül csupán 38 hektárnyi terület természetvédelmi célú vagyongkezelését végzi Igazgatóságunk.

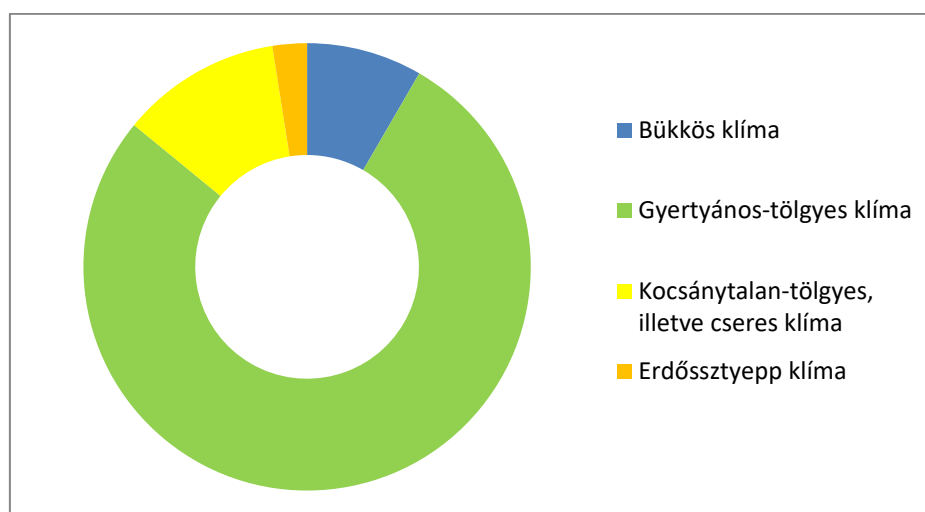
A kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek adatai már sokkal összetettebb képet mutatnak, különösen annak figyelembevételével tűnhet csekélynek a Natura 2000-es élőhelyvédelem területeinek kiterjedése az alábbi diagram alapján, hogy csupán 100 hektárnyi saját vagyongkezelésben lévő erdőterület nem tartozik a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek közé.

A legnagyobb, közel 4500 hektár kiterjedésű Aggteleki-karszt és peremterületei (HUAN20001), a Központi-Zempléni-hegység (HUBN20084) 800 hektárt meghaladó területe és a Regéci Várhegy (HUBN20088) és a Tokaji Kopasz-hegy (HUBN20072) különleges hegy- és dombvidéki életközösségek otthonai.

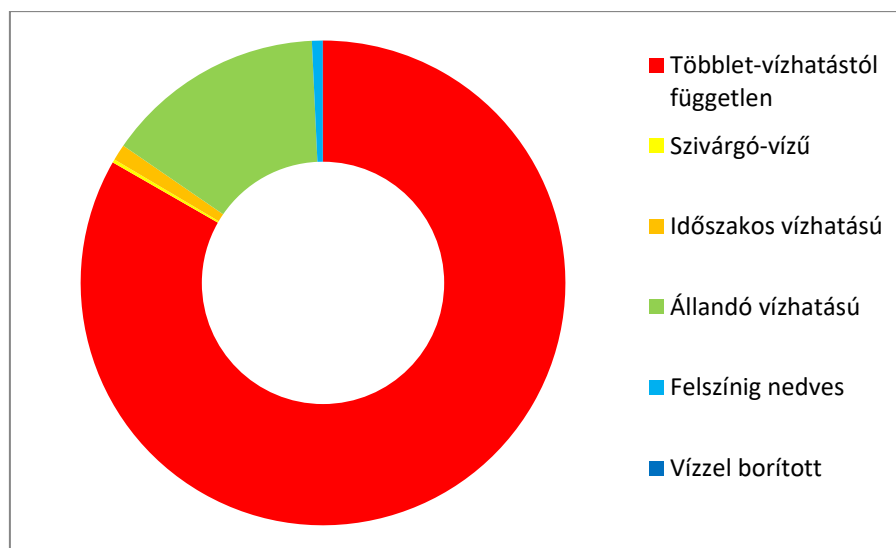
A nagyobb folyókat, patakokat szalagszerűen kísérő erdők közül a Long-erdő (HUBN20081) tömbje képviseli a legnagyobb egybefüggő ártéri erdőmaradványt, a Bodrogzug és Bodrog hullámtere (HUBN20071), a Szuha-völgy (HUAN20005), és a Felső-Tisza (HUHN20001) területén még számottevő, a Hernád-völgy és Sajóládi erdő (HUAN20004), valamint Bódva-völgy és Sas-patak-völgye (HUAN20003) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területei közül azonban már csak 1-2 hektárnyi saját vagyonkezelésben lévő erdő található.

Az erdők mezoklimatikus viszonyai az erdészeti klímaosztályozás alapján kerülnek bemutatásra az alábbi diagram alapján.

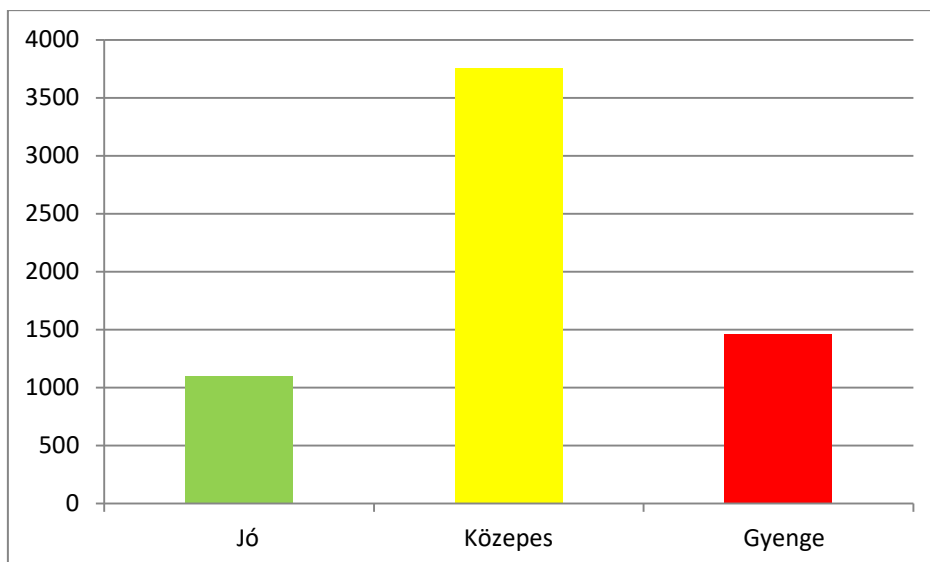

Látható, hogy erdeink túlnyomó többsége egyelőre a humidabb, bükkös, illetve gyertyános – tölgyes klímaövbe sorolható, a szárazabb, kocsánytalan-tölgyes, illetve cseres, de különösen az erdősztyepp viszonyok között azonban fokozottan számolnunk kell a klímaváltozás hatásaival.

Az erdők életében meghatározó, azok egészségi állapotát, ellenálló-képességét nagyban befolyásoló tényező a többletvíz jelenléte, vagy éppen annak hiánya. A többletvízhatástól független talajokon álló erdők kizárólag csapadék által juthatnak vízhez, amelyet az erdő talaja tárol. Erdeink termőhelyének meghatározó hidrológiai típusa, majd 84%-os területfoglalással. Hegy- és dombvidékeinken a talaj felső rétegében oxigénben viszonylag dús többletvíz, a szivárgó víz jellemezhet egy-egy lejtőlábi, völgyben elhelyezkedő erdőrészt. Különleges növénytársulások termőhelye lehet, érdemes őket megbecsülni, bár területi kiterjedésük csekély. Ártereink középmagas fekvésében, időszakos árvízi elöntéssel és áprilisban 150-220 cm mélyen elhelyezkedő talajvízszinten jellemzett erdőtalajaink 70 hektáros kiterjedésben találhatóak. Ártereink legkedvezőbb termőhelyeit az állandó vízhatású talajok jellemzik, ahol a tenyészidőszak nagy részében a fák gyökereinek állandóan elérhető közelségében található meg a többletvíz, Igazgatóságunk erdeinek 950 hektárnyi területén. Ártereink mély fekvésű területein az áprilisi talajvízszint 50-80 cm között található 45 hektárnyi területfoglalással, felszínig nedves hidrológiai kategóriával. A vízzel borított erdeink csekély területi kiterjedésűek, ez a termőhely már inkább a lápok, mint az erdők világa.

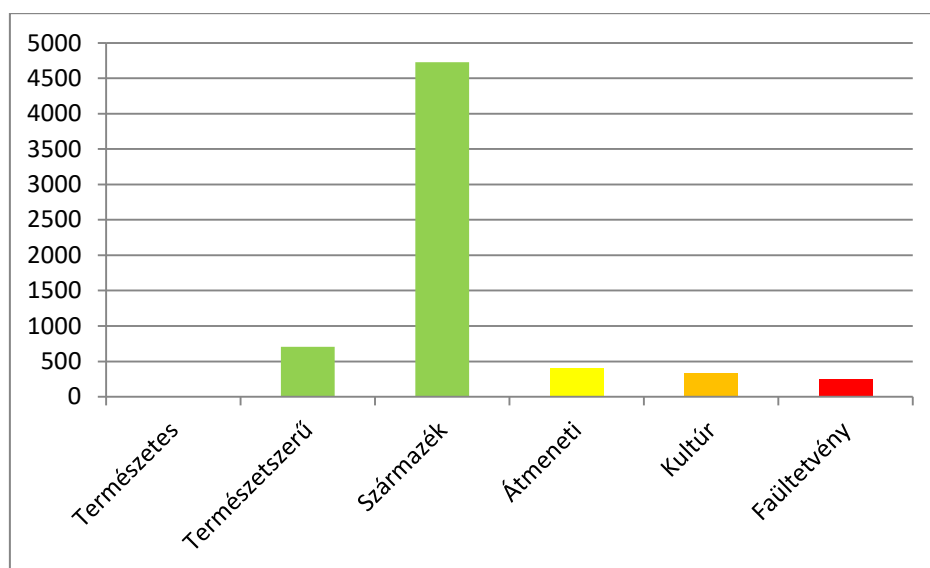

Faállományaink fatermő-képessége (amennyiben az értelmezhető természetvédelmi rendeltetésű területeken) vegyes képet mutat, de túlnyomórészt közepes és gyenge fatermőképességek:

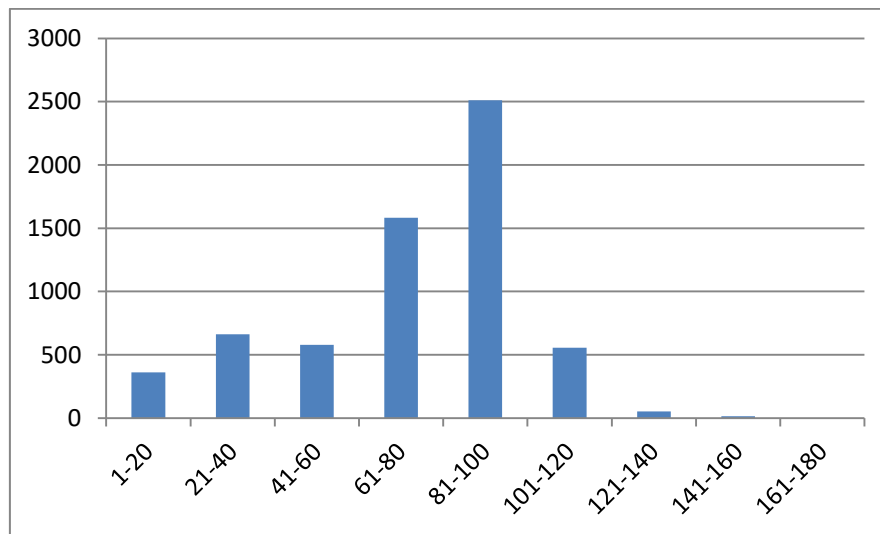
Jobb fatermőképességű állományaink kocsányos tölgyesekből, kőrisesekből, égeresekből és erdei fenyvesekből kerülnek ki.

A természetvédelmi szempontból már jobban értelmezhető természetességi besorolás szerint vizsgálva az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság erdőterületeit összetett képet láthatunk:

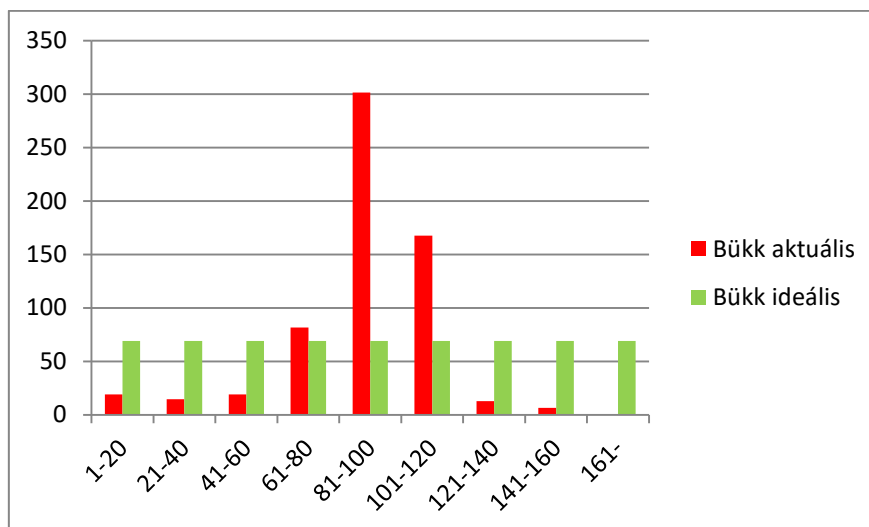

Bár magas az első három természetességi kategória aránya, de ennek a túlsúlyát a származékerdők teszik ki, ezzel együtt különösen fájó a természetes erdők igen kis területi kiterjedése. Az átmeneti erdőkben még viszonylag magas az őshonos faállománytípusok aránya, a kultúrerdők zömét viszont már az erdei fenyvesek, akácok teszik ki. A faültetvények kategóriáját kizárólag a nemes nyárasok és nemes füzesek területei töltik fel.

Erdeink korosztályszerkezete korántsem mutat ideális képet, bántóan üres az idős erdők területe:

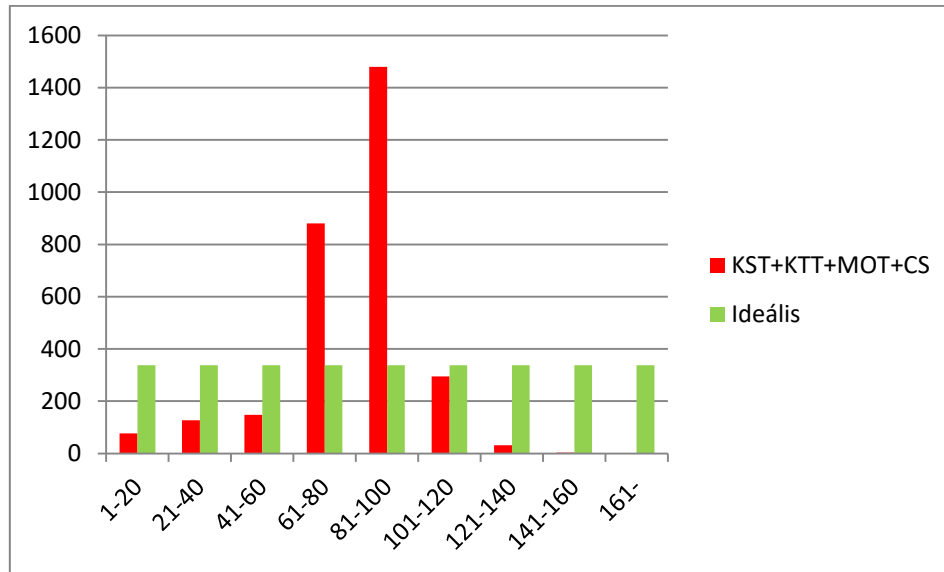

Természetvédelmi szempontból ideális korosztályszerkezetről akkor beszélhetünk, ha minél kisebb területegységen, minél több korosztály képviselteti magát, lehetőség szerint (vagy emberi szempontból egyszerűbb modellezhetőség okán) korosztályonként egyenlő arányban. A könnyebb elemezhetőség érdekében a következőkben a bükk és a tölgyek korosztályszerkezete kerül bemutatásra.

Bükk faj esetében mind az idős, mind a fiatal korosztályokban jelentős hiátust látunk. Amit nem látunk az az, hogy ezek a korosztályok nem egy-egy hektáron találhatóak, hanem a korábbi vágásos kezelések miatt egy-egy nagyobb területű erdőrészletben. Kétségtelen, hogy a fiatalabb korosztályok már a természetvédelmi célú erdőkezelési beavatkozások szálalóvágásainak lékeiben jelentek meg, de az is látható, hogy ezekben a korosztályokban igen jelentős a lemaradás az ideális erdőképekhez képest. Az idős erdők korosztályai türelemmel, a passzív természetvédelem eszközeivel könnyen feltölthetőek, azonban az erdők szerkezeti változatossága, ezzel együtt ellenálló-képessége (pl: nagy területű széldöntésekkel szemben) vontatottan haladhat csupán.

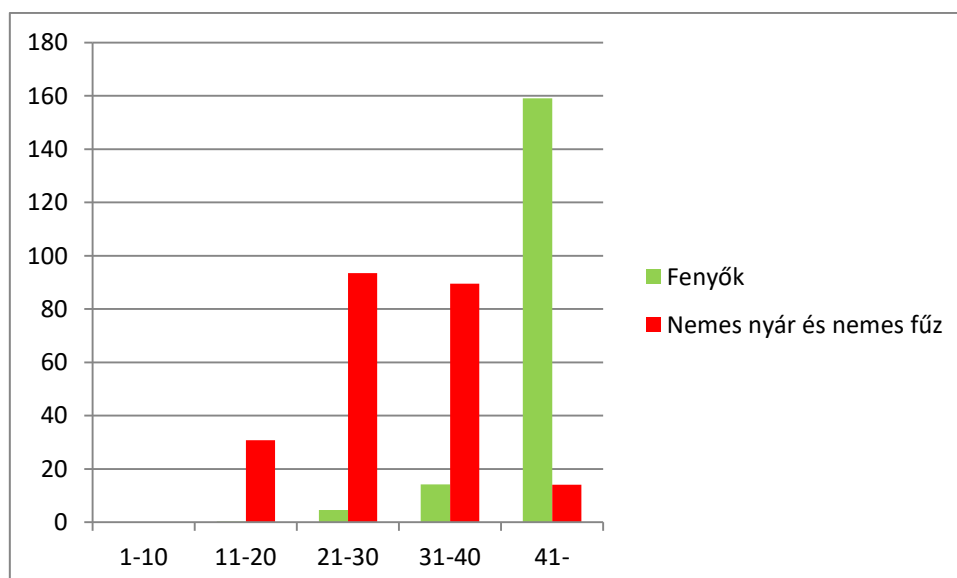
Tölgyek esetében igencsak hasonló korosztályszerkezetet találunk: a 80-100 év közötti korosztály erős túlsúlyával, valamint a fiatal, de különösen az idős korosztály hiányával.

Az afrikai sertéspestis tölgyerdők felújítására gyakorolt kedvező hatásait ezekben az években lenne célszerű kihasználnunk.

A tájidegen, illetve inváziós fajok korosztályszerkezetét célszerű külön vizsgálat alá vetni.

A nemes nyárasok, nemes fűzesek szerkezetátalakítása folyamatos. Ezek végrehajtása tarvágással, majd őshonos fafajok csemetéivel történő mesterséges erdősítésekkel történik. Várhatóan a következő 10-15 évben a faültetvények teljes területét sikerül felszámolni és elegyes, őshonos erdővé alakítani.

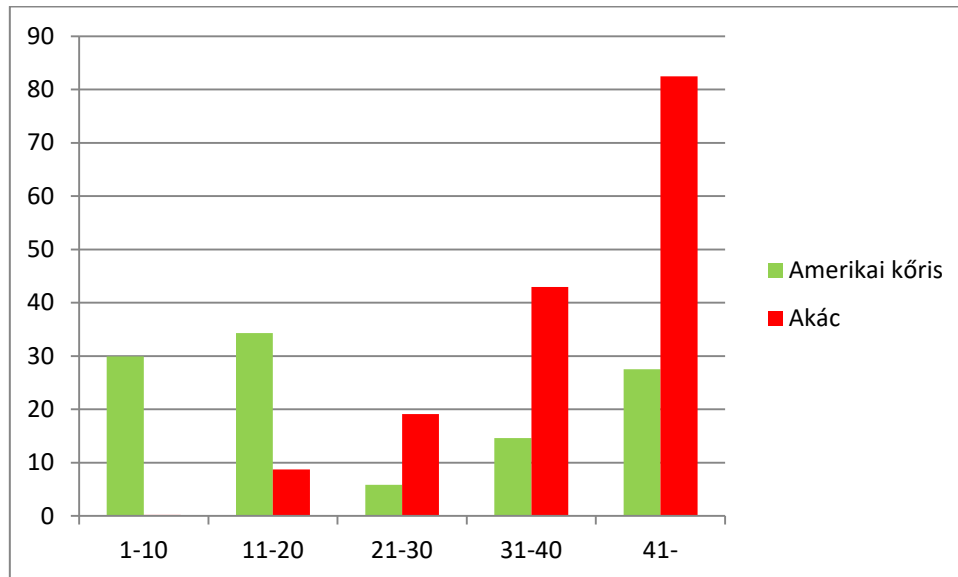

A fenyők szerkezetátalakítása során kevés számú erdőrészlet esetében van szükség tarvágásos erdőszerkezet-átalakításra, sokkal egyszerűbb és természetközelibb a fenyők fokozatos visszaszorítása azok rendszeresen visszatérő gyérítésével, teret adva az erdők alsó szintjeiben a természet gondoskodásából megjelenő őshonos fafajok csemetéinek.

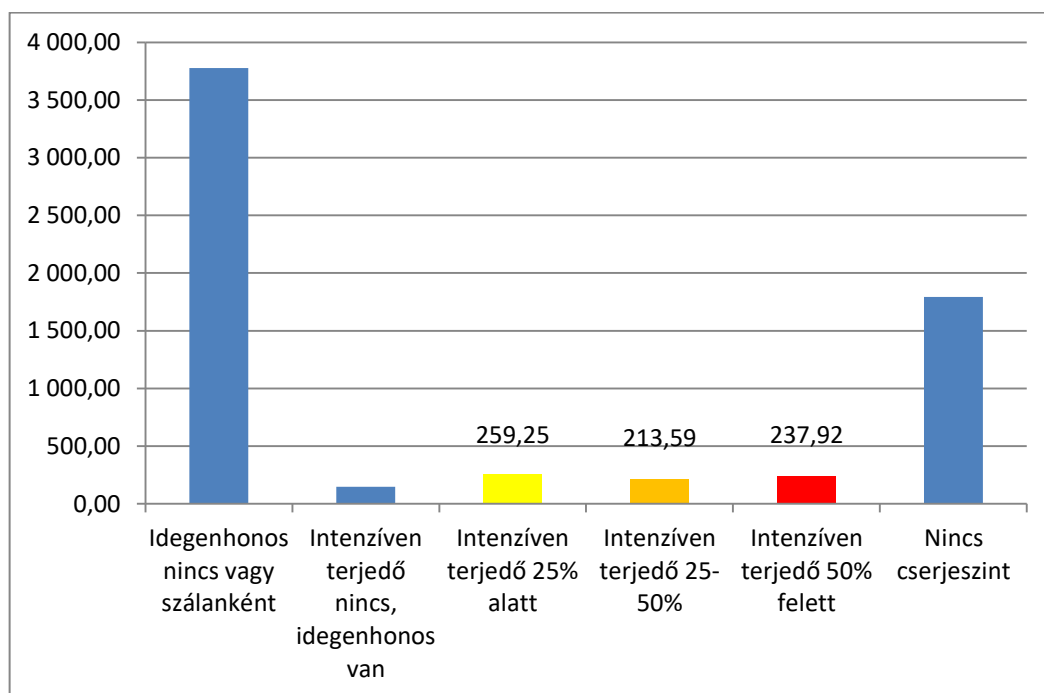
Az inváziós fafajok visszaszorítása azonban már jóval több odafigyelést, energiát követel.

Az elegenden amerikai kőris állományok felszámolása a korábbi években megtörtént, azonban az özönnövényfaj elegendesen, vagy éppen az őshonos állományok alsó szintjeiben jelentős mértékben van jelen.

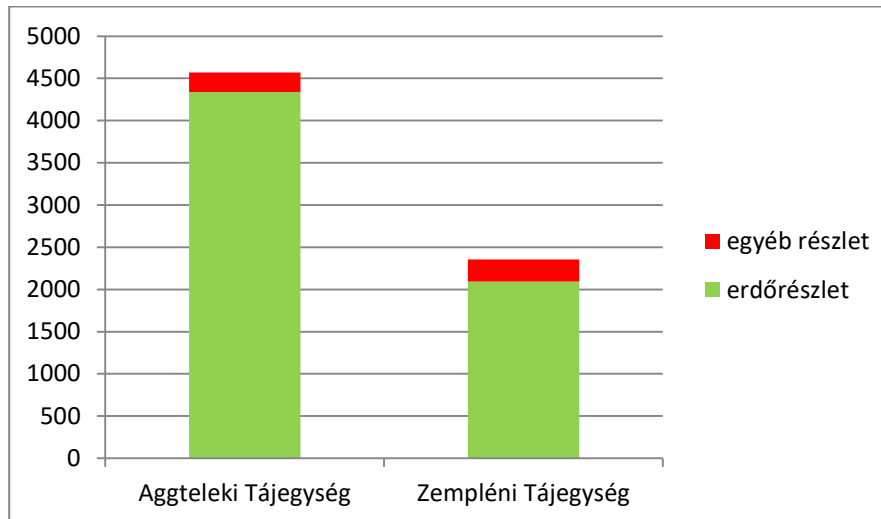
A fehér akác visszaszorítása sikeresnek tűnhet, mivel az egészen fiatal korosztályok szintjén alig jelenik meg, azonban sok esetben ez csak a folyamatos kézi ápolásoknak, vagy éppen a szárlankénti előfordulásának tudható be. Újult erőre kapása csak a kapacitásaink függvénye.

A hamis biztonságérzetből fakadó kényelmi pozíció elfoglalása ellen kell szót emelnünk az erdeink cserjeszintjében található idegenhonos és különösen az inváziós fajok tömeges jelenléte miatt is. Sok esetben az előző diagramban sikerként értékelhető 1-10 éves korosztályból hiányzó fehér akác egyelőre itt, a cserjeszintben jelenik meg.

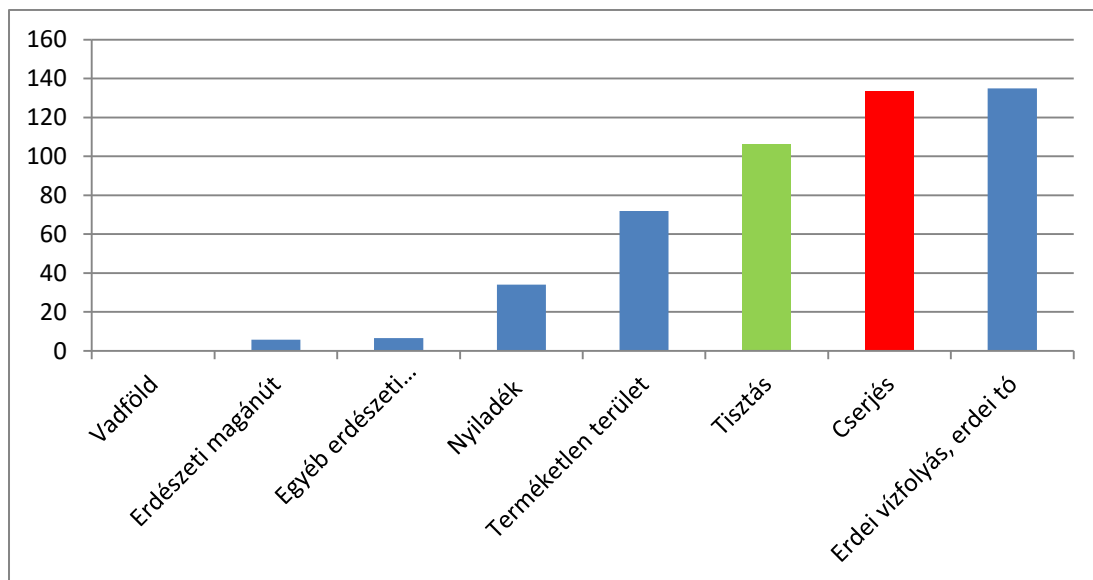
Saját vagyongazdálkodásban lévő erdők területe:

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 6925,72 ha területen bejegyzett erdőgazdálkodó. Az Aggteleki Tájégségben valamivel több, mint kétszer akkora az erdőrésztletek területe (4337,96 ha) mint a Zempléni Tájégségben (2094,61 ha).

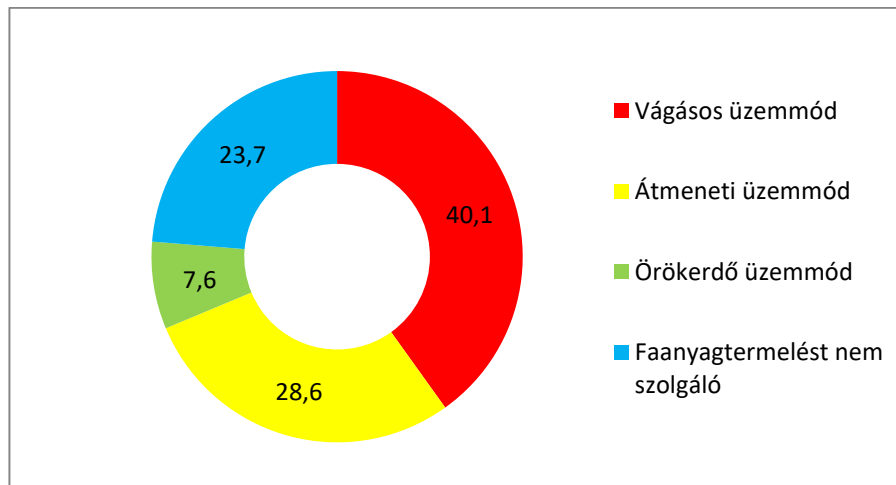
Az egyéb résztletok területe közel azonos, az Aggteleki Tájégségben 233,46 hektárt, míg a Zempléni Tájégségben 259,69 hektárt találunk.

Az egyéb résztletok területe számos természeti érték utolsó mentsvára, ezért ezek kicsit részletesebb elemzésével is érdemes foglalkozni:

A fenti diagramban két oszlop kerül kiemelésre, az erdei tisztások és cserjések területe. Mint az látható, az egykori tisztásokat fedő cserjések területe összességében már meghaladja a tisztásokét, köztük sok olyan tisztás is, amely az Igazgatóságunk kérésére - csupán az erdőtervezők jó szándékának köszönhetően - nem lett erdőtervezett erdő. Ez utóbbiak tisztássá történő visszaalakítása, számos területen KEHOP forrásból jelenleg is zajlik.

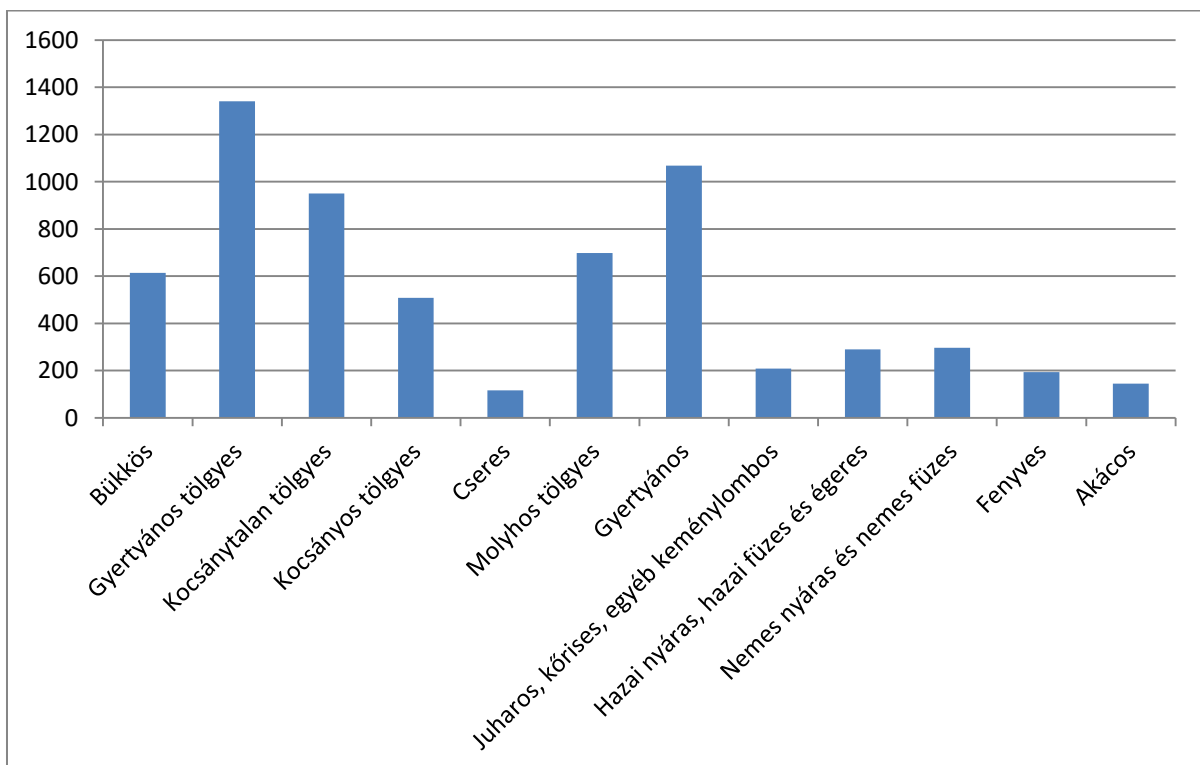
Az erdőterületek üzemmód szerinti besorolása:

Öröndetes tény a vágásos üzemmódban lévő erdőterületek folyamatos csökkenése, ezzel együtt a természetvédelmi célokat szolgáló egyéb üzemmódban lévő területek növekedése. A körzeti erdőtervezések során folyamatosan teszünk javaslatot az üzemmód ilyen irányú megváltoztatására.

Saját vagyonkezelésben lévő erdők fajaj-eloszlása:

Az Igazgatóság erdeit főként a klimax erdőtársulások jellemzik. A gyertyánosok a korábbi tisztások, szénégető-helyek beerdősülésének helyszínei. A nemes nyárasok, fenyvesek akácok átalakítása folyamatos, azonban ezek léptékének növelése indokolt lenne.

2022. december 31. napjával bezárólag 174 db erdőrészletet érintett erdőfelújítási kötelezettség, összesen 222,01 ha alávonott területtel.

A két tájegységben elvégzett munkák:

	<i>Aggteleki Tájegység (ha)</i>	<i>Zempléni Tájegység (ha)</i>	<i>ANPI összesen (ha)</i>
Erdőművelés			
<i>Folyamatos erdősitések</i>			
Erdősítések első kivitele	0,00	9,61	9,61
Erdősítések pótlása (érintett terület)	0,00	4,64	4,64
Erdősítések ápolása (halmozott terület)	0,00	285,2	285,2
<i>ebből kézi ápolás</i>	0,00	75,76	75,76
<i>ebből gépi ápolás</i>	0,00	209,44	209,44
<i>Befejezett erdősitések ápolása</i>			
<i>ebből kézi ápolás</i>	0,00	0	0
<i>ebből gépi ápolás</i>	0,00	0	0
Tisztítások	0,00	0	0
Gyérítések	4,07	21,75	25,82
Tarvágások	0,00	22,30	22,30
Felújító- és szálalóvágások	121,73	5,64	127,37
Egészségügyi termelések	0,00	0	0
Egyéb fakitermelések (készletgondozó használat)	13,71	28,92	42,63
Szálalás	0,00	0	0
Erdészeti munkával érintett összes terület:	139,51	378,06	517,57

A természetvédelmi erdőkezelés melléktermékeként faanyag is keletkezett, amelynek kitermelése során a szakmai szempontok betartására törekedtünk. A kitermelt nettó faanyagra vonatkozó adatokat az alábbi táblázat szemlélteti:

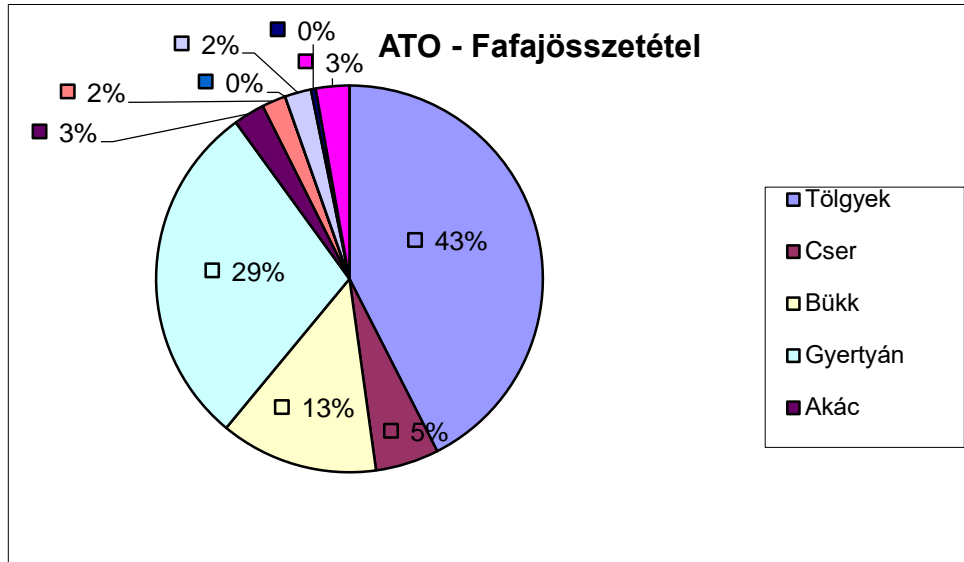
A két tájegységben kitermelt mennyiség:

<i>Választék megnevezése</i>	<i>Aggteleki Tájegység (nettó m³)</i>	<i>Zempléni Tájegység (nettó m³)</i>	<i>ANPI összesen (nettó m³)</i>
Hengeres fa	53	4747,27	4797,26
Sarangolt választék	2356	2458,96	4814,96
MINDÖSSZESEN:	2409	7206,23	9612,22

A Zempléni Tájegység magas iparifa-kihozatala továbbra is a nemes nyár termeléseknek köszönhető. A nemes nyáras és vörös tölgyes tarvágásos fakitermeléseinket (elsősorban a csökkenő fakitermelő vállalkozói létszám miatt) lábon eladással értékesítettük. Természeti adottságaink okán nemes nyáras állományokat kizárólag a Zempléni Tájegységben találunk.

Az Aggteleki Tájegység saját vagyongekezelésű erdőterületei

Az Aggteleki Tájegységben **4571,42 ha** saját vagyongekezelésű erdőterületen (tehát erdő és egyéb művelési ágban lévő területen) folyik erdőkezelési tevékenység. Igyekszünk a *folyamatos erdőborítást* biztosító (örökerdő üzemmód) vagy az azt megközelítő, de mindenképpen természetközeli erdőkezelési tevékenységet folytatni – *lékes, foltos, csoportos gyéritések, szálalóvágások, szálalások, szerkezetátalakítások* stb. – valamint az erdőtervekben is rögzített természetvédelmi és Natura 2000 céloknak megfelelően kezelni az erdőket.

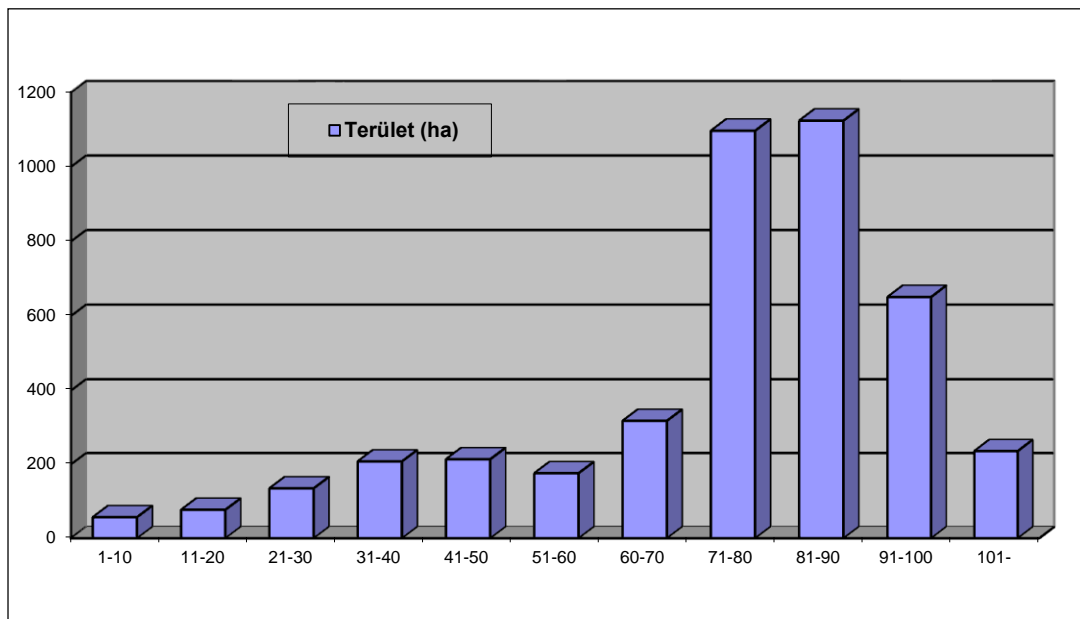
Aggteleki Tájegység fafajösszetétele

A Tájegység fafajösszetételét vizsgálva láthatjuk, hogy 94 %-ban őshonos fafajokból áll, az erdőterületek mindössze 3 %-a akácos és 3 %-a fenyő fafajokkal borított, ami kifejezetten kedvezőnek mondható. Kiemelten fontos feladat az agresszíven terjedő fehér akác fafaj további térhódításának megakadályozása, valamint elfoglalt területének folyamatos csökkentése. Ennek egyik lehetséges módja az elegyetlen akácosokban a tarvágásos szerkezet-átalakítás, a másik módszer az őshonos fafajokat is tartalmazó állományokban az ilyen foltokra alapozott kis léptékű belenyúlásokkal történő lassú átalakítás. Az elmúlt négy-öt évben már tudatosan ez utóbbi eljárást alkalmaztuk.

A fenyvesekkel lényegesen könnyebb a helyzet - nem sarjadzik, nem dúsítja a talajt - így esetükben az állományokban megjelenő őshonos lombos elegyfajokra alapozott, 20-40 évre elnyújtott átalakítást választottuk, ami az elmúlt évek tapasztalata alapján bevált technológia.

A korosztályeloszlás diagramja markánsan szemlélteti, hogy a 70-100 évig terjedő korosztályokban jelentős többlet halmozódott fel, amely az 1920 – 1950-es évek közötti nagymértékű fakitermeléseknek (gazdasági világválság, világháború) köszönhető. A korosztályok kiegyenlítése csak hosszú távon valósítható meg, az alkalmazott módszerek: a készletgondozó használat, a hosszan elnyújtott szálaló vágások és szerkezetátalakítások alkalmazása. A térben szétszórt, kisléptékű kezelések kapcsán kialakuló erdők változatosabb kor és térszerkezetűek lesznek, így hosszabb távon már nem csak az erdőrészeket között,

hanem az erdőrésztleteken belül is meg fog történni a korosztályok széthúzódása, illetve változatosabb fajaj és térszerkezet fog kialakulni.

Az Aggteleki Tájegységben levő erdők korosztályeloszlása

Következő probléma az, hogy az erdőállományainkban jellemzően kevés faj fordul elő, ami a korábbi időszakok helytelen erdőművelési tevékenységének az eredménye, melyet a meglévő ritkán előforduló őshonos elegyfajok teljes védelmével, illetve a többi őshonos elegyfaj kíméletével tudunk orvosolni.

Az erdőállományaink nagyobb részére még mindig a sarj eredet a jellemző, amely az egyed állékonysága, élettartama szempontjából hátrányos, így a kezelések során ennek az aránynak a folyamatos javítására is törekszünk.

Végül, de nem utolsó sorban meg kell említeni a klímaváltozás egyre jobban érzékelhető hatásait, fel kell készülni a fajszerkezet gyorsabb változására. Az erre való felkészülés indokán részt veszünk a MyGardenOfTrees Európai Bizottság által támogatott projektjében. A projektnek nem vagyunk partnerei, de mivel Igazgatóságunk fontos témának tartja a klímaváltozás negatív hatásaira való felkészülést, önkéntes alapon mi is segítünk a mikro-kertek létesítésében és vizsgálatában. Mivel a kísérletben a Kárpát-medencében őshonos fajok (európai bükk, közönséges jegenyefenyő) különböző ökotípusai szerepelnek, illetve a projekt zárásával (5 év) a kísérleti növények eltávolításra kerülnek, nem jelent a vizsgálat kockázatot a természeti környezetre. A mikro-kertek létesítésében számos európai ország részt vesz, és az eredmények statisztikai és genetikai elemzése meg fog történni, így a megfigyelésekből származó adatok segíthetnek abban, hogy olyan erdőt hozunk létre, amelyek eredményesebben tudnak alkalmazkodni a klímaváltozáshoz.

Fahasználatok tervezése és végrehajtása:

A Tájegység a természetességi kategóriák szempontjából kedvező helyzetben van, az erdőállományaink szinte teljes egészében az első három természetességi kategóriába tartoznak. Mindössze a 3 - 3 % elegyarányal előforduló akácok és a fenyvesek sorolhatók az átmeneti és kultúr erdők közé.

Tervezés:

A 2022. évi erdőgazdálkodási terv készítése során – faállomány-becslés (törzsenkénti felvétel) és jelölés történt összesen 122,04 ha-on, 3733 nettó m³ mennyiségben, az alábbiak szerint:

• SZV jelölés:	15 db erdőrészlet	104,26 ha	3335 m ³
• KGH jelölés:	2 db erdőrészlet	13,71 ha	293 m ³
• NFGY jelölés:	1 db erdőrészlet	4,07 ha	106 m ³

Összesen: 18 db erdőrészlet 122,04 ha 3733 m³

Mivel a jelölések törzsenként történtek, ezért lehetőségünk volt arra, hogy messzemenően figyelembe vegyük azt, hogy a beavatkozások az erdőállományok természeti állapotának javulását eredményezzék. Ennek szellemében az álló és fekvő holtfa, odvas és különleges alakú fa teljes mennyisége a területen marad, illetve a biotóp fák megjelölését és koordinátájának rögzítését is elvégeztük.

A szálalóvágások esetén tölgyesekben 500 m²-nél, míg bükkösökben 750 m²-nél kisebb lékeket nyitottunk a mozaikosság fokozásának érdekében, a lékek száma hektáronként mindössze 1-3 db között változik, a belenyúlás mértéke a megjelenő újulat függvényében változott, de sehol nem érte el az erdőtervi lehetőség 50 %-át.

Egészségügyi és egyéb termelések tárgyévben nem történtek.

Törzskiválasztó gyérítés szintén nem történt.

Már évek óta törekszünk a tarvágások elkerülésére, még az akácok állományok esetében is.

Az örökerdő üzemmódban kezelt aggteleki tömb két erdőrészletében - ahol a mindössze egy-három fafajt tartalmazó sarj eredetű tölgyes állományok állnak - jelöltünk ki hektáronként 20-30 db vitális faegyedet, melyek koronájának növelése volt a cél. A kitűzött cél megvalósítása érdekében jelöltünk ki egy esetleg két szomszédos faegyedet, amelyek ezt akadályozták. Az elegyfajokra itt is kiemelten figyeltünk, így a beavatkozások eredményeként várhatóan több fafaj, és változatosabb korszerkezetet sikerül majd kialakítani.

Ezen túl a kezeléssel érintett területen található különböző fafajú biotópfák is megjelölésre kerültek, ezek örökre a területen maradnak és biztosítják számos faj életterét, táplálkozásának, szaporodásának helyszínét, valamint búvóhelyét.

Végrehajtás:

A Tájegységben az éves fahasználatok során 2409 nettó m³ faanyag került kitermelésre, ez a mennyiség az erdőtervben szereplő fahasználati lehetőség kevesebb mint egyharmada. A kitermelt mennyiség legnagyobb része (98 %-a) tűzifaként került értékesítésre. Ebből cc. 250 m³ tűzifa az épületeink fűtésére lett felhasználva, az Igazgatóság dolgozói által vásárolt tűzifa mennyisége cc. 800 m³ volt. A helyi önkormányzatok és egyházközségek további 50 m³-t vásároltak, a fennmaradó mennyiség nagyobb részét a környező települések lakossága felé, az ezek fölött megmaradó részt faanyag kereskedelemmel foglalkozó vállalkozások felé értékesítettük. Ezzel jelentős mértékben hozzájárultunk az elmaradott térség olcsóbb tűzifával történő ellátásához, annál is inkább mivel a fenti mennyiség cc. 20 %-a lakossági gyűjtésben (még alacsonyabb áron) került értékesítésre.

Szálalóvágásos felújítás – az újulattal borított lékkel

Erdőtelepítések, erdőfelújítások:

Az erdőfelújításokat és ápolási munkákat kétszer pályáztattuk a 2022. évben, sajnos mindkét alkalommal eredménytelenül, így ezek a munkák nem lettek elvégezve.

Károsodott területek nagysága:

Az összes erdőterületet vizsgálva megállapítható, hogy különböző kárformák szinte minden erdőrészletben előfordulnak, de a kár mértéke csak a gyenge (30 % alatti) szintet éri el. Az előforduló károsítások általában a fafajokra általában jellemző kárformákat mutatják.

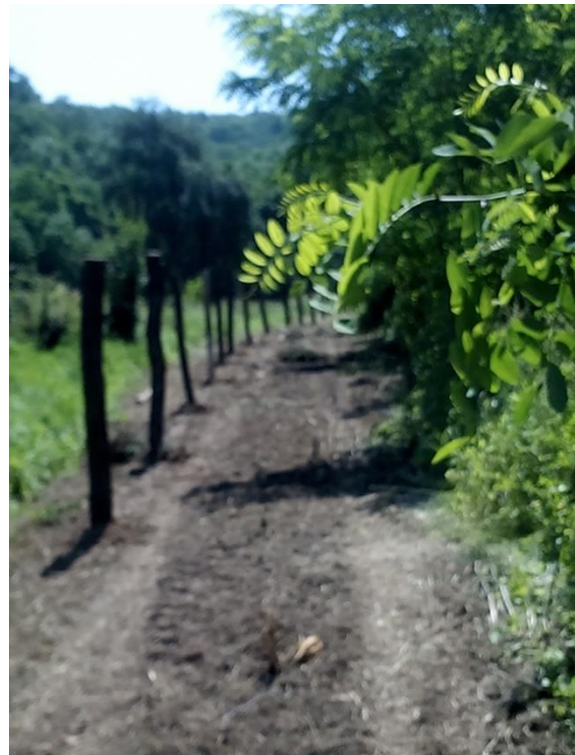

Fenyő pusztulás

Külön kell említést tenni a vadkárra vonatkozóan. Sajnos itt sokkal rosszabb a helyzet, mint az egyéb kárformák esetében. Valamilyen mértékben minden fiatal erdőrészletben jelentkezik, és számos esetben a kritikus mértéket is eléri. Sürgető feladat a vadlétszám jelentős mértékű apasztása, amíg ez meg nem történik, sajnos csak a költséges kerítésépítés, vagy az egyedi védelem marad védekezési lehetőségként.

Lerágott bükk csemete

Épülő kerítés

Azt is fontos megjegyezni, hogy a sertéspestis hatására majdnem teljesen kipusztult vaddisznó állomány az erdő felújításainkra kedvező hatást gyakorolt, újulattal vannak terítve a magtermő korú állományaink.

Tölgy újulata az Aggteleki száraló tömbben

Erdőtervezésben való részvétel:

A Tájégség tárgyévbén körzeti erdőtervezés nem érintette.

Az Erdészeti Hatóság felé adatszolgáltatást is végeztünk, éves elvégzett tevékenység bejelentő (évi egy alkalom), éves tervezett tevékenység bejelentő (évi 2 alkalom).

Mag- és csemetetermelés a tájgség területén nem történt.

Erdőfelújítási hátralék nem keletkezett, illetve bírság tárgyévbén nem került kiszabásra.

Eszköz és infrastruktúra ellátottság:

„A természetvédelmi erdőkezelést és a becserjésedéssel veszélyeztetett védett gyepék rehabilitációját elősegítő infrastruktúra fejlesztése az ANPI területén” című KEHOP pályázatunk 2016-ban került elfogadásra, a projekt megvalósítás költsége 365 MFt volt.

A projekt megvalósítási szakasza 2017. második felében indult, attól kezdődően folyamatosan léptek be a megvalósításban részt vevő dolgozók, 2017. novemberétől egy erdőmérnök, 2018. januártól egy erdősztechnikus, illetve 2018. március 1.-től egy újabb területkezelési munkatárs (erdészeti gépkezelő). Nélkülük az erdőkezelési feladatokat nem lennének képesek elvégezni. Ezzel párhuzamosan az erdőkezelési területkezelésben alkalmazandó gépek és eszközök beszerzése is folyamatos volt, így erdőkezelési erőgépek (tehergépkocsi, traktor), illetve

eszközök (erdészeti szárzúzó, aprítékológép, hasítógép, faanyagszállító pótkocsi, kötélpálya, aprítékszállító pótkocsi) érkeztek.

Végül 2021 első negyedének végén 3 db Ford Ranger típusú terepjáró, majd 2021 nyarán 2 db Aprilia motorkerékpár is érkezett.

Terepjáró munka utáni mosása

A 2022-es évben élőhely-rehabilitációs tevékenységet is végeztünk:

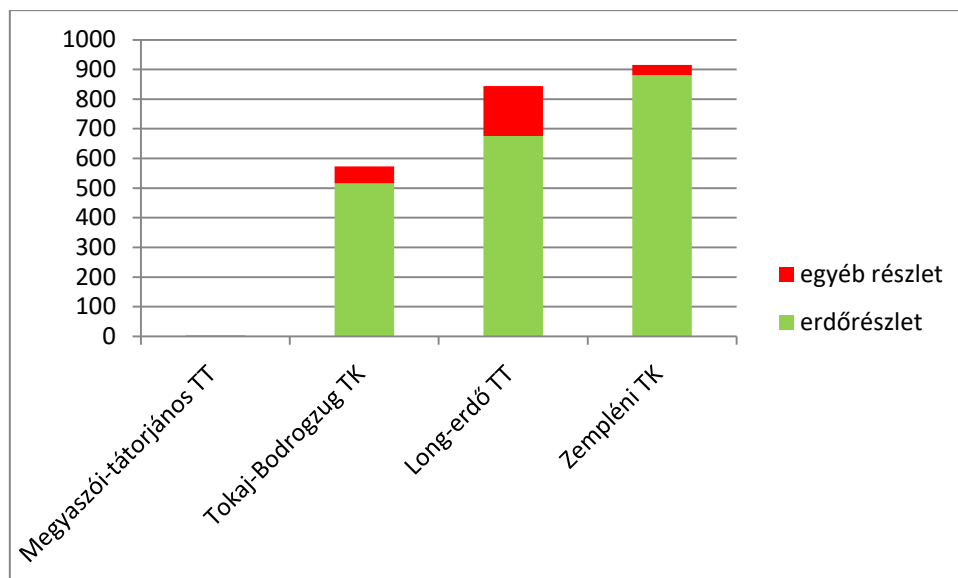
- *fásításból fakitermelés* (gyepterület rekonstrukció) - 19,78 ha-on történt.

A fentiekben leírtaknak megfelelően az erdőkezelési tevékenység a természetvédelmi célokkal összhangban, azokat teljes mértékben figyelembe véve zajlott 2022-ben is.

Az erdők kapcsán jelentkező kezelési, őrzési és ellenőrzési feladatokat a tájegységvezető, az erdészeti csoportvezető, három kerületvezető erdész, egy fő erdészeti gépkezelő és egy fő adminisztrációs feladatokat ellátó személy végzi. A fakitermelési és erdőművelési munkák megvalósítása nagyobb részt helyi vállalkozók bevonásával történt.

A Zempléni Tájegység saját vagyionkezelésű erdőterületei

A Zempléni Tájegységben a Magyar Állam tulajdonában lévő erdők közül az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság vagyionkezelésében lévő erdők négy védett természeti területet érintenek.

A természetvédelmi célú erdőkezelési munkák szervezését nagyban elősegíti, hogy ezek egy-egy nagyobb tömbben helyezkednek el, bár több község határt érintenek.

Község határ	erdőrészletek területe (ha)	egyéb részletek területe (ha)	összes adattári erdőterület (ha)
Megyaszó	3,76	0	3,76
Bodrogkeresztúr	192,39	36,88	229,27
Olaszliszka	96,78	2,85	99,63
Szegi	13,28	0	13,28
Tarcal	114,57	2,48	117,05
Tiszaladány	29,52	6,08	35,6
Tokaj	69,55	9,25	78,8
Sárospatak	18,12	0	18,12
Sátoraljaújhely	676,03	167,88	843,91
Fony	834,62	32,49	867,11
Mogyoróska	35,35	1,78	37,13
Regéc	10,64	0	10,64
Mindösszesen:	2094,61	259,69	2354,3

A tájegységben az adattári erdőterület nem változott.

A tájegység erdőfelújításainak döntő többségét tarvágást követő mesterséges erdőfelújítás jellemzi. Valamennyi ápolási munkát saját kivitelezésben végeztünk, de nem a tervezett mértékben.

A fakitermelési munkák során a tájidegen fafajok visszaszorítására volt kapacitásunk koncentrálni. Egyéb termeléseink és gyérítéseink során fehér akácot, egyéb részletek (főként tisztások rekonstrukciója érdekében) területén pedig jellemzően amerikai kőriszt termeltünk ki. A tervezett tarvágásaink volumene szintén elmaradt az eredeti terveinktől.

Károsodott terület nagysága és oka:

Erdősítéseinket elsősorban az aszály pusztította, gyérítette.

Idősebb tölgy állományokban mindenhol jelen van a tölgy csipkés poloska.

Mag- csemetetermelés:

Mag- és csemetetermelés a tájegység területén nem történt.

Erdőfelújítási hátralék területe:

Erdőfelújítási hátralék erdőfelújítás befejezésének elhúzódása okán keletkezett.

Hatóság által kiszabott bírság összege:

181.000 Ft.

Saját megvalósítású erdőkezelés területe és résztvevő dolgozók száma:

Erdőkezelés fakitermeléssel és erdőfelújítások ültetésével, ápolásával történt. Az erdőkezelési munkák tervezésében, irányításában, végrehajtásában 10 fő fizikai állományú munkás, 4 fő traktoros, 1 fő csoportvezető, 3 fő erdész és 1 fő tájegységvezető vett részt.

A fentiekben leírtaknak megfelelően az erdők természetvédelmi kezelése, illetve a természetvédelmi célú erdőgazdálkodás a természetvédelmi előírásokkal és célokkal összhangban, de a tervezetthez képest alacsonyabb mértékben zajlott 2022-ben.

6.4. Vadászterületeken folyó vadállomány szabályozás

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. 03. 01. - 2037. 02. 28. közötti időszakban egy vadászterületen látja el a Földtulajdonosi Közösség közös képviselőjét, amely a 654502 kódszámú vadászterület – Martonyi, területe 3 330 ha.

A 654502 kódszámú vadászterületen az ANPI 1751,579 ha-on gyakorolja a vagyonkezelői jogokat, ami a becsült terület 55,43 %-a. A területet haszonbérlet útján hasznosítjuk, bérló a „Császtai Bors vezér Vadásztársaság” – 2022-ben 899,40 Ft/ha éves bérleti díjat fizetett.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 37 vadászterület Földtulajdonosi Közösségében képviseli a Magyar Állam tulajdonosi érdekeit.

A 658100 kódszámú vadászterületnek a jogi eljárások miatt még mindig nincs jogszerű közös képviselője, 6 évi haszonbérleti díj van a számláján zárolva.

Az Igazgatóság 2017. 03. 01. - 2037. 02. 28. közötti időszakban két vadászterületen szerezte meg a vadászati jogot:

651700 kódszámú vadászterület – Aggtelek, melynek területe 3 540 ha

658901 kódszámú vadászterület – Bodrog-zug, melynek területe 4 810 ha

A 651700 kódszámú vadászterületet a Földtulajdonosok Közössége haszonbérbe adta az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságnak, 800 Ft/ha éves bérleti díj ellenében.

A vadászterületen a 2022-es vadászévben, vadállomány szabályozás keretében elejtésre került 28 db gímszarvas bika (ebből 2 db ezüstérmes, 1 db bronzérmes minősítést kapott), 43 db gímszarvas tarvad, 25 db őzbak, 23 db öz tarvad, 1 db dám bika, illetve 31 db róka és 7 db borz.

Az ASP járvány megfékezése céljából, diagnosztikai kilövésre és teljes megsemmisítésre került 18 db vaddisznó. Elhullva találtunk 19 db vaddisznót. A vadászterületet a NÉBIH ASP szempontjából Szigorúan Korlátozott Területté (SZKT) nyilvánította. Az afrikai sertéspestis monitoring keretében 36 db vér és mandula mintát és 1 db egyéb maradványt küldtünk vizsgálatra.

Részt vettünk a róka immunizációs programban, 2 db rókát vizsgáltattunk meg.

A vadászati, vadgazdálkodási tevékenységet 1 fő hivatásos vadász (aki egyben a vadászati csoportvezető is) végzi.

A vadállomány elejtését bérvadászok felé értékesítettük, az elejtett vad húsa is értékesítésre került, melynek árbevétele nettó 18 103 000 Ft.

A 658901 kódszámú vadászterületet a Földtulajdonosok Közössége haszonbérbe adta az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságnak, 400 Ft/ha éves bérleti díjért. A 2021-es árvizek majdnem lenullázták a vadállományt, jelentős részük elpusztult, vagy elmenekült. A vadászterületen a 2022-es vadászévben, vadállomány szabályozás keretében elejtésre került 3 db gímszarvas bika (ebből 1 db ezüstérmes, 1 db bronzérmes minősítést kapott), 2 db gímszarvas tarvad, 3 db őzbak, 6 db öz tarvad, illetve 2 db róka és 1 db aranysakál. A területen vaddisznó diagnosztikai elejtése nem történt és vaddisznót nem találtunk elhullva. A vadászterületet a NÉBIH ASP szempontjából Szigorúan Korlátozott Területté (SZKT) nyilvánította.

Részt vettünk a róka immunizációs programban, 2 db rókát vizsgáltattunk meg.

A vadászati, vadgazdálkodási tevékenységet 1 fő tájegységvezető, 1 fő erdész és önként vállalással 2 fő szakszemélyzet végzi.

A piacképes vadállományt (1 db ezüstérmes gímbika, 1 db bronzérmes gímbika) bérvadászok felé értékesítettük, az elejtett vad húsa is értékesítésre került, melynek árbevétele nettó 2 681 740 Ft.

6.5. Halgazdálkodási vízterületek

a) Az ANPI különleges rendeltetésűvé nem nyilvánított halgazdálkodási vízterületeinek halgazdálkodási jogát az Igazgatóság a hatályos halászati törvény hatályba lépése előtt kapta meg. Ezen vízterületek védett természeti területeket, illetve Natura 2000 területeket érintenek, az alábbi táblázatban részletezettek szerint:

Az ANPI halászati vízterületeinek megnevezése és víztérkódja	Víztér neve	Érintett ingatlanok	Természetvédelmi besorolás
Bódva-és Hernád-völgyi kisvízfolyások (05-0195-1-1)	Abodi-patak	Abod 067, Szendrő 0363, 0395	Natura 2000 terület
	Bakóc-patak	Alsószuha 042, 053	Natura 2000 terület
	Balajti-patak	Edelény 0185, 0189	nem védett, nem Natura 2000 terület
	Barakonyi-patak	Meszes 066/1, Rakacaszend 0132, Tornabarakony 048, 052	ex lege védett lápterület, Natura 2000 terület
	Bátor-patak	Gagybátor 044, 083, Gagyvendégi 029, 042, 097, Rakaca 0122, 0144	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület
	Csörgős-patak	Felsőkelecsény 037, 06, Felsőnyárád 046/1, 046/3, 086, Ragály 026, 035, 085, Zubogy 017, 067	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület
	Damaki-patak	Damak 02, 047, 066, Edelény 0260, 0304, 0341,	nem védett, nem Natura 2000 terület
	Debréte-patak	Debréte 045/2, 045/7b, Rakacaszend 064, 082,	ex lege védett lápterület, Natura 2000 terület
	Garadna-patak	Garadna 015, 067, 068, Hernádpetri 0116, 0131, 031, Hernádvécs 05, 059	részben Natura 2000 terület
	Imola-patak	Imola 014/4, 040, Zubogy 092	részben Natura 2000 terület

Janka-patak	Pamlény 093/2, 094, Szászfa 064	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Juhász-patak	Bódvaszilas 038, 039, Tornaszentandrás 060, 079/1	nem védett, nem Natura 2000 terület
Kányi-patak	Büttös 050, 076, Kány 073, 080	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület
Keleméri-patak	Gömörszőlős 034, 053, 055, 064, Hét 054, Kelemér 054, 056, 099, Serényfalva 0109, 013/2, 015	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Keresztétei-patak	Keresztéte, 016, 021, 025, 033, 034/3, 035, 099, Szászfa 013/2, 013/1, 049, 053	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Korlát-patak	Szuhafő 07	ex lege védett lápterület, Natura 2000 terület
Ormos-patak	Izsófalva 0196, 0202, Ormosbánya 03, Rudabánya 0 124, 0131	nem védett, nem Natura 2000 terület
Pasnyag-patak	Komjáti 030, 061, 067/2, Tornanádaska 056/1, 056/2,	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Potranyik-patak	Bódvarákó 016, 025, Szögliget 0138, 047	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Rét-patak	Égerszög 010, 023/11, Perkupa 0125, 028, 05, Szőlősardó 076, Varbóc 046	részben Aggteleki Nemzeti Park, részben Natura 2000 terület
Sas-patak	Bódvalenke 072, Hidvégardó 017, 028, 07, Perece 0155, 0172, Tornaszentjakab 0106, 0126, 017, 042, 05, 19, Viszló 045	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület
Szuhogy-patak	Szendrő 0256, 0309, Suhogy 011, 014, 066	részben ex lege védett lápterület
Telekes-patak	Alsótelekes 07, Felsőtelekes 056, 058, 095, Perkupa 0126/2, 015, Szendrő 0172	
Vadász-patak	Abaújlak 09, Abaújszolnok 012, Alsóvadász 02, 050, Felsővadász 028, 080, Gadna 048, 08, Homrogd 048, 078, Irota 0107, 013, 051, 060,	részben Natura 2000 terület

		Kupa 018, 050, Lak 0107, 0131, Monaj 062, 082, Onga 0327/1, Selyeb 042, 06, Szakácsi 024, Szikszó 0150, 071, 072, 080, Tomor 027, 04, 046	
	Varbóc-patak	Varbóc 034, Perkupa 0121, 058	részben Aggteleki Nemzeti Park, részben Natura 2000 terület
	Vasonca	Alsógagy 059, 065, 072 085, Baktakék 04, 048, Beret 017, 031, Csenyéte 011, 015 043, Detek 029, Halmaj 0100/1, 035, 039, Kázsmárk 021, 05, Léh 026, 051, Rásonysápberencs 032, Szentistvánbaksa 019	részben Natura 2000 terület
	Vecsem-patak	Bódvaszilás 014, 025/1	nem védett, nem Natura 2000 terület
	Verbéna-patak	Galvács 030/1, 030/2, 08, Szendrő 0419, 0455, 0461	részben ex lege védett lápterület
	Viszlói-patak	Rakaca 056, Viszló 088	részben ex lege védett lápterület
	Ziliz-patak	Hangács 0154, Nyomár 026, 064, 066, 070, Ziliz 019, 023, 026, 064	nem védett, nem Natura 2000 terület
	Zsuponyó-patak	Dubicsány 063, Putnok 0116	részben Natura 2000 terület
Hosszú-tó (05-039-1-1)	Hosszú-tó	Sátoraljaújhely 0109/d, 0111/b	Long-erdő TT

b) Védett természeti területet (ide értve az ex lege védett lápterületeket is) érintő egyéb vízterek, ahol nem az ANPI a halgazdálkodási jog gyakorlója:

Halgazdálkodási vízterület neve	Víztér kód
Alsóberecki-holtág	05-086-1
Bisó-patak	05-201-1-1
Bodrog	05-004-1-1
Bódva	05-008-1-1
Bózsva-patak (forrástól a Nyíri-patakig)	05-103-1-1

Hódos-tó	05-044-1
Jósva-patak (Nagy-Tohonya torkolatig), Kecő-patak, Tohonya-patak	05-016-1-1
Jósva-patak (Nagy-Tohonya-torkolattól a Bódváig)	05-017-1-1
Kapronca-ér	05-084-1
Kemence-patak	05-105-1-1
Kengyel-tó	Nincs víztér kódja
Kis-Nádas-tó	05-040-1
Kőkapui-tó	05-185-1-4
Körtvélyesi-holtág	05-050-1-4
Ménes-patak	05-108-1-1
Mocsolya-tavak	05-047-1
Nyíri-patak	05-192-1-1
Ósva-patak	05-104-1-1
Prügyi-főcsatorna	05-158-1-1
Rakaca-patak	05-014-1-1
Senyő-patak	05-107-1-1
Sulymos-tó	05-049-1
Szerencs-patak	05-010-1-1
Szuha-patak	05-011-1-1
Taktaközi-öntöző-főcsatorna	05-088-1-1
Tolcsva-patak	05-106-1-1
Vajdácskai-holtág	05-038-1-1

6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek

Azon különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek – beleértve a különleges rendeltetésre javasolt halgazdálkodási vízterületeket is – releváns adatai vannak rögzítve, amelyek az ANPI működési területén találhatóak.

Az alábbi vízterületek 2016 folyamán lettek különleges rendeltetésűvé nyilvánítva:

Alsó-Macskás-tó (05-247-2-1)
Cukorgyári ülepítő tó (05-248-2-1)
Disznó-szállási-vizek (05-249-2-1)
Faragó-szállási mocsarak (05-250-2-1)
Fehér-tó (05-251-2-1)
Felső-Macskás-tó (05-252-2-1)
Fenyéri-tó (05-253-2-1)
Füzes-tó és alsó-réti kistavak (05-254-2-1)
Hamarla-tó és kubikmedrek (05-255-2-1)
Iván-árok (05-256-2-1)
Kásod-tó és kásodi-kistavak (05-257-2-1)
Kis-Balota-mocsár (05-259-2-1)
Kis-Nádas-tó és Nádas-ér (05-260-2-1)
Kis-Szada-tó (05-261-2-1)
Kis-Szitnya (05-262-2-1)
Kis-Tökös-tó (05-263-2-1)
Longi-ér (05-265-2-1)
Macska-ér és Bodrog-fokok (05-266-2-1)
Macskás-ér (05-267-2-1)
Macskási-Kis-tó (05-268-2-1)
Macskás-tó (05-269-2-1)
Madármegfigyelő-vizek (05-270-2-1)
Máté-Homoki-berkek (05-271-2-1)
Minta-tó (05-272-2-1)
Nádas-tó (05-273-2-1)
Nagy-Gazos-mocsár (05-274-2-1)
Nagy-Szitnya (05-275-2-1)
Nagy-tó-csatorna (05-276-2-1)
Nagy-Tökös-tó (05-277-2-1)
Nemtudom-tó (05-278-2-1)
Ó-Kovács-tó és Dévéresi-csatorna (05-279-2-1)
Olaszliszkai sarlómedrek (05-280-2-1)
Orr-tó (05-281-2-1)
Orr-zugi-mocsarak (05-282-2-1)
Remencei-kisvizek (05-284-2-1)
Remence-tó (05-285-2-1)
Sáros-tó (05-287-2-1)
Fekete-tó (05-051-2-1)
Bogdány-tó (05-208-2-1)
Kakukk-tó (05-210-2-1)
Ménes-patak (05-108-2-1)
Tengerszem-tó (05-237-2-1)
Kemence-patak (05-105-2-1)
Ares-tó (05-042-2-4)
Kapitány-tó (05-048-2-1)
Kerek-tó (05-040-2-1)

Nagy-Nádas-tó (05-043-2-1)
Nagy-tó (05-042-2-1)
Zsaró-ér (05-083-2-1)

6.5.2. Védett természeti területen található halastavak

Védett természeti területen nem található halastó az Igazgatóság működési területén.

7. Tájvédelem

7.1. Egyedi tájértékek (településenkénti kimutatás, változások)

2022-ben felülvizsgálatra kerültek az egyedi tájértékek az Agrárminisztérium felhívására. A felülvizsgálat során kikerült Gibárt „Régi római katolikus kápolna”, mert elbontották. Az ANPI működési területén 2001-2019-ben történt felmérés és a 2022-es felülvizsgálat eredményei a III. mellékletben találhatóak.

7.2. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

Közreműködés típusa	Ügyek száma
elfogadott integrált településfejlesztési stratégia	1
integrált településfejlesztési stratégia véleményezés	3
településfejlesztési koncepció – adatszolgáltatás	0
elfogadott településfejlesztési koncepció	0
Összesen	4

7.3. Település- és területrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

2022-ben településrendezési eszközökkel, településrendezési tervekkel kapcsolatban, az alábbi típusú és számú ügyben vett részt az Igazgatóság:

Településrendezési tervek (trt.)

Közreműködés típusa	Ügyek száma
trt. módosítás, előzetes adatszolgáltatás	14
trt. környezeti értékelés, szükségességének vizsgálata	27

trt. teljes terv – adatszolgáltatás	0
trt. teljes terv, vagy módosítás - véleményezési szakasz	15
trt. tárgyalásos eljárás	21
trt. elfogadott	5
trt. előzetes véleménykérés	18
Összesen:	100

Több esetben is (8 alkalom) érkezett értesítés olyan települések rendezési munkájáról, amely módosítási helyszínek a BNPI működési területére esnek (pl.: Sajószentpéter, Nyékládháza, Szirmabesenyő), ezek az esetek nem kerültek feltüntetésre a táblázatban. Az ügyiratok áttételre kerültek, amennyiben a BNPI nem kapott megkeresést, az Önkormányzatok pedig értesítést kaptak.

Észrevételezett problémák a településrendezési eszközök készítése során

A véleményezési dokumentációkban leggyakrabban előforduló „problémák”, – a teljesség igénye nélkül – az alábbiak szerint foglalhatók össze:

- ökológiai hálózat övezetének ábrázolása hiányos – javítása lett kérve;
- nem a MaTRT szerinti az övezeti megnevezések használata;
- biológiai aktivitásérték számítás kismértékű pontatlansága;
- egyes területi kategóriák, övezetek határainak téves ábrázolása, feltüntetése (ökológiai hálózat, tájképvédelmi terület övezete, Natura 2000 terület határvonala);
- hiányzó, hibás, vagy nem következetes jelmagyarázat a szerkezeti, szabályozási terveken.

Megyei Területrendezési Tervek készítésével kapcsolatos feladatok

2021. februárjában kapta kézhez az ANPI a Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Program és Területfejlesztési Konceptió összevont hatásvizsgálatának véleményezési anyagát. 2022-ben nem érkezett ezzel kapcsolatban feladat.

Egyéb, településrendezéssel kapcsolatos feladatok

- Alkotmánybírósági eljárásban nem vettünk részt.
- Törvényességi felügyeleti eljárást 2022-ben nem kezdeményeztünk.
- A B.-A.-Z. Megyei Területrendezési Tervvel, Területfejlesztési Konceptióval kapcsolatos feladatokban nem vettünk részt.

Településképi Arculati Kézikönyvek (TAK) és Településképi Rendeletek (TKR) készítésében történő részvétel, 2022-ben

<i>A településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletekkel kapcsolatos feladatok</i> Települések száma összesen: 260	<i>Kimenő ügyiratok száma 2022-ben.</i>
adatszolgáltatás a településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek készítéséhez	0

településképi arculati kézikönyvek véleményezése	0
településképi rendeletek véleményezése	0
módosított TKR véleményezése	6
beérkezett végleges településképi arculati kézikönyv letöltése	0 (bejövő)
beérkezett végleges településképi rendelet letöltése	1 (bejövő)
Összesen 2022-ben:	7

A településképi arculati kézikönyvekkel (TAK) és településképi rendeletekkel (TKR) kapcsolatos feladat folyamatos, nagy része 2017-2019-ben el lett végezve. 2022-ben 1 végleges TKR dokumentum lett letöltve. A kézikönyvek és rendeletek a Lechner Tudásközpont elektronikus felületéről átkerültek az Elektronikus Térségi Tervezést Támogató Rendszer felületére az újonnan induló ügyek esetében.

Építészeti Tájjegységi Arculati Kézikönyvvel kapcsolatos feladatok

Igazgatóságunk működési területe esetében 2022. évben nem volt ilyen típusú ügyintézés.

7.4. Tájképvédelmi övezetek módosítása

Igazgatóságunk működési területe esetében 2022. évben nem volt ilyen típusú ügyintézés.

7.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

Az Igazgatóságnak 2022-ben nem volt olyan projektje, amely kifejezetten tájvédelmi célok megvalósítását célozta volna meg.

8. Projektek (természetvédelmi, informatikai, turisztikai stb. projektek célja, előrehaladása, eredményei ld. mellékelt táblázat)

Az európai uniós támogatással megvalósuló projektek lebonyolításáról a Pályázatkezelési Osztály gondoskodik, munkáját a gazdasági igazgatóhelyettes közvetlen irányítása mellett önállóan végzi. Működési feltételeit elsősorban pályázati forrásból fedezi.

Ellátandó fő feladatok: az Igazgatóság számára releváns pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok szabályos benyújtásának koordinálása, kapcsolattartás a konzorciumi partnerekkel; a nyertes projektek szabályos és határidőre történő megvalósításának koordinációja, támogatása, a projektek teljes ügyvitel-szervezési feladatainak ellátása; kapcsolattartás a szerződött partnerekkel; fenntartási jelentések benyújtása.

A projektekkel kapcsolatos részletes információkat az I. számú mellékletként csatolt táblázat foglalja össze.

2022. évi futó projektek:

2022-ben az Igazgatóságon 6 db uniós projekt futott, 5 db természetvédelmi jellegű KEHOP projekt és 1 db magyar-szlovák-román-ukrán INTERREG projekt, mely a nagyragadozókat vizsgálja. A projektek címei (részletezésük az I. sz. mellékletben található):

- 1) KEHOP-4.1.0-15-2016-00028 Komplex élőhely-fejlesztés a Zempléni Tájegység területén (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 1.251.024.943 Ft)
- 2) KEHOP-4.1.0-15-2016-00049 Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található védett gyepterületek legeltetéssel történő természetvédelmi kezeléséhez szükséges állattartási infrastruktúra fejlesztése (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 717.942.467 Ft) A projekt 2022-ben sikeresen lezárult.
- 3) KEHOP-4.2.0-15-2016-00010 A területi jelenlét és a természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 125.594.800 Ft) A projekt 2022-ben sikeresen lezárult.
- 4) KEHOP-4.1.0-15-2021-00093 A Világörökség részét képező élettelen természeti értékek rekonstrukciója és a hozzájuk kötődő sérülékeny élővilág megőrzését szolgáló természetvédelmi célú beavatkozások (projekt-előkészítés) (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 40.000.000 Ft)
- 5) KEHOP-4.1.0-15-2021-00097 A vizes, illetve vízi élőhelyek eredeti jellegének és az azokhoz kötődő fajok élettani igényeinek megfelelő vízellátottság, vízfelület és partmenti környezet természetvédelmi célú helyreállítása és monitorozása (projekt-előkészítés) (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 30.000.000 Ft)
- 6) HUSKROUA/1702/6.1/0010 Ökológiai folyosók a Kárpátokban / Open Borders for Wildlife in the Carpathians (Főkedvezményezett: WWF Romania, partnerek: SOS/Birdlife Slovakia (SK), Rachiv Eco Tour (UA), ANPI (HU); Projekt összköltsége: 1.636.011,24 EUR melyből ANPI költségvetése 339.755 EUR. A projekt 2022-ben lezárult.

2022. előtt lezárt, de 2022-ben fenntartással érintett projektek:

- 1) KEHOP-4.1.0-15-2016-00015
- 2) KEHOP-4.1.0-15-2016-00019
- 3) KEHOP-4.1.0-15-2016-00051
- 4) KEHOP-4.1.0-15-2016-00061
- 5) SKHU6/1601/1.1/035
- 6) SKHU6/1601/1.1/038
- 7) SKHU6/1601/1.1/065

Az Igazgatóság igyekszik kiaknázni a pályázati konstrukciók adta lehetőségeket a tevékenységéhez kapcsolódó szakmai tevékenység, az eszközpark és az infrastruktúra fejlesztésének megvalósítása érdekében.

9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

9.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

Összes ügyiratszám 2022

Főszám: 1927 db – Alszám: 10360 db

Összesen: 12287 db

Az Igazgatóságunkon a korábban használt Corir ügyiratkezelő rendszer helyett egy új, követelményeknek jobban megfelelő ügyiratkezelő rendszer bevezetésére került sor 2021-ben, amely következtében a tárgyévben a Poszeidon (EKEIDR) Irat és Dokumentumkezelő rendszert használta az Igazgatóság.

A postai küldemények száma továbbra is fokozatos csökkenést mutat. A megkeresések jelentős részét elektronikus úton küldik az Igazgatóság központi e-mail címére, valamint az elektronikus ügyintézés által nyújtotta lehetőségek igénybevétele útján érkeznek a megkeresések. Az e-mailen érkezett levelekre általában e-mailen küldünk választ is. Ritkán fordul elő, hogy papír alapon is szükséges a válaszlevél megküldése. A Minisztériummal történő kommunikáció során szintén az e-mail tekinthető az elsődleges kommunikációs csatornának. Hozzávetőleg a tárgyévben a hagyományos papíralapon intézett ügyek aránya 33% volt. Az ügyek közel 67%-át elektronikusan intézi az Igazgatóság.

A tárgyévben az Igazgatóság még szélesebb körben használta az elektronikus ügyintézés által nyújtott lehetőségeket. A hatóságok rendszerint Hivatali Kapun küldik megkereséseiket, melynek a használata lehetőséget biztosít arra, hogy a hatóságok egyszerűbben és gyorsabban keressék meg az Igazgatóságot és folytassák le az eljárásokat. Néhány esetben fordul elő, hogy a HR-es Hivatali Kapun érkezik megkeresés a hatóságoktól, vagy más szervhez intézett levél érkezik hozzánk.

Az elektronikus ügyintézés hatékony megvalósítása érdekében E-ügyintézés célú, minősített tanúsítványokkal rendelkezünk. A jogszabályi előírásoknak megfelelően elektronikus ügyintézési szolgáltatás keretében küldjük meg beadványainkat. A rendőrségi ügyintézés során az ÁNYK nyomtatványok helyett egyre gyakrabban az inNOVA űrlapok alkalmazására kerül sor.

Az elektronikus ügyintézés lehetősége biztosított az e-Papír szolgáltatás által, amely lehetővé teszi a Natura 2000 gyepterületen történő kaszálási bejelentések, a barlangokkal kapcsolatos vagyonkezelői hozzájárulások, az elővásárlási jog gyakorlására vonatkozó nyilatkozatok elektronikus intézését, valamint a közérdekű adatok igénylésének, a panaszoknak és egyéb kérelmeknek az elektronikus benyújtását. Az e-Papír szolgáltatást egyre gyakrabban használják kaszálási bejelentések megküldése, vagyonkezelői hozzájárulások, valamint elővásárlási jog gyakorlására vonatkozó nyilatkozatok kérése során. Egyre többször fordul elő, hogy egyéb megkereséseket is az e-Papír szolgáltatás útján küldenek meg.

Az ügyfeleinkre vonatkozó naprakész és releváns adatok biztosítását szolgálja a Rendelkezési Nyilvántartás. A Személyreszabott Ügyintézési Felületen elérhetőek a publikált ügyleírások, illetve az egyes ügyek intézéséhez szükséges elektronikus ügyintézési szolgáltatások is. Az Időszaki értesítési szolgáltatáshoz (RÉR) történő csatlakozás továbbra is folyamatban van.

A humánpolitikai feladatokat ellátó kollégáink rendelkeznek ügyintézői jogosultsággal az Ügyfélkapus regisztrációs alkalmazás használatához. Az Igazgatóság valamennyi foglalkoztatottja rendelkezik Ügyfélkapu azonosítóval, valamint az újonnan felvételre kerülő kollégák tájékoztatása is megtörténik a teendőkről, így az Ügyfélkapu regisztráció szükségességéről.

9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély a hatóságok számára

	téma	ügyek száma
B-A-Z Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály	szakvélemény, adat és tényközlés, nyilatkozat	756 db
Pest Megyei Kormányhivatal Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály	szakvélemény, adat és tényközlés, nyilatkozat	13 db
B-A-Z Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály	szakvélemény, adat és tényközlés	2 db
B-A-Z Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Földművelésügyi Osztály	szakvélemény, adat és tényközlés	6 db
B-A-Z Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály	szakvélemény, adat és tényközlés	0 db
B-A-Z Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (vízvédelem/vízügy)	szakvélemény, adat és tényközlés	11 db
B-A-Z Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (tűzvédelem)	szakvélemény, adat és tényközlés	2 db
Önkormányzatok	általános	0 db
	Településrendezési terv	Adatszolgáltatás 14 db Szakmai vélemény 60 db
	TAK; TKR	6 db

Magyar Államkincstár	szakértői közreműködés	134 db
Nemzeti Földügyi Központ	adatszolgáltatás, jelentés	11 db
Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.	adatszolgáltatás, jelentés	14 db
Vadgazdálkodás és ASP (tájégségi fővadászok, vadászatra jogosultak, vadászati hatóság)	adat és tényközlés, jelentés	27 db

A hatósági eljárások keretében történő megkeresések kapcsán megállapítható, hogy a hatóságok rendszeresen megkeresték Igazgatóságunkat. Néhány esetben fordult elő, hogy adatkérés nélkül hoztak határozatot, melyről a határozat kézhezvételekor értesültünk. Ebből kifolyólag 2022-ben természetkárosításra, valamint védett természeti érték veszélyeztetésére azonban nem került sor.

A 2015. évi jogszabályi változások következtében az Igazgatóság működési területe vonatkozásában illetékességgel rendelkező Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség beolvadással megszűnt, teljes szervezetével integrálásra került a kormányhivatalba, jogutódja a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya lett. 2017. január 1. napjától a területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat a Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatalának Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya látta el. 2018. évben a hatóság számára történő szakmai vélemények, adatszolgáltatások száma nagyobb mértékű (24 %-os) növekedést mutatott. 2019-ben 13,5%-kal csökkent a megkeresések száma. 2020. március 1. napjától a területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat a Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya látta el. 2021. március 31. napjától névváltozás folytán a Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya jár el. 2021-ben 7%-kal, 2022-ben 6,7%-kal nőtt a megkeresések száma.

A másodfokú hatóságként, vagy több Kormányhivatal illetékességi területét is lefedő engedélyezési eljárások keretében eljáró Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya, 2020. március 1. napjától a Pest Megyei Kormányhivatal Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya, több esetben kereste meg Igazgatóságunkat. A 2021-ben bekövetkezett névváltozás folytán 2021. március 31. napjától a Pest Megyei Kormányhivatal Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályától érkeztek a megkeresések, ezek száma 2021-ben minimálisan csökkent (-9%), 2022-ben 30%-os növekedést tapasztaltunk, ez azonban az alacsony ügyszám miatt nem jelentett különösebben nagyobb terhet (+3db).

Legnagyobb számban továbbra is erdészeti, környezetvédelmi, vízjogi, földügyi engedélyezési ügyekben, rendezvények és versenyek engedélyezésével kapcsolatos ügyekben, NATURA 2000 területeket, valamint védett állat- és növényfajok egyedeit érintő ügyekben kereste meg az Igazgatóságot a természetvédelmi hatóságok adatszolgáltatás adása végett.

Az Igazgatóság ügyiratforgalma szempontjából a természetvédelmi hatóságtól érkező megkeresések mellett kiemelendő a vadászati, halászati és földművelésügyi hatóság által küldött megkeresések száma. A 2015. április 1-ei átalakítás következtében az addigi Földművelésügyi Igazgatóság és Erdészeti Igazgatóság megnevezésű szakigazgatási szervek egyesítése révén létrejött a Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztálya, amely 2017. január 1. napjától a Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatalának Agrárügyi Főosztályaként működik. 2018. évben az Agrárügyi Főosztálytól érkező megkeresések, a hatóság számára történő szakmai vélemények, adatszolgáltatások száma kismértékű (14 %-os) csökkenést mutatott. 2019-ben jelentősen csökkent a megkeresések száma (-75%). 2020. március 1. napjától a Kormányhivatal Agrárügyi Főosztálya járt el, mely esetben 2020-ban a megkeresések, valamint a hatóság számára történő szakmai vélemények, adatszolgáltatások száma tovább csökkent, mintegy 35%-kal. 2021-ben 44%-kal csökkent a megkeresések száma, 2022-ben az alacsony ügyszám miatt jelentős százalékos növekedés mutatkozott (+60%), amely a valóságban nem jelentett többlet terhet (+3 db).

Egyéb hatósági megkeresés (Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály) a tárgyévben nem volt.

A B-A-Z Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (vízvédelem/vízügy/tűzvédelem) által küldött megkeresések száma emelkedést mutatott (+ 5 db).

A megkeresések jelentős része az Igazgatóság hivatali kapujára érkezik. Elsősorban az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 25.§-a szerinti megkeresés útján, a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 39.§-ára hivatkozva keresik meg az Igazgatóságot. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 75/A.§-a alapján ügyféli nyilatkozat kérése érdekében is érkezik megkeresés. A hatóságok általában 5-15 napos határidőt tűznek az adatszolgáltatás megadására.

A hatóságok rendszerint megküldik az eljárások megindításáról szóló végzéseket és az azokban hozott határozatokat.

Az Önkormányzatoktól a megkeresések döntő többsége a településrendezési tervekkel, valamint a településképi arculati kézikönyvekkel és a településképi rendeletekkel kapcsolatban érkezik. A szakmai vélemények és adatszolgáltatások száma az előző években jelentősen lecsökkent. 2022-ben ismét 80 esetben adtunk adatszolgáltatást, vagy szakmai véleményt. 2021-ben 4 db, 2022-ben 6 db végleges TKR dokumentum került letöltésre. A kézikönyvek és rendeletek elhelyezése a Lechner Tudásközpont elektronikus felületére folyamatosan megtörténik.

A vadgazdálkodásban 2018-ban új elemként jelentek meg az afrikai sertéspestis (ASP) ártalmatlanításra szolgáló gödör létesítésével kapcsolatban beérkezett megkeresések. A tájegységi fővadászok, valamint a vadászatra jogosult vadásztársaságok 2018-ban 45 esetben egyeztettek az Igazgatósággal létesítendő hullagödrök helyszínével kapcsolatban. 2019-ben tovább folytatódott az afrikai sertéspestissel (ASP) kapcsolatos adatszolgáltatása Igazgatóságunknak, mindösszesen 29 esetben. 2020-ban mindösszesen 1 adatszolgáltatásunk volt az afrikai sertéspestis ártalmatlanításra szolgáló gödör létesítésével kapcsolatban. 2021-

ben és 2022-ben tekintettel arra, hogy az afrikai sertéspestis ártalmatlanítására szolgáló gödröt nem lehet létesíteni, nem érkezett megkeresés az Igazgatóságra ezzel kapcsolatban. A beérkezett 27 db megkeresés döntő többsége a vadgazdálkodással kapcsolatos adatszolgáltatásokat tartalmazta.

9.1.2. Nem saját vagyionkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek

A nem saját vagyionkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületeken a gazdálkodás a vonatkozó jogszabályokban leírtaknak (erdőtörvény, természetvédelmi törvény stb.) megfelelően történik, az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság - mint természetvédelmi kezelésért felelős szerv - szakmai iránymutatásai szerint.

Alapadatok:

NPI működési területén fekvő erdőterületek ²	Terület (ha)	Erdőrészek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	0	0	0
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	7666,83	1398	9
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	160,62	36	4
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	28488,10	6338	15
Országos jelentőségű védett/fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	49187,99	10704	18
Összesen	85503,54	18476	46

Körzeti erdőtervezés:

Tárgyevi, erdőtervezéssel érintett körzetek

2022. évben fejeződött be az Erdőbényei erdőtervezési körzet erdőtervezése. A vonatkozó adatszolgáltatást, kezelési javaslatokat biztosítottuk. Erdőrészlet-szintű egyeztető tárgyalásokra a nyár folyamán került sor, kizárólag az ÉSZAKERDŐ Zrt. erdőterületeit érintően.

² OEA alapján, ahol releváns.

Ezzel párhuzamosan megkezdődött a Szerencsi erdőtervezési körzet erdőtervezése, aminek kapcsán adatszolgáltatással, előzetes iránymutatással, valamint - a saját vagyionkezelésű területek esetében – gazdálkodói javaslattal is élünk. A körzet kapcsán a 2023-ban várható erdőrésztlet-szintű biotikai adatközlések és az ezekhez kapcsolódó előírás-javaslatok pontosítása okán a ZTE Természetmegőrzési Csoportjának és a Természetvédelmi Őrszolgálati Csoportjának tagjai nagyobb mértékű munkaidőt fordítottak a körzet területének felmérésére.

Természetvédelmi kezelői véleményezés, adatszolgáltatás:

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területe kizárólag Borsod-Abaúj-Zemplén megyét érinti, ezért adatszolgáltatási célú megkereséseink zöme a területileg illetékes kormányhivattaltól származik. Ezek témái: erdőterv-módosítások, bejelentések (pl: erdőtelepítési, fakitermelési, kerítésépítési tevékenység, fásításból történő fakitermelések bejelentése stb.).

Ezekhez képest alacsonyabb számmal, jellemzően magánemberek erdőtelepítési terv készíttetése előtt kértek állásfoglalást.

Általános adatszolgáltatás, kezelői nyilatkozat (vélemény) adások száma: 522 db.

Az egy főre jutó ügyiratok száma igen magas, kiemelt tekintettel az erdőtervezésekre történő adatszolgáltatások, erdőrésztlet-szintű egyeztető tárgyalások további feladataira is.

2022-ben a megüresedett ügyintézői pozícióra nem volt okleveles erdőmérnöki jelentkező.

9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára: természetvédelmi szakmai főosztályok, Költségvetési, HEO stb. bontásban

	jelentés/adatszolgáltatás
Agrárminisztérium - Agrárminiszter	7db
Természetvédelemért Felelős Helyettes Államtitkár	54 db
Személyügyi és Igazgatási Főosztály	94 db
Költségvetési/Gazdálkodási Főosztály	91 db
Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	89 db
Természetmegőrzési Főosztály	31 db
Földvagyongazdálkodási és Öntözésfejlesztési Főosztály	12 db
Ellenőrzési Főosztály	10 db
Vadgazdálkodási Főosztály	0 db
Halgazdálkodási Főosztály	2 db
Sajtóiroda (média megkeresés, projektkiadvány)	51 db

Igazgatóságunk a kért jelentéseket, adatszolgáltatásokat a tárgyévben is teljesítette. Az Agrárminisztérium felé teljesített jelentéseink számában is emelkedés figyelhető meg. A Személyügyi és Igazgatási Főosztály részére rendszeresen adatot szolgáltatunk előírás szerint a létszám- és bérgazdálkodásra, juttatásokra, valamint összeférhetlenségre vonatkozóan. A Költségvetési és Gazdálkodási Főosztály felé a jogszabályi előírások szerint eleget tettünk a beszámolási és adatszolgáltatási kötelezettségünknek. Elkészült a szakmai beszámoló, a költségvetési és az intézményi szöveges beszámoló is. A Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály részére megküldtük a vagyonkezelési adatszolgáltatást és a vagyonkezelési tervezést. Jelentést készítettünk az elvégzett kutatási és monitorozás feladatokról. Folyamatos volt a szakmai kapcsolattartás a Természetmegőrzési Főosztállyal is. Elkészült a Látogatóstatisztika, illetve Környezeti nevelési statisztika, valamint az Ökolétesítmények adatbázisának frissítése. A Természetvédelmi Őrszolgálat is eleget tett valamennyi jelentési kötelezettségének.

9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Egyéb levelezés, egyeztetés		
	kaszási ügyekkel kapcsolatos megkeresések, kaszálás bejelentések	88 db
	elővásárlási jog gyakorlására vonatkozó megkeresések	86 db
	barlanglátogatási engedély kérés	107 db
	földhasználatra vonatkozó megbízási szerződés/haszonbérleti szerződés	6 db
	föld felajánlás	1 db
	támogatásokhoz kapcsolódó együttműködés, támogatás iránti megkeresések	17 db
	álláskérés	17 db
	állaspályázat	93 db
	szakmai gyakorlat	5 db

Az Igazgatóság ügyiratforgalmának nagy részét az ügyfelekkel való levelezés adja. Az ügyfelekkel történő levelezés jelentős részét a kaszási bejelentések, az elővásárlási jog gyakorlására vonatkozó megkeresések, a vagyonkezelői hozzájárulások kiadására vonatkozó kérelmek, a területek használatára irányuló megkeresések, a támogatásokhoz kapcsolódó

együttműködés, támogatás iránti megkeresések, valamint a turisztikai célú levelezések képezték. A földvásárlással kapcsolatos levelezések száma a tárgyévben lecsökkent.

A koronavírus járvány enyhülése következtében a bemutató- és szálláshelyeinkkel, oktatóközpontjainkkal kapcsolatos megkeresések, a rendezvényekre, barlanglátogatásra, túrákra vonatkozó levelek száma emelkedést mutatott. A tervezőktől, vállalkozásoktól érkező megkeresések száma is növekedett. Megemlítendő az álláskereső levelek, az állaspályázatokkal kapcsolatos levelek, és a szakmai gyakorlatra vonatkozó megkeresések száma is.

Az ügyfeleink által küldött megkeresések esetében is egyre jobban megfigyelhető, hogy a postai küldemények száma fokozatosan csökken, és egyre inkább előtérbe kerül az e-mail, mint kommunikációs csatorna használata. Az e-Papír szolgáltatás bevezetése, amellett, hogy az elektronikusan és hagyományos papíralapon intézhető ügyek arányának változását okozza, hatással van az e-mailen érkező megkeresések számára is, ugyanis egyre többen élnek az e-Papír szolgáltatás lehetőségével.

9.2. Szabálysértés

Szabálysértési feljelentés **5** esetben történt.

Intézkedéssel történő szembeszegülés 1 esetben történt.

Ennél az esetnél az Aggteleki Nemzeti Park védett természeti területén, élővízből történő illegális vízkivétel elkövetőjével szemben intézkedett a természetvédelmi őr.

Tulajdon elleni szabálysértés elsősorban az illegális gyűjtésekhez, fakivágásokhoz kötődő cselekmény (2), de a fenti esetben az illegális vízkivétel miatt is indult eljárás. (1)

Természetvédelmi szabálysértés miatt 1 alkalommal került bejelentésre sor.

9.3. Természetvédelmi bírság

1. A **természetvédelmi hatóság** felé **35 esetben** történt bejelentés* engedély nélküli, vagy engedélytől eltérő módon történő tevékenység miatt, az alábbiak szerint:

Egyedi határozat megsértése miatt 1, gyepfeltörés miatt 3, engedély nélküli terület helyreállítás miatt 5, bejelentés nélküli, vagy engedély nélküli kaszálás miatt 11, engedély nélküli közlekedés miatt 4, fokozottan védett területen engedély nélküli tartózkodás miatt 4, védett faj költőhelyének elpusztítása miatt 1, Natura2000 földhasználati szabályok megsértése miatt 1, engedély nélküli gyűjtés miatt 5, engedély nélküli fakivágás miatt 3 esetben került rá sor.

(*Egy bejelentéshez több cselekmény, illetve személy is kapcsolódott (Pl. fokozottan védett területen engedély nélküli közlekedés, tartózkodás és gyűjtés).

2022. évben az agrártámogatásokhoz köthető helyszíni ellenőrzés során derült ki elmulasztott kaszálás bejelentés, amely miatt szintén eljárást kezdeményezett az őrszolgálat.

Az őrszolgálat által 2022. évben kezdeményezett eljárások egy része a 2023. évben kerül az illetékes hatóságok felé továbbításra.

Természetvédelmi bírság kiszabására 8 esetben, 1.375.000 összértékben került sor az eljáró hatóság által.

2. **Erdészeti hatóság egy esetben sem lett értesítve.**
3. **Területileg illetékes önkormányzat jegyzője, körjegyzője egy esetben sem lett értesítve.**
4. **Halászati hatóság felé 3 esetben:** Engedély nélküli- illetve szabálytalan horgászat miatt
5. **Vadászati hatóság felé 1 esetben:** Engedély nélküli vadászati létesítmény miatt
6. **Katasztrófavédelmi Igazgatóság felé 2 esetben:** Engedély nélküli víztározó tó létesítés, szabálytalan vízkivétel.
7. **Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal felé 2 esetben:** Szabálytalan faanyag szállítás miatt
8. **Építésügyi hatóság felé nem történt bejelentés**
9. **Talajvédelmi hatóság felé nem történt bejelentés**

Bírság*	Alkalom	Összeg (Ft)
Természetvédelmi bírság	8	1 375 000
Erdővédelmi/erdőgazdálkodási bírság	1	127 800
Halvédelmi bírság	0	0
Örökségvédelmi bírság	0	0
Eljárási bírság	0	0
Szabálysértési bírság	0	50 000
Szabálysértési figyelmeztetés (bírószági határozattal)	1	0
Büntető bírság (bírószági)	1	240 000
Kötelezés (vízvédelmi)	1	0
Végrehajtási bírság	0	0
Összesen	12	1 792 800

* Csak az ANP Igazgatóságához érkezett visszajelzések alapján!

9.4. Büntető ügyek

Büntető feljelentés megtételére 4 esetben került sor az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatára részéről: hulladékgazdálkodás rendjének megsértése, természetkárosítás (golya lelövés – Az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható, így a természetkárosítás büntetvény megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettesrel szemben folytatott eljárást felfüggesztette a rendőrség. Az Igazgatóságnak nincs tudomása arról, hogy az ügyészség kártérítésre kötelezést kezdeményezett volna.), falopás, illetve egy esetben az ANPI kezelésében lévő ingatlant érintő betöréses lopás miatt.

9.5. Polgári perek

A 2022. évben kezdődő, folyamatban lévő és befejezett ügyek:

- A 2022. évben a lejárt tartozásokból eredő követelésekkel összefüggésben tovább folytak peres eljárásaink.
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, mint természetvédelmi hatóság által hozott természetvédelmi bírságot kiszabó közigazgatási határozattal szemben kezdeményezett közigazgatási per – a természetvédelmi hatóság az általa kiadott természetvédelmi engedély előírásaitól eltérően végzett tevékenység miatt természetvédelmi bírságot szabott ki, mely határozattal szemben a felperes keresetet terjesztett elő. A perben az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, mint alperesi érdekelt is perbelépett. A bíróság azt állapította meg, hogy alperes a kaszállással összefüggésben jogszabálysértően szabott ki felperessel szemben bírságot, míg a siklóernyővel történő elstartolással összefüggésben a bírság kiszabásának jogalapja fennállt. A bíróság alperes határozatát teljes egészében megsemmisítette és alperest új eljárásra kötelezte. A megismételt eljárásban a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal által hozott, természetvédelmi bírságot kiszabó közigazgatási határozattal szemben a felperes ismét keresetet nyújtott be. Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, mint alperesi érdekelt is perbelépett ismét. A bíróság a felperes keresetét elutasította. A jogerős ítélettel szemben a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyet a Kúria visszautasított.
- Vadkár: vadkár megtérítése iránt per indult az Igazgatóság ellen. Az Aggtelek külterületén található ingatlanok használója vadkár megtérítése iránti igényt terjesztett elő a jegyzőnél, azonban az eljárás során kirendelt szakértők által megállapított kártérítés pénzbeli ellenértékét nem fogadta el, és a bírósághoz fordult kára megtérítése érdekében. Az Igazgatóság indítványozta, hogy az érintett területek vonatkozásában bérvadászati szerződéssel rendelkező bérvadászt perbe hívják. A

perben a peres felek nyilatkozatainak bekérését követően sor került szakértő kirendelésére. A per jelenleg folyamatban van.

- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, mint ingatlanügyi hatóság által termőföld végleges más célú hasznosításának engedélyezésével kapcsolatos hatósági eljárás tárgyában hozott közigazgatási határozattal szemben kezdeményezett közigazgatási per – az ingatlanügyi hatóság a termőföld végleges más célú hasznosításának engedélyezését elutasította, mely határozattal szemben a felperes keresetet terjesztett elő. A keresetben rögzítésre került, hogy az alperes, mint ingatlanügyi hatóság, a felperes álláspontja szerint jogszabálysértő eljárásban, jogszabálysértő határozattal – a természetvédelmi hatóság alperesi határozatba beépülő megalapozatlan szakmai véleménye alapján – utasította el felperes kérelmét. Az Igazgatóság, mint alperesi érdekelt perbe lépett és ellenkérelmet terjesztett elő a keresettel szemben. A felperes szakértői bizonyítás iránt indítványt terjesztett elő, amely alapján szakértő került kirendelésre. A per jelenleg is folyamatban van.
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, mint környezetvédelmi hatóság által környezet- és természetvédelmi ügyben hozott közigazgatási határozattal szemben kezdeményezett közigazgatási per – a környezetvédelmi hatóság a víztározó megvalósításának engedélyezésére vonatkozó kérelmet visszautasította, mely határozattal szemben a felperes keresetet terjesztett elő. Felperes keresetében az országos vízvédelmi hatóság szakhatósági állásfoglalásának figyelmen kívül hagyására hivatkozott. A bíróság az Igazgatóságot, mint alperesi érdekeltet hivatalból perbe állította. Az Igazgatóság ellenkérelmet terjesztett elő a keresettel szemben. A bíróság igazságügyi szakértőt rendelt ki. A per jelenleg is folyamatban van.
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, mint környezetvédelmi hatóság által környezetvédelmi tárgyú ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránti per – a környezetvédelmi hatóság a mederáthelyezés megvalósításának engedélyezésére vonatkozó kérelmet visszautasította, mely határozattal szemben a felperes keresetet terjesztett elő. A bíróság az Igazgatóságot, mint II. rendű alperesi érdekeltet hivatalból perbe állította. Az Igazgatóság ellenkérelmet terjesztett elő a keresettel szemben. A bíróság az eljárást megszüntette, figyelemmel arra, hogy a felperes keresetétől elállt.

9.6. Egyéb jogi ügyek

Szabályzatok, igazgatói utasítások

2022-ben összesen 34 igazgatói utasítás és szabályzat, valamint azok módosítása került kiadásra. Kiemelendők az Igazgatóság gazdálkodására vonatkozó és beszerzési előírásokat tartalmazó szabályzatok, a vagyongazdálkodással és vagyonkezeléssel kapcsolatos szabályzatok, valamint az Igazgatóság által nyújtott ökoturisztikai és környezeti-nevelési programokra, valamint az egyéb szolgáltatásokra vonatkozó utasítások. Megtörtént az Igazgatóság Közszolgálati Szabályzatának, valamint Munkavédelmi Szabályzatának a módosítása.

Kiemelt figyelmet fordítottunk a hatályban lévő utasítások, valamint szabályzatok folyamatos felülvizsgálatára, a jogszabályi előírások módosulása miatt szükséges módosítások elvégzésére.

Szerződés- és egyéb iratminták

A tárgyévben tovább folytattuk a hatékonyság növelése érdekében a szerződés- és egyéb iratminták kidolgozását, melynek eredményeként szerződéseink egységes és áttekinthető formában készülnek. Több iratminta is kidolgozásra, valamint aktualizálásra került.

Munkaügyi intézkedések

A megfelelő működés és feladatellátás érdekében folyamatosan figyelemmel kísértük a jogszabályok változását, és a követelmények szerint jártunk el.

A tárgyévben a COVID kevesebb, munkaügyet érintő, jogi feladatot eredményezett:

Az Igazgatóság a koronavírus-járvánnyal összefüggésben megjelent jogszabályi előírásoknak, valamint javaslatoknak megfelelően változtatta az előírásokat, illetve vezette be az új intézkedéseket. A foglalkoztatottak védelme érdekében folyamatos volt a dolgozók megfelelő tájékoztatása.

Egyéb, munkaügyet érintő feladatok:

A munkáltató kezdeményezése alapján sor került a tárgyévben a foglalkoztatottak teljesítményének értékelésére.

2022-ben – a vonatkozó előírásoknak megfelelően – a vagyonyilatkozat-tételre köteles kormánytisztviselők eleget tettek nyilatkozattételi kötelezettségüknek.

10. Természetvédelmi Őrszolgálat

10.1. Alapadatok

10.1.1. Személyi feltételek

A Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma 2022-ben az alábbiak szerint alakult:

ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat	10 fő
Aggteleki Tájéegység	5 fő
Zempléni Tájéegység	5 fő

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat végzettség szerint:

Felsőfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Középfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Összesen (fő)
10	0	10

A Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma 2 fővel csökkent 2022-ben. A személyi állomány minden tagja felsőfokú végzettséggel rendelkezik, lefedve a tevékenységhez szükséges összes lényeges szakterületet, így ebből a szempontból megfelelő a rendelkezésre álló szakismeret.

A Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma 2 újonnan felvett kollégával bővült, de csak időlegesen, mert az év során mindketten kikerültek. Az Őrszolgálat tagjait 2022-ben is érintette a Covid-19 vírusfertőzés, ami a terepi feladatok elvégzésében okozott kisebb nehézségeket.

A két üres, megüresedett természetvédelmi őr álláshely betöltésére az ANPI 2022. IV. negyedévében álláspályázatot írt ki, melyek betöltése 2023. januárjában realizálódott.

Aggteleki Tájegység (5 fő)

Egy fő (természetvédelmi Őrszolgálat-vezető) természetvédelmi Őrszolgálat-vezetői, illetve 1 fő (természetvédelmi Őrszolgálat-vezető helyettes) továbbra is vadászati feladatokat lát el, így ő csak erősen korlátozott keretek között vesz részt az Őrszolgálat terepi tevékenységében.

Az őri létszám az év közben egy fővel csökkent. (ld. fent).

Zempléni Tájegység (5 fő)

A Zempléni Tájegység természetvédelmi tájegység vezetője közreműködik a hatósági eljárások, illetve egyéb feladatok ügyintézésében.

A szervezeti egységhez kapcsolódó területi fizikai jellegű kezelési feladatokat az Őrszolgálat tagjai, valamint más szervezeti egységek dolgozói végezték el.

Az őri létszám az év közben egy fővel csökkent. (ld. fent).

Értékelés:

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatának létszáma a 2022. december 31-i állapot szerint alacsonyabb a szükségesnél. Az Igazgatóság működési területe bővelkedik védett természeti területekben, értékekben. Az 1 főre eső védett- és Natura 2000 hatálya alá eső területek aránya a legmagasabbak közé tartozik az országban.

A személyi állomány pótlása általánosan egyre nehezebbé vált az utóbbi időben. Már 2021-ben is érezhető volt a tendencia, de 2022. évben nyilvánvalóvá is vált, hogy az ágazat általános bérszínvona nem kedvez a hiányzó álláshelyek feltöltésének. Ebben az évben, hosszú idő után először született döntés arról, hogy középfokú végzettségűek részére is lehetőség nyílik természetvédelmi őrként elhelyezkedni az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságánál. Ami bár megfelel a jogszabályi előírásoknak, de ismerve a szerteágazó feladatrendszert, valamint a feladatellátáshoz szükséges alapismereteket, lassabb betanulási időt jelent a kezdő természetvédelmi őrök számára.

2022. végén és 2023. elején az álláshelyek pályáztatása, valamint a létszám pótlása megtörtént.

10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat rendelkezik a jogszabályban előírt egyenruházattal. A taktikai felszerelés jelentős mértékben elhasználódott, ezért azok pótlása, cseréje aktuális.

Az Őrszolgálat jármű ellátottsága a KEHOP projekt segítségével jelentősen javult. A tervezetten, 2021-ben beszerzett 6 db új, és a rendszerben megtartott járművek összességében megoldották a korábbi jármű problémákat. A korábban jellemző páros szolgálat is átalakult az év során, így az őrök napi rutinszerűen önállóan dolgoznak. Leszámítva azokat a feladatokat, amikor ettől valamiért el kell térni. A járműállomány lehetővé teszi, hogy amennyiben szükséges, akkor egy intézkedésbe kerülő kollégának is gyorsan tudjanak segítséget nyújtani. Az új járművek rendszerbe állításakor az őrszolgálati járművek korábban megállapított kilométer kerete 20% csökkentéssel került leosztásra a többi autóra. A 2022. évi záró létszámnál minden természetvédelmi őr rendelkezik saját használatú szolgálati járművel. 2022. évben egyéb KEHOP forrásból 2 db 125 ccm motorkerékpárral bővült az őrszolgálat rendelkezésére álló járműpark.

A meglévő vízi járművek még megfelelnek a használati követelményeknek, az ANPI működési területén található felszíni élővizek ellenőrzésének technikai feltételei rendelkezésre állnak.

Ugyanakkor a vízijármű állomány elhasználódása már jelentkezik. A rendszeresen használt 4 személyes üvegszálas hajótesten jelentkeztek a rendeltetésszerű használat mellett is a kisebb hibák. Felújításra került a 2014-ben beszerzett gumicsónak, amit idővel cserélni kell, mert a test PVC anyagának az élettartama véges. Felújításra szorul egy 5 LE-s motor, 2 db kenu is. A KEHOP PLUSZ nyújt lehetőséget a vízijármű park korszerűsítésére, illetve bővítésére. A gumicsónak átkerült az Aggteleki Tájegységbe.

6 fő rendelkezik hajóvezetői képesítéssel, így a vízi szolgálatellátás feltételei minden szempontból adottak. 5 fő rendelkezik úszómunkagép kezelői képesítéssel, ami a Bodrogsziget természetvédelmi területkezelése során alkalmazott gépi beavatkozáshoz szükséges.

A vízi járművek, illetve az ezekhez szükséges egyéb eszközök tárolása a tokaji MAHART kikötőben megoldott.

Összességében elmondható, hogy az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság fennállása óta a legjobb állapotot sikerült elérni az eszközpark terén, mind darabszám, mind különböző feladatokhoz legmegfelelőbb járművek tekintetében.

A Természetvédelmi Őrszolgálat irodai elhelyezése az Aggteleki Tájegységben és a Zempléni Tájegységben is megoldott.

A Zempléni Tájegységben nincs kormányzati hálózati elérhetőség, illetve VPN nem áll az

őrszolgálat rendelkezésére, ezért a TIR nem elérhető.

Jármű ellátottság:

Típus	Aggteleki Tájéegység	Zempléni Tájéegység
Land Rover Defender 90	1	1
Suzuki Jimny	1	1
Ford Ranger	3	3
Land Rover 130	-	1
HONDA 125 enduro mkp	1	-
Aprilia 125 enduro mkp	2	-
motorcsónak + motor	1	4
Kenu	-	2

Informatika:

A 2020-ban a KEHOP fejlesztésekből beszerzett informatikai eszközökkel megoldódott az Őrszolgálat teljes körű ellátása.

Összességében elmondható hogy a terepi informatikai háttér hardver tekintetében megfelelő. További fejlesztési irány lehet a terepi térinformatikai eszközök esetében a nagyobb pontosságú térképező készülékek arányának növelése. A feladat ellátáshoz szükséges egységes szoftverrendszer kialakítása megtörtént. Egységesen napi használatban van az OpenBioMaps, a TopoXpress.

Az irodai PC-k tekintetében jelentős elmaradás van, itt minden gép elavult. Ezt némileg ellensúlyozzák a rendelkezésre álló laptopok, de ki nem váltják teljesen (Pl. irodai térinformatikai alkalmazások használata, fotó- és videó anyagok kezelése, stb).

A digitális adatrögzítő általános rendszerbeállításával megnőtt a tárolandó anyagok mennyisége is. Ezért szükségessé vált a tárolókapacitás bővítése.

Az Őrszolgálat rendelkezik a hatósági- és egyéb feladatok ellátásához szükséges, megfelelő minőségű fényképezőgépekkel, hiszen a KEHOP forrásból ezen eszközök fejlesztése 2019-ben maradéktalanul megtörtént. A távcső ellátottság a KEHOP forrásból megoldódott.

Összességében ez a felszerelés biztosítja a feladatellátás eszköz-szükségletét.

Az Őrszolgálat terepi kommunikációs készülékekkel történő ellátása KEHOP forrásból megvalósult 2020. évben, így teljes lett az őrszolgálat kommunikációs felszereltsége.

A terepi kommunikációs eszközök egy része nagy pontosságú terepi térinformatikai eszköz is egyben.

Az Őrszolgálat kommunikációs lehetőségei alapvetően jók, de a Zempléni Tájegység fejlesztésre szorul a csoport kommunikációs eszközök terén.

Az Aggteleki Tájegység minden természetvédelmi őrre rendelkezik kézi EDR rádióval. (Ebből jelenleg 2 db meghibásodott.). 2 db gépjárműben van állandó telepítésű GATEWAY készülék. A Zempléni Tájegységben 1 db kézi rádió áll rendelkezésre, 2 db gépjárműben van állandó telepítésű GATEWAY készülék. Szükséges lenne a Zempléni Tájegység őrinek kézi EDR készülékkel való ellátása. Az EDR készülékek működéséhez szükségessé vált egyes amortizálódott részek pótlása (antennák, kézibeszélők).

A KEHOP forrás terhére történő finanszírozásból beszerzésre került 1 db nagyteljesítményű, távolságmérővel ellátott, illetve egy kisebb teljesítményű hőkamera.

Az Őrszolgálat rendelkezik 2 db drónnal, 1 fő szerzett képesítést a drónhasználatra.

További fejlesztési igény lenne a későbbiekben a tájegységekben a drónpilóta engedélyek megszerzése, és a drónok számának növelése, amennyiben arra lehetőség nyílik.

2022-ben a MAHART Zrt.-vel történt megállapodás alapján létrejött egy együttműködésen alapuló kikötő-használati lehetőség, amely biztosította az ANPI vízi járműveinek vízen történő tárolását, illetve biztosít egy szolgálati férőhelyet, valamint egy raktárhelyiséget a szezonban tárolandó eszközöknek (evezők, mentőmellények, kötelező felszerelések).

Értékelés:

Technikai ellátottság tekintetében szinte minden szegmensben jelentős előrelépések történtek az utóbbi két évben. Eddig soha nem látott szintű technikai felszerelés áll rendelkezésre az Őrszolgálat számára.

Az irodai PC-k, valamint az irodai hálózatok tekintetében van jelentős lemaradás. Ez utóbbi jelentősen le is lassítja a munkát.

A jövőben cél a szolgálati járműpark fenntartása, illetve az, hogy minden őr rendelkezzen saját járművel.

A speciális járművek terén – amennyiben ismételtlen hozzáférhetővé válik közúti forgalomra alkalmas – kételtű jármű a Bordogzug, illetve az ártéri területeken történő munkavégzéshez.

A vízi munkavégzéshez a közeljövőben aktuálissá válik a hajópark korszerűsítése.

10.1.3. Polgári természetőrök

A polgári természetőri szolgálat újrászervezése 2020-ban 7 fővel megtörtént. A tanfolyam és a vizsga szervezése 2021-ben a vírushelyzet miatt továbbra sem valósult meg. 2022. év végére elkészült a Polgári Természetőr vizsgaanyag, az időközben az Agrárminisztérium által kiadott Természetvédelmi Őrszolgálati vizsgaanyag alapján. Vizsgáztatásra és szerződések megkötésére nem került sor 2022-ben. A jelentkezők ettől függetlenül segítik az Őrszolgálat munkáját elsősorban terepi információkkal.

10.2. Feladatellátás

10.2.1. Hatósági feladatellátás

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatának hatósági feladatellátása sokrétű. A természetvédelmi szabályok betartásának ellenőrzése mellett, minden olyan jogsértés esetén fellépnek, ami a hatáskörüket érinti, illetve hatáskör hiány esetén a hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságot értesítik.

Az Őrszolgálat által kezdeményezett hatósági eljárások zöme az erdővédelmi-, halászati-, környezetvédelmi ágazati jogsértések észlelése esetén történik a természetvédelemi szabályokat sértő cselekmények mellett.

A 2022 nyarán fellépett extrém aszályos időszak új elemként jelentkezett az ökológiai vízkészletet érintő, vagy teljesen illegális vízkivétel.

A természetvédelmi vonatkozású esetek között a leggyakoribb a Natura 2000 területekre vonatkozó-, vagy egyéb terület használathoz köthető szabályok megsértése miatt tett hatósági intézkedés.

A korábban kialakított, az ellenőrzési tevékenységet támogató, hatósági határozatok elektronikus nyilvántartó rendszere helyett, a Titkárság által elektronikusan megküldött határozatok kerülnek továbbításra az Őrszolgálat tagjaihoz, ami segíti a tevékenységet.

A fahasználatok ellenőrzése a védett természeti területeken és Natura 2000 területeken továbbra is jelentős feladat, amelyet az Őrszolgálat rendszeresen és dokumentáltan végez.

2022-ben a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai munkaidőkeretben látták el feladatukat. A korábban működő készenléti rendszer megszüntetésre került. Ezt a természetvédelmi Őrszolgálat-vezető és a természetvédelmi Őrszolgálati csoportvezető végzi, illetve távollétükben aki helyettesíteni tudja őket.

A Természetvédelmi Őrszolgálat bejelentései alapján, az ANP Igazgatóságra beérkezett ügyiratok szerint, 12 (2021. évben 15, 2020. évben 33) esetben összesen **1. 742.800Ft** (2021. évben 1.660.000 Ft, 2020. évben 2.490.000 Ft) értékben szabtak ki bírságot, illetve **1** esetben **figyelmeztetést**.

A Természetvédelmi Őrszolgálat által intézett ügyiratok száma: **1476 db.** (2021. évben 1371 db, 2020. évben 1136 db, 2019 évben 1210 db).

A Természetvédelmi Őrszolgálat közreműködésével intézett ügyiratok száma: **5 db.** (2021. évben 702 db, 2020. évben 1226 db, 2019. évben 1024 db)

Összesen: **1481 db** (2021. évben 2073 db, 2020. évben 2362 db, 2019 évben 2434 db)

A hatósági feladatok ellátása elsősorban a terepi tevékenység során észlelt jogellenes cselekményekkel kapcsolatos intézkedésekhez, megelőző akciókhoz, hatósági felkérésekhez, illetve állampolgári bejelentésekhez kapcsolódnak. Ehhez még hozzáadódik az ügyek kapcsán keletkezett adminisztráció.

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatához közvetlenül **359** lakossági bejelentés érkezett, ami 28 %-al alacsonyabb a megelőző évnél. (2021. évben 465 db, 2020. évben 367 db.)

Ennek közel fele **149 db** (2021. évben **214 db**; 2020. évben 177 db) hivatali időn kívül érkezik, vagy hivatali időn túl keletkeztetett feladatot, mintegy $\frac{2}{3}$ -uk **238 db**. (2021. évben 286 db, 2020. évben 223 db.) mentő tevékenység miatt érkezett. A mentő tevékenység **38 %**-a fokozottan védett fajok egyedére/egyedeire irányult: 92 eset (2021. évben **91**, 2020. évben 84 eset).

Hatósági ellenőrzési esetszámok	
természetvédelmi hatósági határozatok	
erdészeti tevékenység	98 (2021. évben 111)
régészeti lelőhelyek	425 (2021. évben 942)
barlanglátogatások	5 (2021. évben 4)
halászati és horgászati tevékenység	39 (2021. évben 17)

10.2.2. Együttműködés más hatóságokkal

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat a együttműködik minden olyan hatósággal, amely jogkörének, hatáskörének természetvédelmi őrszolgálatához köthető feladata van, vagy tevékenysége védett- illetve Natura 2000 területet érint. (Kormányhivatal különböző ágazatai, szervezeti egységei)

Írásos megállapodás van érvényben a Rendőrséggel, Katasztrófavédelemmel, Polgárőrséggel, Magyar Államkincstárral.

Az együttműködés leggyakoribb formái: MÁK szakértői közreműködés, tervezett közös szolgálat- vagy akció, helyszíni szemle, illetve eseti kölcsönös segítségnyújtás.

A 2022. évben **50** közös szolgálatellátásra* (2021. évben 56, 2020. évben 61, 2019-ben 77 eset), valamint **18** akcióra került sor. (2021. évben **27**, 2020. évben 61, 2019. évben 22 alkalom).

2022. évben is az ORFK Készenléti Rendőrséggel, illetve a B.-A.-Z. Megyei Rendőr-főkapitánysággal 1 alkalommal sikerült légirendészeti ellenőrzés során a működési terület jelentős részét lerepülni, és ezzel a védett és Natura 2000 területek általános állapotát felmérni, dokumentálni.

*MÁK ellenőrzéseken kívül

Az agrártámogatási szakértői ellenőrzésre (Államkincstár) a 2022-es gazdálkodási évre

vonatkozóan 60 esetben került sor (2021. évben 43, 2020. évben 87). A 2021-es évhez hasonlóan is jelentős erőforrásokat kötött le. A szakértői közreműködések számából számított bevétel összege 4.450.000 Ft (2021-ben 2.150.000 Ft). Az ellenőrzések előkészítése és lebonyolítása, illetve a jelentések megküldése a szerződésnek megfelelően történt.

10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

Az Őrszolgálat az ANPI alaptevékenységéhez kapcsolódóan a természetvédelmi kezelés számos egyéb tevékenységében működik közre.

Vagyonkezelési tevékenységi körben egyik kiemelt feladatként végzi a haszonbérbe adott területek tervezett ellenőrzését. Ennek során a 2022. évben a tervezett ellenőrzéseken kívül 6 eseti ellenőrzést végzett. Az eseti ellenőrzés nem az éves ellenőrzési terv szerinti ellenőrzési forma, hanem a napi munka során szűrőpróbaszerűen, nem az egész birtoktestre kiterjedő-, adatlappal dokumentált ellenőrzési mód. Az elsődleges célja a nem megfelelő használati módok kiszűrése, a tervezett ellenőrzések alanyainak kiválasztásához.

Az Őrszolgálat tagjai végzik a haszonbérbe adott területek korábban még a Minisztérium által meghatározott ellenőrzési feladatait, birtokba adását, illetve visszavételét, továbbá a bérlőkkel történő napi kapcsolattartást. A haszonbérlők ellenőrzési feladatai a tervek szerint megtörténtek: **5** cél-, **7** átfogó utóellenőrzés során.

A haszonbérbe adott területek ellenőrzése mellett továbbra is feladat a saját kezelésben lévő területek állapotának ellenőrzése is, mely feladat az Igazgatóság kezelésében lévő külterületi ingatlanokat érintő, dokumentált tevékenység.

A 2022. évi ellenőrzések eredményeinek kiértékelése jelenleg még folyamatban van.

Az Őrszolgálat végzi a saját vagyonkezelésű területek, ingatlanok, épületek, vagyontárgyak vagyonvédelmi ellenőrzését, valamint riasztás esetén történő ellenőrzését munkaidőn kívül.

A 2022. év során a Természetvédelmi Őrszolgálat **20.479** biotikai adatot gyűjtött (2021. évben 31.741, 2020. évben 36.900, 2019. évben 39.576) az ANPI működési területén, illetve közreműködött egyes fajfelmérési programokban is.

Egyes élőhelykezelési feladatokban is történt közreműködés a korábbi évek gyakorlatának megfelelően. Ezek elsősorban a munkagéppel nem kezelhető, vagy speciális képzést igénylő feladatok. Több alkalommal vettek részt örök a Zempléni Tájvédelmi Körzet távoli, hegyi rétjeinek kézi erővel történő élőhelykezeléseiben, valamint megfelelő képzéssel rendelkező tagjai közreműködtek a bodrogyuzi bemutatóhely útvonalainak úszó munkagéppel történő karbantartásában.

Az Őrszolgálat tagjai szakszemélyzetként a vadgazdálkodási tevékenységben is részt vesznek.

A 2022. évben speciális feladatként jelentkezett a Sajó-folyó szlovákiai eredetű szennyezésének a hazai szakaszra gyakorolt hatása. Ennek keretén belül a BNPI-vel

egyeztetett módon heti rendszerességű ellenőrzés történt a folyó állapotának monitorozása céljából. Ezen belül halfaunisztikai felmérésben is közreműködött az őrszolgálat.

Az oktatási tevékenység keretében közreműködött csoportok vezetésében, illetve Őrszolgálati Nyílt Nap, Állatok Világnapja keretében tartottak előadásokat elsősorban általános iskolások számára. Részt vett továbbá az Ifjú Kócsagőr Program lebonyolításában.

Szakmai rendezvényen (önköltségen) 1 fő vett részt az European Ranger Federation konferenciáján (Tiranába, Albánia).

Több társadalmi rendezvényen is közreműködött az őrszolgálat.

A Pálos települések X. Országos találkozásán előadást tartott az ANPI vagyonkezelésében lévő Martonyi Háromhegyi Pálos templom és kolostorrom rekonstrukciójáról. Közreműködött még a Vitézlő Teljesítménytúra, valamint a Szalonmai "Malacfutás" nevű rendezvényen.

Részt vett a "TeSzedd" hulladékgyűjtő programban, mindkét tájegységben.

A ENP projekt keretében 2 fő végzett feladatokat a nagyragadozó védelmi programban. Az őrszolgálat tagja több kutatási, monitoringozási feladatban vesznek részt (ragadozó madár védelem, kisméltóskutatás, odútelep ellenőrzés, tornai vértő, osztrák sárkányfű monitoring.)

11. Költségvetés és vagyon

11.1. Kiadások

Megnevezés	Eredeti előirányzat (Ft)	Módosított előirányzat (Ft)	Teljesítés (Ft)
Személyi juttatások	745 522 000	745 816 980	741 727 224
Munkaadókat terhelő járulékok	115 856 000	116 007 000	116 005 000
Dologi kiadások	362 974 000	794 966 404	621 180 942
Egyéb működési célú kiadások	0	12 615 295	12 615 295
Működési célú kiadások összesen	1 224 352 000	1 669 405 679	1 491 528 461
Beruházások	6 487 000	136 313 267	118 740 957
Egyéb felhalmozási célú kiadások	0	74 344 690	74 344 690
Felhalmozási célú kiadások összesen	6 487 000	210 657 957	193 085 647

<i>Államháztartáson belüli megelőlegezés visszafizetése</i>	0	37 483 227	37 483 227
Kiadások összesen	1 230 839 000	1 917 546 863	1 722 097 335

Az éves előirányzat módosítások alakulása (Ft):

Kormányzati hatáskörben	
<i>Bevételi előirányzat</i>	-11 426 189
- Költségvetési támogatás	-11 426 189
<i>Kiadási előirányzat</i>	-11 426 189
- Törvény szerinti illetmények	275 000
- Munkaadókat terhelő járulékok	-16 994 508
- Dologi kiadás	5 293 319
Irányító szervei hatáskörben	
<i>Bevételi előirányzat</i>	99 932 523
- Költségvetési támogatás	99 932 523
<i>Kiadási előirányzat</i>	99 932 523
- Dologi kiadás	99 932 523
- Beruházások	0
Intézményi hatáskörben	
<i>Bevételi előirányzat</i>	598 201 529
- Működési célú támogatások	0
- Felhalmozási célú támogatások	127 250 957
- Működési bevételek	78 091 133
- Egyéb tárgyi eszköz értékesítése	78 740
- Előirányzat maradvány igénybevétele	392 780 699
<i>Kiadási előirányzat</i>	598 201 529
- Személyi juttatások	19 980
- Munkaadókat terhelő járulék	151 000
- Dologi kiadások	346 336 380
- Egyéb működési kiadások	12 615 295
- Egyéb felhalmozási célú támogatás	74 344 690
- Beruházások	127 250 957
- Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	37 483 227
MINDÖSSZESEN	686 707 863

Az előirányzat túlteljesítésünk nagyrészt kötött felhasználásra, egyszeri jelleggel megvalósított feladatok, projektek következtében állt elő.

A személyi juttatások előirányzatának alakulása

Személyi juttatásainknál és a munkaadókat terhelő járulékainknál a módosított előirányzat meghaladta az eredetét 0,4, illetve 0,13%-kal.

A dologi kiadások

A dologi kiadásaink módosított előirányzata az eredeti előirányzatot 119 %-kal haladta meg. 2022-ben jelentős növekedés mutatkozott a szakmai tevékenységet segítő és az egyéb szolgáltatások esetében, ennek oka elsősorban a pályázati pénzekből megvalósult természetvédelmi kutatások lebonyolításának költségei. A többlet költségek növelték az előzetesen felszámított általános forgalmi adó összegét is. Szintén jelentős a készletek beszerzésének összege részben a karbantartási anyagok, tisztítószeres, emellett még a tovább értékesítési célból vásárolt készletek szerepelnek. Szintén jelentős költségeket jelentettek a természetvédelmi célokat szem előtt tartó bevételek megteremtése érdekében felmerült kiadásaink (erdőgazdálkodás, vadászat, turisztika). A Szalamandra Házban 2022. március 7-től 2022. június 15-ig ukrain menekültek kerültek elszállásolásra, a szálláshelyen a vendégek fogadása ezen időszak alatt teljesen szünetelt, a bevétel kiesés mellett ezen időszak alatt a szálláshely teljes kihasználtsággal való üzemeltetéséhez kapcsolódó költség az Igazgatóság költségvetését terhelte. A 2022. évben jelentős összeggel szerepelnek (drasztikus áremelkedés) a működéshez szorosan kapcsolódó üzemeltetési és rezsi költségek, amely bruttó értékeit az alábbi táblázat szemlélteti:

Megnevezés	Összeg (Ft)
Hajtó-és kenőanyag beszerzése	53 319 221
Nem adatátvételi célú távközlési díjak	3 092 004
Gázenergia-szolgáltatás díja	18 845 483
Villamosenergia-szolgáltatás díja	47 095 470
Víz és csatornadíjak	6 149 312

A dologi kiadásaink teljesítése azonban csak a módosított előirányzat 78%-át érte el, mivel elsősorban a dologi kiadások csökkentésével tudunk megtakarítást elérni.

A felhalmozási kiadások

2022-ben intézményi beruházásunk teljesítése 118 740 957 Ft volt, ebből az ÁFA összege 5 808 393 Ft, a nettó beruházásaink összetételét az alábbi táblázat tartalmazza (Ft):

Forrás megnevezése	Immateriális javak	Ingatlanok	Informatikai eszközök	Egyéb tárgyi eszközök	Összesen
KEHOP pályázatok	0	91 420 000	0	9 099 556	100 519 556
Természetvédelmi kártalanítás	0	0	0	0	0
HUSKROUA pályázat	0	0	0	417 113	417 113
Egyéb forrás	0	0	2 696 116	9 299 779	11 995 895
Összesen	0	91 420 000	2 696 116	18 816 448	112 932 564

A beruházási kiadások túlteljesítése nagyrészt pályázatok terhére történt, kisebb részt a Világörökségi gondnoksági feladatok elvégzése kapcsán merültek fel.

11.2. Bevételek

Megnevezés	Eredeti előirányzat (Ft)	Teljesítés (Ft)
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	90 000 000	168 171 873
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	81 111 766
Működési bevételek	446 800 000	552 552 635
Felhalmozási bevételek	0	78 740
Költségvetési bevételek	536 800 000	801 915 014
Költségvetési támogatás	694 039 000	688 866 011
Előirányzat maradvány igénybevétele	0	392 780 699
Államháztartáson belüli megelőlegezések	0	0
Finanszírozási bevételek	694 039 000	1 081 646 710
Bevételek összesen	1 230 839 000	1 883 561 724

Az Igazgatóság 2022. évi bevételeinek alakulását az alábbi táblázat szemlélteti:

Sor-szám	Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Index % (teljesítés/módosított előirányzat)
1.	Működési bevételek	446 800 000	540 398 583	552 552 635	102
2.	Felhalmozási bevételek	0	78 740	78 740	100
3.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (projekttámogatások, agrártámogatások)	90 000 000	168 171 873	168 171 873	100
4.	Működési célú pénzeszköz átvétel (Európai Unió)	0	0	0	0
5.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (projekttámogatás)	0	127 250 957	81 111 766	64
6.	Felhalmozási célú pénzeszköz átvétel (Európai Unió, munkáltatói kölcsön visszatérülés)	0	0	0	0
7.	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele	0	392 780 699	392 780 699	100
8.	Központi, irányítószervi támogatás	694 039 000	688 866 011	688 866 011	100
9.	Államháztartáson belüli megelőlegezések	0	0	0	0
	BEVÉTELEK ÖSSZESEN	1 230 839 000	1 917 546 863	1 883 561 724	98

Az Igazgatóság a 2022. évben saját, illetve nemzeti parki védjegyes terméket nem forgalmazott, ezáltal ilyen termékek értékesítéséből bevétele nem keletkezett.

Bevételek alakulása

Az intézményi működési bevételek és felhalmozási bevételek

Az Igazgatóság az eredeti 536 800 000 Ft költségvetési bevételek előirányzatát 801 915 014 Ft-ra teljesítette. Az eredeti előirányzat és a teljesítés adatai között az alábbi eltérések adódtak (Ft):

Működési célú támogatások

78 171 873

Felhalmozási célú támogatások	81 111 766
Működési bevételek	105 752 635
Felhalmozási bevételek	78 740

Működési bevétel

A saját működési bevételi tervünket tárgyévben 102%-ra sikerült teljesíteni. A 2021 évben a „húzóágazatnak” számító idegenforgalom bevételein belül a barlanglátogatásból származó bevétel az eredeti előirányzathoz képest csökkent nagyobb részt a Covid következtében. 2022-ben már egész évben nyitva voltak a létesítmények, így sikerült elérni az eredeti előirányzat mértékét. A faanyag értékesítést befolyásolja a kedvezőtlen időjárás, illetve a megbízható fakitermelők hiánya. A további bevételeinket befolyásolta a nagymértékű áremelkedések, így az ajándékcikk árusításból és a szálláshely szolgáltatásból származó bevételekre is hatással volt.

A bevételek összetételét az alábbiak szemléltetik:

Megnevezés	Ft
Ajándékcikk értékesítés	7 217 267
Erdőgazdálkodás	118 199 177
Vadászat, vadászati bérlet	21 427 140
Barlang bevétel	200 021 082
Állattani értékek bemutatása	2 804 608
Szálláshelyek bevételei	7 837 070
Zemplén vízi-túra	3 341 036
Épület bérbeadás	8 092 145
Egyéb bérleti díj	4 609 942
Haszonbérleti díjak	11 800 402
Egyéb bevétel	60 954 195
ÁFA bevétel	106 248 571
Összesen	552 552 635

Működési célú támogatások többlete

Ez a növekedés pályázatok következtében állt elő, legnagyobb részét a KEHOP pályázatok okozták.

Felhalmozási célú támogatások többlete

Egyszeri bevételi többlet szintén nagyrészt a KEHOP programok keretében adódott.

Előirányzat maradvány igénybevétele

Nagy részben a KEHOP pályázatok korábbi években megkapott előlegének felhasználása következtében realizálódott.

11.3. Vagyon

11.3.1. Befektetett eszközök

Az Immateriális javak és tárgyi eszközök állományának alakulása (2022.12.31.)

Megnevezés	Bruttó érték (eFt)	Écs (eFt)	Nettó érték (eFt)
Immateriális javak összesen:	86 389	84 199	2 190
Földek	1 147 951	0	1 147 951
Telkek	20 323	0	20 323
Épületek	1 912 641	555 922	1 356 719
Építmények	2 969 941	757 865	2 212 076
Ingyenhez kapcsolódó vagyoni értékű jogok	5 839	2 183	3 656
Ingyenhez kapcsolódó jogok összesen:	6 056 696	1 315 970	4 740 726
Ügyviteli és számítástechnikai eszközök	132 032	107 345	8 305
Gépek, berendezések	1 375 711	610 470	492 971
Képzőművészeti alkotások	6 537	0	6 537
Járművek	872 975	460 567	234 770
Gépek, berend.felszer. összesen	2 387 255	1 644 671	742 584
Tenyészállatok	54 333	37 513	16 820
Beruházások, felújítások	623	0	623
ÖSSZESEN:	8 585 295	3 082 353	5 502 942

Befektetett eszközök állományának alakulása

Megnevezés	Érték (eFt)
Immateriális javak	0
Tárgyi eszközök	32 079
Befektetett eszközök összesen	607 095

11.3.2. Forgóeszközök

Megnevezés	Érték (eFt)
Készletek	114 833
Követelések	20 863
Pénzeszközök	257 457

11.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Központi épület	1	0
Egyéb ingatlan, építmény	5	0
Állattartó épület	1	0
Egyéb állattartó építmény	1	3
Tanya	0	0

* A turisztikai létesítmények a 12.1. fejezetben kerülnek részletezésre.

11.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági járművek (traktor, rakodó)+ tartozékai	177	0
Autóbusz	2	0
Gépjárművek (szgk, tgc)	48	0
Motorkerékpár	7	3
Kerékpár	50	0
Vízi jármű	59	0
Nyomkövető	10	0
Utánfutó	15	0
Terepi komm. eszköz + tartozékok	77	0
Kézi távcső	43	0
Altatópuska	1	0
Számítógép	215	0

12. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

12.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

	Száma	Férőhely/befogadó-képesség (fő)
Látogató/oktató központ	5	Aggtelek 20 fő Vörös-tó 50 fő Kúria Oktatóközpont 45 fő Pavletits-ház 20 fő Long-erdei ház 30 fő

12.1.2. Tanösvények

Tanösvény	14	Max. 30 fő/csoport (A Kincskereső ösvénynél max. 10 fő)	<p>Tanösvényeinken rendszeres kaszálás, karbantartás folyt 2022-ben. Turistajelzéssel ellátott tanösvényeinknek megújult a jelzése.</p> <p>A <i>Baradla ösvény</i> állapota megfelelő. Elkészült a kísérő kiadvány nyomtatott változata.</p> <p>A <i>Tohonya-Kuriszlán ösvény</i> állomás- és pihenőhelyei fejlesztésre szorulnak. Felújításra van szükség. Elkészült a kísérő kiadvány nyomtatott változata.</p> <p>A <i>Fürkész ösvény</i> állapota megfelelő. Elkészült a kísérő kiadvány nyomtatott változata.</p> <p>Elkészültek a <i>Szádvár tanösvény</i> új táblái (indítótábla és megállótáblák). Kihelyezésükre még nem került sor. Elkészült a kísérő kiadvány nyomtatott változata.</p> <p>A <i>Kincskereső ösvény</i> továbbra is jó állapotú, kísérő kiadvánnyal is rendelkezik.</p> <p>A <i>Bódva-völgyi tanösvény</i> állomástáblái a madárgyűrűző állomás működésének idején időszakosan kerülnek kihelyezésre, állapotuk megfelelő.</p>
-----------	----	---	---

			<p>A <i>Bokorlabirintus ösvény</i> a madárgyűrűző állomás működésének idején időszakosan kerül kihelyezésre, állapota megfelelő.</p> <p>A <i>Zöld határ tanösvény</i> teljes szakasza felújításra szorul a magyar oldalon, indítótáblával sem rendelkezik.</p> <p>A <i>Huculok nyomán ösvény</i> jó állapotú. Elkészült a kísérő kiadvány nyomtatott változata.</p> <p>A <i>Bodrogzugi vízitúra ösvény</i> állapota jelenleg kielégítő, de folyamatos kezelést igényel, hogy átjárható maradjon.</p> <p><i>Hiúzok ösvénye</i> 2021-ben került kiépítésre. Állapota megfelelő. Kísérő kiadvány nyomtatása indokolt.</p> <p>A <i>tájépítész Bodrog tanösvény</i> 2021-ben került kiépítésre. Állapota megfelelő. Kísérő kiadvány nyomtatása indokolt.</p> <p><i>Víz alatti erdő tanösvény</i> 2021-ben került kiépítésre. Állapota megfelelő. Kísérő kiadvány nyomtatása indokolt.</p> <p><i>Láptündérek ösvénye</i> 2021-ben került kiépítésre. Állapota megfelelő. Kísérő kiadvány nyomtatása indokolt.</p>
--	--	--	---

12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek (pl. tájházak, arborétumok, geológia, barlangi bemutatóhelyek)

Egyéb bemutatóhelyek (pl. kiállítások)			
Név	Cím	Befogadó-képesség	Kiállítás témája
Művészetek Magtára	Bódvaszilas	80 fő	„Magban az erő”, „Herman Ottó öröksége”– állandó kiállítások. 2018. nyarán bezárásra kerültek.
Mohos-ház	Kelemér	40 fő	A keleméri Mohos-tavak természeti értékeit és a település történetét bemutató kiállítás. Állandó, előzetes bejelentkezéssel

			látogatható.
Kessler Hubert Emlékház	Jósvafő	20 fő	Kessler Hubert életét és munkásságát, valamint a Baradla-barlang kutatástörténetét bemutató kiállítás. Állandó, díjmentesen látogatható.
Halászlátó bemutatóház, vízibázis	Zalkod	20 fő	Halászlátó bemutató állandó kiállítás. Április 1. és október 15. között látogatható.
Méhészeti bemutatóház	Szegi	20 fő	Méhészeti bemutatóhely Április 1. és október 15. között látogatható.
Bodrogkeresztúri Gazdálkodási Központ	Bodrogkeresztúr	30 fő	Információs pont, időszakos jelleggel előadások. Állandó, előzetes bejelentkezéssel látogatható.
Tájházak			
Név	Cím	Befogadó-képesség	Kiállítás témája
Tájház – Boldogkővár alja	Boldogkővár alja	20 fő	A Zemplén természeti értékeit, valamint egy helytörténeti gyűjteményt bemutató kiállítás 2018-ban bezárásra került.
Barlangi bemutatóhelyek			
Túra neve	Bejárat címe	Túra hossza, időtartama	A túra jellemzői
Baradla-barlang			
A Világörökség részét képező felszín alatti világ legjelentősebb képviselője a több, mint 30 km összhosszúságú Baradla–Domica-barlangrendszer, melynek 8,1 km-es szakasza, a Domica-barlang, Szlovákia területe alatt húzódik. A több bejáratú nyíló Baradla nemcsak a térségnek, de hazánkban is kiemelkedő – legrégebben kutatott, legismertebb, évszázadok óta látogatott – barlangtani értéke. A turisztikailag hasznosított barlangban 5 különböző túra van.			

Aggteleki rövidtúra	3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.	1 km/60 perc	A barlang legismertebb és egyben leglátogatottabb szakasza. Zenehallgatás a Hangversenyeremben. Az év minden napján – kivéve december 24. és 26. között – látogatható.
Jósvafői rövidtúra	3758 Jósvafő, Tengersizem oldal 3.	1,4 km/60 perc	A túra első 400 m-es szakasza inkább sziklabarlang, cseppkő nem/alig található benne. Útisméltéses túra, 700 m után visszafordulnak a vendégek és ugyanazon az úton sétálnak végig még egyszer. Zenehallgatás az Óriások termében. Az év minden napján – kivéve december 24. és 26. között – látogatható.
Vörös-tói középtúra	3759 Aggtelek, Külterület	2,3 km/100 perc	A Baradla-barlang leghosszabb, villanyvilágítással ellátott szakasza. Ezen az útvonalon látható Magyarország legmagasabb állócseppköve, a Csillagvizsgáló. Zenehallgatás az Óriások termében. Az év minden napján – kivéve december 24. és 26. között – látogatható.
Hosszútúra	3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.	7 km/4-5 óra	Legkönnyebben teljesíthető kalandtúra. A túra első része megegyezik az aggteleki rövidtúra útvonalával, az utolsó szakasza pedig a vörös-tói középtúra útvonalával. A két kivilágított szakasz közötti 4 km kiépítetlen szakaszon elektromos lámpákkal lehet közlekedni. 10 év alatt nem látogatható.

Speciális túra	3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.	9 km/6-7 óra	A túra útvonala megegyezik a hosszútúra útvonalával, de kiegészül a Baradla-barlang egyik különleges – és gyakran aktív patakos – oldalágának, a Retek-ágnak egy közel 1 km-es szakaszával. 14 év alatt nem látogatható.
Béke-barlang			
Az Aggtelek határában emelkedő Szomor-hegy lábától egészen Jósvafőig húzódó Béke-barlang – 7,2 km-es hosszúságával – az Aggteleki-karszt második leghosszabb barlangrendszere. Bizonyos szempontból nyugodtan tekinthető a Baradla kisebbik testvérének.			
Túra a Béke-barlangban	3759 Aggtelek, Külterület	Felszínen: oda-vissza 4 km/2-3 óra. Barlangban: 2 km/2-3 óra	A Béke-barlang hazánk cseppkövekben egyik leggazdagabb barlangja. A túra vörös és fehér cseppkőzászlók és drapériák, valamint lépcsőzetes medencesort alkotó hófehér mésztufagátak között vezet a Kötélhágcsó-szifonig. Nehéznek számító túra, jó állóképességet igényel. 14 év alatt nem látogatható.
Kossuth-barlang			
A barlang Jósvafő község határában, a völgynek is nevet adó Nagy-Tohonya-forrás mellett nyílik a felszínre, melynek létezését már korábban is sejtették, feltárni azonban csak 1956-ban sikerült Kessler Hubert vezetésével. Hosszúsága közel 1600 m, 1982 óta fokozottan védett, képződményekben ugyan szegényebb, azonban hidrológiai szempontból kiemelkedő jelentőségű barlang.			
Túra a Kossuth-barlangban	3758 Jósvafő, Külterület	Felszínen: oda-vissza 1 km/60 perc. Barlangban: oda-vissza 1,2 km/2-3 óra	A barlangot különleges, erőteljes eróziós formakincsek jellemzik. A túra nagy részében a patak dübörgése, morajlása hallatszik. A túra egy részében feszített drótkötélen kell mászni. Kifejezetten nehéz túra, jó kondíció és mászókézség szükséges. 14 év alatt nem látogatható.
Meteor-barlang			
Az Alsó-hegyen lévő, fokozottan védett Meteor-barlang Bódvaszilás községtől ÉNy-ra található, bejárata az országos kék turistajelzésen közelíthető meg, mely egy töbör aljában, a			

sziklafal tövében nyílik. Időszakosan aktív víznyelőbarlang.			
Túra a Meteor-barlangban	3763 Bódvaszilás, Külterület	Felszínen: oda-vissza 4,5 km/2-3 óra. Barlangban: oda-vissza 800 m/3 óra	Omladéktömbök között kúszva-mászva, aknába szerelt létrákon keresztül halad a túraútvonal. A túra a monumentális Titánok csarnokáig vezet, ahonnan visszafordulva, ugyanazon az útvonalon kell visszajutni a bejárathoz. A Titánok csarnokának páratlan a cseppkőgazdagsága is. Ez a túra a legnehezebb, igazi extrém túra. Jó kondíció és mászókézség szükséges hozzá. 14 év alatt nem látogatható.
Rákóczi-barlang			
A fokozottan védett Rákóczi-barlang bejárata egy – az Esztramos-hegy ÉNy-i oldalában nyitott – vasérckutató táróban nyílik. A karsztvidék egyik látványos kiépített barlangja egyedülálló a képződmények tömeges előfordulása és azok sokszínűsége miatt.			
Túra a Rákóczi-barlangban	3764 Bódvarákó, Külterület	Táróban: oda-vissza 400 m/20 perc. Barlangban: oda-vissza 300 m/40 perc	A barlangot egy vasérckutató tárón keresztül lehet megközelíteni. Különleges borsókövek borítják az oldalfalakat. Nagyon sok, és rendkívül változatos formájú képződmény figyelhető meg. Kristálytisza tavakat lehet látni a túraútvonalon.
Vass Imre-barlang			
Az Aggteleki-karszt egyik jelentősebb üregrendszere Jósvafőtől északnyugatra, a Tohonya-völgy É-i végén nyíló, a Kis-Tohonya-forrás felszín alatti vízrendszerében kialakult Vass Imre-barlang. A barlang kiemelkedő értékét mutatja, hogy 12 ha felszíni területével együtt már 1958-ban védelem alá került, 1982 óta pedig fokozottan védett természeti érték, amit a képződmények gazdagsága, különleges tektonikai és hidrológiai viszonyai indokolják. A karszt egyik legjobban vizsgált barlangja.			
Fogattal a Vass Imre-barlanghoz	3758 Jósvafő, Külterület	Felszínen: oda-vissza 4 km/1 óra. Barlangban: oda-vissza 500 m/45 perc	A barlang bejáratáig és vissza lovaskocsival lehet utazni. Nagyon sok, és rendkívül változatos formájú képződmény figyelhető meg. Zászlócseppkövek, szalmacseppkövek,

			cseppkőlefolyások, valamint a gravitációval dacoló légies görbecseppkövek figyelhetőek meg. Leglátványosabb képződménye, a 8 m magas Narancs-zuhatag.
Földalatti természetismeret és földrajzóra a Vass Imre-barlangban	3758 Jósvafő, Külterület	Felszínen: oda-vissza 4 km/1 óra. Barlangban: oda-vissza 500 m/45 perc	Ez a túratípus a környezeti nevelési programon belül van, a barlangot gyalogosan lehet megközelíteni. Barlangon belül ugyanaz, mint a „Fogattal a Vass Imre-barlanghoz” túránál.
Egyéb			
Név	Cím	Befogadó-képesség	Témája
Geológiai időlépegető	3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.	3 x 20 fő	A Gömör-Tornai-karszt földtörténete (állandó)
Madár-megfigyelő torony	Szalonna 0122/7	10 fő	Rakaca-víztározó és annak élővilága (állandó)

12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínek

Pavletits-ház:

2021-ben került benyújtásra a Sárospatak Comenius utca 18. szám alatt lévő komplex természetvédelmi interaktív foglalkoztató és látogatóközpont természetiskola minősítés iránti kérelme. A helyszín 2022-ben megkapta a minősítést.

Long-erdei ház:

2021-ben került benyújtásra a Sátoraljaújhely 050/4 helyrajzi szám alatt lévő terepi foglalkoztató központ természetiskola minősítés iránti kérelme. A helyszín 2022-ben megkapta a minősítést.

Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló:

2021-ben került benyújtásra a Szögliget külterületén lévő turistaszálló természetiskola minősítés iránti kérelme. A helyszín 2022-ben megkapta a minősítést.

Kúria Oktatóközpont:

2021-ben került benyújtásra a Jósvafő, Táncsics u. 1 szám alatti oktatóközpont természetiskola minősítés iránti kérelme. A helyszín 2022-ben megkapta a minősítést.

12.1.5. Szálláshelyek

Név	Cím	Férőhely/ befogadóképesség	Állapot rövid leírása
Tengerszem Szálló és Oktatási Központ	3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 2.	43 fő	A szálloda 1999-ben teljes felújításra került, azóta állapota sokat romlott, jelenleg felújításra szorul. 2016. szeptember 14-től bérleti formában magánvállalkozó üzemeltette. 2022. november 1-től a szálló, és a hozzá kapcsolódó étterem is bezárásra került, a bérleti szerződés 2022. december 13. napján közös megegyezéssel megszüntetésre került.
Kemping és Turistaszálló	3759 Aggtelek, Baradla oldal 1.	turistaszálló: 31 fő, faházak: 5 db 6 személyes apartmanház, 13 db 4 személyes faház, 6 db 7 személyes rönkfaház, sátras kemping: 120 fő	A létesítményt 2012. április 1-től bérleti formában magánvállalkozó üzemelteti. 2018-tól az éttermet is üzemelteti. Állapota megfelelő.
Kövirózsa apartmanház	3759 Aggtelek, Deák F. u. 20.	16 fő	A létesítmény 2002-ben épült. A 4 apartmanból álló üdülőház 2005 novemberétől üzemel, mint szálláshely. Állapota megfelelő.

Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló	Szögliget, külterület	turistaszálló: 60 fő	2002-ben került az ANPI tulajdonába. 2009-2011-ben KEOP pályázat keretein belül (Erdei iskola infrastruktúrafejlesztés) sor került az udvar beépítésére (szabadtéri foglalkoztató, erdő háza, víz háza, kő háza, mező háza egységek kialakítása). A szállás állapota megfelelő, azonban az udvaron egyes létesítmények, eszközök felújításra szorulnak.
---	-----------------------	----------------------	---

	Vendég szám (fő)	Vendégéj	Átlag tartózkodási idő (nap)	Kihasználtság (%)	Bevétel (Ft)
Kövirózsa apartmanház	317	699	2,21	17,75	4.531.600
Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló	786	1254	1,6	9,78	3.883.800
Összesen	1 103	1 953	1,77	13,77	8.415.400

A 2021. évi statisztikákhoz képest az alábbiak szerint változtak a kihasználtsági mutatók (a bevétel arányában):

Kövirózsa apartmanház: -7,9%

Szalamandra Ház: -1,29%

(A Szalamandra Házban 2022. március 7-től június 15-ig ukrajnai menekültek kerültek elszállásolásra, a vendégek fogadása ezen időszak alatt szünetelt.

Szálláshelyeinken 2022. október 1. napjától a rezsiköltségek emelkedése korlátozást tett szükségessé az egyéni vendégek szállásfoglalási lehetőségeiben.

Az előzőek eredményezték az éves szállásbevételeknél kimutatható csökkenést).

12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

Aggteleki Tájegység

Az Aggteleki Tájegységben 2022-ben nem jött létre új ökoturisztikai és/vagy környezeti nevelési létesítmény.

Zempléni Tájegység

Szegi Méhészeti bemutatóház / Vízitúra kikötőpont

20 fő fogadására alkalmas vízitúra kikötőpont és méhészeti bemutatóhely.

2021-től a QUERCUS Egyesület az ingatlan üzemeltetője.

Zalkodi Halászati bemutatóház, vízibázis / Vízitúra kikötőpont

20 fő fogadására alkalmas vízitúra kikötőpont és halászati bemutatóhely.

2021-től a QUERCUS Egyesület volt az ingatlan üzemeltetője. 2022. novemberében közös megegyezéssel megszüntetésre került a bérleti és üzemeltetési szerződés a Zalkodi Halászati bemutatóház, vízibázis vonatkozásában.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2023-ban újabb nyílt pályázati felhívás keretében kívánja üzemeltetésbe adni a vízitúra központot.

12.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

Az Igazgatóság által üzemeltetett naponta látogatható barlangban, a Baradla-barlangban 3 különböző hosszúságú túrából lehet választani.

Túratípusok:

Naponta látogatható túrák: Baradla-barlang/aggteleki rövidtúra, jósvafői rövidtúra, vörös-tói középtúra.

	Túraszám	Látogatószám
Aggteleki rövidtúra	1373	55 801 fő
Jósvafői rövidtúra	404	5 412 fő
Vörös-tói középtúra	961	29 567 fő
Összesen:	2 738 túra	90 780 fő

A barlangban 2022-ben 1 esküvőt tartottunk, illetve 2 koncert került megrendezésre.

12.2.2. Szakvezetési túrák, speciális túrák (pl. fotós túrák, kalandtúrák)

Az Aggteleki, valamint a Zempléni Tájegységben környezeti nevelési program keretében szemléletformálás céljából szervezett, interaktív elemekkel kiegészített diákoknak szóló

túrákat indítunk, valamint szakmai célközönségnek (pedagógusok, óvopedagógusok, felsőoktatási intézményben tanulók) meghirdetett szakmai túrákat szervezünk.

Az Aggteleki Tájegységben a természeti és kultúrtörténeti értékeket mutatják be ökoturisztikai túráink. 2-3-4 órás túrák közül választhat az érdeklődő, az éves eseménynaptárból vagy a honlapon meghirdetett túrák közül, melyek előzetes bejelentkezéssel vehetők igénybe.

Túratípusok: Téli túra, Orchideatúra, Szentjánosbogár túra, Naplementetúra, Túra a Törőfej-vögyben, Szarvasbögés túra, Geotúra az Országos Geotóp Napok keretében, illetve egyéb vezetett túrák a kijelölt tanösvényeken, illetve jelzett turistautakon.

Speciális kalandtúrák, túratípusok: Baradla-barlang/hosszútúra; Baradla-barlang/speciális túra; Túra a Béke-barlangban; Túra a Kossuth-barlangban; Túra a Meteor-barlangban (speciális túráink 2022-ben nem indultak, várhatóan 2023-ban indulnak újra).

Fotóstúra: 2022. évben nem szerveztünk fotóstúrát.

E-kerékpár túra: az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság és az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ között 2020. december 3-án létrejött ingyenes használati szerződés megszüntetését kezdeményezték 2022-ben, melynek következtében a 32 db elektromos rásegítésű kerékpár átadása megtörtént az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ részére.

12.2.3. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények

Nyílt nap, jeles nap, egyéb saját szervezésű rendezvény

Őrszolgálati nap - Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások

Őrszolgálati Nap Zempléni Tájegység

Víz Világnapja - Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások

Víz Világnapja - Sárospataki Pavletits-ház

Meteorológiai Világnap- Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások

Műemlékvédelmi Világnap

Föld Napja - Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások

Föld Napja - Long-erdei ház

Madarak és Fák Napja - Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások

Környezetvédelmi Világnap

Takarítási Világnap

Állatok Világnapja

Rajzpályázat

Családi napok

FAFF Teljesítménytúra

Barlangok Világnapja

Mikulástúra

Gombák Földjén (A debreceni Természettár kiállítása) kiállítás- Sárospataki Pavletits-ház

Madarász előadás, játékos foglalkozás- Sárospataki Pavletits-ház

Denevér kiállítás, interaktív foglalkozás- Sárospataki Pavletits-ház

12.2.3. Természetiskolai minősítést kapott programszolgáltatás

Pavletits-ház:

I. Általános iskolás programok

1. program: Természetbúvár

1. modul: Kincses Zemplén

2. modul: Kincses hegyek

3. modul: Kincses erdők

2. program: Fecskevilág

1. modul: Madársokadalom

2. modul: Fecske világ városi módra

3. modul: Madár élet a dűlőkben

II. Óvodás program

program: Állatok a tenyeremben

1. modul: Bogárkaland

2. modul: Tappancsos történetek

3. modul: Békahadak fuvoláznak

Long-erdei ház:

1. program: Erdőfigyelő

1. modul: Erdőmester képző

2. modul: Rovarlesen

3. modul: Madarász-suli

2. program: Kis természetőr

1. modul: természet és klímavédelem egy erdő példáján

2. modul: Biodiverzitás a Long-erdőben

3. modul: Természetőr képző

Szalamandra Erdei Iskola

Alsó tagozatos diákok számára: Az Aggteleki-karszt értékei

Felső tagozatos diákok számára: Az Aggteleki-karszt értékei

Kúria Oktatóközpont

Alsó tagozatos diákok számára: Csodavilág föld alatt és föld felett

Felső tagozatos diákok számára: Csodavilág föld alatt és föld felett

Mobil program: Zöld Sziget

Alsó tagozatos diákok számára: Interaktív természetismereti játszóház

Felső tagozatos diákok számára: Interaktív természetismereti bemutató

12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások (pl. természetvédelmi táborok, kulturális jellegű rendezvények, kézműves foglalkozások)

Csónak- és kenutúra;

Játszóházak;

Baradlamanó túra;

Zöld Sziget rendezvény (Budapest);

Szakmai-módszertani napok, Jósvalő (felnőtt program, szakmai és módszertani rendezvények, főként az együttműködő iskolák pedagógusai részére);

Előadás, terepi vizsgálódás, témanap (főként osztálykirándulásokhoz kötődő szakmai programok);

Terepgyakorlatok (középiskolások és egyetemisták részére);

Természetismereti versenyek zsűrizése;

Óvodás Program (különbféle óvodás foglalkozások, játékos terepi programok);

Egyéb környezeti nevelési programok (kézműves délelőtt, családi nap, stb.);

Egyéb rendezvények (interaktív bemutató standok, terepi foglalkozások, szakmai programok biztosítása más szervezésű táborokban, témanapok, kitelepülések stb.).

12.2.5. Kiadványok

Baradla ösvény: leporelló, 105x210 mm, 10 oldal, 1000 db, magyar nyelven

Fürkész ösvény: leporelló, 105x210 mm, 8 oldal, 1000 db, magyar nyelven

Tohonya-Kuriszlán ösvény: leporelló, 105x210 mm, 10 oldal, 1000 db, magyar nyelven

Huculok nyomán ösvény: leporelló, 105x210 mm, 8 oldal, 1000 db, magyar nyelven

Szádvár tanösvény: leporelló, 105x210 mm, 8 oldal, 1000 db, magyar nyelven

A kiadványok a látogatók közvetlen tájékoztatását szolgálják, ezért a terjesztés azokon a pontokon zajlik – közvetlenül hozzáférhető formában: polcon, kiadványtárolóban – ahová a vendég először megérkezik: Információs iroda - Aggtelek, barlangpénztárak, szálláshelyek. A kiadványokat eljuttatjuk együttműködő partnereinknek is (szállásadók, turisztikai szolgáltatók, Nemzeti Parki Termék Védjegyes termelők).

A kiadványokat azokon a rendezvényeken is terjesztjük, ahol az Igazgatóság képviselőjében kiállítunk, standolunk. (Utazás Kiállítás, Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvény, OMÉK, egyéb fesztiválok, rendezvények stb.)

12.2.6. Látogatóstatisztika

Szolgáltatás	Összesen (fő)
<i>Barlangtúrák, barlangi rendezvények</i>	90 946
Naponta induló túrák Baradla-barlang: 90 780 fő Rákóczi-barlang: 0 fő Vass Imre-barlang: 0 fő	90 780
Barlangi kalandtúrák Baradla-barlang: 0 fő Béke-barlang: 0 fő Kossuth-barlang: 0 fő Meteor-barlang: 0 fő	0
Kulturális jellegű rendezvények (pl. koncertek)	149
Barlangi esküvő	17
Egyéb barlangi rendezvények	0
<i>Ökoturisztikai programok, szolgáltatások, rendezvények</i>	11 182
Ökoturisztikai felszíni túra, szakvezetett túra	176
Rendezvényeken, fesztiválokon szakvezetett felszíni túrák (ZTE)	Kb. 130
Rendezvény	116
Bodrogzug vízitúra tanösvény látogatószám	3 989
Üzemeltetők szolgáltatásai ZTE: Unió Alapítvány	1 302
Horváthová Éva	903
Erdős László	2 040
Green King Kft.	710
QUERCUS egyesület	441
Egyéb ökoturisztikai programok (Mikulástúra 648 fő, Baradlamanó 487 fő, játszóházak 240 fő)	1 375
<i>Környezeti nevelési programok, szolgáltatások, rendezvények</i>	3 112
Nyílt nap, jeles nap	428
Erdei iskolai program	331
Természetvédelmi táborok	0
Egyéb környezeti nevelési programok	2 353
<i>Bemutatóhelyek, látogatóközpontok</i>	24 356

Művészetek Magtára Bódvaszilás	0
Kessler Hubert Emlékház	Kb. 15 000
Vörös-tói Látogatóközpont	0
Aggteleki Látogatóközpont/Információs iroda	8 506
Mohos-ház	177
Boldogkőváraljai Tájház	0
Sárospataki Pavletits-ház	673
Tanösvények, játékösvények	4 676
Baradla ösvény	Kb. 500
Tohonya-Kuriszlán ösvény	Kb. 300
Szádvár tanösvény	Kb. 1 000
Bódva-völgyi tanösvény	Kb. 640
Bokorlabirintus ösvény	Kb. 320
Fürkész ösvény	Kb. 1 000
Zöld határ tanösvény	Kb. 100
Huculok nyomán ösvény	Kb. 300
Kinckereső játékösvény	722
Hiúzok ösvénye	15
A tájépítész Bodrog tanösvény	21
Víz alatti erdő tanösvény	158
Láptündérek ösvénye	0
Összesen (regisztrált)	115 382
Összesen (becsült)	19 290
Mindösszesen	134 672

Az éves látogató- és létesítmény statisztikával kapcsolatos részletes információkat a II. számú mellékletként csatolt táblázat foglalja össze.

12.2.7. Környezeti nevelési statisztika

Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	létszám összes (év/fő)
Szakvezetéses túra	246
Barlangi program, túravezetés	0

Erdei iskola/óvoda	331
saját szervezésű szakmai napok	1270
természetvédelmi táborok	0
osztálykirándulás	259
természetvédelmi szakmai előadások	806
Egyéb tematikus program	200
Regisztrált igénybevevők összesen:	3112

A 2022-es év környezeti nevelési statisztikáját még mindig erősen befolyásolta a pandémia, a környezeti nevelési programok nagy része április, május, június, szeptember, október hónapokra korlátozódott.

Szakvezetéses túra: a túrák nagyobb része a Zempléni Tájegységben zajlott gyalogos túra, valamint csónak-, kenutúra formájában, az Aggteleki Tájegységben tartott gyalogtúrákon kevesebb, mint száz fő vett részt.

Barlangi program, túravezetés: ezeken a környezeti nevelési programokon az együttműködő iskolák diákjai vettek részt az előző években. 2022-ben nem kötöttünk ilyen megállapodásokat.

Erdei iskola/óvoda: erdei iskolai programjainkat egyre nagyobb számban igénylik a járványhelyzet elmúlta után.

A **saját szervezésű szakmai napok** programjai nagyrészt saját helyszínen zajlottak, azonban a pandémiás helyzet enyhülésével egyre több kitelepülésre is sor kerülhetett.

Természetvédelmi táborunk helyszíne, a Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló az ukrán menekülteknek biztosított szállást.

Osztálykirándulások tekintetében túlnyomórészt 1 napos programokon vettek részt a nagyrészt általános iskolás gyerekek.

Természetvédelmi szakmai előadásokat döntő többségben a középiskolás korosztály számára tartottunk.

Az **egyéb tematikus programok** közül kizárólag a Zöld sziget elnevezésű mobil programunkat tudtuk megtartani a Vadonleső program keretében megrendezett Törpeegér Gálán, a Fővárosi Állat- és Növénykertben.

Egyéb tematikus programra (vetélkedő, rajzverseny, felnőttképzés, terepgyakorlat, szakmai gyakorlat, közösségi szolgálat) a járványügyi helyzet miatt nem került sor.

12.3. Társadalmi kapcsolatok

Kiállítás, bemutató, vásár	
Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvény, 2022. 06. 3-6. Balatonfüred	
Vadonleső Program – Törpeegér Gála és Forгатag, 2022. 11. 19. Budapest	
Aktív Magyarország Konferencia, 2022. 11. 23-24. Eger	
Megjelenések száma (hirdetés, papír alapú cikk):	6 db
anp.hu honlapon	86 db cikk
Rádió, televízió (interjú, forgatás, videó)	12 db
Facebook bejegyzések:	274 db
Youtube videó:	11 db
Rendezvények támogatása (tombola, ajándéktárgy)	16 db
Az interneten 2022-ben 166 db magyar és 2 db külföldi turisztikai cikk foglalkozott az Aggteleki Nemzeti Parkkal.	
Egyéb: konferencia, esemény, képzés	
-	
Honlap címe	www.anp.hu, www.anp.nemzetipark.gov.hu, www.bodrozug.hu

12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2013-ban, pályázati úton 2 termelő és 2 szolgáltató vonatkozásában adott 5 éves időtartamra Aggteleki Nemzeti Parki Termék Védjegy használati jogosultságot.

A 2013. december 31-i állapot szerint a védjegyes partnerek száma: 4, a védjegyes termékek és szolgáltatások száma: 27

A 2014. és 2015. években nem történt változás.

A 2016. évben - változatlan feltételekkel - új pályáztatás történt 10 eredményes pályázóval, amelyből 7 fő helyi termék, 2 fő kézműves és 1 fő szálláshely kategóriában nyert védjegyjogosultságot.

A 2016. december 31-i állapot szerint a védjegyes partnerek száma: 14, a védjegyes termékek és szolgáltatások száma: 87

A 2017. évben - változatlan feltételekkel - új pályáztatás történt 13 eredményes pályázóval amelyből 8 fő helyi termék, 4 fő kézműves és 1 fő szálláshely kategóriában nyert védjegyjogosultságot.

A 2017. december 31-i állapot szerint a védjegyes partnerek száma: 27, a védjegyes termékek és szolgáltatások száma: 170

A 2018-ban lejáró jogosultságok újabb 5 évre meghosszabbításra kerültek, 1 termelő véglegesen megszüntette tevékenységét, jogosultsága megszűnt.

A 2018. december 31-i állapot szerint a védjegyes partnerek száma: 26, a védjegyes termékek és szolgáltatások száma: 164

A 2019. és 2020. években nem történt változás.

A 2021-ben lejáró védjegyes jogosultságok újabb 5 évre meghosszabbításra kerültek, 2 termelő a védjegy használati jogosultságát nem kívánta meghosszabbítani.

A 2021. december 31-i állapot szerint a védjegyes partnerek száma: 24, a védjegyes termékek és szolgáltatások száma: 135

A 2022-ben lejáró védjegyes jogosultságok újabb 5 évre meghosszabbításra kerültek, minden termelő meg kívánta hosszabbítani a védjegy használati jogosultságát.

A 2022. december 31-i állapot szerint a védjegyes partnerek száma: 24, a védjegyes termékek és szolgáltatások száma: 135

A jogosultak a 2022-ben végzett ellenőrzések során a követelményeket magas színvonalon teljesítették, hiányosságot, szabálytalanságot az ellenőrzések nem tártak fel.

Az Agrárminisztérium országos rendezvényén (Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvény, 2022. 06. 3-6. Balatonfüred) lehetőség nyílt a védjegyes partnereknek a személyes részvételre, illetve termékeik kiállítására, árusítására. A tárgyévben egy termelő élt a felkínált lehetőséggel.

Az anp.hu turisztikai honlapon részletesen bemutatásra kerültek a védjegyes partnerek.

A Baradla-barlang aggteleki fogadótérségében található Mesterségek utcájában termelőink területhasználati díj megfizetése nélkül árusíthatják termékeiket.

12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság nem ápol kapcsolatot natúrparkokkal.

12.3.3. Kommunikáció – hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság Szalamandra c. hírlevele 2022-ben 7 alkalommal került kiküldésre mintegy 1303 feliratkozó e-mail címére.

A hírlevél az Igazgatóság hírein, hirdetésményein kívül az aktuális, meghirdetett ökoturisztikai programokról ad tájékoztatást az érdeklődőknek.

Az Igazgatóság 1 db kormányzati (anp.nemzetipark.gov.hu) és 2 db turisztikai (anp.hu, bodrozug.hu) honlapot üzemeltet.

A közösségi médiában magyar és angol nyelvű Facebook oldalon adunk hírt programjainkról, hirdetésményeinkről (<https://www.facebook.com/AggtelekiNemzetiParkIgazgatosag>, <https://www.facebook.com/AggtelekNationalPark>).

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság papír alapú rendszeres kiadványt nem jelentet meg.

12.4. Tervezett fejlesztések

2022-ben a koronavírus, valamint az orosz-ukrán háború miatt kialakult gazdasági helyzet következtében a tervezett fejlesztéseink nem, vagy csak részben valósultak meg, ezért ezeket – a pénzügyi helyzettől függően – 2023-ban szeretnénk megvalósítani.

Bemutatóhelyek, látogató- és oktatóközpontok:

A bemutatóhelyek folyamatos karbantartásra, valamint fejlesztésre szorulnak, a karbantartásokat az év folyamán szükség szerint elvégezzük.

Interaktív kiállítás a Vörös-tói Látogatóközpontban: A hiánypótló kiállítás terveink szerint a Látogatóközpont előadótermében foglalna helyet. Témája a Világörökség címet viselő barlangok és a nemzeti park általános bemutatása (természeti és kultúrtörténeti);

A Szalamandra udvar foglalkoztatóinak felújítása és továbbfejlesztése mezítlábas ösvénnyel: Az erdei iskolaként is működő szálláshelyünkön számos kültéri foglalkoztató és interaktív játékelem található, melyeket szükséges felújítani. A mezítlábas ösvénnyel ezt kívánjuk bővíteni, illetve a tapasztalati tanulás egy újabb színhelyét kívánjuk megvalósítani;

A keleméri Mohos-ház kisebb felújítása;

Élményláda kihelyezése a Vass Imre-barlanghoz, nagyobb létszámú csoportok esetén önálló foglalkozáshoz;

A Zöld határ ösvény teljes felújításra szorul: indítótábláját és több állomástáblát pótolni kell.

Az állomásaihoz kapcsolódó interaktív elemek részben pótlásra, részben felújításra szorulnak;

Az aggteleki sziklafalra vezető lépcső, korlátok felújítása;

Kültéri információs táblarendszer felújítása, fejlesztése, eurotáblák felújítása, korszerűsítése;

Hangtechnikai eszközök cseréje a Baradla-barlanghoz kapcsolódó kültéri fogadóhelyeinken;

Hangtechnikai kábelcseréje a Baradla-barlang, Óriások-terméhez tartozó hangrendszerénél.

A „Vízi élményútvonal megvalósítása a Bodrog és eredetfolyói mentén” című projekt keretében megvásárlásra és felújításra került a Long-erdei ház 2020-ban. A Sárospatak szívében szerzett bérleményünk, a „Pavletits-ház” pedig teljes felújításon esett át. Az ingatlanokban környezeti nevelési tevékenységet folytatunk. A foglalkoztató helyek jelenleg természetiskola minősítés alatt állnak. Szeretnénk az ingatlanok udvarait olyan őshonos növényekkel telepíteni, amik fészkelő-helyként és táplálékforrásként is szolgálnak a madarak számára. A cserjék telepítésével, sokkal barátságosabb környezet fogadná az ide látogatókat és a környezeti nevelési tevékenységet is elősegítené. A növények telepítése az épületek megjelenésén kívül az ANPI megítélését is pozitívan befolyásolná. Továbbá a Long-erdei ház terepi foglalkozásait elősegítő kültéri játékok beszerzése is indokoltá vált;

Madáritató kerti tó kialakítása a Pavletits-ház udvarán;

A denevérek életét és a földalatti képződményeket bemutató interaktív kiállítás megvalósítása a Pavletits- ház pincéjében;

Tarcal 042/b helyrajzi számú ingatlanra vonatkozóan, sporttevékenység (siklóernyőzés) folytatásához engedélykérés a B-A-Z Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályától, valamint a tevékenység folytatásához szükséges infrastrukturális háttér biztosítása. A megvalósításhoz szükséges szélzsákok, automata szélirány és szélerősségmérő beszerzése és kihelyezése. Kültéri kamera beszerzése és kihelyezése a valós idejű információnyújtás és jogsértések visszaszorítása érdekében, valamint a bodrogzug.hu honlap foglalási rendszerének fejlesztése a siklóernyőzésre vonatkozóan.

12.5. Együttműködési megállapodások

A 2019-2020-as tanévben 23 iskolával kötöttünk együttműködési megállapodást. A 2020-2021-es tanévtől sajnos nem kötöttünk együttműködési megállapodást.

A Vasutas Természetjáró Baráti Körrel írásbeli megállapodásunk nincs, azonban 2015. óta közösen szervezzük, illetve bonyolítjuk le a barlangi szakasszal egybekötött teljesítménytúrát.

A „Vízi élményútvonal megvalósítása a Bodrog és eredetfolyói mentén” című és SKHU/1601/1.1/038 azonosító számú pályázat keretében, a Laborc-Bodrog folyókon, illetve a Bodrogzug területén minőségi turisztikai forgalomnövelés elérése, a turisztikai szolgáltatások színvonalának emelése, a Projekt keretében létrehozott beruházási elemek és egyéb eredmények hosszú távú fenntartásának elősegítése érdekében, a következő partnerekkel 2020-ban kötött együttműködési megállapodás 2022-ben is fennáll:

- Baraka Világjáró Utazási Iroda Kft.
- Evezz Velem Egyesület
- Fodor István egyéni vállalkozó (Fodor Vizitúrák)
- Horváthová Éva
- Kobra Bt.
- Mészáros Gyuláné / Gerák Zsuzsa

- Nagy Zsolt egyéni vállalkozó (Kékcápák Kenukölcsönző)
- Navigátor Egyesület
- Suhatag Outdoor Kft.
- Talárovich Tibor
- Unió Alapítvány
- „Gentlemen” Sport, Szolgáltató Betéti Társaság

12.6. Fontosabb események

Baradlamanó túránk egyre népszerűbb a családok körében. 2022-ben közel 500-an igényelték ezt a túratípust.

2022. 06. 11-én és 12-án a **Barlangok Világnapja** kapcsán rendezvénysorozatot szerveztünk. A rendezvényt május hónapban internetes kvízzjáték előzte meg.

Helyszín: vörös-tói fogadótér és látogatóközpont, aggteleki fogadótér, Baradla-barlang hosszútúra szakasza

Megvalósult programok:

06. 11. vetítés a világörökségi helyszín barlangjairól, denevéres kiállítás, természetismereti játszóház, speleobox

06. 12. hosszútúra

Október 9-én tartottuk **geotóp napi túránkat**, melynek helyszíne az Esztramos-hegy és környéke volt. A túrát barlanglátogatással (Rákóczi-barlang) kötöttük egybe.

13. Közfoglalkoztatás

13.1. Alapfeladatok, személyi feltételek

Az Igazgatóság 2022-ben az országos közfoglalkoztatási programban nem vett részt.

13.2. Elvégzett feladatok

A 2022. évben a közfoglalkoztatási program keretében nem került sor feladatok elvégzésére.

13.3. Tapasztalatok

Az Igazgatóság a 2022. évben nem rendelkezik tapasztalattal a közfoglalkoztatási programmal kapcsolatban.

13.4. Javaslatok

Az Igazgatóság a 2021. évi tapasztalatok alapján nem vett részt a programban 2022-ben, ezért javaslatunk sincs a programmal kapcsolatban.

14. Belföldi és külföldi együttműködés

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Szlovák-karszt Nemzeti Park	Szlovákia	Folyamatos kapcsolat az egyes szakterületeken.
ŠOP SR	Szlovákia (Besztercebánya)	A Szlovák Természetvédelmi Hivatallal két évente megújított együttműködési megállapodást kötünk.
Szlovák Barlangok Igazgatósága	Szlovákia (Liptószentmiklós)	Folyamatos kapcsolat napi munkában, kutatásban és barlangvédelmi projekteken.
Szlovák Természetvédelmi Örök Szövetsége (SRA)	Szlovákia	Tapasztalatcsere a szlovákiai természetvédelmi örökkel.
Kelet-Szlovákiai Múzeum	Szlovákia (Kassa)	Együttműködés a Hernád és Sajó, és vízgyűjtői flóra és fauna kutatásában interreg projektek keretében
Mammoth Cave National Park	Kentucky	Rendszeresen időpontokban kölcsönös tanulmányutak a természetvédelmi kezelés és a barlangturizmus tárgykörében.

Wieliczka Sóbánya Turisztikai Kft	Lengyelország (Wieliczka)	Együtműködés turisztikai marketing területén. 2012-ben felújításra kerültek a kölcsönös tájékoztató táblák.
Lengyel hucul tenyésztők	Lengyelország (Gładyszów)	Részvétel a hucul lovas rendezvényen, versenyeken.
Slovensky Hucul Klub	Szlovákia (Sihla-Breznóbánya)	Együtműködés INTERREG pályázatban, a hucul lófajta népszerűsítését szolgáló marketingben.
Gömöri Ifjúsági Társaság	Szlovákia (Várhosszúrét)	Turisztikai marketing együttműködés.
Szlovák-karszt Kerékpárklub	Szlovákia (Gömörhorka)	Turisztikai együttműködés. A partnerrel az Igazgatóság közös, határon átnyúló kerékpártúrákat szervez. (2019 óta nem került sor rendezvényre.)
Magyar Turisztikai Ügynökség	Budapest	Együtműködés turisztikai marketing területén. A franchise rendszerben működő aggteleki Tourinform iroda névhasználati szerződését 2019. 01. 31-én felmondtuk. Az iroda a továbbiakban Információs iroda néven működik.
CEEWEB for Biodiversity	Budapest	Turisztikai marketing együttműködés.
WWF Magyarország	Budapest	Szakmai együttműködés nagyragadozó kutatásban.
Magyar Természetjáró Szövetség	Budapest	MTSZ kártyával kedvezményes jegy váltására biztosítunk lehetőséget egyes túráink esetében.
Magyar Kajak Kenu Szövetség (MKKSZ)	Budapest	A Bodrogot és Tiszát érintő GINOP/TOP fejlesztési együttműködések.
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Budapest	Az együttműködések legfontosabb területe az illetékességi terület természeti értékeinek feltárása és megőrzése. Jelentős az ismeretterjesztés területén végzett együttműködés (pl. Natura 2000 kibővített természetvédelmi vándorkiállítás,

		Gólyavédelmi Kiállítás, Ciconia Hungarica Oktatási Program, Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás).
Varázslatos Magyarország Természetfotó Nonprofit Kft.	Budapest	Több évre visszatekintő kapcsolatot tartunk fenn a nemzeti parkokban történő természetfotózás segítésére.
Magyar Földtani Védegyelet	Szeged	Országos Geotóp Napok közös szervezése.
B.A.Z. Megyei Természetjárók Szövetsége	Miskolc	A turistautak kijelölése, karbantartása ügyében évtizedes, jól működő együttműködés van a megyei szövetség és tagegyesületei, valamint az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság között.
MIDMAR Miskolci Idegenforgalmi Marketing Nonprofit Közhasznú Kft.	Miskolc	Együttműködés turisztikai marketing területén. A Miskolc Pass turisztikai kártya tulajdonosai részére 20% kedvezményt biztosítunk a Vörös-tói barlangtúra árából.
Miskolc Városi Vadaspark	Miskolc	Sérült madarak szakszerű ellátásának és kezelésének, valamint a természetvédelmi tudatformálás elősegítése érdekében kialakított együttműködés.
Mályi Természetvédelmi Egyesület	Mályi	Az egyesület által végzett madármentő és gyógyászati tevékenységben rendszeres az együttműködés.
Póni és Kislótenyésztők Országos Egyesülete	Szigetcsép	Az ANPI az egyesület munkájában aktívan részt vesz és lehetőségeihez mérten támogatást nyújt az ott folyó munkákhoz. (pl. Ménkatalógus és Hucul méneskönyv).
Magyar Patkolókovácsok Egyesülete	Üllő	Együttműködés a hucul ménes állományának patkolásában, turisztikai együttműködés rendezvények lebonyolításában.
MIVÍZ – Barlangfürdő	Miskolctapolca	Együttműködés turisztikai marketing területén. 2012-ben kerültek felújításra a kölcsönös tájékoztató táblák.
Kastélysziget	Edelény	A 2014-ben megnyílt, nagyszabású turisztikai projekt keretében megújult kastély előzetes marketingjében való részvétel.

		Kölcsönösen 20% kedvezményt biztosítunk egyes programjaink árából.
Füzérradvány Károlyi kastély és Tájképi kert	Füzérradvány	Kölcsönösen 20% kedvezményt biztosítunk egyes programjaink árából.
Csereháti Településszövetség „Históriavölgy”	Boldva	Együttműködés turisztikai marketing területén a 2012-ben megnyitott Históriavölgy projekt kapcsán.
Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány	Miskolc	Több évre visszatekintő kapcsolatot tartunk fenn, amelynek keretében közösen csatlakoztunk az „Ökoturizmus Közép- és Kelet-Európa bioszféra rezervátumaiban” című programhoz.
BAZ.-megyei Környezetvédelmi és Területfejlesztési Kht.	Gömörszőlős	Közös, ill. kölcsönös kiadvány- és ajándéktárgy forgalmazás. Közös rendezvény-szervezések.
Gömöri Környezet és Tájfejlesztő Egyesület	Ragály	Partnerség a korábban évente megrendezett Gömöri Gyümölcsfesztivál lebonyolításában. (2020 óta nem került sor a rendezvényre.)
Nemzeti Filmtörténeti Élménypark	Ózd	Az új létesítménnyel marketing együttműködés valósul meg.
Szádvárért Baráti Kör	Szögliget	Évente részt veszünk a Baráti Kör Szádvár romjainál folytatott felújítási, állagmegóvási, területrendezési munkáiban, kedvezményes szállást biztosítunk az önkénteseknek.
Vasutas Természetjáró Baráti Kör	Bánréve	Turisztikai együttműködés. A partnerrel az Igazgatóság közös teljesítménytúrát szervez.
„Jósvafőért” Alapítvány és Jósvafői Egyházközség	Jósvafő	A Jósvafői Református Egyházközség, a „Jósvafőért” Alapítvány és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság együttműködésében Jósvafőn, az Ady E. u. 4. alatti, volt Parókia épületegyüttesében működik a "JÓSVÁ" Erdei Iskolai Bázishely. Az ANPI a természetvédelmi ismeretterjesztés, környezeti nevelés, mint alapfeladatok ellátásában való együttműködés keretében szakmailag és kedvezményes túralehetőségekkel támogatja a bázishely munkáját.

15. Ellenőrzés

	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa / célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
1.	Kormányzati Ellenőrzési Hivatal	Kormányzati Ellenőrzési Hivatal	A kormányzati igazgatási szerveknél történő béren kívüli juttatások kifizetésének szabályairól szóló 4038/2022. Korm. határozatban foglaltak végrehajtásának vizsgálata	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.
2.	Állami Számvevőszék	Állami Számvevőszék	2021. évi zárszámadás Magyarország 2021. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése	Intézkedést igénylő megállapítást nem tettek.
3.	Agrárminisztérium Ellenőrzési Főosztály	Agrárminisztérium Ellenőrzési Főosztály	Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság ellenőrzése, ezen belül a büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek és a rendvédelmi szervek irányában fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételének és azok ellentételezésének rendjéről szóló 44/2011. (III.23.) Korm. rendelet szerinti beszerzések ellenőrzése	Az Igazgatóság a felmerült beszerzési igényekkel minden esetben keresse meg a Központi Ellátó Szervet a hatályos 2021. évi Beszerzési szabályzat, valamint a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően. A jogszabályi előírások betartása érdekében elkészült a fogvatartottak kötelező foglalkoztatása keretében előállított termékek és szolgáltatások vonatkozásában felmerült beszerzési igényekkel kapcsolatos eljárásrendről szóló 17/2022. számú igazgatói utasításban kiadott ANPI/1186/2022. iktatószámú Szabályzat, amely 2022. augusztus 1. napjától hatályos.

4.	B-A-Z Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság - Kazincbarcikai Katasztrófavédelmi Kirendeltség	B-A-Z Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság - Kazincbarcikai Katasztrófavédelmi Kirendeltség	Szögliget, külterület 0253/4 alatti Szalamandra-ház és Erdei Iskola tűzvédelmi hatósági , helyszíni célellenőrzése;	Azonnali intézkedéssel megszüntetésre kerültek a létesítmény területén létesített oltóvízforrás időszakos felülvizsgálata során feltárt szabálytalanságok / hiányosságok.
5.	Borsod-Abaúj- Zemplén Megyei Kormányhivatal	Borsod-Abaúj- Zemplén Megyei Kormányhivatal Edelényi Járási Hivatal Élelmiszerlánc biztonsági és Állategészségügyi Osztály	Az ANPI 651700 számú, Aggteleki vadászterületét érintően, az afrikai sertéspestis elleni védekezés helyszíni ellenőrzése	Az előírásokat betartották.
6.	Borsod-Abaúj- Zemplén Megyei Kormányhivatal	Borsod-Abaúj- Zemplén Megyei Kormányhivatal Sárospataki Járási Hivatal	Az ANPI 658901 számú Bodrog-zugi vadászterületét érintően, az afrikai sertéspestis elleni védekezés helyszíni ellenőrzése	Az előírásokat betartották.
7.	AESA Magyarország Kft. (az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság, mint az uniós támogatások nemzeti ellenőrző hatósága által megbízott ellenőrző szervezet)	AESA Magyarország Kft. (az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság, mint az uniós támogatások nemzeti ellenőrző hatósága által megbízott ellenőrző szervezet)	Utólagos ellenőrzés a "Gyógyturisztikai fejlesztések az Aggteleki- és Szlovák- karszt Világörökség barlangjaiban" című, SKHU/1601/1.1/035 azonosító számú projekt keretében (a projekt megvalósításának ellenőrzése összhangban a 1303/2013 EU rendelettel)	Az Audit Report alapján a Külügyminisztérium (mint Irányító Hatóság) szabálytalanságot és pénzügyi korrekciót állapított meg. A megállapított pénzügyi korrekció 2022. júniusában visszafizetésre került.
8.	AESA Magyarország Kft. (az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság, mint az uniós	AESA Magyarország Kft. (az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság, mint az uniós támogatások	Utólagos ellenőrzés a "Vízi élményút vonal megvalósítása a Bodrog eredetfolyó mentén" című, SKHU/1601/1.1/038 azonosító számú	Az Audit Report alapján a Külügyminisztérium (mint Irányító Hatóság) szabálytalanságot és pénzügyi korrekciót állapított meg.

	támogatások nemzeti ellenőrző hatósága által megbízott ellenőrző szervezet)	nemzeti ellenőrző hatósága által megbízott ellenőrző szervezet)	projekt keretében (a projekt megvalósításának ellenőrzése összhangban a 1303/2013 EU rendelettel)	A megállapított pénzügyi korrekció 2022. október végéig visszafizetésre került.
9.	Innovációs és Technológiai Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság (KEHOP Irányító Hatóság)	Innovációs és Technológiai Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság (KEHOP Irányító Hatóság)	Közbenső helyszíni ellenőrzés a „Komplex élőhely-fejlesztés a Zempléni Tájegység területén” című, KEHOP-4.1.0-15-2016-00028 azonosító számú projekt keretében	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.
10.	Innovációs és Technológiai Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság (KEHOP Irányító Hatóság)	Innovációs és Technológiai Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság (KEHOP Irányító Hatóság)	Záró helyszíni ellenőrzés „A természetvédelmi erdőkezelést és a becserjésedéssel veszélyeztetett védett gyepek rehabilitációját elősegítő infrastruktúra fejlesztése az ANPI területén” című, KEHOP-4.1.0-15-2016-00051 azonosító számú projekt keretében	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.
11.	Miniszterelnökség Közlekedési, Környezeti és Energiahatékonysági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság (KEHOP Irányító Hatóság)	Miniszterelnökség Közlekedési, Környezeti és Energiahatékonysági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság (KEHOP Irányító Hatóság)	Záró helyszíni ellenőrzés „Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található védett gyepterületek legeltetéssel történő természetvédelmi célú kezeléséhez szükséges állattartási infrastruktúra fejlesztése” című, KEHOP-4.1.0-15-2016-00049 azonosító számú projekt keretében	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.

12.	Közbeszerzési Hatóság Szerződés-ellenőrzési Főosztály	Közbeszerzési Hatóság Szerződés-ellenőrzési Főosztály	„Mezőgazdasági és erdészeti eszközök beszerzése – 5. rész Erdészeti kivitelű erőgép 2. és komp. adapterei” tárgyú közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés teljesítésének és módosításának ellenőrzése (KEHOP-4.1.0-15-2016-00051)	Az ellenőrzés 2022. szeptemberében kezdődött, 2022-ben nem zárult le.
13.	Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program Ellenőrző Szervezete	Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft.	Záró helyszíni ellenőrzés az „Ökológiai folyosók a Kárpátokban / Open borders for wildlife in the Carpathians” című, HUSKROUA/1702/6.1 /0010 azonosító számú projekt keretében	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.
14.	Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. Vagyonkezelési Igazgatóság	Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. Vagyonkezelési Igazgatóság	Vagyonkezelői kötelezettségek megfelelő teljesítésének ellenőrzése - vagyonkezelte vagyon biztosításával összefüggő költségek viselésének, biztosítási szerződések megkötésének ellenőrzése: az MNV Zrt. tulajdonosi joggyakorlása alatt álló vagyonkezelte vagyon tekintetében a vagyonbiztosítási szerződés/szerződések létrejöttét igazoló biztosítási kötvény/kötvények bekérése	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.

15.	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály	<p>Átfogó társadalombiztosítási szakellenőrzés a foglalkoztató, illetve a kifizetőhely egészségbiztosítással összefüggő szakmai feladatellátására és a jogszabályok betartására vonatkozóan - a nyilvántartási, adatszolgáltatási, bejelentési, egészségbiztosítási járulék levonási kötelezettség, a kifizetőhely működésének, a folyósított, elszámolt pénzbeli egészségbiztosítási ellátások ellenőrzése 2018.09.01-től 2022.06.30-ig terjedő időszakra.</p>	<p>1. Megszűnt jogviszonyú dolgozók esetében az igazolások a munkaügyi okmányokkal együtt kerültek kiadásra átvételi elismervénnyel, melyek szintén postázásra kerültek. Az átvételt a visszaérkező tértivevények bizonyítják. Két dolgozó esetében csak a postázás bizonyított, a dokumentumok átvételének tényét tértivevény nem igazolja.</p> <p>A Tbj. előírásai betartásra kerülnek. A jogszabályi előírások szerint megtörténik az igazolások kiállítása, valamint azok átadása. Megszűnt jogviszonyú dolgozók esetében postán történő kiküldés során tértivevénnyel kerül sor az iratok kiküldésére az átvétel igazolása érdekében.</p> <p>2. Az ellátások kifizetése során a foglalkoztató egy esetben nem tartotta be az Ákr. 50. § (2) bekezdésének b) pontja és az Ákr. 41. § (1) bekezdésében foglaltakat. A kifizetéseknek határidőben történő kiutalása, valamint a késedelmes kifizetések elkerülése érdekében az ügyintézési határidők betartásra kerülnek. Az iratok érkezését követően az iratok az ügyintézési határidőben megküldésre kerülnek a kifizetőhelyhez</p> <p>3. A bemutatott sérülési naplók bejegyzései szerint</p>
-----	---	---	---	---

				<p>a dolgozók a sérülések ellenére tovább dolgoztak, de a nyilatkozatuk a vizsgálat során nem állt rendelkezésre.</p> <p>A Vhr. 43. § (4) bekezdésében foglaltak betartásra kerülnek, mely szerint a munkaképtelenséget nem okozó munkabaleseteket – a biztosított kérésére – az egészségbiztosító által rendszeresített, a külön jogszabályban meghatározott munkabaleseti nyilvántartás adattartamával azonos adatokat tartalmazó nyomtatványokon kell rögzíteni.</p>
16.	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály	Erdősítések műszaki átvétele	Erdősítés sikeres befejezésének elmulasztása

A belső ellenőrzéseket és azok megállapításait a következő táblázat tartalmazza:

	Ellenőrzést végző személy	Ellenőrzés tárgya	Ellenőrzés célja	Az ellenőrzés során tett megállapítások
1.	Függetlenített belső ellenőr	Ügyrendek ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy az Igazgatóság ügyrendje megfelel-e a jogszabályi előírásoknak.	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.
2.	Függetlenített belső ellenőr	A költségvetési beszámoló folyamatának ellenőrzése	Az éves beszámoló és annak kiegészítő melléklete a jogszabályi követelményeknek megfelelően készült-e, valós adatokat tartalmaz-e a gazdálkodásról, megbízható valós képet ad-e a költségvetés végrehajtásáról, az Igazgatóság vagyoni és pénzügyi helyzetéről.	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.

3.	Függetlenített belső ellenőr	Munkavédelem, tűzvédelem	Annak megállapítása, hogy munkavédelem és a tűzvédelem szabályozása megfelelően történt-e.	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.
4.	Függetlenített belső ellenőr	Személyi anyagok nyilvántartásának ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy a személyi anyagok nyilvántartása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik-e.	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.
5.	Függetlenített belső ellenőr	Informatikai beszerzések ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy az informatikai beszerzések a jogszabályi és belső szabályzati előírásoknak megfelelően történtek-e.	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.
6.	Függetlenített belső ellenőr	Pénzkezelés, pénzkezelő helyek ellenőrzése	A Pénzkezelési és bizonylati szabályzatokban előírt szabályok betartásának ellenőrzése. Az Igazgatóság házipénztárainak és pénzkezelő helyeinek ellenőrzése, pénztárrovincsolás.	Pénzkezelési Szabályzat felülvizsgálatát el kell végezni.

16. Éves munka legfontosabb összefoglalása

Személyi állomány, foglalkoztatás:

- A szakmai munka személyi feltételei 2022. évben is biztosítottak voltak. Az Igazgatóság engedélyezett létszáma 145 fő volt, melyből 2022 őszén 4 álláshely elvonásra került, így az Igazgatóság engedélyezett létszáma 141 főre csökkent. A feladataink ellátását ezzel a létszámmal kellett megoldanunk. Az állandó feladatok mellett a projektek munkaerő szükséglete is biztosított volt. A megüresedő álláshelyek betöltésére folyamatosan törekedtünk.
- A Kormányzati Személyügyi Döntéshozó Rendszer moduljai folyamatosan bevezetésre kerültek/kerülnek. A személyi állományhoz kapcsolódó nyilvántartások, rendszerek (ÁNYR, SZTNYR, KIRA) előírás szerinti vezetése, valamint az adatszolgáltatások teljesítése a 2022. évben is megtörtént.

Védett és Natura 2000 területek fenntartásával kapcsolatos tervezések, kutatás, monitorozás, tájvédelem:

- 2022-ben elkészült 15 darab Natura 2000 terület céldokumentuma:
  - HUAN20003 Bódva-völgy és Sas-patak völgye,
  - HUAN20002 Rakaca-völgy és oldalvölgyei,

HUAN20005	Szuha-völgy,
HUBN20084	Központi-Zempléni-hegység,
HUBN20089	Füzéri Pál-hegy,
HUBN20092	Telkibányai Király-hegy,
HUBN20081	Long-erdő,
HUBN20082	Felsőregmeci Ronyva,
HUBN20071	Bodrogzug és Bodrog hullámtere,
HUBN20093	Bózsva Temető-alja,
HUBN20090	Komlóska Mogyorós-tető és Zsidó-rét,
HUBN20079	Révleányvári-erdő,
HUBN20078	Pácini Mosonna-erdő,
HUBN20087	Baskói-rétek,
HUAN21007	Bózsva-patak

- Igazgatóságunk munkatársai részt vettek a Natura 2000 területek adatbázisának (SDF) frissítésében.
- A korábbi években 6 földtani alapszelvény/földtani képződmény kezelése készült el:
  - Ördögát-tető földtani alapszelvény: A benövényesedett részeken kézi cserjeirtás, a feltöltődött árok újraásása. Kibukkanó kőzetrétegek felületeinek tisztítása.
  - Telekes-völgyi földtani alapszelvény: A földtani képződmény felületének teljes mechanikai tisztítása.
  - Telekes-völgy 7. mellékvölgye földtani alapszelvény: A benövényesedett részeken kézi cserjeirtás, a feltöltődött árok újraásása. Kibukkanó kőzetrétegek felületeinek tisztítása.
  - Telekes-völgy 8. mellékvölgye földtani alapszelvény: A benövényesedett részeken kézi cserjeirtás, a feltöltődött árok újraásása. Kibukkanó kőzetrétegek felületeinek tisztítása.
  - Aggtelek, Medve-sziklák, T-048 földtani alapszelvény: A földtani alapszelvény előterében és mellett található bozót irtása, felületének teljes mechanikai tisztítása.
  - Nyúlkert-lápai földtani képződmény feltárása: A földtani alapszelvény előterében található bozót irtása, felületének teljes mechanikai tisztítása.

Barlangok felszín alatti kiterjedésének meghatározása program folytatása:

- Barlangtani Bibliográfia fejlesztése: A Barlangtani Bibliográfia adatbázis fejlesztése érdekében végzett feldolgozás az Aggteleki Nemzeti Park barlangjaira vonatkozott. A feldolgozott 1500 tételből 1100 új irodalom, míg 400 tételnél adatjavításra és adatkiegészítésre került sor.

- A védelemre tervezett mesterséges üregek poligon felvételére került sor az alábbi helyszíneken: Mária-táró, Teréz-táró, Villany-tetői-táró, Rudabánya 1926-os táró.
- Elkészült a Baradla-barlang Róka-ág belső termének és az Olimposz-hegy mögötti járatnak a teljes felmérése és 1:100 alapú térképe.
- Elkészült az esztramosi IV-V-ös bányászati szint tárórendszerének, a hozzá kapcsolódó természetes üregeknek, valamint a szinten található fejtési üregeknek a lézerszkenneres felmérése. Az összes rögzített pont száma közel 150 millió pont lett.

TIR adatrögzítés és karbantartás, újabb biotikai adatok gyűjtése a Natura 2000 területekről, adathiányos jelölő fajokról:

- Igazgatóságunk biotikai adatbázisába 2022-ben összesen 44475 védett, és 6387 fokozottan védett fajra vonatkozó biotikai adat került be, melyeket Igazgatóságunk munkatársai, illetve külsős kutatók gyűjtöttek. Számos esetben hatósági ügyekhez kapcsolódó adatgyűjtés is történt.
- Külön figyelmet fordított Igazgatóságunk a védett és fokozottan védett fajokról, védett természeti területekről, adathiányos területekről és fajokról történő adatszerzésre, továbbá a nem védett területeken történő alapállapot-felmérésekre is.
- A kutatások az éves állapot-felmérési terv szerint, maradéktalanul megtörténtek. 13 NBmR és Natura 2000 monitorozási feladat valósult meg.
- A Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás működtetése keretében 40 standard hálóállás használatával, 73 nap alatt 64 faj 7002 egyedének megjelölése történt meg.
- 2022-ben is folytatódott a komplex chiropterológiai vizsgálsorozat. Az Igazgatóság működési területén az épületekben, illetve földalatti üregekben (barlangok, bányavágatok, pincék) élő denevérközösségek biztonságának fenntartása és növelése történt.

Inváziós növényfajok kezelésének tervezése és végrehajtása:

- Az ANPI saját vagyonkezelésben lévő területein 13. éve történik a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis* L.) visszaszorítása, a szárzúzás mellett vegyszeres irtással is.
- 2022-ben állami védekezés keretében 698 ha területen történt vegyszeres kezelés, egy foltot évente többször is kezelni kell a sarjak felnövekedése, valamint elhagyási hiba miatt. Ezt egészítette ki a mechanikus visszaszorítás 1684,7 ha-on.
- 2022 során folytatódott a Tornai-alsóhegyen nagy területet előzőnlő mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima* /Miller/ Svingle) vegyszeres visszaszorítása. Megállapítható, hogy az eredeti felmérés által valószínűsített bálványfa mennyiség többszöröse volt fellelhető a kijelölt területen. A teljes terület - amely a munka során kezeléssel és ellenőrzéssel lett érintve - 65,4 ha kiterjedésű volt. A munkaterületen lévő bálványfa telepek túlnyomó többségét sikeresen kezeltük, ami 24,7 ha terület vegyszeres kezelését jelentette szintén állami védekezés keretében.

Monitorozás:

- Az 1143/2014/EU rendelettel összhangban a 2022-es évben is folytattuk az előírt monitoring munka megalapozását az ANPI teljes működési területén (több mint 430000 ha-on).

Birtokügyi feladatok, területvásárlás, kisajátítás, kártalanítás:

- A tárgyévben az Igazgatóság nem kapott támogatást a Vsz. hatálya alá tartozó területek megvásárlására, ennek következtében nem került sor kisajátítást pótló adásvételi szerződés megkötésére, illetve kisajátítási eljárás lefolytatására sem, valamint elővásárlási jog gyakorlására sem került sor.
- 2020. októberében sor került VK-2020/7. számon a természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés kiegészítéséről szóló megállapodás megkötésére, melynek eredményeként 359,6473 ha terület került az Igazgatóság vagyonkezelésébe, azóta új vagyonkezelési szerződés megkötésére nem került sor.

Haszonbérletek, megbízási szerződések:

- Igazgatóságunk a 2022. évben sem hirdetett meg haszonbérleti pályázatot. Pályáztatás nélkül 5 ha alatti területek haszonbérbe adása érdekében nem került sor szerződéskötésre. Haszonbérleti szerződést nem mondtunk fel, és haszonbérleti szerződés sem járt le a tárgyévben. A nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi célú vagyonkezelési tevékenységének egységes szakmai alapelvek szerinti ellátásáról szóló 9/2020. (XII. 23.) AM utasítás alapján az Igazgatóság három esetben kötött megbízási szerződést.

Természetvédelmi kezelési tevékenység:

- A kezelések elvégzéséhez szükséges engedélyek beszerzésre kerültek.
- A területkezelési tevékenység az Aggteleki Tájegységben a szükséges eszközpark birtokában terv szerint zajlott, Natura2000 gyepterületeken 471,99 ha-on - kaszálást, bálázást, míg 365,38 ha-on – legelőápolást, szárazzást végeztünk, illetve 198,56 ha-on legeltetés történt. A gyepeken, kaszálókon betakarított szalmaszalma mennyisége: szalma körbála (400 db), széna körbála (1610 db).
- Területkezelési tevékenység a Zempléni Tájegységben: gyepterületeken 329,11 hektáron kaszálást, túlnyomórészt bálázást, míg további 70 hektáros területrészen legeltetést, illetve 121 hektáron vegyes (kaszálás+legeltetés) hasznosítást végeztünk. A megtermelt széna mennyisége a korai tavaszi árvizes fedettség, majd a késő tavasztól kezdődő aszály miatt messze elmaradt a várható hozamtól. Több – jellemzően a Bodrog és Tisza folyó paradúsító, mikroklíma-kiegyenlítő hatásától kicsit távolabb eső területrészen esetében kizárólag kaszálás került elvégzésre, az igen vékonyan mutatkozó gyepszéna összegyűjtésének sem természetvédelmi, sem gazdasági indoka nem volt. Így végül 1219 nagy körbála szénát takarítottunk be.

- A szántóföldi művelésre alkalmas területből az Aggteleki Tájegységben 79,2 ha-t műveltünk, ebből 30,5 ha-on termeltünk szemestakarmányt – takarmányzab (10 ha), kukorica (20,5 ha). A zab 200 q, a takarmánykukorica mennyisége 550 q lett.
- A Zempléni Tájegységben a saját végrehajtású szántóföldi művelés az aszály figyelembe vételével kifejezetten sikeresnek volt mondható, egyébiránt gyenge volt. A korábban telepített mezővédő erdősávokat, azokat két oldalról övező gyepes sávokat szárazúzással szabadítottuk meg a gyalogakáctól.
- Az inváziós fajok visszaszorítását az 5.5. fejezetben leírt területeken és módszerrel végeztük.
- Az Aggteleki Tájegységben az erdők természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatok teljesültek, természetközeli erdőkezelési módszereket alkalmaztunk - lékes, foltos, csoportos gyéritések, szálalóvágások, szálalások, egészségügyi és egyéb termelések, szerkezetátalakítások. Natura 2000 erdőterületeken szálalóvágást 121,73 ha-on, növedékfokozó gyéritést 4,07 ha-on és készletgondozó használatot 13,71 ha-on végeztünk, fásításból fakitermelés (gyepterület rekonstrukció) 19,78 ha-on történt.
- Az Aggteleki Tájegységben kitermelt 2409 nettó m³ faanyag 98 %-os mértékben sarangolt választékot (tűzifa) adott. A fakitermelések jelölése során a 2020-as évben bevezetett új jelölési rendszer szempontjai a 2022-es évben az egyre jobban érzékelhető klímaváltozás kapcsán átértékelésre kerültek, prioritást adva az állományban jelen lévő jó koronaalakú, megfelelő törzs és korona arányú, életerős fák megsegítésének, állékonyságuk növelése céljából. Folytatódott a vitális fák és a biotóp fák hálózatának kialakítása, amely reményeink szerint növeli a kezeléssel érintett erdőterületeink ellenállóképességét és egy stabil vázat adhat a további természetvédelmi célú erdőkezelési tevékenységeknek. A kiválasztott faegyedeket zöld színű (vitális fák) és kék színű (biotóp fák) festékekkel jelöltük és koordinátáik rögzítésre kerültek. A kezeléssel érintett erdőterületeink nagy része tapasztalataink szerint holtfában gazdag, ennek ellenére folytattuk a jogszabályokban is leírtaknak megfelelő visszahagyásukat. Az elvégzett természetvédelmi célú beavatkozások során a kitermelésre kerülő faanyag készletezésre került, az ipari fa kihozatal a 2022-es évben – éppen az új kezelési eljárások eredményeként - csak 2 % körül alakult, ami szemléletesen tükrözi azt, hogy a beavatkozások elsődlegesen az erdőállományok természetvédelmi helyzetének javítását szolgálták. A saját felhasználásra és értékesítésre vonatkozó adatokat az 6.3. fejezet tartalmazza.
- A Zempléni Tájegység természetvédelmi célú fakitermelése – fakitermelő vállalkozó hiányában - messze elmaradt a tervezettől. A végrehajtott fakitermelések nagyobb részét – lábon eladással - az erdőszerkezet-átalakítási célú tarvágások tették ki.
- Az Aggteleki Tájegységben az erdőművelési tevékenység elvégeztetésére kétszeri (tavasz és ősz) pályáztatás ellenére sem találtunk vállalkozót, így ezek a feladatok sajnálatosan elmaradtak. Faállomány szerkezeti változatosságot célzó fakitermelési tevékenység 139,51 ha-on (erdőterületen történt).

- A Zempléni Tájegységben a végrehajtott erdőművelési tevékenységek között ki kell emelni, hogy a 2021. késő ősze/2022. tavaszára tervezett erdősítési tevékenységek – a decembertől április végéig tartó árvizek miatt gyakorlatilag majdnem elmaradtak. Az erdősítési tevékenységeinket így megkésve, május közepéig tudtuk végezni, onnantól a lombba fakadt csemeték elültetésének nem volt értelme, hiszen kettős gazdasági veszteséggel (az elültetett csemeték árával és az ültetés költségével) tudtuk volna elvégezni, így százezres mennyiségű csemetét vermeltünk el, majd öntöttünk a nyár folyamán.
- A szukcesszív folyamatokkal érintett gyepes és szántók felmérése, a kezelési terv szerinti céloknak és előírásoknak megfelelő kezelések elvégzése a tervnek megfelelő mértékben történt.
- A kezelt gyepes területek természetbeni állapotában a kezelések hatására pozitív változások tapasztalhatók, a szántóterületeken a csapadékosabb nyárnak köszönhetően közepes termést takarítottunk be – az 5.2.2. pontban leírtak szerinti részletezéssel.
- A mezőgazdasági és erdei utakat mind az Aggteleki mind a Zempléni Tájegységben saját erőgépek és eszközök (tárcsa, simító, forgóborona), valamint vállalkozók bevonásával tartottuk karban, a szükséges mértékben.
- Az erdők védelmével kapcsolatos állami feladatokban a jogszabályi előírások szerint, aktívan közreműködtünk. Az erdővédelmi jelzőlapok leadása megtörtént 2022. évben is.
- A területkezeléshez kapcsolódó KEHOP pályázatok végrehajtása keretében a 2022-es évben a mind az Aggteleki, mind a Zempléni Tájegységben különböző élőhely-rehabilitációs tevékenységet végeztünk, melyet az 5.3. fejezet tartalmaz részletesen.
- Kezelt területekkel, őshonos állatállománnyal, gazdálkodással, támogatásokkal kapcsolatos nyilvántartási, adatszolgáltatási és adminisztrációs feladatok ellátása, gazdálkodási napló vezetése megtörtént.

Génmegőrzéssel kapcsolatos célkitűzések teljesítése:

- A külterjes gyümölcsösökben a tervezett kezeléseket kétkezi munkaerő hiányában nem tudtuk elvégezni.
- A lóállomány génállományának változatossága és a ménes kor szerinti összetétele a tudatos szelekció és beszerzések folytán tovább javult, a 6.2.1. fejezetben leírtak szerint.
- A hucul lófajta tenyésztése és népszerűsítése érdekében a megjelenéshez szükséges munkaerő hiánya miatt, csak néhány rendezvényen vettünk részt.
- A lóállomány gondozásával foglalkozó személyzetnél továbbra is nagy problémát jelent a szakképzett munkaerőhiány, ezen felül a 2022-es álláshely elvonás ezt a területet is érintette.

Természetvédelmi célú vadászat, vadgazdálkodás:

- Az Igazgatóság a vadgazdálkodással kapcsolatos feladatait és kötelezettségét maradéktalanul teljesítette, a bevételek terv szerint realizálódtak.
- A vadgazdálkodási tervet teljesítettük, a vadállomány szabályozása terv szerint történt.
- A 651700 számú vadászterületen (Aggtelek) két ezüst,- és egy bronzérmes minősítésű gímszarvas bika került terítékre.
- A 658901 számú vadászterületen (Bodrog-zug) az árvíz miatt jelentős vadpusztulás történt, illetve a vadállomány megmaradt része jórészt elvándorolt, ezért kedvezőtlen körülmények között folytattuk a vadgazdálkodást. Ennek ellenére ezen a területen egy ezüstérmes és egy bronzérmes gímszarvas bika került terítékre.

Projektekkel és a pályázati tevékenység fejlesztésével kapcsolatos célkitűzések teljesítése:

- A tevékenység összességében terv szerint, szervezeten és eredményesen folyt 2022. évben, amelynek eredményeit a beszámoló melléklete tartalmazza.

A Természetvédelmi Őrszolgálat feladatainak teljesítése:

A Természetvédelmi Őrszolgálat célkitűzései és megvalósulásuk 2022-ben:

- Feladatellátás színvonalának fenntartása, és emelése.
  - Rendelkezésre álló erőforrásoknak megfelelően sikerült fenntartani a feladatellátás színvonalát. Az év során csökkent az őri létszám, ezért nehezebb volt a korábbi szintet tartani. A hatékonyságot szerencsére segítette a KEHOP forrásból korábban beszerzett eszközállomány.
- Őrszolgálati KEHOP projektben beszerzett és létrehozott eszközök gyakorlati alkalmazásának fejlesztése, együttműködések fenntartása.
  - A KEHOP forrásból beszerzett eszközök beépültek a mindennapi feladatellátásba. A nagyobb gyakorlatot igénylő eszközök (hőkamerák) használatára külön képzést is tartott az őrszolgálat.
  - A ORFK Készenléti Rendőrség Légirendészeti Szolgálatával továbbra is megmaradt a kapcsolat. A KEHOP forrásból fejlesztett kamerarendszer a projekt zárását követően is alkalmazásra került, és a tervek szerint a közös feladatellátás továbbra is alkalmazásra kerül.
  - Az őrszolgálati KEHOP projekt zárórendezvénye is rendben megtörtént 2022. szeptemberében.
- Létszámfejlesztés, az új kollégák szakmai- és gyakorlati ismereteinek szintre hozása.
  - A 2022. évre tervezett létszámfejlesztés csak részben valósult meg, mivel a felvett új munkatársak nem maradtak az év végére az Igazgatóság kötelékében. Ezért az év végén újra kellett indítani a természetvédelmi őri álláshelyek betöltésére irányuló pályáztatást.

- Polgári Természetőr vizsgaanyag elkészítése a 2021. évben átadott Természetvédelmi őri vizsga tananyagának tematikája alapján. A jelentkezők vizsgáztatása, megállapodások megkötése, a működési rend kialakítása.
  - A Polgári Természetőr vizsgaanyag elkészült az év során, de a vizsgáztatásra és megállapodások megkötésére nem került sor. Ennek oka az év során felmerült kapacitáshiány. Az újonnan felvett és még az évben távozott természetvédelmi örök mellett két korábbi ör kolléga is elhagyta az Igazgatóságot.
- Szakmai ismeretek szinten tartása.
  - A szakmai ismeretek szinten tartása az egyes tematikus képzések mellett folyamatos és problémacentrikus. Ebbe az őrszolgálaton kívül más szervezeti egységek munkatársai is segítik a munkát. (pl. biotika adatfelvételezési módszerek, térinformatika). A KEHOP fejlesztés ebben is nagy segítség, mivel minden természetvédelmi ör rendelkezik valamilyen terepi adatfelvételre alkalmas eszközzel, bár ezek egy része kommunikációs eszköz és nem pontosabb terepi térinformatikai készülék.
  - A KEHOP forrásból beszerezett, a szükséges szoftverekkel ellátott laptopok minden természetvédelmi ör számára biztosítják a munkavégzés megfelelő ellátását. Mindenki rendelkezik internet hozzáféréssel, így akár terepen is módja van segítséget kapni, illetve kérni a különböző szakmai feladatokban. A szakmai ismeretek fejlesztésének technikai korlátja nincs.
  - A belső képzésen kívül sor került egy szakmai nap keretében az Izraeli Természetvédelmi Hatóság által alkalmazott technikák megismerésére Robert C. Castel, az Izraeli Természetvédelmi Hatóság biztonsági igazgatójának egész napos bemutatójának keretén belül.
- A KEHOP PLUSZ fejlesztési program őrszolgálati feladatellátást segítő elemeinek tervezése.
  - KEHOP PLUSZ fejlesztési program őrszolgálati feladatellátást segítő elemeinek tervezése, és leadása megtörtént.

Költségvetéssel és vagyonnal kapcsolatos célkitűzések megvalósítása:

- Fizetőképességünket sikerült megőrizni, az évközben adódó likviditási gondjainkon sikerült átlendülni. Céljaink elérését, illetve megvalósítását csak szigorú, fegyelmezett gazdálkodás révén sikerült megvalósítani, amely által csak a legszükségesebb kiadásokra került sor.
- Az erdőgazdálkodási tevékenységünket az időjárás 2022-ben is kedvezőtlenül befolyásolta, valamint emellett gondot jelentett a megbízható, és időben teljesítő fakitermelő brigádok hiánya is.
- Az Igazgatóság által kezelt vagyon bővítésére, állagának fenntartására, illetve javítására korlátozott lehetőségeink ellenére is kiemelt figyelmet fordítottunk.

- A pénzügyi gondok egyik legnagyobb okozója az üzemeltetéshez kapcsolódó költségek drasztikus megemelkedése volt. Az Igazgatóság a rezsiköltségek csökkentése érdekében megtette a szükséges intézkedéseket. A kifutott illetve kifutóban lévő projektjeink, a belőlük elszámolt költségek saját költségvetésünket terhelik, illetve fogják terhelni. Az INTERREG Magyarország Szlovákia Románia Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program projekt keretében a támogatási összeg nem érkezett meg, ennek csúszása szintén megterheli a költségvetésünket. Az AESA Magyarország Kft. (az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság, mint az uniós támogatások nemzeti ellenőrző hatósága által megbízott ellenőrző szervezet) utólagos ellenőrzést tartott, (SKHU/1601/1.1/035 projekt és a SKHU/1601/1.1/038 projekt megvalósításának ellenőrzése összhangban a 1303/2013 EU rendelettel) mely során szabálytalanság megállapítása történt, ennek következtében a jogosulatlanul felhasznált támogatás visszafizetésére kötelezték az Igazgatóságot, az összeg nagysága és a fizetési határidő rövidege miatt adódó likviditási problémát, szigorú gazdálkodással sikerült átvészelní.
- A kincstári finanszírozás és az előirányzat gazdálkodási rendszer változatlanul jelentős és párhuzamos adminisztrációs munkát von maga után. A havi rendszeres adatszolgáltatások igen jelentős kapacitást igényelnek a pénzügyi és gazdálkodási feladatok ellátása során. Az előrejelzés adatszolgáltatás bevételi tételeinek tervezése igen nehéz feladat, különösen a működési bevételek esetében, az ökoturisztikai és mezőgazdasági bevételekre vonatkozóan. A mezőgazdasági támogatások, illetve egyéb támogatások (Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása, stratégiai előkészítése, Világörökségi gondnoksági feladatok ellátása) hektikus és előzetes, valamint tájékoztatás nélküli pénzügyi teljesülése, továbbra is fennálló probléma az előrejelzés készítésekor.
- ForrásNet használata során gyakori probléma a kormányzati hálózat kapacitásának szűkössége, ezáltal a felhasználók rendszeresen szembesülnek a program lassúsága okozta nehézségekkel. Emellett a program működése során egyéb probléma felmerülésekor nagyon kevés esetben kap az Igazgatóság azonnali választ, telefonos segítségkérés szinte már lehetetlen, határidős munkafolyamat esetén nem engedhetjük meg magunknak azt, hogy napokig várjuk a probléma megoldás egyik lehetséges megoldására (feladatellátást is veszélyezteti).

Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok:

- 2022-ben nem volt szükség a COVID-19 vírus magyarországi terjedésének megakadályozása érdekében barlangjaink, bemutatóhelyeink, szállásaink bezárására. Tárgyévben 2019-hez viszonyítva éves szinten 20-25.000 fővel kevesebb látogató látogatta meg a Baradla-barlangot, azonban a 2021. év forgalmához képest növekedés tapasztalható. A külföldiek aránya a viszonylag állandónak nevezhető 12-13%-os arányhoz képest még mindig elmaradt (10%), azonban 2020-2021-hez képest jelentős emelkedés tapasztalható, ugyanis ezekben az években a látogatóknak mindösszesen 2%-a volt külföldről érkező turista.
- Továbbra is nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy azok a helyszínek, ahol vendégek járnak, folyamatosan fertőtlenítve legyenek, megakadályozva a koronavírus terjedését.

Az év során többször lemostuk a barlangon belüli járőfelületet, a korlátokat, kapcsolókat lefertőtlenítettük.

- A bemutatóhelyeink külterületén, tanösvényeinken és ösvényeinken rendszeres takarítás, karbantartás zajlott.
- A természeti területek, élő és élettelen természeti értékek bemutatása és a szemléletformálás, oktatás érdekében folytatott tevékenység esetében megállapítható, hogy a COVID helyzet még továbbra is éreztette hatását, bár már kisebb mértékben, mint 2020-2021-ben. A 2022. év elején kirobbant orosz-ukrán háború következtében kialakult gazdasági helyzet szintén nagy hatással volt a turizmusra, ezáltal a látogatók számára. Ezen okok miatt programjainkra, túráinkra sajnos még mindig elég alacsony látogatószám volt jellemző, de 2021-hez képest javuló tendencia mutatkozik.
- A Baradla-barlang aggteleki és a vörös-tói barlangszakaszában megtörtént a szünetmentes áramforrások cseréje.
- A Baradla-barlang Óriások termében a tervezett teljes hangtechnikai kábelcsere nem valósult meg, ezért terveink szerint a korszerűsítést ezzel folytatjuk.
- A természetiskolai minősítési eljárás során az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság által felterjesztett helyszínek és programszolgáltatások (ld. 12.1.4. és 12.2.3. pont) kivétel nélkül megkapták a minősítést.
- A közönségkapcsolat szempontjából alapvető fontosságú az aggteleki Információs iroda, amely a barlangok nyitva tartási rendjéhez illeszkedve minden nap nyitva van. 2022. évben személyesen 8.506 fő, telefonon 5.738 fő, írásban 2.996 fő tájékoztatására került sor.
- Célként tűztük ki az anp.hu turisztikai honlap folyamatos fejlesztését. A honlap fejlesztésének és üzemeltetésének feladatait külső vállalkozó végzi.
- A közönség tájékoztatása céljából az eseménynaptárban meghirdetett programok esetében minden esetben sor került önálló honlap cikk és Facebook bejegyzés megjelentetésére. Kiemelt program esetében a programajánlatok a sajtónak küldött direkt e-mail formájában kerültek megküldésre.
- 2022-ben az anp.hu turisztikai honlapon 86 db új cikket, az ANPI Facebook oldalain 274 új bejegyzést jelentettünk meg, illetve online elérhető volt az éves események rendszeresen frissített listája.
- Az évben 12 db rádiós interjú, televíziós felvétel; a magyar és nemzetközi internetes médiában 168 db online cikk, a nyomtatott sajtóban pedig 4 db turisztikai cikk jelent meg. A honlap fejlesztéssel párhuzamosan az új hírlevél rendszer 2021-ben elindult és azóta folyamatosan működik.
- Az ANP magyar és angol nyelvű Facebook oldalán heti több alkalommal jelenik meg új hír.

- 2022-ben ökoturisztikai programjainkon hozzávetőlegesen ugyanannyian vettek részt, mint 2021-ben, mindazok ellenére, hogy a teljes évben működtünk, és darabszámra és típusra is több programot tudtunk biztosítani.
- Az év folyamán 5 db tanösvényvezető leporelló készült el, melyek nyomtatott formában is elérhetőek.
- Elkészültek a Szádvár tanösvény új táblái (indító és megállótáblák).
- Turistajelzéssel ellátott tanösvényeink jelzése felújításra került, melyben nagy szerepet játszott a B-A-Z. Megyei Természetjáró Szövetség.
- 1 nagyközönségi rendezvényen információs standdal személyesen vettünk részt.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hazai és határon túli turisztikai egyesületekkel, civil szervezetekkel, önkormányzatokkal, vállalkozókkal, szakemberekkel való kapcsolatok kialakítására, fenntartására és fejlesztésére. A kapcsolattartás partnereinkkel, társ szervezetekkel telefonon, e-mailben és személyes megkeresések alapján történik.
- Az ár- és kedvezményrendszer, valamint a szolgáltatás kínálatának kialakítása, a vendégek kiszolgálása mindkét saját üzemeltetésű szálláshelyen megtörtént. A kedvezményeket harmonizáltuk az egyéb szolgáltatásaink kedvezményeivel.

17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv), külön részletezve a tervezett pályázatok ütemezését és megvalósítását

Személyi állomány, foglalkoztatás:

- A foglalkoztatás terén fontos célkitűzés, hogy az állandó feladataink mellett a folyamatban lévő projektek munkaerő szükségletét is biztosítsuk.
- Az Igazgatóság engedélyezett létszáma 2022 őszétől 141 fő, így feladataink ellátását 2023-ban már ezzel a létszámmal kell megoldani. Fontos feladat továbbra is a megüresedő álláshelyek feltöltése. Kiemelt figyelmet fordítunk a Kormányzati Személyügyi Döntéshozó Rendszer moduljainak folyamatos bevezetésére, megfelelő használatára, a személyi állományhoz kapcsolódó nyilvántartások (ÁNYR, SZTNYR), és egyéb rendszerek (KIRA) előírás szerinti vezetésére, illetve a jogszabályokban előírt adatszolgáltatások teljesítésére.
- 2023. január 1. napjával a havi garantált bérminimum 296.400.-Ft-ra emelkedett, illetménybesorolást tekintve az Igazgatóságra a 2018. évi CXXV. törvény I/2. számú mellékletében szereplő illetménytábla vonatkozik, amelyben a hivatali tanácsos besorolás esetén az illetmény alsó határa: 200.000.-Ft, a felső határa: 350.000.-Ft. Az Igazgatóság engedélyezett létszámának több mint 40%-a ebbe a kategóriába tartozik jelenleg, ez nagy problémát jelent a meglévő kollégák megtartása, illetve új munkaerő felvétele esetén is. A bérigények a garantált bérminimumhoz igazodnak, illetve egy szakképzettséggel,

gyakorlattel rendelkező jelentkező bérigénye sok esetben meghaladja a hivatali tanácsos illetménykategória felső határát is. A megemelt bérköltség természetesen a költségvetést is megterhelné, de nincs választási lehetőségünk, a működésünkhöz szükséges a szakképzett munkaerő, és a dolgozók megtartása, illetve az üres álláshelyek feltöltéséhez is szükségünk lenne magasabb besorolási kategóriákra. Tovább nehezíti a megfelelő munkaerő felvételét, hogy tömegközlekedési eszközzel nem megoldható a munkába járás, és az üzemanyagárak is emelkednek.

Védett és Natura 2000 területek fenntartásával kapcsolatos tervezések, kutatás, monitorozás, tájvédelem:

- Földtani alapszelvények kezelése.
- Az Aggteleki Nemzeti Park védőövezet kihirdetésének előkészítése.
- Az Aggteleki Nemzeti Park övezeti besorolás kihirdetésének előkészítése.
- Veszélyeztetett fajok megőrzéséhez szükséges együttműködések fejlesztése (pl. épületlakó denevérfajok).
- Újabb biotikai adatok gyűjtése a Natura 2000 területekről, adathiányos jelölő fajokról.
- Adatgyűjtés védett és fokozottan védett fajokról, védett természeti területekről, adathiányos területekről és fajokról. Nem védett területeken történő alapállapot-felmérések, hatósági ügyekhez szükséges szakmai véleményekhez kapcsolódó adatgyűjtés, a hatékony hatósági döntés-előkészítés fenntartása.
- Igazgatóságunkhoz tartozó 13 db Natura 2000 terület céldokumentumának elkészítése.
- Biotikai adatfelvétel az adathiányos állapotok megszüntetése érdekében, erdőtervezéssel kapcsolatos adatfelvételre kiterjesztés.
- NBmR és Natura 2000 monitorozás, a kutatások koordinálása.
- Az éves állapot-felmérési terv alapján NBmR és Natura 2000 kutatási feladatok fognak megvalósulni.
- Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás működtetése, kapcsolódó CES monitorozás lebonyolítása.
- Fajvédelmi tervek megvalósításával kapcsolatos aktuális feladatok végrehajtása, speciális fajvédelmi intézkedések ellátása.

Barlangok felszín alatti kiterjedésének meghatározása program folytatása:

- További mesterséges üregek védetté nyilvánításának előkészítése.

Inváziós növényfajok kezelésének tervezett végrehajtása 2023-ban:

- Az ANP gyepterületein a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis* L.) van jelen a legnagyobb mennyiségben, visszaszorítására a szárazzás mellett vegyszeres irtást tervezünk az előző évtizedben már kezelésbe vont területeken.

- Folytatni tervezzük a Tornai-alsóhegyen nagy területeket előzőnlő mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima* /Miller/ Svingle) vegyszeres visszaszorítását.
- A vegyszeres visszaszorítás kibővítésére a BAZ Vármegyei Kormányhivatallal együttműködésben állami védekezés keretében teszünk kísérletet.
- A monitorozási, szakirányítási és szükség szerint a korai észlelési/irtási feladatokat a működési területen 2 fő (ANPI munkatárs) fogja végezni.

Birtokügyi feladatok, területvásárlás, kisajátítás, kártalanítás:

- Igazgatóságunk – támogatás esetén – folytatja a védett természeti területek állami tulajdonba vételét.

Haszonbérletek, megbízási szerződések:

- Az 5 hektár alatti területek esetében továbbra is sor kerülhet haszonbérleti szerződések megkötésére, valamint megbízási szerződés megkötésére 1 gazdasági évre.

Természetvédelmi kezelési tevékenységünkkel, a Tájegységek működésével kapcsolatos célkitűzések:

- Az ANPI természetvédelmi éves kezelési tervének végrehajtásához szükséges engedélyek beszerzése (kaszálnási és legeltetési engedély, terület-helyreállítási engedély, fásításból történő fakitermelési engedély, erdőtörvény hatálya alá nem tartozó területek fakivágási engedélye, erdőtervezett erdőkben történő fakitermelés engedélye stb.)
- Az élőhelyek fenntartásával, helyreállításával kapcsolatos kezelési tevékenységek elvégzése.
- Az Aggteleki Tájegységben 2023. évben az előző évhez hasonló volumenű (900-1000 ha rét, legelő és szántó) területkezelési feladatok ellátása. A gyepterületek kezelése részben saját eszközparkkal, részben vállalkozók bevonásával fog történni, ami legeltetéssel (cc. 200 ha) egészül ki.
- A Zempléni Tájegységben 2023. évben a 2022. évet meghaladó területkezelési feladatok ellátása tervezett. A gyepterületek kezelése kizárólag saját eszközparkkal történik, ami néhány területen külső közreműködők bevonásával, legeltetéssel egészül ki.
- A fajokat érintő kedvezőtlen ökológiai állapotváltozások figyelemmel kísérése, a kedvezőtlen folyamatok megállítása és visszafordítása érdekében szükséges intézkedések megtétele, különös tekintettel az inváziós fajok terjeszkedésének megállítására. A szukcesszív folyamatok visszaszorításához nagy létszámú élő munkaerő szükséges, emiatt a kitermelésre kerülő faanyag lakossági gyűjtésére továbbra is alapozunk.
- Az erdők természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatok erdőterv és az abban rögzítettek alapján leadott éves terv szerinti elvégzése.
- Az erdőterületeink természetvédelmi helyzetének javítása érdekében kitermelt faanyag kezelése (saját felhasználás, raktározás, értékesítés).

- Az Aggteleki Tájegységben a kezelési célok eléréséhez a korábbi évekhez hasonló mennyiségű (3000-3100 m³) faanyag kitermelése tervezett.
- A Zempléni Tájegységben a kezelési célok eléréséhez az előző éveket meghaladó mennyiségű, természetvédelmi célú fakitermelés végrehajtása tervezett. Az árvizek miatt immár rendszeresen elmaradt az erdősítések első kivitele és pótlása. Bár az elmaradás oka igazolható, a végrehajtandó munkák felhalmozódása komoly szakmai és szervezési kihívást fog jelenteni. Ennek tükrében a faültetvények tarvágására újabb kiírást nem fogunk eszközölni, kizárólag a lábon eladási szerződésekkel érintett kötelezettségvállalások teljesítése történik meg.
- Mezőgazdasági és erdei utak karbantartása, javítása: mind az Aggteleki Tájegységben, mind a Zempléni Tájegységben az előző évihez hasonló mértékű (tájegységenként 5-10 km) tervezett.
- Az erdők védelmével kapcsolatos állami feladatokban történő részvétel a jogszabályi előírások szerint, továbbá a körzeti erdőtervezés, hatósági eljárásokban való közreműködés.
- 2023. évben az erdővédelmi jelzőlapok leadása továbbra is meg fog történni, amennyiben a káresemények nagyságrendje ezt szükségessé teszi.
- A körzeti erdőtervezésekhez szükséges adatszolgáltatás, kezelési javaslat készítése 2023. évben sem szenvedhet hiányt. Ennek érdekében a feladat elvégzéséhez szükséges munkaerő pótlása, foglalkoztatása tervezett.
- Kezelt területekkel, őshonos állatállománnyal, gazdálkodással, támogatásokkal kapcsolatos nyilvántartási, adatszolgáltatási és adminisztrációs feladatok ellátása, gazdálkodási napló vezetése. A nyilvántartási rendszer fejlesztése.
- MTÉT (Magas Természeti Értékű Területek) feladatokban történő közreműködés.
- A Natura 2000, JFGK (Jogszabályokban Foglalt Gazdálkodási Követelmények) EMVA nem termelő beruházásokkal kapcsolatos feladatokban történő közreműködés. A jogszabályoknak megfelelő gazdálkodás fenntartása továbbra is alapvető elvárás.
- Hatósági és szakértői ellenőrzésekben történő közreműködés.

Génmegőrzéssel kapcsolatos célkitűzések:

- A külterjes gyümölcsösökben (10-20 ha) a tervezett kezelések (kaszálás, ritkítás, metszés, fiatal egyedek ültetése stb.) vállalkozóval történő elvégztetése.
- Az állattartás infrastruktúrájának fejlesztését célzó pályázat (KEHOP) megvalósításának befejezése után, a létesítmények üzemeltetése során felmerült hiányosságok garanciában történő javíttatása, majd a teljes birtokba vétele és üzemeltetése.
- Mének geneológiai vonalának bővítése, kancaállomány további fejlesztése.
- A lóállomány gondozását végzők esetében a fluktuáció visszaszorítása, ennek érdekében lehetőség szerint szakképzett dolgozók alkalmazása.

- Ex-situ génmegőrzés kialakítása az ANPI-nál (mesterséges megtermékenyítő állomás, spermabank létrehozása). A különleges értéket képező szerény létszámú kancacsaládok egyedeinek szaporítására.

Vadászat, vadgazdálkodás célkitűzései:

- Az éves vadgazdálkodási tervek elkészítése, leadása.
- Az éves vadászati jelentések elkészítése, leadása.
- Vadállomány szabályozási tevékenység elvégzése.
- Bérvadásztatással kapcsolatos feladatok ellátása.
- ASP diagnosztikai kilövések növelése.
- A vaddisznó állomány minimális szinten tartása, cél az 0,5 db/100 ha.
- Az éves vadgazdálkodási tervek teljesítése.
- Dámszarvas terjedésének megakadályozása.
- Aranysakál terjedésének megakadályozása.
- Együttműködés az állategészségügyi hatósággal.
- A NÉBIH felé az ASP elszámolás elkészítése.
- Földtulajdonosi közösségekkel kapcsolatos feladatok ellátása.
- A 658100 sz. Földtulajdonosi Közösségtől a 6 évi haszonbérleti díj behajtása.

Projektekkel és a pályázati tevékenység fejlesztésével kapcsolatos célkitűzések:

- 2023. évben az egyik fő feladat a támogatási szerződéssel rendelkező projektek befejezése, tekintettel a 2014-2020-as fejlesztési ciklus zárására.
- 2023. évben kiemelt feladat a 2021-2027 időszakra az Igazgatóság fő fejlesztési prioritásait tartalmazó természetvédelmi fejlesztési javaslatának kidolgozása, összhangban az Igazgatóság fejlesztési tervével, egyeztetve a szakpolitikai felelős Agrárminisztériummal, és a 2023-ban várhatóan megjelenő pályázati felhívásokra a javaslatok benyújtása.
- Emellett egyéb pályázati lehetőségek figyelése is feladat, kiemelt figyelemmel a 2021-2027 időszakban megjelenő új pályázati lehetőségekre.

A Természetvédelmi Őrszolgálat célkitűzései 2023. évre:

- Feladatellátás színvonalának fenntartása, és emelése.
- Őrszolgálati KEHOP projektben beszerzett és létrehozott eszközök gyakorlati alkalmazásának fejlesztése, együttműködések fenntartása.
- Az új kollégák szakmai- és gyakorlati ismereteinek szintre hozása, teljes értékű természetvédelmi űrnek történő felkészítése (vizsgák, felszerelés).

- Polgári Természetőr csoport kialakítása. A jelentkezők vizsgáztatása, megállapodások megkötése, a működési rend kialakítása.
- Szakmai ismeretek szinten tartása.
- A KEHOP PLUSZ fejlesztési program őrszolgálati feladatellátást segítő elemeinek tervezése.
- Egyenruházat, és védőfelszerelések megfelelő szintre hozása, új őrök felszerelése.

Költségvetéssel és vagyonnal kapcsolatos célkitűzések:

- A költségvetéssel kapcsolatban a legfontosabb célunk a működőképesség és fizetőképesség megőrzése.
- A fenti cél elérését illetve megvalósítását csak szigorú, fegyelmezett gazdálkodás révén sikerülhet megvalósítani, amely által csak a legszükségesebb kiadásokra lesz mód. Az idei év alig két és fél hónapja alapján világosan látszik, hogy a 2023-es év még nehezebb lesz. Az egyik legnagyobb gondot az üzemeltetéshez, karbantartáshoz kapcsolódó költségek drasztikus megemelkedése okozza. Emellett a befizetési kötelezettségek is nehezítik a pénzügyi helyzetet.
- Az Igazgatóságnál fő cél a látogatószám, illetve a bevétel a korábbi évek szintjére való visszaemelés, ez komoly erőfeszítéseket igényel. Nehezíti a helyzetet a turizmus országban belüli hangsúlyáthelyezése a kiemelt turisztikai régiók felé.
- A gazdálkodásra, valamint a kötelezettségvállalásra vonatkozó szabályok még fokozottabb és következetesebb betartása és betartatása szükséges.

Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok célkitűzések:

- Alapvető, folyamatos cél a látogatók magas szakmai színvonalon való ellátása, igényeik kielégítése, megfelelő infrastrukturális háttér biztosítása a bemutatóhelyeinken, látogatóközpontjainkban, tanösvényeinken. Az a cél, hogy az ide érkező turisták egyre több időt tudjanak nálunk tölteni, melynek következtében növekszik a vendégéjszakák száma, illetve a szolgáltatások kihasználtsága.
- Környezeti nevelési programjaink nagyon népszerűek, ezeket szeretnénk kibővíteni egy téli - főként barlangos témájú - erdei iskolai programmal, valamint a kézműves tábor újraindításával. A pár éve szünetelő, de előtte rendszeresen megrendezett napközis jellegű tábor a kézműves foglalkozásokra és hagyományos mesterségek kipróbálására épít. Továbbra is szeretnénk megrendezni a természetismereti tábort, amely hagyományos bentlakásos tábor, programjában alapvetően természet- és környezetvédelmi témák szerepelnek.
- 2023-ban ökoturisztikai programkínálatunkat természet- és környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolódó, hétfői családi napokkal és felszíni túrákkal kívánjuk bővíteni.
- Befejezzük a Szádvár tanösvény felújítását: kihelyezésre kerülnek az elkészült táblák.

- 2021-ben és 2022-ben is elmaradt, de reményeink szerint 2023-ban sor kerülhet a külsős túravezetői rendszer üzemeltetésével kapcsolatos tanfolyamok megrendezésére, illetve szerződéskötésekre, ezáltal a speciális barlangtúránk újraindítására.
- Az aggteleki Információs iroda folyamatos nyitva tartásának biztosítása és közönségforgalmának magas színvonalú kiszolgálása személyesen, telefonon és írásban.
- Az anp.hu turisztikai honlap folyamatos szerkesztése, fejlesztése, részben szlovák nyelvű oldalak további feltöltése, kiegészítése, a korszerűtlen anp.nemzetipark.gov.hu honlap aktuális tartalmainak átemelése az anp.hu oldalra.
- A programtervben, eseménynaptárban (V. számú melléklet) részletezett programok nyilvánosságának biztosítása a honlapokon, a Facebook oldalakon, hírlevelek-, illetve a sajtó útján.
- Részvétel turisztikai vásárokon, illetve szakmai rendezvényeken, konferenciákon.
- Turisztikai, információs kiadványok szerkesztése, gondozása.
- Kapcsolattartás a hazai és határon túli turisztikai egyesületekkel, civil szervezetekkel, önkormányzatokkal, vállalkozókkal, szakemberekkel.
- A szállásértékesítés szakmai felügyeletének ellátása.

Melléklet

I. sz. melléklet: Projektek

Szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 8. pontjához

Projekt címe	Támogatási szerződés hatálybalépése (dátum)	Fizikai befejezés (dátum)	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek				Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2022. évi teljesítése ³
					Megcélzott védett természeti terület/ Natura 2000 terület megnevezése	Célterület ⁴ kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatási elem			
KEHOP-4.1.0-15-2016-00028 Komplex élőhely-fejlesztés a Zempléni Tájegység területén	2016.09.15	2023.03.31	Széchenyi 2020 - Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program	A projekt célja az ANPI Zempléni Tájegységében található természetvédelmi kezelést igénylő védett, illetve Natura 2000 élőhelyek ökológiai állapotának javítása élőhely-fejlesztési és területkezelési tevékenységekkel. Az Igazgatóság a projekt során mintegy 1316 ha rét, legelő, erdő és mocsárként, vízállásként nyilvántartott terület kezelését és fejlesztését végzi el a természetközeli állapotok helyreállítása, megőrzése érdekében. (Kisvízes élőhelyek,	Erdei élőhelyek, természetes gyepes, szántók és kisvízes élőhelyek rekonstrukciója	1.316,0717	Információs kiadványok; Tanösvény; Bemutatók, foglalkozások	1.251.024.943 Ft	1.251.024.943 Ft	Bev: 1.237.291.478 Ft (támogatási előleg1.) Bev 2021: 13.733.465 Ft (támogatási előleg2.) Kiad 2016: 17.485.070 Ft Kiad 2017: 41.598.246 Ft Kiad 2018: 259.412.569 Ft Kiad 2019: 170.950.143 Ft Kiad 2020: 571.610.181 Ft Kiad 2021: 116.632.753 Ft <u>Kiad 2022: 8.631.221 Ft</u> Egyenleg: 64.704.760 Ft

³ Kérjük a pénzügyi teljesítés mellett a projektek szakmai előrehaladását is leírni néhány mondatban, vagy ebben az oszlopban, vagy a táblázat előtt/után külön összefoglalóban.

⁴ Amennyiben adott projekt esetében a célterület a teljes működési terület, elegendő ezt feltüntetni a táblázatban, az egyes védett, ill. Natura 2000 területek felsorolását kérjük mellőzni. A célterülettel kapcsolatos információk megadása különösen fontos azon projektek esetén, amelyek hatásai a természetvédelmi helyzet javulásához közvetlenül hozzájárulnak és hatásai jól lehatárolható célterületekhez köthetők (pl. élőhely-rekonstrukciós fejlesztések, kezelési infrastruktúra fejlesztése, monitorozás).

				természetes gyepek, erdei élőhelyek és szántóterületek rekonstrukciója) A projekt keretében korszerű gazdálkodási központ létesült Bodrogkeresztúron, továbbá beszerzésre kerülnek a természetvédelmi célú területkezelési munkálatok elvégzéséhez nélkülözhetetlen erdészeti és mezőgazdasági munkagépek, járművek, eszközök, Továbbá prioritásként jelenik meg a NATURA 2000 területekhez kapcsolódó bemutatási tevékenység is.						
KEHOP-4.1.0-15-2016-00049 Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található védett gyepterületek legeltetéssel történő természetvédelmi kezeléséhez szükséges állattartási infrastruktúra fejlesztése	2016.09.29	2022.03.10	Széchenyi 2020 - Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program	A projekt a legeltetéssel történő természetvédelmi gyepkezelésre, az állatállomány tartásához szükséges infrastruktúra fejlesztésére irányul. A projekt komplex célkitűzése az országos jelentőségű védett területeken található értékes élőhelyek fejlesztése, ezzel összefüggésben az őshonos, védett növény és állatfajok védelme; különös tekintettel a hucul kisló állományának védelmére. Az ANPI kezelésében lévő gyepterületek jelentős részén a kezelés	Legeltetéssel kezelt területek, továbbá kiszolgáló helyiségek létesítése, fejlesztése	573,0166	Kiadványok; Tanösvény	717.942.467 Ft	717.942.467 Ft	Bev: 210.173.484 Ft (támogatási előleg1.) Bev 2021: 88.768.983 Támogatási előleg2.) Kiad 2016: 233.670 Ft Kiad 2017: 12.832.861 Ft Kiad 2018: 16.397.887 Ft Kiad 2019: 44.271.560 Ft Kiad 2020: 68.905.736 Ft Kiad 2021: 484.422.354 Ft, ebből szállítói finanszírozás 366.625.000 Ft utófinanszírozás 117.632.541 Ft <u>Kiad 2022: 91.043.212 Ft</u> <u>ebből szállítói finanszírozás: 52.375.000 Ft</u>

				legmegfelelőbb módját az extenzív, szakaszolt legeltetés jelenti. A projekt az ehhez szükséges infrastruktúra, a hucul lovak tartásához elengedhetetlenül szükséges feltételrendszer kialakítására irányul.						Egyenleg: 0 Ft
KEHOP-4.2.0-15-2016-00010 A területi jelenlét és a természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével	2016.11.21	2022.09.30	Széchenyi 2020 - Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program	A projekt célja a területi jelenlét és a természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével, melynek elemei Őrszolgálati Iroda kialakítása a Zempléni Tájegységben; a terepi mobilitás, adatgyűjtés, monitorozás eszközrendszerének fejlesztése, Légirendészeti támogató rendszer kidolgozása.	Natura 2000 területek	Teljes működési terület	Kiadvány	125.594.800 Ft	125.594.800 Ft	Bev: 199.000.000 Ft (támogatási előleg) Fel nem haszn. tám. visszafiz. 2022: 74.344.690 Ft Kiad 2016: 0 Ft Kiad 2017: 2.973.809 Ft Kiad 2018: 16.901.291 Ft Kiad 2019: 19.384.499 Ft Kiad 2020: 121.690 Ft Kiad 2021: 74.418.047 Ft <u>Kiad 2022: 11.795.464 Ft</u> Egyenleg: 0 Ft
KEHOP-4.1.0-15-2021-00093 A Világörökség részét képező élettelen természeti értékek rekonstrukciója és a hozzájuk kötődő sérülékeny élővilág megőrzését szolgáló	2021.08.16	2023.03.31	Széchenyi 2020 - Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program	A projekt célja a természetvédelmi helyzet javítását és a leromlott ökoszisztémák helyreállítását célzó, a későbbiekben indokolt és részletezett élettelen természeti értékek és az ezekhez kapcsolódó sérülékeny élővilág megőrzését, rehabilitációját szolgáló beavatkozások megalapozása, tervezése,	Védett és fokozottan védett felszíni terület, Natura 2000 terület, fokozottan védett barlangok (4)	621,2875	n.r.	40.000.000 Ft	40.000.000 Ft	Bev: 40.000.000 Ft (támogatási előleg) Kiad 2021: 1.602.564 Ft <u>Kiad 2022: 12.274.740 Ft</u> Egyenleg: 26.122.696 Ft

természetvédelmi célú beavatkozások (projekt-előkészítés)				részletes műszaki-szakmai előkészítése, és a kapcsolódó közbeszerzési eljárások lebonyolítása, illetve előkészítése, megindítása.						
KEHOP-4.1.0-15-2021-00097 A vizes, illetve vízi élőhelyek eredeti jellegének és az azokhoz kötődő fajok élettani igényeinek megfelelő vízellátottság, vízfelület és partmenti környezet természetvédelmi célú helyreállítása és monitorozása (projekt-előkészítés)	2021.08.03	2023.06.30	Széchenyi 2020 - Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program	A projekt közvetlen célja a természetvédelmi helyzet javítását és a leromlott ökoszisztémák helyreállítását célzó, a vizes élőhelyek megőrzését és természetvédelmi helyzetének javítását szolgáló beavatkozások megalapozása, tervezése, részletes műszaki-szakmai előkészítése, és a kapcsolódó közbeszerzési eljárások lebonyolítása, illetve előkészítése, megindítása.	Védett és Natura 2000 terület (Tengerszemtó és Jósvalécska-árok) Keleméri Mohos-Tavak Aggteleki kisvízes élőhelyek)	108,6205	n.r.	30.000.000 Ft	30.000.000 Ft	Bev: 30.000.000 Ft (támogatási előleg) Kiad 2021: 291.555 Ft Kiad 2022: 1.502.241 Ft Egyenleg: 28.206.204 Ft
HUSKROUA/17 02/6.1/0010 Ökológiai folyosók a Kárpátokban	2019.10.01	2022.07.31	INTERREG Magyarország Szlovákia Románia Ukrajna ENI	A projekt célja a közös természeti értékek megőrzése, azáltal, hogy azonosítja, feltérképezi, majd megfigyeli a határon átnyúló kulcsfontosságú ökológiai folyosókat és a folyosók élőlényeit, intézkedéseket hoz az	Aggteleki és Zempléni Tájegység	Teljes működési terület	Tájékoztató fórumok; Tájékoztató füzet iskolásoknak Promóciós tárgyak (bögre, póló)	Projekt össz: 1.550.871,83 EUR	ANPI: 339.754,98 EUR	Bev 2019: 125.709 EUR (tám. előleg1.) Bev 2021: 53.593 EUR (tám. előleg2.) Bev 2022: 76.445 EUR (tám. előleg3.) Kiad 2019: 0 EUR Kiad 2020: 32.767 EUR

			<p>Határon Átnyúló Együttműködési Program</p>	<p>ökológiai folyosók védelmére, mely így a jövőben fokozottan segíti a nagy hűsevő ragadozók élőhelyeinek védelmét. A projekt keretében először alakul a magyar, szlovák, román és ukrán szervezetek között olyan partnerség, együttműködés, amely a vadon élő állatok határokon átnyúló megfigyelésére irányul.</p>						<p>Kiad 2021: 197.098 EUR <u>Kiad 2022: 54.931 EUR</u> Egyenleg: -29.049 EUR (A záró konzorciumi elszámolás még nem került elfogadásra.)</p> <p>A projektben az ANPI összesen 284.796 EUR támogatást használt fel. (84 %).</p>
--	--	--	---	---	--	--	--	--	--	---

II. sz. melléklet: Látogatóstatisztika

Szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 12. (Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok) pontjának 12.1. részéhez (Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra) összefoglalóan:

	Látogatóközpont	Tematikus bemutatóhely	(Idegenforgalmi haszn.) barlang	Arborétum	Tájház	Szálláshely
1	Aggteleki Látogatóközpont / Információs Iroda	Művészetek Magtára – Bódvaszilás	Baradla-barlang		Tájház – Boldogkőváralja	Tengerszem Szálló és Oktatási Központ – Jósvafő
2	Vörös-tói Látogatóközpont	Mohos-ház – Kelemér	Béke-barlang			Kemping és Turistaszálló – Aggtelek
3	Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis – Jósvafő	Kessler Hubert Emlékház – Jósvafő	Kossuth-barlang			Kövirózsa apartmanház – Aggtelek
4	Pavletits-ház – Sáospatak	Halászati bemutatóház, vízibázis – Zalkod	Meteor-barlang			Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló – Szögliget
5	Bodrogkeresztúri Gazdálkodási Központ	Méhészeti bemutatóház – Szegi	Rákóczi-barlang			
6	Long-erdei ház – Sátoraljaújhely	Geológiai időlépegető – Aggtelek	Vass Imre-barlang			
7		Madár-megfigyelő torony – Szalonna				

Szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 12. (Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok) pontjának 12.2. részéhez (Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások) összefoglalóan

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai bemutatóhelyek regisztrált látogatói (2022)						
<i>Bemutatóhely neve</i>		<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Belépőjegy ára (tól-ig; Ft)</i>	<i>Megjegyzés</i>
1	Baradla-barlang	89 699	1 081	90 780	300-3500	
2	Rákóczi-barlang	0	0	0		
3	Vass Imre-barlang	0	0	0		
4	Aggtelek Látogatóközpont/Információs Iroda	0	8 506	8 506		Egyéb információadás: telefonon: 5738, írásban: 2996
5	Vörös-tó Látogatóközpont	0	0	0		Ezen a helyen nem releváns mivel ez megegyezik a Vörös-tói középtúra látogatóinak a számával, amely szerepel az 1. sorban.
6	Kessler Hubert Emlékház	0	15 000	15 000		Becsült adat a Baradla-barlangba jegyet váltók létszáma alapján.
7	Művészetek Magtára Bódvaszilás	0	0	0		Egész évben zárva.
8	Mohos-ház bemutatóközpont	177	0	177	850-1100	
9	Boldogkőváraljai Tájház	0	0	0		Egész évben zárva.
10	Pavletits Ház	0	673	673		

11	Kúria Oktatóközpont	556	551	1 107		
12	Bodrogkeresztúri Gazdálkodási Központ	0	37	37		
13	Long-Erdei Ház	0	216	216		
Regisztrált látogatók összesen:				116 496		

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői (2022)						
Szolgáltatástípus		Fizetős látogatók (fő)	Nem fizetős látogatók (fő)	Összesen (fő)	Szolgáltatás ára (tól-ig; Ft)	Megjegyzés
Szakvezetéses túra, nyílt túra		76	100	176	300-3300	
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény		30	86	116	1 750 Ft	
Erdei iskolai program				0		
Természetvédelmi táborok				0		
Barlangi kalandtúra				0		
Kerékpáros túra				0		
Csónak- és kenőtúra				0		
Fotótúrák				0		
Kulturális jellegű rendezvények (pl. koncertek)		149	0	149		
Egyéb:	Barlangi esküvő	17	0	17	140000 Ft/alkalom	Terembérlést kell fizetni, 1 alkalom volt.
	Egyéb barlangi túra			0		
	Mikulástúra	648	0	648	300-2700	
	Játszóházak	0	240	240		

	Egyéb környezeti nevelési programok			0		
	Kitelepülések			0		
	Baradlamanó túra	487	0	487	300-2200	
	Kincskereső játékosvény	398	324	722	300-600	
	Zöld Sziget			0		
	Környezeti nevelési módszertani foglalkozás			0		
	Előadások, terepi vizsgálódások, témanapok			0		
	Terepgyakorlat			0		
	Verseny zsűrizése			0		
	Óvodás program			0		
Regisztrált igénybevevők összesen:				2 555		

ANPI 2022. ÉVI KÖRNYEZETI NEVELÉSI STATISZTIKAI ADATAI

Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	korosztály/helyszín	létszám (összes/év)					modul-foglalkozás/év db	belépőjegy /modul ára tól-ig Ft.	megjegyzés
		fizetős (fő)	nem fizetős (fő)	regisztrált együtt (fő)	turnus//osztály	összesen fő			
		Szakvezetési túra							
	gyalogos túra	20	200	220	16		800-1000		
	kerékpáros túra	0	0	0	0				
	csónak-, kenu túra	0	26	26	2				
	fotós/exkluzív túra	0	0	0	0				
Barlangi program, túravezetés		0	0	0	0	0			
Erdei iskola/óvoda						331			
3-5 napos ottalvós saját helyszínen	- iskolai korosztály	0	0	0	0		0		
	- óvodás csoport	0	0	0	0		0		
3-5 napos bejárós saját helyszínen	- iskolai korosztály	0	0	0	0		0		
	- óvodás csoport	0	0	0	0		0		
erdei iskolai program	- saját helyszín	245	58	303	15		41	450-4400	
	- külsős helyszín	28	0	28	1		9	660	
saját szervezésű szakmai napok						1270			

nyílt nap, jeles nap	- saját helyszín	77	351	428	20		39	450-4400	
	- külsős helyszín /kitelepülés	0	0	0	0		0		
téma nap	- saját helyszín	0	709	709	35		12		
	- külsős helyszín /kitelepülés	90	20	110	4		14	160000 / alkalom	
családi nap	- saját helyszín	23	0	23	6		9	900-2200	kézműves délelőttiétet is tartalmazza
	- külsős helyszín /kitelepülés	0	0	0	0		0		
természetvédelmi táborok						0			
ottalvós		0	0	0	0		0		
napközis		0	0	0	0		0		
természetvédelmi szakmai előadások						806	0		
tanóra jellegű	iskolai koroszt.	0	806	806	31		4		pl. fenntarthatósági témahét
ismeretterjesztő	felnőtt koroszt.	0	0	0	0				
osztálykirándulás						259			
	• egynapos	175	48	223	9		18	450-4400	
	• kétnapos	36	0	36	1		4	450-4400	
Egyéb tematikus program						200			
madárgyűrés		0	0	0	0		0		

mobil program (terepi vízvizsgálat)	0	200	200	0		4	törpeegér gálazöld sziget
vetélkedő, rajzverseny		0	0	0			
Felnőttképzés	0	0	0	0			
Terepgyakorlat/szakmai gyak/közösségi szolgálat		0	0	0			
Regisztrált igénybevevők összesen:					3112	154	

III. sz. melléklet: Tájértékek

Szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 7.1. pontjához

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén felmért egyedi tájértékek, településenkénti kimutatásban:

	Település	Felmérés éve	Egyedi tájértékek száma	Megjegyzés
1	Abaújalpár	2010-2011	17	
2	Abaújkér	2003	9	
3	Abaújlak	2001	10	
4	Abaújszántó	2003	17	
5	Abaújszolnok	2001	7	
6	Abaújvár	2003, 2004	35	
7	Abod	2001	6	
8	Aggtelek	2004	48	
9	Alsóberecki	2003	6	
10	Alsódobsza	2003	3	
11	Alsógagy	2001	2	
12	Alsóregmec	2010-2011	21	
13	Alsószuha	2004	5	
14	Alsótelekes	2004	13	
15	Alsóvadász	2001	4	
16	Alsózsolca	2001	10	
17	Arka	2010-2011	32	
18	Arnót	2001	4	
19	Aszaló	2001	8	
20	Baktakék	2001	17	
21	Balajt	2001	11	
22	Bánréve	2004	6	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
23	Baskó	2010-2011	45	
24	Becskeháza	2003	2	
25	Bekecs	2012	11	
26	Beret	2001	6	
27	Bodroghalom	2003	11	
28	Bodrogkeresztúr	2019	20	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium

				minőségbiztosítására váró adatok)
29	Bodrogkisfalud	2012	10	
30	Bodrogolaszi	2010-2011	15	
31	Bódvalenke	2003	9	
32	Bódvarákó	2003	14	
33	Bódvaszilas	2003	20	
34	Boldogkőújfalu	2010-2011	22	
35	Boldogkőváralja	2010-2011	47	
36	Boldva	2001	10	
37	Borsodszirák	2001	6	
38	Bózsza	2010-2011	33	
39	Büttös	2003	6	
40	Cigánd	2003	7	
41	Csenyéte	2001	8	
42	Csobád	2001	7	
43	Damak	2001	3	
44	Dámóc	2003	10	
45	Debréte	2003	5	
46	Detek	2001	12	
47	Dövény	2004	11	
48	Dubicsány	2001	12	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
49	Edelény	2001, 2003	10	
50	Égerszög	2004	7	
51	Encs	2003	13	
52	Erdőbénye	2016	22	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
53	Erdőhorváti	2010-2011	53	
54	Fáj	2003	7	
55	Fancsal	2003	9	
56	Felsőberekci	2003	12	
57	Felsődobsza	2003	6	
58	Felsőgagy	2001	14	
59	Felsőkelecsény	2004	14	
60	Felsőnyárad	2004	4	
61	Felsőregmec	2010-2011	25	
62	Felsőtelekes	2004	16	
63	Felsővadász	2001	17	

64	Felsőzsolca	2001	13	
65	Filkeháza	2010-2011	15	
66	Fony	2010-2011	65	
67	Forró	2003	5	
68	Fulókércs	2003	6	
69	Füzér	2003	31	
70	Füzérkajata	2010-2011	35	
71	Füzérkomlós	2003	16	
72	Füzérradvány	2010-2011	33	
73	Gadna	2001	6	
74	Gagyapáti	2001	5	
75	Gagybátor	2003	11	
76	Gagyvendégi	2003	4	
77	Galvács	2001	4	
78	Garadna	2003	8	
79	Gesztely	2001	9	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
80	Gibárt	2003	2	
81	Golop	2004	13	
82	Gömörszőlős	2004	9	
83	Gönc	2003	30	
84	Göncruszka	2003	8	
85	Györgyarló	2003	11	
86	Halmaj	2001	7	
87	Hangács	2001	4	
88	Háromhuta	2009	57	
89	Hegymeg	2001	2	
90	Hejce	2010-2011	51	
91	Hercegkút	2004	25	
92	Hernádbúd	2003	6	
93	Hernádcéce	2003	9	
94	Hernádkércs	2003	5	
95	Hernádpetri	2003	5	
96	Hernádszentandrás	2003	4	
97	Hernádszurdok	2003	8	
98	Hernádvécse	2003	10	
99	Hét	2004	8	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.

100	Hidasnémeti	2003	14	
101	Hídvégardó	2003	29	
102	Hollóháza	2003	24	
103	Homrogd	2001	10	
104	Imola	2004	7	
105	Ináncs	2001	3	
106	Irota	2001	5	
107	Izsófalva	2004	15	
108	Jákfalva	2004	8	
109	Jósvafő	2004	56	
110	Kánó	2004	12	
111	Kány	2003	5	
112	Karcsa	2003	8	
113	Karos	2003	16	
114	Kázsmárk	2001	5	
115	Kéked	2003	46	
116	Kelemér	2004	10	
117	Kenézlő	2004	35	
118	Keresztéte	2003	3	
119	Kishuta	2009	27	
120	Kiskinizs	2001	3	
121	Kisrosvagy	2017	10	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
122	Komjáti	2003	18	
123	Komlóska	2010-2011	43	
124	Korlát	2010-2011	23	
125	Kovácsvágás	2007, 2010-2011	26	
126	Krasznokvajda	2003	7	
127	Kupa	2001	10	
128	Kurtyán	2004	8	
129	Lácacséke	2003	5	
130	Ládbesenyő	2001	3	
131	Lak	2001	10	
132	Legyesbénye	2012	28	
133	Léh	2001	4	
134	Litka	2003	4	
135	Mád	2016	23	A végleges adatállomány még nem áll

				rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
136	Makkoshotyka	2003	8	
137	Martonyi	2003	5	
138	Megyaszó	2003	6	
139	Méra	2003	7	
140	Meszes	2003	11	
141	Mezőzombor	2012	14	
142	Mikóháza	2010-2011	28	
143	Mogyoróska	2010-2011	26	
144	Monaj	2001	7	
145	Monok	2012	33	
146	Múcsony	2004	10	
147	Nagyhuta	2009	26	
148	Nagykinizs	2003	3	
149	Nagyrozsány	2003	16	
150	Novajdrány	2003	7	
151	Nyésta	2001	7	
152	Nyíri	2003	12	
153	Nyomár	2001	7	
154	Olaszliszka	2012	14	
155	Onga	2001	8	
156	Ónod	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
157	Ormosbánya	2004	6	
158	Pácin	2003	15	
159	Pálháza	2010-2011	23	
160	Pamlény	2003	7	
161	Pányok	2003, 2004	37	
162	Pere	2003	5	
163	Percse	2003	1	
164	Perkupa	2003	7	
165	Pusztafalu	2003	19	
166	Pusztaradvány	2003	6	
167	Putnok	2004	19	
168	Ragály	2004	23	
169	Rakaca	2003	15	
170	Rakacaszend	2003	12	

171	Rásonysápberencs	2001	8	
172	Rátka	2004	14	
173	Regéc	2010-2011	48	
174	Révleányvár	2003	2	
175	Ricse	2003	8	
176	Rudabánya	2004	13	
177	Rudolftelep	2004	9	
178	Sajógalgóc	2004	11	
179	Sajókaza	2004	7	
180	Sajókeresztúr	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
181	Sajólád	2001	8	
182	Sajópálfala	2001	6	
183	Sajópetri	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
184	Sajósenye	2001	1	
185	Sajóvámos	2001	6	
186	Sárazsadány	2006	45	
187	Sárospatak	2003, 2012	45	
188	Selyeb	2001	12	
189	Semjén	2003	6	
190	Serényfalva	2004	15	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
191	Sima	2010-2011	10	
192	Szakácsi	2001	6	
193	Szalaszend	2003	11	
194	Szalonna	2003	4	
195	Szászfá	2003	4	
196	Szegi	2012	7	
197	Szegilong	2012	9	
198	Szemere	2003	12	
199	Szendrő	2001, 2003	21	
200	Szendrőlád	2001, 2003	13	
201	Szentistvánbaksa	2003	3	
202	Szerencs	2012	36	
203	Szikszó	2001	17	
204	Szin	2004	29	

205	Szinpetri	2004	24	
206	Szirmabesenyő	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
207	Szögliget	2004	51	
208	Szőlősardó	2004	14	
209	Szuhafő	2004	7	
210	Szuhakálló	2004	7	
211	Szuhogy	2004	12	
212	Tállya	2016	29	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
213	Tarcal	2013	52	
214	Telkibánya	2010-2011	82	
215	Teresztenye	2004	11	
216	Tiszacsermely	2003	2	
217	Tiszakarád	2003	11	
218	Tiszaladány	2013	6	
219	Tokaj	2013	74	
220	Tolcsva	2012	24	
221	Tomor	2001	6	
222	Tornabarakony	2003	5	
223	Tornakápolna	2004	9	
224	Tornanádaska	2003	20	
225	Tornaszentandrás	2003	10	
226	Tornaszentjakab	2003	18	
227	Tornyosnémeti	2003	12	
228	Trizs	2004	11	
229	Vágáshuta	2007, 2010-2011	19	
230	Vajdácaska	2003	9	
231	Vámosújfalú	2006	29	
232	Varbóc	2004	12	
233	Vilmány	2003	9	
234	Vilyvitány	2010-2011	41	
235	Viss	2004	27	
236	Viszló	2003	4	
237	Vizsoly	2003	9	
238	Zádorfalva	2004	14	

239	Zalkod	2004	28	
240	Zemplénagárd	2003	2	
241	Ziliz	2001	4	
242	Zubogy	2004	12	
243	Zsujta	2003	5	
244	Sátoraljaújhely	2015	55	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
245	Sóstófalva	2015	1	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
246	Újcsalános	2015	5	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
	Összesen		3663	

IV. sz. melléklet: Üzemeltetés keretében elvégzett munkák 2022. évben

Az Igazgatóság üzemeltetési feladatot ellátó szervezeti egysége által elvégzett munkák bemutatása

Helyszín	Elvégzett munka
<p>az ANPI teljes területén általános karbantartási jelleggel végzett tevékenységek, adminisztráció és adatszolgáltatás végrehajtása</p>	<ul style="list-style-type: none"> - a működéshez szükséges általános feltételek biztosítása, a hálózati információk és ellenőrzés alapján szükségesnek ítélt javítási, karbantartási igények, meghibásodások pontosítása, anyagigénylési folyamat elindítása - A teljes IT infrastruktúra üzemeltetése: HW,SW, irodai eszközpark, LAN/WAN, usersupport, általános AM IT és NISZ kapcsolattartás, valamint az ebből következő beszerzési feladatok ellátása - víz, villany és gázfogyasztási helyek havonkénti ellenőrzése, mérőegyeztetéssel a felhasználás rögzítése, a felhasznált energiamennyiségi adat szolgáltatása - igény alapján intézkedés a kijavításra, szükség esetén külső vállalkozó bevonásával - gépjárművek karbantartásának és javításának biztosítása - az üzemeltetéshez szükséges karbantartás jellegű szakipari (asztalos, vízvezeték szerelő, villanyszerelő) munkák és feladatok elvégeztetése - logisztikai feladatok elvégzése, anyagbeszerzés, szállítás - rendkívüli eseményekből (pl.: csőtörés, villamos hálózat meghibásodás, dugulás) adódó működési zavarok helyreállítása - folyamatos szemétszedés, takarítás - területi és szervezeti egységek részére nem tervezett szállítási folyamat biztosítása - az ANPI kezelésében lévő parkok, terek, bemutatóhelyek folyamatos kaszálása és zöldfelület karbantartása - tűzifa biztosítás a szilárd tüzelésű kazánok részére - csúszásmentesítés, hó eltakarítás, szóróanyag szállítás - felszíni vízelvezetők folyamatos karbantartása - vízkivételi művek szabály szerinti üzemeltetése - munka és tűzvédelmi feladatokkal járó tevékenység, ellenőrzések, javíttatás biztosítása - belső és külső adminisztráció adatainak gyűjtése, kezelése, részfeladatok elkészítése, energetikai,- közbeszerzési,- vagyonkezelői adatszolgáltatás folyamatos víz és fűtési rendszer javítás

Jósvafő: Igazgatóság épülete, Jósvafői barlangpénztár, Jósvafői, Vörös-tói, Baradla-barlang rendszer villamos hálózata	<ul style="list-style-type: none"> - a számítógépes hálózat bővítése, számítás-és irodatechnika folyamatos karbantartása, virtualizáció technikák integrálása a meglévő IT struktúrába; DKU ügymenet harmonizálás; HW karbantartás és fejlesztés; - telekommunikációs működés biztosítása - szerver háttér szolgáltatása - világításrendszer folyamatos karbantartása, irodai lámpák cseréje - látogatói útvonalon a kerítésrendszer és leülő padok folyamatos felújítása, karbantartása - az Igazgatóság épületének és környékének nyári zöldmunkáinak ellátása, téli csúszásmentesítés, hó eltakarítás, utak karbantartása, rendben tartása - az Igazgatóság épülete körüli, játéktéri, túraútvonalon veszélyes fák kivágása - ivóvíz hálózat tisztítása, fertőtlenítése (kút, tározók,vezetékek) - szennyvíz hálózat rendszeres és teljes körű tisztítása
Jósvafő, Petőfi utca 48. és Petőfi utca 52. szám alatti épületek	<ul style="list-style-type: none"> - folytonos és teljes terület karbantartás (Jósvafő, Petőfi utca 48-52.), gázkazán, fűtési rendszer és vízhálózat javítása, karbantartás
Jósvafő, Kúria Oktatóközpont	<ul style="list-style-type: none"> - vízvezeték rendszer rendszeres javítása - fűtés rendszer javítása, karbantartása - épület állagmegóvása - IT üzemeltetés/támogatás
Jósvafő, Fedeles Lovarda	<ul style="list-style-type: none"> - elektromos javítások, karbantartás - terület kezelése, fűnyírás
Jósvafő, Pályázatkezelési Osztály, barlang bejárat	<ul style="list-style-type: none"> - a teljes informatikai és villamos hálózat, fűtési rendszer, felügyelete, az épület karbantartása, a terület takarítása - nyilvános illemhely karbantartása, takarítása - IT támogatás/support/Wifi
Aggtelek, Kézműves ház	<ul style="list-style-type: none"> - fakerítés karbantartás, külső zöldterület gondozás
Aggtelek, Műszaki Bázis Gömöri u. 45.	<ul style="list-style-type: none"> - központi fűtési rendszer fűtése, karbantartása, favágás - a létesítmény környezetének gondozása - javítások és gyártások - raktározás, elosztás - előkészítő munkák - hulladék anyagok elszállítása, udvar takarítása, rendezése
Aggtelek, Kövirózsa apartman-ház	<ul style="list-style-type: none"> - nyílászárók javítása, víz és villany hálózat karbantartás, külső zöldfelület gondozás
Szin, az Aggteleki Tájéegység	<ul style="list-style-type: none"> - víz-szennyvíz és villanyszerelés karbantartási munkái

Gazdálkodási központja	<ul style="list-style-type: none"> - kazán és fűtési rendszer folyamatos karbantartása - számítástechnika rendszer javítása-karbantartása, üzemeltetése (WAN/LAN)
Szögliget, Szalamandra Házhoz tartozó volt parancsnoki épület	<ul style="list-style-type: none"> - épület gépészeti javítások
Szögliget, Szalamandra Ház	<ul style="list-style-type: none"> - tűzifa vágás - épület takarítása, fűtése, rendben tartása - folyamatos útjavítás - zöldfelület egész éves gondozása - vízvezeték hálózat meghibásodásainak elhárítása - villanszerelési feladatok (izzó csere...stb) - IT rendszer üzemeltetése (műholdas) - tűzi víztározó felújítása, bővítése, megközelítő út javítása, körbekerítése - tűzifa tároló tetőszerkezet javítása, héjazat cseréje - kerítés pótlása, javítása - speleo-box részére fedett tároló építése - ukrainai menekültek elszállásolása, ellátása
Bódvarákó, Esztramos hegyi létesítmények	<ul style="list-style-type: none"> - bekötő út folyamatos karbantartása, a villamos berendezések felügyelete, rendszeres villamossági karbantartás, relék, tápegységek cseréje, párosodás és korrózióvédelem érdekében történő üzemben tartás
Kelemér, Mohos ház	<ul style="list-style-type: none"> - zöldfelület karbantartása, takarítási feladatok elvégzése,
Baradla - barlang és oldalágak Vass Imre - barlang Rákóczi - barlang	<ul style="list-style-type: none"> - rendszeres villamossági karbantartás, relék, tápegységek cseréje, párosodás és korrózióvédelem érdekében történő üzemben tartás - IT/telefon felhordó hálózat üzemeltetés
Általános gép és gépjármű üzemeltetési feladatok	<ul style="list-style-type: none"> - az Aggteleken található gázolaj konténerkút üzemeltetése - a barlangüzemeltetéshez kapcsolódó feladatként a látogatók és szakszemélyzet szállítása egész évben, minden nap - egyéb logisztikai szállítások (ló, csemete, karbantartó anyagok, személyzet) - kis gépek szervizelése, cseréje (fűkaszák, fűrészek, fűnyírók, kistraktorok, aggregátorok, szivattyúk, csónakmotorok) - személy és teherszállító járművek folyamatos szervizelése (szükség szerint felújítás, kötelező és alkalmoszerű javítás) - gépjárművek beszerzése, bérzése - gépjárművek hivatalos ügyintézése (forgalomba helyezés, vizsgáztatás, NKH és okmányirodai ügyintézés)

	- anyagbeszerzés és anyag szállítás
Bódvaszilas, Magtár	- zöldterület karbantartása, takarítási feladatok - épületgépészeti munkák, javítások - fűtés időszakos felügyelet - IT üzemeltetés (Wi-Fi)
Bodrogkeresztúr, a Zempléni Tájegység Gazdálkodási központja	- garanciális feladatok levezénylése - épület üzemeltetési dokumentumok biztosítása - eszközpark munkavédelmi okmányainak biztosítása - IT/office üzemeltetés
Szegi, a Zempléni Tájegység telephelye	- garanciális feladatok levezénylése - épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása (munka és tűzvédelem) - költség figyelés
Zalkod, a Zempléni Tájegység telephelye	- garanciális feladatok levezénylése - épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása - eszközpark munkavédelmi és tűzvédelmi okmányainak biztosítása - költség figyelés
Long-erdő, a Zempléni Tájegység telephelye	- garanciális feladatok levezénylése - épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása - eszközpark munkavédelmi és tűzvédelmi okmányainak biztosítása - vízellátó rendszer cseréje - költség figyelés
Sárospatak, a Zempléni Tájegység telephelye	- garanciális feladatok levezénylése - épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása - eszközpark munkavédelmi és tűzvédelmi okmányainak biztosítása - költség figyelés

V. sz. melléklet: Programterv (eseménynaplár) 2023.

Szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 17. pontjához – Programterv

ESEMÉNYNAPTÁR 2023. **AGGTELEKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG**

JANUÁR

Január 28. 10.00. Téli túra Jósvafőn

Jósvafőn, a Kúria Oktatóközpontnál három patak folyik össze: a Jósva-, a Kecső-, és a Tohonya-patak. Az Oktatóközponttól induló túra során, a Tohonya-völgyön haladva érintjük a Nagy-Tohonya-forrást, amelynek vize télen melegebb, mint nyáron. (Az árvízhelyzet miatt a Vass Imre-barlangtúra nem része a programnak.)

Helyszín: Jósvafő és környéke.

Találkozó: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis.

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára.

Hossza, időtartama: 5 km, 3 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb január 27-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

FEBRUÁR

Február 18. 10.00 Tavaszcsalogató túra

Február végén még nincs itt a tavasz, bár már ott toporog a kertek alatt. A rügek pattanásra készen várják a csalogató napsugarakat. Túránk helyszíne az időjárástól függően az Esztramos-hegy vagy a Telekes-völgy.

Helyszín: egyeztetés alatt

Találkozó: egyeztetés alatt

Hossza, időtartama: egyeztetés alatt

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb február 17-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

MÁRCIUS

Március a Barlangok Hónapja

A naponta induló túrák esetében 20 % kedvezmény jár a felnőtt jegyárból.

Március 4., 11., 18., 25. 10.30 Baradlamanó túra

Hallottál már arról, hogy létezik egy elvarázsolt, föld alatti Meseország? Ha kíváncsi vagy arra, hogyan keletkeztek a barlangok, milyen – sokszor emberi szem számára láthatatlan – élőlények laknak itt, akkor tarts velünk e mesés barlangtúrán, ahol a Baradlamanó bemutatja

Neked birodalmát. Kifürkészheted a mélység titkait, zenét hallgatva csodálhatod meg a szebbnél szebb cseppköveket.

Helyszín: Baradla-barlang

Március 4., 25. – Jósvalfő; 11., 18. – Aggtelek

Találkozó: Baradla-barlang, aggteleki jegypénztár; Baradla-barlang, jósvalfői jegypénztár

Hossza, időtartama: 1 km, 1 óra

A program előzetes bejelentkezéshez (március 3., március 10., március 17., március 24. munkaidő végéig) kötött. A túra minimum 5 fő jelentkezése esetén indul.

Részvételi díj: 2200 Ft/fő teljes árú, 2000 Ft/fő kedvezményes, 800 Ft/fő óvodás (3-6 éves korig). 3 év alatt a részvétel díjmentes.

Jelentkezés, információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Március 18. 14.00-16.00 Búvárkodjunk? Természetesen! – a nélkülözhetetlen beporzók

Beporzó barátaink nélkül a legtöbb zöldség és gyümölcs hiányozna az asztalunkról és még csoki sem lenne! Hazánkban leginkább rovarok végzik a beporzást. Ismerjük meg őket, hogy mi is tehesünk értük, ne csak ők értünk. A program részeként interaktív előadáson, játékos foglalkozáson és rövid túrán vehetünk részt.

Helyszín: Jósvalfő, Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis

A program előzetes bejelentkezéshez (legkésőbb március 17.) kötött. Minimum 3 család jelentkezése esetén indul. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 3000 Ft/család

Jegyvásárlás: Baradla-barlang jósvalfői jegypénztára

Jelentkezés, információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Március 25. 10.00 Erdőfürdő

Erdők és fák nélkül nem élhetünk! Az erdők képezik a Föld tüdejét – szén-dioxidot köt meg, oxigént termel, árnyat ad, párologtatással hűti a Föld felszínét, az egészséges vízkörforgás egyik kulcsszereplője. Az erdők lassítják a klímaváltozást, szűrik a por- és zajszennyezést, segítik a talajmegőrzést és élőhelyet nyújtanak számos élőlénynek. Ugyanakkor az erdők csendje, a természet szépsége jól tesz testnek és léleknek - oldja civilizált világunk stressztét, ellazít, feltölt.

Helyszín: Vörös-tó környéke

Találkozó: vörös-tói parkoló, információs tábla

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvalfői jegypénztára.

Hossza, időtartama: 5 km, 2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb március 24.) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

ÁPRILIS

Április 1. 10.00 Kökörcsinek nyomában

Jósvalfő környékén korán jelentkezik a tavasz: csilingelve ébrednek a források, a napsütötte dombokon pedig ekkor már bontja lila szirmait a törékeny leánykökörcsin, és sárga virágok vidám pöttyei - tavaszi héricsek - tarkítják a gyepet.

Helyszín: Aggtelek környéke

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang jegypénztára

Hossza, időtartama: 2 km, 2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb március 31.) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Április 7-10. 10.00-16.00 Húsvéti kincskeresés

A Kincskereső ösvény izgalmas felfedezésre várja a gyermekeket, de a felnőttek sem fognak unatkozni! A húsvéttól látogatható kincskereső útvonalat sikeresen végigjárók garantált ajándékban részesülnek.

Helyszín: Aggtelek.

Túraindulás: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda.

Hossza, időtartama: 1 km, 1 óra.

Részvételi díj: 750 Ft/kincskereső felszerelés.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Április 8-9. 11.00-15.00 Szalamandra játszóház

Természetismereti játszóház és speleobox (kúszva végigjárható műbarlang).

Helyszín: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda előtt.

Részvételi díj: díjmentes.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Április 22. 10.00 Kockásliliom túra a Föld Napja alkalmából

Létünk alapja az élővilág változatosságának megőrzése. Az emberiség túlterjeszkedése és túlfogyasztása agyonnyomja a vadvilágot. A rétgazdálkodás változása miatt sok helyen a kihalás fenyegeti a nedves gyeppek ritka ékét, a kockásliliomot.

Helyszín: Kánó és környéke

Találkozó: Kánó (pontos cím később)

A túra hossza, időtartama: 5 km, 2 óra

A program előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb április 21-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Április 29. 10.00-13.00 Erdőkóstoló nap

Április végén már harsogó zöldbe öltöznek az Aggteleki-karszt gyeppei és erdei, üde zöld színükkel kóstolásra csábítanak az ehető vadon termő növények. Túránkon megismerkedhetünk ezekkel a növényekkel, akár meg is kóstolhatjuk őket. A túra után pedig konyhai felhasználásukból kapunk ízelítőt.

Helyszín: Vörös-tó és környéke

Találkozó: Vörös-tói barlangpénztár

A túra hossza, időtartama: 2 km, 1,5 óra

A program előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb április 26-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

MÁJUS

Május 6. 8.00 Madarak és Fák Napja

A fák ökoszisztéma szolgáltatásai minket is védenek (pl. oxigént termelnek, árnyékot adnak, párologtatással hűtik a Föld felszínét, az egészséges vízkörforgás kulcsszereplői, lassítják a klímaváltozást, szűrik a por- és zajszennyezést, segítik a talajmegőrzést), madarak nélkül pedig elképzelhetetlen egy erdő (is). Bemutató madárgyűréssel egybekötött program.

Helyszín: Trizs, Meseerdő

Találkozó: trizsi önkormányzat előtti parkoló (Petőfi út 19.)

Hossza, időtartama: 4 km, 2 óra.

A program előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb május 5-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Május 13. 10.00. Orchidea túra az Aggteleki-karszton

A színpompás májusi virágszőnyeg látványa szemet és lelket egyaránt gyönyörködtet. A botanikai kincsek legjelesebbjei, az orchideák is gazdag fajszámmal virítanak május elején.

Helyszín: Jósvalfó környéke

Találkozó: Jósvalfó, Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis.

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvalfői jegypénztára.

Hossza, időtartama: 4 km, 2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb május 12-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Magyar Nemzeti Parkok Hete

Kedvezményes barlangtúrák (naponta induló túrák esetében 20 % kedvezmény a felnőtt jegyárból) és egyéb kedvezmények.

Május 27-29. Szalamandra Játszóház

Természetismereti játszóház és speleobox (kúszva végigjárható műbarlang).

Helyszín: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda előtt.

Részvételi díj: díjmentes.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Május 28. Gyermeknap Aggteleken

8.00-16.00 Gyermeknap kedvezmény a Kincskereső játékösvényen

A Kincskereső ösvény izgalmas felfedezésre várja a gyermekeket, de a felnőttek sem fognak unatkozni! Az időszakos kincskereső útvonalat sikeresen végigjárók garantált ajándékban részesülnek.

Helyszín: Aggtelek.

Túraindulás: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsege, Információs Iroda.

Hossza, időtartama: 1 km, 1 óra.

Részvételi díj: 750 Ft/kincskereső felszerelés.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu,
www.anp.hu

10.30 Baradlamanó túra

A Baradlamanók földalatti felfedezésre invitálnak a cseppkövek birodalmába. Családoknak ajánlott program.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-barlang.

Túraindulás: Aggtelek, Baradla-barlang jegypénztára.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb május 27-ig) indul, min. 5 fő jelentkezése esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő (teljes árú és kedvezményes), 800 Ft/fő óvodás (3-6 éves korig). 3 év alatt a részvétel díjmentes.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu,
www.anp.hu

JÚNIUS

Június 3. 10.00 Szibériai nősziromos túra a Környezetvédelmi Világnap alkalmából

Az éltető természeti élőhelyeket fenntarthatatlan mértékben átalakítottuk, sokféle vegyszerrel, hulladékainkkal szennyezzük, túlfogyasztunk, túlterjeszkedünk... Változtatnunk kell. Gábor Dénes Nobel-díjas fizikus szavaival: „Az ember eddig a természettel küzdött, most pedig a saját természetével kell megküzdenie.” A láprétek, vizes élőhelyek visszaszorulásával a szibériai nőszirom állományai is jelentősen megfogyatkoztak.

Helyszín: Aggtelek környéke

Találkozó: Baradla-barlang aggteleki jegypénztára

Hossza, időtartama: 3 km, 2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb június 2-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu,
www.anp.hu

Június 10-11. Barlangok Világnapja

Speleobox, Szalamandra játszóház, hosszútúra, előadások, denevéres vándorkiállítás, denevérmúzeum (Szinpetri)

Helyszín: Aggtelek, Baradla-barlang aggteleki és vörös-tói fogadótérsege; Szinpetri

Részvételi díj: díjmentes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu,
www.anp.hu

Június 23. vagy július 1. 20.00 Éjszaka a karszton – szentjánosbogarak nyomában

Naplemente után új szereplők lépnek a természet színpadára. A szentjánosbogár-rajzás fő időszakában apró lámpások világítják meg utunkat.

Helyszín: Aggtelek térsége.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsege, jegypénztár előtt.

Hossza, időtartama: 2 km, 1,5-2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb június 22-ig vagy június 30-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A túraindulás pontos dátuma a rajzás függvénye! A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2000 Ft/fő – kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Június 24. FAFF TT 7.00 „Föld Alatt és Föld Felett Teljesítménytúrák” – Csillagvizsgáló 10, Baradla 20, Kecső 30, Szelce 50

Teljesítménytúra részben a Baradla-barlang vörös-tói szakaszán keresztül.

A Vasutas Természetjáró Baráti Kör (Bánréve) és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság közös szervezése.

Helyszín: Aggteleki-karszt, Galyaság.

A programra előzetes bejelentkezést kérünk. Regisztrációs felület címe később!

A résztvevők maximális száma 360 fő. A barlangi szakaszra 200 fő jelentkezhet!

Nevezési díj: 1200 Ft a csak felszíni távokon indulóknak. A barlangi távon is indulóknak 3200 Ft.

Információ: Vasutas Természetjáró Baráti Kör – Tóth Ferenc Attila: +36 30 919 77 44, bringa1@citromail.hu, www.anp.hu

Június 25. 10.00-12.00 Búvárkodjunk? Természetesen! – a lepkék világa

Csapongóak, színesek, változatosak, elragadóak...A lepkék világa igazán különleges. A program részeként interaktív előadáson és játékos foglalkozáson vehetünk részt, valamint megismerkedhetünk a környék néhány lepkéjével.

Helyszín: Jósvalfő, Kúria Oktatóközpont

A program előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb június 24-ig) indul, min. 3 család jelentkezése esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 3000 Ft/család.

Jegyvásárlás: Baradla-barlang jósvalfői jegypénztára

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

JÚLIUS

Július 8. 10.00 Túra a Törőfej-völgyben

A Törőfej-völgy sok érdekességet rejt magában Jósvalfő geológia és történelmi múltjáról.

Csak hogy néhányat említsünk: itt bukkannak a felszínre a Baradla-barlang forrásai, a Jósvalfő-források és itt található a Tengersizem-tó és az egykori turbinaház is.

Helyszín: Jósvalfő és környéke.

Hossza, időtartama: 2 km, 1,5 óra.

Találkozó: Jósvalfő, Baradla-barlang jegypénztára.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb július 7-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Július 15. 9.00 Barangolás a Baradla-barlang tetején

Miközben mészkőhegységek belsejében barlangok alakulnak ki, a felszínen nem változik semmi? Hova tűnt az Aggteleki-tó? Miért pont Aggteleken szántottak ördögök? Hazánkban Aggtelek környékén tanulmányozhatóak legjobban az ún. karsztjelenségek.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-tető.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, jegypénztár előtt.

Hossza, időtartama: 3 km, 1,5-2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb július 14.) indul. Min. 5 egész jegy megváltása esetén indítunk túrát. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, tel: +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Július 22. 18.30 Naplemente túra

A Baradla-tető Aggtelek térségének magaslata. A nappali forráság után enyhébb időben, a naplemente fényeivel színezve gyönyörködhetünk az Aggtelek környéki tájban és ismerkedhetünk annak történetével, élővilágával, néprajzával.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-tető.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, jegypénztár előtt.

Hossza, időtartama: 4 km, 2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb július 21-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Július 29. 9.00 Hegyek ormán, völgyek mélyén

Nyitott, füves, sziklakibúvásokkal tarkított szakaszoktól a zárt erdőkig többféle élőhelytípuson áthaladunk, bepillantást kapunk azok növény- és állatvilágába. Többfelé láthatjuk a mészégetés nyomait. Utunk egy részét a Kecső-patak csobogása kíséri.

Útvonal: Aggtelek, Baradla-völgy – Kecső-völgy – Karu-völgy – Baradla-oldal.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, jegypénztár előtt.

Hossza, időtartama: 6,5 km, 3-4 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb július 28-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

AUGUSZTUS

Augusztus 5. 10.00 Túra a Törőfej-völgyben

A Törőfej-völgy sok érdekességet rejt magában Jósvafő geológia és történelmi múltjáról. Csak hogy néhányat említsünk: itt bukkannak a felszínre a Baradla-barlang forrásai, a Jósva-források és itt található a Tengerszem-tó és az egykori turbinaház is.

Helyszín: Jósvafő és környéke.

Hossza, időtartama: 2 km, 1,5 óra.

Találkozó: Jósvafő, Baradla-barlang jegypénztára.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb augusztus 4-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus közepe – november eleje Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás

Helyszín: Aggteleki Nemzeti Park, Szalonna: Kőszvényes-kút

Információ: Huber Attila, +36 48 506 000, +36 30 63 11 724, huber.attila@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus 19. 18.00 Naplemente túra

A Baradla-tető Aggtelek térségének magaslata. A nappali forróság után enyhébb időben, a naplemente fényeivel színezve gyönyörködhetünk az Aggtelek környéki tájban és ismerkedhetünk annak történetével, élővilágával, néprajzával.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-tető.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, jegypénztár előtt.

Hossza, időtartama: 4 km, 2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb augusztus 18-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus 19-20. Nyárbúcsúztató a Kincskereső játékosvényn

A Kincskereső ösvény izgalmas felfedezésre várja a gyermekeket, de a felnőttek sem fognak unatkozni! Az időszakos kincskereső útvonalat sikeresen végigjárók garantált ajándékban részesülnek.

Helyszín: Aggtelek.

Túraindulás: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda.

Hossza, időtartama: 1 km, 1 óra.

Részvételi díj: 750 Ft/kincskereső felszerelés.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

SZEPTEMBER

Szeptember 15., 16., 17.00 Szeptemberi szarvasbögés az Aggteleki-karszton

Az őszi színes lombú erdők egyedi hangulatú pillanatai a hűvös estéken a szarvasbikák bögése. A túrán szakvezetővel járhatjuk be a környék erdeit, hallgatva az éjszaka hangjait, különös tekintettel a gímszarvasok nászának kiemelkedő eseményére, a szarvasbögésre.

Helyszín, találkozó: Jósvalfő, Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis.

Hossza, időtartama: 2 km, 2 óra.

A túrák előzetes bejelentkezéssel indulnak (szeptember 14. illetve 15.), min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 4000 Ft/fő - teljes árú, 3000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Szeptember 23. 10.00-12.00 Búvárkodjunk? Természetesen! – lebontók, a természet takarítói

Miért nem látunk a természetben nagy hulladékkupacokat? A fák lehullott levelei, az elhalt növényi részek, az elpusztult állatok tetemei előbb-utóbb mind-mind eltűnnek a lebontó

szervezetek munkájának köszönhetően. A lebontók nagy része számunkra láthatatlan, így nem is gondolnánk, hogy milyen sok élőlény nyüzsög a talajban! A program részeként interaktív előadáson és játékos foglalkozáson vehetünk részt, valamint megismerkedhetünk néhány lebontó szervezettel.

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont

A program előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb szeptember 22-ig) indul, min. 3 család jelentkezése esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 3000 Ft/család.

Jegyvásárlás: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

OKTÓBER

Szeptember 30./október 7. 10.00 Geotóp Nap az Aggteleki Nemzeti Parkban

Az Országos Geotóp Napok keretében, geológus szakember által vezetett túra. A túrára túracipő és terepi felszerelés ajánlott.

Helyszín: Aggteleki-karszt.

Találkozó: Egyeztetés alatt.

Hossza, időtartama: Egyeztetés alatt.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő

Információ: Veres Zsolt geológus - +36 20 327 75 55, vereszolti@gmail.com, www.foldtan.hu; www.anp.hu

Október 7. 10.00 Állatok Világnapja – megemlékezés és családi akadályverseny

Assisi Szent Ferenc a természet védőszentje. Aggtelektől mintegy 2 kilométerre Jósvafő felé található az út mellett egy szerény kis kőépület, egy neki szentelt kápolna. A Szent Ferencről szóló megemlékezést követően összemérhetik a családok tudásukat az év fajairól és Szent Ferencről. És persze némi ügyességre is szükség lesz.

Megemlékezés helyszíne, akadályverseny kiindulópontja: Assisi Szent Ferenc kápolna

Akadályverseny célja, eredményhirdetés, díjkiosztó: vörös-tói látogatóközpont

Az akadályverseny előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb szeptember 29-ig) indul, min. 8 család jelentkezése esetén.

Időtartama: a jelentkezők számának függvényében 2-3 óra

Részvételi díj: 3000 Ft/család.

Jegyvásárlás: Baradla-barlang aggteleki jegypénztára

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Október 7-8. Európai Madármegfigyelő Napok

Az ANPI és az MME Helyi csoportja által szervezett gyűrűzőállomáson gyűrűzési bemutató és madármegfigyelés várja az érdeklődőket.

Helyszín: Madárgyűrűző állomás, Szalonna.

Időpont: egész nap.

A részvétel díjmentes.

Információ: Huber Attila, +36 30 63 11 724, www.anp.hu

Október 14. 10.00 Táj Nemzetközi Világnapja

A jelenlegi Aggteleki Nemzeti Park területén az emberi letelepedés több ezer éves nyomait találjuk, tehát a táj arculatának kialakulása hosszú múltra tekint vissza.

Helyszín: Tornakápolna környéke.

Hossza, időtartama: 2 km, 1,5-2 óra.

Találkozó: Tornakápolna, falu előtti híd.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb október 13-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Október 28. 10.00 Ember és természet

Az Aggteleki Nemzeti Park területének nagy része átfed az Aggteleki Bioszféra Rezervátum területével. A bioszféra rezervátumok az ember és a természet hosszú távú, fenntartható együttélésének mintaterületei. 2022-től az UNESCO döntése alapján november 3. a bioszféra rezervátumok nemzetközi napja, melyet mi ezzel a különleges túrával ünneplünk meg.

Helyszín: Haragistya és környéke.

Hossza, időtartama: 15 km, 4-5 óra.

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára.

Találkozó: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb október 27-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő. A túrát hosszúsága miatt nem javasoljuk 10 év alatti gyermekeknek.

Részvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2000 Ft/fő - kedvezményes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

DECEMBER

December 1. – december 6. Mikulástúra a Baradla-barlangban

A Baradla-barlangot ismét meglátogatja a Mikulás.

Helyszín: Baradla-barlang jósvafői szakasza.

Hossza, időtartama: 1,4 km, 1 óra.

Hétköznapokon gyermekcsoportok, hétvégén (december 2., 3.) családok jelentkezését várjuk. A túrákra a csoportoktól előzetes bejelentkezést kérünk legkésőbb november 20-ig. A hétvégi családi túrára 1 nappal a túranap előttig várjuk a jelentkezéseket. Időpontfoglalás jelentkezési sorrendben. A részt vevők maximális létszáma csoportoknál 30, családokból álló túránál 40 fő.

Részvételi díj: egyeztetés alatt

Információ: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára, +36 48 506 009, www.anp.hu

December 30. 16.00 Óévbúcsúztató Operettgála

A Világörökség részét képező Baradla-barlang különleges „díszletei” között csendülnek fel az örökzöld melódiák.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-barlang, Hangversenyterem.

Időtartam: kb. 1,5 óra.

Részvételi díj: Egyeztetés alatt.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

VI. sz. melléklet: Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek részletezése

A szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 5.5 pontjához

(Az 1143/2014/EU rendelet hatálya alá eső IAS fajok)

tudományos név	magyar név	előfordulási terület	kezelési tevékenység	megjegyzés
<i>Asclepias syriaca</i> L.	Selyemkóró	A teljes működési területen előfordul	Egyes esetekben vegyszeres kezelés/ monitorozás	Szaporodása robbanásszerű. Védekezési terv kialakítás alatt. Az elterjedésének monitorozása folyamatos
<i>Heracleum mantegazzianum</i> Somm. et Lev.	Kaukázusi medvetalp	Korábbi előfordulás Zempléni TK	monitorozás	Esetleges ismételt megtelepedés megakadályozása
<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	Bíbor nebáncsvirág	Bódva-völgye Zempléni TK	monitorozás	Korábbi előfordulási helyek ellenőrzése, További terjedés megakadályozása

Egyéb idegenhonos inváziós növényfajokkal kapcsolatos tevékenységek:

tudományos név	magyar név	előfordulási terület	kezelési tevékenység	megjegyzés
<i>Solidago canadensis</i> L.	Kanadai aranyvessző	A teljes működési területen gyakori	Az ANP területén mechanikus gyengítés és vegyszeres kezelés	Állami védekezés keretében

<i>Fallopia sectio Reynoutria</i>	Ártéri japánkeserűfű	A működési terület vízfolyásai mentén néhol tömegesen fordul elő	Az ANP területén vegyszeres kezelés	Irtási kísérlet kidolgozása folyamatban
<i>Amorpha fruticosa L.</i>	Cserjés gyalogakác	A működési területen ártereken tömeges. Az ANP területén az aggteleki tó-hegyen gyakori	A Zempléni Tájegység területén mechanikus visszaszorítás zajlik	Nagy területű szárazzások, legeltetési kezelések
<i>Ailanthus altissima /Miller/ Svingle</i>	Mirigyes bálványfa	Az ANP területén a Tornai-alsóhegyen gyakori, a bódvarákói Esztramoson gyakori, terjedőben	2022-ben folytattuk a Tornai-alsóhegyet előzőnlő állomány visszaszorítását	A beavatkozás hatékony és extrém kis környezetterhelést jelent. Folytatása mindenképpen kívánatos